

Základní škola T.G.Masaryka

Pražská ul.č.168, Pyšely, PSČ 251 67, okr. Benešov, tel.: 323 647 215, E-mail: zspysely@zspysely.cz;
www.zspysely.cz; IČ:43750699

V názvu školy máme jméno **prof. PhDr. Tomáše Garriguea Masaryka**.

Ctíme nejen jeho odkaz, ale i nadčasové myšlenky.

Cit ani vůle nejsou argument, chybí-li rozum.

Člověk mnoho vydrží, má-li cíl.

Kniha je nejlepším přítelem. Jsme knihami spojeni s duchem všech národů a dob.

Mravnost je poměr člověka k člověku.

Špatné překonávat dobrým – to není tak těžké, ale těžko je překonávat dobré lepším.

Šťastný je ten, kdo má bohatý obsah životní, šťastný je ten, kdo dovede poctivým úsilím zčásti uskutečnit své ideály.

***Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání
(ŠVP ZV)***

Škola pro děti

Neučíme se pro školu, učíme se pro život. Seneca

Platnost dokumentu od: 1. září 2013

Aktualizace: 1. 9. 2023

Obsah

I. Identifikační údaje.....	5
II. Charakteristika školy.....	6
2.1 Úplnost a velikost školy	6
2.2 Charakteristika pedagogického sboru.....	7
2.3 Dlouhodobé projekty.....	7
III. Charakteristika ŠVP.....	10
3.1 Zaměření školy	10
3.2 Pojetí a cíle základního vzdělávání	10
3.3 Cíle základního vzdělávání	11
3.4 Výuka žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	11
3.5 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	12
IV. Začlenění průřezových témat.....	13
4.1 Osobnostní a sociální výchova.....	13
4.2 Výchova demokratického občana	15
4.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.....	17
4.4 Multikulturní výchova	18
4.5 Environmentální výchova	19
4.6 20	
V. Učební plány	23
5.1 Časová dotace pro 1. stupeň ZŠ	23
5.2 Časová dotace pro 2. stupeň.....	24
VI. Klíčové kompetence	25
VII. Učební osnovy:.....	31
7.1 Jazyk a jazyková komunikace	32
7.2 Matematika a její aplikace.....	157
7.3 Informatika	193
7.4 Člověk a jeho svět	215
7.5 Člověk a společnost.....	253
7.6 Člověk a příroda	307
7.7 Umění a kultura.....	370
7.8 Člověk a zdraví.....	442
7.9 Člověk a svět práce	509
VIII. Hodnocení vzdělávání žáků.....	543

I. Identifikační údaje

1. Název ŠVP: Škola pro děti

2. Údaje o škole:

Základní škola T. G. Masaryka, Pražská 168, Pyšely, 251 67

Adresa : Pražská 168, Pyšely, 25167

Ředitelka školy: Mgr. Milena Prášková

Kontakt: 323 647 215

mobil: 603399095

E-mail : zspysely@zspysely.cz

IČO : 437 506 99

Identifikátor zařízení: IZO: Základní škola 108 003 931

Školní družina 108 053 105

Školní jídelna 102 726 311

3. Zřizovatel školy:

Město Pyšely

IČO: 002 406 64

Nám. T. G. Masaryka č. 4

251 67 P y š e l y

tel.: 323 647 218

Platnost dokumentu od:

Poslední aktualizace od:

ŠVP byl schválen Pedagogickou radou:

ŠVP byl schválen Školskou radou:

II. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Škola je tvořena dvěma budovami, starší z roku 1884, novější z roku 1931. V letech 2007 – 2013 byl ve staré budově vyhlášen havarijní stav a škola se potýkala s nedostatkem místa. Tato situace trvala do srpna 2013. Během jara a léta 2013 proběhla v režii města Pyšely rekonstrukce staré budovy a od 2. září 2013 v ní byl obnoven provoz. Rekonstrukcí byly odstraněny problémy s nedostatkem místa nejen pro kmenové třídy, ale i pro šatny, školní družinu. Začala se opět využívat dílna pro výuku technických předmětů a keramického kroužku. K modernizaci školy došlo v roce 2018, kdy byly zároveň vybudovány odborné pracovny pro vzdělávání- jazyková učebna, počítačová učebna, učebna pro výuku chemie, fyziky a přírodopisu, cvičná kuchyňka, dílny a keramická dílna.

Všechny prostory v nové budově jsou moderní i estetické. Zmodernizovány byly i prostory ve druhé budově. Třídy jsou prostorné a velmi účelně zařízené. Nechybí ani prostory pro ukládání školních pomůcek, kabinet, sklady. Škola disponuje i prostorem pro ŠD, který byl původně zamýšlen pro další třídy. Do budoucna je potřeba vzhledem k nárůstu počtu žáků zřídit nejen další oddělení pro ŠD, ale i vzhledem k navýšené kapacitě řešit prostory pro školní stravování. Obě tyto alternativy jsou řešeny se zřizovatelem školy.

Každý ročník má na 2.stupni svou kmenovou třídu, na stupni prvním již musíme využívat prostory některých tříd i pro zájmové vzdělávání ve školní družině. Ve všech třídách je k dispozici vybavení VT (počítač, projektor). Škola má dostatek učebních pomůcek na zabezpečení všech vyučovacích předmětů. Tyto jsou pravidelně obměňovány a doplňovány.

Ve školním areálu je i skleník, který je využíván v rámci pracovních činností. Škola nemá vlastní tělocvičnu, proto využívá prostorů v místní sokolovně, kde jsou podmínky pro plnění vzdělávacího obsahu tělesné výchovy. K dispozici má škola i školní hřiště. S modernizací obou budov proběhla v roce 2018 i rekonstrukce sociálního zařízení, výměna oken, střechy, fasády, vznikla i slunečná terasa a venkovní hřiště. Tyto prostory využíváme v době pěkného počasí ke vzdělávání žáků a k pobytu žáků na čerstvém vzduchu během hlavních přestávek.

Jsme úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Naše škola je spádová pro obce Pyšely, Borová Lhota, Pětihosty, Zaječice, Kovářovice, Řehenice a Nová Ves. Každým rokem přibývá díky nové výstavbě v těchto obcích i počet žáků ve škole. K 1.9.2024 se ve škole vzdělávalo 308 žáků. Škola má kromě 7. ročníku vždy dvě paralelní třídy. Kapacita školy je 500 žáků. Převážnou většinu žáků tvoří děti z Pyšel a ze spádových okolních obcí. Do školy dochází i děti z dětského domova.

ZŠ disponuje 5 odděleními pro ŠD s celkovou kapacitou 150 dětí, dále máme i vlastní školní jídelnu s kapacitou 300 obědů. Od školního roku 2023/2024 je využívána i výdejna obědů. Zařízení i prostory byly řádně schváleny KHS Středočeského kraje.

Jsme školou, kde jsme nastavili vstřícné klima nejen pro své žáky, ale funguje i interakce mezi žáky, učitelem a žákem, školou a rodinou, školou a zřizovatelem. Při vzdělávání žáků nám pomáhá i školní poradenské pracoviště, jehož služby mohou využít žáci, zaměstnanci školy, ale i rodiče. Pracujeme i na rozvoji kariérového poradenství. Využíváme zkušeností rodičů, seznamujeme žáky s možností volby povolání formou besed s rodiči. Osvědčuje se i přímá spolupráce se středními školami v regionu, v Praze.

Základní vzdělávání je nedílnou součástí rozvoje osobnosti každého žáka. Naším cílem proto je, aby se žáci i zaměstnanci do školy těšili, aby získané vědomosti, dovednosti a návyky uměli využít pro svůj vlastní růst, v osobním i pracovním životě.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitelka školy, zástupce ředitelky školy, pedagogičtí pracovníci, asistenti pedagoga a vychovatelky školní družiny. Sbor je tvořen převážně ženami, přesto se podařilo přijmout i 3 muže. Věkové složení sboru je pestré – od mladých absolventek až po zkušené kolegyně a kolegy. Škola nabízí odbornou pomoc žákům prostřednictvím školního poradenského pracoviště ve složení výchovný poradce, kariérový poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, speciální pedagog, školní psycholog. Mezi další funkce patří koordinátor environmentální výchovy a koordinátor ICT. Pracovníci školy usilují o neustálý odborný a profesní růst-plány profesního rozvoje všech zaměstnanců.

2.3 Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do několika dlouhodobých projektů. Každý rok jsou podle jednotlivých vzdělávacích oblastí tyto projekty vykazovány ve výroční zprávě za daný školní rok.

Na projektech spolupracují učitelé, AP a žáci v rámci tříd a jednotlivých předmětů. Projektové dny jsou zařazovány i do plánů práce ve ŠD. Jsou oblíbenou formou práce nejen pro žáky, ale i pro pedagogy.

Projekty jsou zaměřené na:

- rozšíření poznání
- nácvik praktických dovedností
- tvorbu týmu a kolektivu
- respektování práv a názorů druhých
- rozvíjení gramotností
- učení se učit, prezentovat své poznatky
- přijímat kritické hodnocení ostatních, rozvíjet sebepoznání a sebehodnocení, učit se kritickému myšlení
- pomoc osobám postiženým a handicapovaným
- soužití lidí různého původu, rasy a náboženství

Seznam projektů

Plavání

Cíle projektu:

- žáci si osvojí základní techniku plavání
- cvičí se v sebeovládání
- naučí se chápat význam plavání pro zdraví a regeneraci sil
- rozvíjí si pohybové schopnosti
- naučí se bezpečnému chování v prostorách bazénu a při plavání
- osvojí si hygienu při plavání

- naučí se poskytnout pomoc tonoucím

Vánoce

Cíle projektu:

- seznámí se s pojmy: advent, Mikuláš, Vánoce, Betlém, cesta tří králů, tradice
- adventní věnec, betlémy, vánoční stromek, vánoční ozdoby, vánoční pečivo
- koledy - zpívání ve škole a o adventních nedělích u vánočního stromu na náměstí, zpívání na schodech,
- vánoční zvyky - chystání dárků, význam daru, přijetí daru
- slunovrat, Vánoce křesťanské a židovské (chanuka)
- oslavy Silvestra a Nového roku
- tříkrálové zvyky
- vánoční výzdoba školy
- vánoční a novoroční přáníčka
- vánoční besídky

Lyžařský výcvikový kurz

Cíle projektu:

- žáci si osvojí základní techniku lyžování - chůzi na lyžích, výstupy, obraty, běh, brzdění, zastavování a sjezd
- naučí se připravit si výstroj a výzbroj na lyžování
- osvojí si pravidla bezpečnosti při lyžování
- chování na sjezdovkách, v běžecké stopě,
- organizaci pohybu družstva v různých podmínkách,
- jízdu na vleku,
- orientaci v zimní krajině,
- poznávání výstražných značek,
- přivolávání pomoci,
- ošetření poranění v podmínkách zimní přírody,
- seznámí se s činností a významem horské služby.

Velikonoce

Cíle projektu:

- křesťanské tradice Velikonoc
- pojmy: Velikonoce - svátky jarního probuzení a Velikonoce - biblický příběh Ježíše
- pašije, pašijový týden
- velikonoční zvyky - malování vajíček, pletení pomlázky, pečení beránka, pečení jidášů ...
- velikonoční výzdoba školy
- velikonoční přáníčka
- recitační soutěž Pyšelská kytička
- pěvecká soutěž Pyšelská nota

Co je to les

Cíle projektu:

- dozvědět se více informací o lese a jeho funkci a využití z hlediska člověka
- seznámit žáky se dřevem jako materiálem
- uvědomit si význam dřeva jako materiálu pro lidskou práci - navštívit truhlářskou dílnu
- prohloubit pozitivní emoční vztah k životnímu prostředí - navštívit lesní školku
- prohloubit estetické vnímání a citění kontaktem s přírodninami - vlastní výrobek z přírodnin

Anglický týden – pro 1.i 2.stupeň (s rodilými mluvčími)

Cíle projektu

učit se učit cizímu jazyku

naučit se konverzovat v daném jazyku

nebát se mluvit, tvořit prezentace

zhodnotit své výsledky a porovnat je s ostatními

přijímat kritický pohled spolužáků

pracovat s chybou

Na projekt navazují i vzdělávací zájezdy v Anglii

Ozdravný pobyt žáků u moře

Cíl projektu

projekt je určen pro žáky s respiračními problémy, s častou nemocností, pro žáky trpící alergiemi

vzdělávání probíhá hravou formou

učíme se jinak

využíváme zajímavé formy a metody práce

každý zájezd je motivačně zaměřený

III. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

K **projektu Obecné a Občanské školy** jsme se přihlásili ve školním roce 1993 /1994 Odpovídal naším představám o výchově a vzdělávání dětí.

Na naší škole chápeme vyučování jako proces, jehož úkolem je zapojit do smysluplné činnosti každé dítě tak, aby vědělo, co dělá, chtělo to dělat a následně, aby mělo z činnosti, kterou dělá, užitek, aby se obohatilo o nové poznatky a dovednosti, aby si rozšířilo svůj rozhled, ale také aby získalo uspokojení z této činnosti.

Důvodem, proč pracovníci naší školy vytvořili **ŠVP "Škola pro děti"**, je dlouhodobá snaha hledat cestu, jak do smysluplné činnosti zapojit každé dítě tak, aby čas strávený ve škole skutečně vedl k všestrannému rozvoji dítěte dle jeho zájmu a schopností a aby se děti do školy těšily.

Jsme vesnická škola, do které dochází žáci jednak ze spádových obcí, ale i žáci z dětského domova a žáci ze širšího regionu. V žádném případě se nejedná o výběr populace, ale o přirozenou skladbu. Dle RVP ZV je smyslem a cílem vzdělávání vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Je tedy naším úkolem připravit všechny děti tak, aby se mohly rozvíjet dle svých schopností, aby vědomosti ve škole získané se staly dovednostmi a aby si žáci vytvořili vlastní názory a mohli zaujímat na základě svých vědomostí a zkušeností vlastní stanoviska a postoje.

3.2 Pojetí a cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Je jedinou etapou vzdělávání, kterou povinně absolvuje celá populace žáků, a to ve dvou obsahově, organizačně a didakticky navazujících stupních.

Základní vzdělávání na **1. stupni** usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných). Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodnou cestu řešení problémů.

Základní vzdělávání na **2. stupni** pomáhá žákům získat vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožní samostatné učení a utváření takových hodnot a postojů, které vedou k uvážlivému a kultivovanému chování, k zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občana našeho státu i Evropské unie. Pojetí základního vzdělávání na 2. stupni je budováno na širokém rozvoji zájmů žáků, na vyšších učebních možnostech žáků a na provázanosti vzdělávání a života školy se životem mimo školu. To umožňuje využít náročnější metody práce i nové zdroje a způsoby poznávání, zadávat komplexnější a dlouhodobější úkoly či projekty a přenášet na žáky větší odpovědnost ve vzdělávání i v organizaci života školy.

Základní vzdělávání vyžaduje na 1. i na 2. stupni podnětné a tvůrčí školní prostředí. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, případně s využitím podpůrných opatření, optimálně

vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima. K tomu se vytvářejí i odpovídající podmínky pro vzdělávání všech žáků. Hodnocení žáků musí být postaveno na plnění konkrétních a splnitelných úkolů, na posuzování individuálních změn žáka a pozitivně laděných hodnotících soudech. Žákům musí být dána možnost zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní.

V průběhu základního vzdělávání žáci postupně získávají takové kvality osobnosti, které jim umožní pokračovat ve studiu, zdokonalovat se ve zvolené profesi a během celého života se dále vzdělávat a podle svých možností se aktivně podílet na životě společnosti.

3.3 Cíle základního vzdělávání

ŠVP ZV je živý dokument, který je dle potřeb aktualizován a doplňován. Základní vzdělávání má žákům pomoci **utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání** orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usilujeme o naplňování těchto strategických cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci;
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě;
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný;
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

3.4 Výuka žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V současné době se naše škola věnuje žákům prospěchově slabším a se speciálními potřebami. S těmito žáky pracujeme podle individuálních plánů, které mapují současný stav jejich poznatků a stanoví další postupy práce v souladu se schopnostmi a možnostmi dítěte a v závislosti na míře spolupráce rodiny. Na doporučení PPP jsou proto realizovány změny v učebním plánu tak, aby se žák mohl rozvíjet dle svých schopností a možností.

K zabezpečení práce s integrovanými dětmi na škole postupujeme ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, dále s třídními učiteli a následně i s vyučujícími daných tříd.

1. Seznámíme se závěry a doporučením PPP.
2. Pokud je doporučený IVP, vypracujeme ho na každý školní rok.
3. Snažíme se zajistit i individuální péči mimo vyučování.
4. Individuální péče učitelů, AP v rámci vyučování - adekvátní metody práce se žákem (prodloužený výklad, doplňovací cvičení místo diktátů, adekvátní způsoby hodnocení apod.)

5. Nedílnou součástí je i spolupráce s rodiči .
6. Úkolem třídních učitelů a výchovného poradce je pravidelné seznamování se se závěry PPP a následná spolupráce vyučujících samotných.
7. Spolupráce s pedagogicko psychologickou poradnou.
8. Zajištění asistenta pedagoga v případě potřeby.

3.5 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

K zajištění péče o žáky nadané využíváme v rámci vyučování různé formy práce vedoucí k podpoře jejich nadání a talentu v daném předmětu, a to jednak zadáváním prací k řešení formou samostatné práce ve škole, jednak zadáváním specifických úkolů z daného předmětu, prezentací, např.:

- Příprava žáků na přijímací zkoušky z matematiky a českého jazyka, pomoc spolužákům , práce v heterogenní skupině.
- Řešení problémových úloh.
- Zadávání referát a prezentací k danému tématu, sledování zajímavostí ze světa, z domova, zařazování nových poznatků, aktuality ...
- Práce s naučnou literaturou - encyklopedie, slovníky, odborné knihy z dané oblasti, mediální zdroje.
- Využívání AV techniky s naučnými programy, s internetem.
- Žáci s hudebním nadáním mají možnost prezentace na hudební nástroje při hudební výchově a akademii školy.
- Žákům s výtvarným nadáním zadáváme práce s možností využití nových výtvarných technik, svůj talent mohou využívat i v rámci dalšího vzdělávání v keramické dílně.
- U žáků s pohybovým nadáním podporujeme zapojení do sportovních soutěží, a to jak v rámci školy, tak mimo ni, umožňujeme rozvíjení této aktivity i mimo vlastní vzdělávání.
- Žáky technicky nadané či manuálně zručné v průběhu vyučování pověřujeme různými úkoly při demonstračních pokusech nebo v rámci skupinové práce vedením skupiny; rovněž se tito mohou přihlásit na kroužky, které prohlubují jejich schopnosti a dovednosti.

Zaměřujeme se i na osobnostní vývoj každého takového žáka, u kterých se někdy projevuje pocit jakéhosi výsadního postavení. Zde je z naší strany snaha vzbudit u těchto žáků pochopení a toleranci k méně nadaným a méně schopným spolužákům. Důležitý je i prvek pomáhání si navzájem.

IV. Začlenění průřezových témat

4.1 Osobnostní a sociální výchova

Realizace formou integrace

Název tématického okruhu OaSV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj Rozvoj schopnosti poznávání	INT / ČaJS ČJ	INT / ČaJS	INT / Čj M	INT / M Čj	INT / M Čj	INT / OV	INT / Čj M F	INT / Ov	INT / M F Ch
Sebepozná- vání a sebepojetí	INT / ČaJS Čj	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / VKZ		INT / Ov Vk Z	INT / VkZ
Seberegulac e a sebeorganiz.	INT / ČaJS		INT / Čj	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / VkZ PČ	INT / VkZ PČ	INT / Ov	INT / VkZ
Psycho- hygiena	INT / ČaJS Tv	INT / Tv	INT / ČaJS Tv	INT / ČaJS Tv	INT / ČaJS		INT / IaKT VkZ ,Tv	INT / Ov Vk Z	INT / VkZ Tv
Kreativita	INT / ČaJS M	INT / ČaJS Vv	INT / ČaJS	INT / ČaJS ČaJS	INT / ČaJS ČaJS	INT / IaKT Ov	INT / Př	INT / Ov M	INT / M F
Sociální rozvoj Poznávání lidí	INT / ČaJS	INT / ČaJS			INT / ČaJS	INT / VkZ	INT / M	INT / Z Př	
Mezilidské vztahy	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / OV	INT / OV	INT / Ov	INT / Ov VkZ
Komunikace	INT / Čj Hv	INT / Čj	INT / Čj	INT / ČaJS Čj	INT / ČaJS Čj		INT / Čj Ov	INT / Čj Ov	INT / Čj
Kooperace a kompetence				INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / Př Tv	INT / Př Tv	INT / Ov	INT / Tv VkZ
Morální	INT /	INT /	INT /	INT /	INT /		INT /	INT /	INT /

rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČaJS	ČaJS	ČaJS	ČaJS	ČaJS M Čj		Čj M F	ČaSP Ov	ČaSP VkZ
--	------	------	------	------	-----------------	--	--------------	------------	-------------

Hodnoty, postoje, praktická etika	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / Čj	INT / ČaJS		INT / Ov Vk Z	INT / Ov	INT / Ov VkZ
--	---------------	---------------	---------------	-------------	---------------	--	------------------------	-------------	--------------------

Realizace tématických okruhů PT formou projektu

Název tématického okruhu OaSV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj Rozvoj schopnosti poznávání						Výchova ke zdraví	PČ	Ov Člověk hledající svůj svět	
Sebepozná- vání a sebepo- jetí	Prv Škola		Prv ČaJZ	Př Osobní bezpečí				Ov Člověk hledající sám sebe	
Seberegulace a sebeorga- nizace	Prv Domov a škola			Inf	Inf	Ov Zdraví člověka	Inf Internet, počítačo vé hry	Ov Člověk a svět práce	Člověk a svět práce
Psycho- hygiena	Prv Lidé kolem nás		Prv Lidé a čas		Př ČaJZ	Ov Zdraví člověka	Výchova ke zdraví	Ov Zdraví zp. života	Výchova ke zdraví
Kreativita							Př BiO	Ov spolupráce lidí	Inf
Sociální rozvoj Poznávání lidí	Prv Škola obec	Prv Lidé kolem nás			Př Základy sexuální výchovy	VkZ Lidé a já	M Závislost i. vztahy		Inf

Mezilidské vztahy	Prv Rodina, škola			Př Partnerství, rodičovství Inf	Inf	Rodina v průběhu roku Inf	VkZ Vztahy mezi lidmi Inf	Čj Elektronická komunikace	Inf
Komunikace				VI Soužití lidí Inf	Inf	Inf	Inf	Inf	Inf
Kooperace						Tv	Tv	Tv	

a kompetice						Utkání soutěže	Soutěže, olympiády	Olympiády	
Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prv Rodina	Prv Rodina, škola				Př BiO		Ov Povolání, zaměstnání	Ov ČaSP
Hodnoty, postoje, praktická etika	Prv Škola, rodina							ČaSP	Ov Výchova ke zdraví

4.2 Výchova demokratického občana

Realizace formou integrace

Název tematického okruhu VDO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / Ov	INT / Ov	INT / Ov	INT / Ov
Občan, občanská společnost a stát		INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / Ov D	INT / Ov Z	INT / Ov Z	INT / Ov Z
Formy participace občanů v politickém životě		INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / D Ov	INT / Ov	INT / Ov D Z	INT / Ov

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / D	INT / Ov Z D	INT / D Z	INT / Ov D Z
---	--	--	---------------	---------------	---------------	------------	-----------------------	-----------------	-----------------------

Realizace tématických okruhů PT formou projektu

Název tématického okruhu VDO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	Prv / Lidé kolem nás	Prv / Obec a škola	Prv / Naše obec	VI / Rodina	Př / Návykové látky a zdraví	Ov / Život v kruhu rodiny	Ov / Práva a povinnosti	Ov / Člověk a zdraví	Ov / Občanská společnost
Občan, občanská společnost a stát		Prv / Lidé a čas	Prv / Rodina	VI / Právo a spravedl- nost	Př / Osobní bezpečí	D / Počátky lidské společnost	Ov / Výkonná a soudní moc	Z / Státy, národy	Ov / Občan v právních vztazích
Formy participace občanů v politickém životě		Prv / Lidé kolem nás	Prv / Naše obec	VI / Chování lidí	VI / Chování lidí	Ov / Radnice a obecní zastupitel- stvo	Ov / Volby	Ov / Lidská práva	Ov / Sdružování občanů
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			Prv / Lidé a čas		VI / Evropa a svět	D / Nejstarší civilizace	D / Křesťansk á středověká Evropa	Z / Státy, podle stupně rozvoje	Z / Kraje ČR

4.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Realizace formou integrace

Název tématického okruhu GS	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá			INT / Čj Czj	INT / ČaJS Czj	INT / ČaJS Czj	INT / Čj, D Z, Inf	INT / D, Z Czj, Inf	INT / D Z	INT / Ov Z, D
Objevujeme Evropu a svět nás		INT / Čj	INT / Czj	INT / Czj Inf	INT / ČaJS Inf	INT / D, Z Czj, Ov	INT / Z., D Ov, Czj	INT / Z., D Czj	INT / Z., D Ov, Czj
Jsme Evropané	INT / Čj	INT / Čj	INT / Čj Czj	INT / Čj Czj	INT / ČaJS Czj	INT / Z D	INT / Z D	INT / Z D Czj	INT / Z D, Ov Czj

Realizace tématických okruhů PT formou projektu

Název tématického okruhu GS	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá			Aj / NJ úvod do Czj	Čj / Děti z Bulerbynu	VI / žijeme v Evropě	D / první státy	D / stěhování národů	Z / státy na Zemi	D / studená válka
Objevujeme Evropu a svět		Čj / severské pohádky		Aj / prázdniny u moře	VI / Evropa a svět	Z / regiony světa	D / středověká Evropa	Ov / mezinárodní organizace	Ov / člověk poznává svět
Jsme Evropané	Čj / pohádky				VI / státy Evropy, EU	D / Římská říše	D / Velkomo- ravská říše	D / Třicetiletá válka	Z / doprava EU

4.4 Multikulturní výchova

Realizace formou integrace

Název tématického okruhu MKUV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference	INT / ČaJS		INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / Ov	INT / Z	INT / Ov	INT / Ov Z
Lidské vztahy	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / Ov	INT / Ov	INT / Ov	INT / D
Etnický původ	INT / Čj	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / Ov	INT / D	INT / Př Z	INT / Z Ov
Multikultu- ralita			INT / Czj	INT / Czj	INT / Czj	INT / Ov Czj	INT / Ov Czj D	INT / D Z Czj	INT / D
Princip sociálního smíru a solidarity	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / Ov D	INT / Ov D	INT / Ov Z	INT / Čj Ov

Realizace tématických okruhů PT formou projektu

Název tématického okruhu MKUV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní difference	Prv / Lidé kolem nás		Prv / Soužití lidí		VI / Chování lidí		Z / Evropské státy	Ov / Člověk a svět práce	Z / Obyvatel- stvo ČR
Lidské vztahy		Prv / Lidé kolem nás		VI / Soužití lidí	VI / Soužití lidí	Ov / Lidská setkání	Ov / Národ	VkZ / Zdraví životní styl	D / Moderní doba
Etnický původ		Prv / Škola	Prv / Naše obec	Př / Chování lidí				Př / Rasová nesnášen- livost	VkZ Člověk a zdraví
Multikulturalita						Ov / Národnost - ní menšiny	Ov / Člověk ve spo- lečnosti	Z / Světové jazyky a nábožens- tví	D / Rozdělený a integrovan ý svět
Princip sociálního smíru a solidarity			Prv / Lidé kolem nás		VI / Právo a sprave- dnost	Ov / Rovnost a nerovnost	Ov / Stát a právo	Z / Sever a Jih	Ov / Mezinárod ní organizace

4.5 Environmentální výchova

Realizace formou integrace

Název tématického okruhu EV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / Př, Z	INT / Př, Ov	INT / Z PČ	INT / Př, Z PČ
Základní podmínky života	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / Př, Z F, D	INT / Př PČ	INT / Př, Z PČ	INT / Př, Ch PČ
Lidské aktivity a problémy	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / Z	INT / Př	INT / Př	INT / Př, Z

životního prostředí	Vv Hv	Vv	Vv	Vv	Vv	Př, Z	HV	Z HV	Ch F
Vztah člověka k prostředí	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS	INT / ČaJS, Tv VV	INT / Př, Z VV Ov, Tv	INT / Př, Z VV Tv	INT / Př, Z Ch, Tv VV	INT / Př, Z Ch, F VV

Realizace tematických okruhů PT formou projektu

Název tematického okruhu EV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	Prv les louka pola	Prv ovocná zelinářská zahrada	Prv vesmír nerosty horniny	Př / společenstva	Př / podnebné pásy	Z / biosféra	Ov / domov a přírodní okolí	Z / světové zemědělství	Př / Země ve vesmíru
Základní podmínky života	Prv podmínky pro život rostlin		Prv základní životní podmínky	Př voda vzduch	Př voda vzduch	D / jak vznikl člověk	Př / fotosyntéza sinice řasy prvoci	Z / obyvatelstvo světa	Ch / významné látky v organis-mech
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Vv / práce rodičů lidí	Prv / povolání lidí	Prv / půda voda vzduch	Př / ohleduplné chování k přírodě	Př / životní podmínky	Z / hydrosféra pedosféra atmosféra	Př / chování živočichové	Př / obojživelníci	F / jaderná energie
Vztah člověka k prostředí	Prv rozmanitost živé a neživé přírody	Prv rozmanitost přírody	Prv neživá příroda	Př / ochrana přírody	Př / chráněná území	Tv / turistika	Př / člověk a prostředí	Z / UNESCO	Ch / chemie slouží a ohrožuje

4.6

Mediální výchova

Realizace formou integrace

Název tématického okruhu MV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				INT / ČaJS Čj Tv	INT / Čj	ČJ	INT / ČJ	ČJ	INT / Ov
Interpretace vztahu mediálních sdělení	INT / Čj	INT / Čj	INT / Čj	INT / Čj	INT / Čj	INT / Čj	INT / Čj	INT / Čj	INT / Ov

a reality									
Stavba mediálních sdělení						INT / Čj	INT / Ov	INT / Ov	INT / Ov
Vnímání autora mediálních sdělení						INT / Inf	INT / Inf		Inf
Fungování a vliv médií ve společnosti			INT / Čj ČaJS	INT / ČaJS	INT / Čj	INT / Čj	INT / Čj	INT / OV	Inf
Tématické okruhy produktivních činností									
*Tvorba mediálního sdělení	INT / ČaJS Čj Vv	INT / ČaJS Čj Vv	INT / ČaJS Čj Vv	INT / ČaJS Čj Vv	INT / ČaJS Čj Vv	INT / Pr Čj Vv	INT / Čj Vv	INT / Z	INT / Čj
*Práce v realizačním týmu						INT / Inf	INT / Inf		

Realizace tématických okruhů PT formou projektu

Název tématického okruhu MV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Čj / film divadlo televize	Čj / manupula- tivní vlivy v reklamě		Rv / Rizika ohrožující zdraví		Ov / Veřejné mínění
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čj / Prezentac e školy	Čj / Prezentac e školy	Čj / Prezentac e školy	Čj / Prezentac e školy	Čj / Prezentac e školy	Čj / Prezentac e školy	Čj / Prezentac e školy	Čj / Prezentac e školy	Ov / Nezávislý tisk
Stavba mediálních sdělení						Čj / výťah, výpisky	Ov / Aktuality	Ov / Aktuality	Ov / Nezávislý tisk
Vnímání autora mediálních sdělení						Inf / logické hry	Inf / Elektronická pošta		

Fungování a vliv médií ve společnosti			Čj / Televize a film	Př / Reklamní vlivy	Čj / Inzerát	Čj / Elektronická komunikace			
Tématické okruhy produktivních činností									
*Tvorba mediálního sdělení	Čj, Vv /	Čj, Vv /	Čj, Vv /	Čj, Vv /	Čj, Vv /	Čj, Vv / Příspěvky do tisku	Čj, Vv / Příspěvky do tisku	Čj, Vv / Příspěvky do tisku	Čj / Vv Příspěvky do tisku
*Práce v realizačním týmu						Inf Práce s textem	Inf Práce s textem		

Legenda ke zkratkám vyučovacích předmětů:

Čj - Český jazyk, M - Matematika, Aj - Anglický jazyk, Prv - Prvouka, Př - Přírodověda, V -
Vlastivěda, Ov - Občanská výchova, D - Dějepis, Z - Zeměpis, PŘ - Přírodopis, Ch - Chemie, F -
Fyzika, Vv - Výtvarná výchova, Hv - Hudební výchova, Tv - Tělesná výchova, Inf – Informatika
ČaJS - Člověk a jeho svět, ČaSP - Člověk a svět práce, VkJ – Výchova ke zdraví

V. Učební plány

5.1 Časová dotace pro 1. stupeň ZŠ

Předmět	1.	2.	3.	4.	5.	Min.	DČD	Celkem
ČJ	7+2	7+2	7+2	6+1	6+1	33	8	41
AJ	0	0	3	3	3	9	0	9
NJ	0	0	0	0	0	0	0	0
M	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20	5	25
PRV	1+1	1+1	1+1	0	0	11	3	14
VL	0	0	0	2	2		0	
PŘÍR	0	0	0	2	2		0	
HV	1	1	1	1	1	5	0	12
VV	1	1	1	2	2	7	0	
TV	2	2	2	2	2	10	0	10
PČ	1	1	1	1	1	5	0	5
Informatika	0	0	0	1	1	2	0	2
						102	16	118
Celkem:	21	21	24	26	26			118
Min	18	18	22	22	22			
Max	22	22	26	26	26			

5.2 Časová dotace pro 2. stupeň

Předmět	6.	7.	8.	9.	MIN	DČD	Celkem
ČJ	3+2	4+1	4+1	4+1	15	5	20
AJ	3	3	3	3	12	0	12
NJ	0	2	2	2	6	0	6
Informatika	1	1	1	1	4	0	4
D	2	1+1	1+1	2	10	2	12
OV	1	1	1	1			
F	1+1	2	2	1	20	5	25
CH	0	0	2	2			
Př	2	1+1	2	1			
Z	1+1	1+1	1	1+1			
M	3+2	4+1	4+1	4+1	15	5	20
HV	1	1	1	1	9	0	9
VV	2	1	1	1		0	
VKZ	1	1	0	0	10	0	10
TV	2	2	2	2		0	
PČ	0	0	2	1+1	3	1	4
					104	18	122
Celkem:	29	30	32	31			122
Min	28	28	30	30			
Max	30	30	32	32			

VI. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. **Proto k jejich utváření a rozvíjení musíme směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.**

Ve vzdělávacím obsahu ŠVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: **kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní, kompetence digitální.**

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplňuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplňuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhazuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

VII. Učební osnovy:

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je v ŠVP ZV rozdělen do devíti **vzdělávacích oblastí**. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory:

- **Jazyk a jazyková komunikace** (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk)
- **Matematika a její aplikace** (Matematika a její aplikace)
- **Informatika** (Informatika)
- **Člověk a jeho svět** (Člověk a jeho svět)
- **Člověk a společnost** (Dějepis, Výchova k občanství)
- **Člověk a příroda** (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)
- **Umění a kultura** (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- **Člověk a zdraví** (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)
- **Člověk a svět práce** (Pracovní činnosti)

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou v úvodu vymezeny **Charakteristikou vzdělávací oblasti**, která vyjadřuje postavení a význam vzdělávací oblasti v základním vzdělávání a charakterizuje vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů dané vzdělávací oblasti. Dále je v této části naznačena návaznost mezi vzdělávacím obsahem 1. stupně a 2. stupně základního vzdělávání.

Na charakteristiku navazuje **Cílové zaměření vzdělávací oblasti**. Tato část vymezuje, k čemu je žák prostřednictvím vzdělávacího obsahu veden, aby postupně dosahoval klíčových kompetencí.

Praktické propojení vzdělávacího obsahu s klíčovými kompetencemi je dáno tím, že si škola na základě cílového zaměření vzdělávací oblasti stanovuje v ŠVP výchovné a vzdělávací strategie vyučovacích předmětů – viz schéma 2.

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů je tvořen očekávanými výstupy a učivem. V rámci 1. stupně je vzdělávací obsah dále členěn na 1. období (1. až 3. ročník) a 2. období (4. až 5. ročník). Toto rozdělení má školám usnadnit distribuci vzdělávacího obsahu do jednotlivých ročníků.

Očekávané výstupy mají činnostní povahu, jsou prakticky zaměřené, využitelné v běžném životě a ověřitelné. Vymezují předpokládanou způsobilost žáků využívat osvojené učivo v praktických situacích a v běžném životě na konci 5. a 9. ročníku.

Pro usnadnění identifikace jsou očekávané výstupy označeny kódy, které obsahují zkratku vzdělávacího oboru, označení ročníku, číselné označení tematického okruhu a číslo určující pořadí očekávaného výstupu v daném tematickém okruhu nebo v rámci vzdělávacího oboru.

Očekávané výstupy ŠVP ZV na konci 5. ročníku (2. období) a 9. ročníku stanovují **závaznou úroveň** pro formulování výstupů v učebních osnovách v ŠVP, která musí být na konci 1. stupně a 2. stupně základní školy dodržena. Očekávané výstupy na konci 3. ročníku (1. období) stanovují jen **orientační (nezávaznou) úroveň** a při formulování výstupů v učebních osnovách v ŠVP mají pomoci (na 1. stupni) stanovit vzdělávací cestu vedoucí k naplnění očekávaných výstupů na konci 5. ročníku.

Učivo je v ŠVP ZV strukturováno do jednotlivých tematických okruhů (témat, činností) a je chápáno jako *prostředek k dosažení očekávaných výstupů*. Pro svoji informativní a formativní funkci tvoří nezbytnou součást vzdělávacího obsahu, je dále rozpracováno do jednotlivých ročníků dle tematických a časových plánů.

Vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů škola rozčlenila v ŠVP do vyučovacích předmětů a rozpracovala tak, aby bylo zaručeno směřování k rozvoji klíčových kompetencí.

7.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk**¹. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci tohoto vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepcce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, kterou máme v nabídce zájmového vzdělávání.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v mateřském jazyce a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Český jazyk a literatura

1. stupeň

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura má časovou dotaci v 1. třídě 7 + 2 hodin, ve 2. třídě 7 + 2 hodin, ve 3. třídě 7 + 2 hodin, ve 4. třídě 6 + 1 v 5. třídě 6 + 1 hodin týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v učebně výpočetní techniky. Zahrnuje též návštěvy knihovny a divadelních představení. Přednostní formou realizace předmětu je vyučovací hodina, zařazujeme projekty i referáty. Předmět je formálně členěn na tři okruhy - jazykovou výchovu, komunikační a slohovou výchovu a literární výchovu. V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo

slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem

jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k

zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu.

Při výuce klademe důraz na rozvoj komunikačních schopností, tvůrčí činnost, spolupráci a umění učit se. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni číst s porozuměním, dále porozumět informacím a pracovat s nimi, vnímat umělecká díla a získávat vztah k umění, používat jazyk v podobě mluvené i psané.

Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- samostatné práce a referáty
- projekty
- práce na PC
- návštěvy knihoven, divadelních představení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- matematika - vyjadřování myšlenek a poznatků
- prvouka – živé a neživé přírodniny
- vlastivěda - reálie měst, zemí, práce s mapou
- přírodověda - životní prostředí
- výtvarná výchova -Velikonoce, Vánoce
- hudební výchova - skladatelé, díla, texty lidových písní
- tělesná výchova - hlášení, zadávání pokynů

Vyučovací předmět pracuje s těmito průřezovými tématy:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova

Environmentální výchova Mediální výchova

Kompetence k učení

Žák

- systematicky si ukládá získané informace
- vzájemně propojuje naučená pravidla pravopisu a uplatňuje je v praxi
- rozvíjí potřebné dovednosti k osvojování si učiva
- zdokonaluje se ve čtení s porozuměním, v práci s textem a ve vyhledávání informací
- aktivně se zapojuje do vyučovacího procesu
- používá osvojené dovednosti z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- seznamuje se s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- doplňuje, rozvíjí a prohlubuje nabyté vědomosti a dovednosti pro svůj další rozvoj

Kompetence k řešení problémů

Žák

- nalézá chyby v textu a odůvodňuje správná řešení
- pracuje samostatně s pravidly, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- zapojuje se do soutěží a do problémů školního života
- radí a pomáhá spolužákům
- využívá při týmové práci své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti
- spolupracuje při dosahování společně stanovených cílů

Kompetence komunikativní

Žák

- sestavuje srozumitelně a správně větné celky

- rozšiřuje si slovní zásobu pomocí literárního i gramatického učiva
- prezentuje výstižně a kultivovaně své myšlenky a názory
- vystupuje samostatně (rozhlasové relace, vystupování na veřejnosti i před třídním kolektivem)
- užívá efektivně a tvořivě dostupných prostředků komunikace

Kompetence sociální a personální

Žák

- diskutuje v malých skupinách i v rámci celé třídy
- respektuje názory jiných
- prokazuje schopnost střídat role ve skupině
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích
- podílí se na vytváření pravidel práce v týmu

Kompetence občanské

Žák

- plní zodpovědně a svědomitě své povinnosti a úkoly
- vnímá, přijímá, vytváří a rozvíjí etické, kulturní a duchovní hodnoty
- poskytuje účinnou pomoc v krizových situacích
- nepoškozuje a neohrožuje svým chováním a jednáním sebe a jiné, přírodu a životní prostředí
- zaujímá odpovědný postoj k otázkám sociálním, kulturním a ekologickým

Kompetence pracovní

Žák

- udržuje pracovní prostor v čistotě a pořádku
- organizuje a plánuje si učení
- rozvíjí smysl pro povinnost a přípravu na výuku
- dodržuje hygienická pravidla pro čtení a psaní

- posuzuje a kriticky hodnotí vlastní i společné způsoby práce

Kompetence digitální

Žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a z kvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Co by měl znát žák na konci 3. ročníku?

- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií
- využívá digitální technologie při tvorbě vlastního sdělení

Co by měl znát žák na konci 5. ročníku?

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty, včetně textů elektronických, vyhledává základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnává informace z různých zdrojů
- využívá vybrané formy elektronické komunikace, respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------------	----------------------------------

Jazyková výchova - rozlišuje pravou a levou stranu, pojmy, tvary, barvy, shodné a rozdílné znaky - orientuje se v řádku a sloupku - skládá a rozkládá slova podle sluchu - určí pozici dané hlásky ve slově - poznává jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám - rozlišuje písmo psací a tiskací, malé a velké - skládá a čte všechny druhy slabik - skládá a čte všechny druhy slov - tvoří jednoduché slovní celky - čte slova ve větách, rozlišuje je zrakem i sluchem - správně řadí písmena ve slabice, slabiky ve slově, slova ve větě - používá znaménka ve slovech a větách	Rozvoj zrakového vnímání a pravolevé orientace Rozvoj sluchového vnímání, sluchová syntéza a analýza Písmena české abecedy Písmena malá, velká, psací, tiskací Slabiky otevřené, zavřené, trojpísmenné Slova - čtení otevřených slabik ve slovech - zavřených slabik na konci slov - se skupinou dvou souhlásek - se slabikotvornými souhláskami - s písmenem ě - se skupinami di, ti, ni - se shluky souhlásek Hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací Uspořádání písmen, slabik, slov ve větě Diakritická a interpunkční znaménka	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí VDO - Občanská společnost a škola	PR - pojmy TV - pojmy v pohybových hrách VV - tvar, velikost, barva PR - ve škole – vyučování, přestávka
---	---	--	---

- čte krátké a dlouhé samohlásky	Délka samohlásek		
Psaní • uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla a psacího náčiní při psaní • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše - čáry, oblouky, vlnovky, zátrhy, spirály • základní prvky písmen a číslic • správné tvary písmen, napojuje písmena a slabiky • diakritická a interpunkční znaménka • rozlišuje písmo psací a tiskací • dodržuje správné pořadí písmen • opíše, přepíše, podle diktátu napíše slabiky, slova, věty • píše velká písmena u vlastních jmen • dodržuje úhlednost písma	Hygienické návyky správného psaní Příprava na psaní Psaní prvků písmen a číslic Písmo psací a tiskací – napojování Písmeno, slabika, slovo Opis, přepis, diktát (slabik, slov, jednoduchých vět) Velké počáteční písmeno u vlastních jmen osob a počátečního slova ve větě	OSV Seberegulace a sebeorganizace	TV • pohybové chvilky a hry PR • svět kolem nás, zájmy, zaměstnání

Komunikační a slohová výchova • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • vypráví podle obrázkové osnovy • dokáže vyprávět zážitky z prázdnin • srovnává život u nás s životem v procestovaných zemích • užívá jednoduché prvky dramatizace, získá dovednosti v tomto směru • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Porozumění přečteným větám, textům Nadpis, článek, řádek, sloupec Rozvoj slovní zásoby prosba, poděkování, omluva, blahopřání, dialog Vyprávění, dramatizace, volná reprodukce, rým, rytmus, intonace	MV • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kreativita GV	PR • vyprávění pohádek VV • ilustrace pohádek
---	---	---	---

• pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči		• Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět	
---	--	--	--

Literární výchova • naslouchá pohádkám a příběhům • čte krátké, srozumitelné texty, pokouší se - o správnou intonaci • rozumí přečtenému textu, dokáže ho volně reprodukovat • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • recituje z paměti básně přiměřené délky, říkadla a rozpočítadla	Poslech Hlasité čtení Recitace	EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika	M • chápání slovních úloh HV • rytmické hry, rozpočítadla TV • pohybové hry
--	--	--	--

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	2.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------	------------------------------

Jazyková výchova • vyjadřuje se ústně i písemně v krátkých projevech • tvoří souvislé texty • pozná začátek a konec věty • odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty • srovná věty podle děje • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti • uspořádá slova ve větě tak, aby věta dávala smysl • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • odůvodňuje pravopis měkkých a tvrdých souhlásek • vyjmenuje řadu písmen jdoucích po sobě • rozděluje slova na konci řádku • odůvodňuje a píše správně slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • odůvodňuje a správně píše ú / ů na začátku, uvnitř, na konci slov • odůvodňuje a správně píše znělé a	Věta jednoduchá, souvětí Pořadí vět v textu Pořádek slov ve větě Slovo, slabika, hláska, písmeno Rozdělení hlásek Pravopis i/y po měkkých a tvrdých souhláskách Abeceda Význam slabiky pro dělení slov Písmeno ě ve slovech Pravopis ú/ů Znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov	MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	VV • ilustrace k příběhu HV • melodizace a rytmizace
--	--	--	--

neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov b – p, d – t, d' – t', z – s, ž – š, v – f, h – ch • určí nadřazenost, podřazenost a souřadnost slov • najde slovo opačného významu • porovnává významy slov • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči • rozezná věty oznamovací, rozkazovací, tázací, práci • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • seznámí se s názvy slovních druhů • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost a vlastnost • rozlišuje obecná a vlastní jména • procvičuje pravopis vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Věta, slovo • slova opačná • slova souřadná • slova nadřazená • slova podřazená • slova spisovná, nespisovná • slova citově zabarvená Druhy vět podle postoje mluvčího Slovní druhy • podstatná jména • slovesa • předložky Vlastní jména osob a zvířat	GV - Evropa a svět nás zajímá	PR • pojmy • roční období HV • opakování známých písní, texty písní PR • jména a názvy VV • koláž, plakát
---	---	---	---

Psaní - základní hygienické návyky psaní - technika psaní - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev - používá znaménka ve slovech i větách - opisuje a přepisuje jednoduché texty - užívá velká písmena ve slovech i větách - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - píše jednoduché věty	Tvary písmen české abecedy, číslice Spojování písmen, slabik Umíst'ování diakritických a interpunkčních znamének Opis, přepis, Adresa, přání Diktát, doplňování	OSV - Seberegulace a sebeorganizace VDO - Občan, občanská společnost a stát	TV - pohybové chvílky - relaxační cvičení
--	--	---	---

správně píše a doplňuje i/ y po měkkých a tvrdých souhláskách			
---	--	--	--

Komunikační a slohová výchova • užívá slušné oslovení, prosbu, poděkování, zdvořilostní obraty, žádost, vzkaz, dialog – mluvčí a posluchač • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • spojuje obsah textu s obrázkem, odhalí téma • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • vypráví, domýšlí příběhy, dramatizuje stěžejní scény • klade správně slovní přízvuk • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Základní formy společenského styku Základ vypravování Jednoduchý popis Text a ilustrace Vyprávění, dramatizace, volná reprodukce Slovní přízvuk Plynulé čtení jednoduchých textů	OSV • Mezilidské vztahy • Poznávání lidí • Komunikace MKV • Etnický původ OSV • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání	VV - ilustrace k příběhu
---	---	---	---

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	3.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-------------------------------------	----------------------------------

Jazyková výchova • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná • vysvětlí význam slov mnohoznačných • rozlišuje slova citově zabarvená • zvládne rozlišit slova spisovná od slov nespisovných • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, slabiky, hlásky, určuje počet slabik • vyslovuje slova se správným přízvukem	Nauka o slově • slovo a skutečnost, • synonyma, opozita, slova nadřazená, podřazená, souřadná • slova příbuzná (kořen, předpona, přípona) • slova mnohoznačná • slova citově zabarvená • slova spisovná, nespisovná • stavba slova	OSV • Komunikace • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání	PR - exkurze,
• určuje věty a souvětí • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a spojovacími výrazy • zvládne druhy vět podle postoje mluvčího, sám je tvoří	Skladba • věta jednoduchá a souvětí • věta jednoduchá a její stavba • základní skladební dvojice	MKV - Lidské vztahy	

• pamatuje si vyjmenovaná slova, používá vědomosti v praktických cvičeních • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • uvědoměle praktikuje pravopis, psaní vlastních jmen osob, zvířat, měst, vesnic, hor a řek odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a • v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Pravopis • vyjmenovaná slova po b, l ,m, p, s, v, z • vlastní jména	MKV - Princip sociálního smíru a solidarity	PR - realie měst
---	---	---	--------------------------------

- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - skloňuje podstatná jména, rozlišuje číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední, pád - určuje osobu, číslo a čas, časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím, infinitiv - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Slovní druhy - ohebné a neohebné - podstatná jména - slovesa - pojmenování děje, tvary sloves, časování	OSV Seberegulace a sebeorganizace	TV zadávání pokynů
---	---	--	---

Komunikační a slohová výchova - procvičuje slovosled - vybírá vhodné jazykové prostředky - sestaví nadpis a člení projev - pojmenovává předměty a děje, pečlivě vyslovuje - tvoří otázky - vypravuje podle obrázků, seřadí je	Stylizace a kompozice Jazykové prostředky Členění jazykového projevu Souvislé jazykové projevy Otázky a odpovědi Vypravování, dokončení příběhu Popis	OSV - Řešení problémů A rozhodovací dovednost i - Hodnoty, postoje, praktická etika GV	PR - životní prostředí VV - obrázková osnova
---	--	--	--

podle dějové posloupnosti - popisuje ústně i písemně jednoduché předměty a činnosti při dodržení vhodného tempa řeči	Osnova Společenský styk a jeho formy	- Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět MV	
• je schopen využít jednoduchou osnovu • volí vhodné verbální i neverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • požádá o informaci a sám ji podá (i telefonicky), uvítá návštěvu a rozloučí se, sděluje přání, pozdravy • píše pohlednice, dopis, zvládá hygienické návyky při psaní, kontroluje svou práci • zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky		- Fungování a vliv médií ve společnosti	

Literární výchova • čte plynule ve vhodném tempu věty a souvětí, člení text • je schopen číst přiměřeně rychle, s porozuměním, předčítá, využívá čtenářské dovednosti, frázuje • chápe četbu jako zdroj informací • vypravuje pohádky, bajky, pověsti, povídky, dramatizuje, domýšlí příběhy, vyjadřuje své postoje k přečtenému • využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	Plynulé čtení, členění textu Rychlé čtení, tiché a hlasité Četba jako zdroj poznatků o přírodě, současnosti a minulosti Práce s literárním textem Besedy o knihách Základy literatury	MKV • -Etnický původ MV • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	M • slovní úlohy PR • životní prostředí TV • tanečky HV • rozpočítadla, texty lidových písní
• orientuje se v textu dětských knih, charakterizuje literární postavy, vyjadřuje své postoje ke knize • seznamuje se s poezií, prózou, divadlem, literaturou uměleckou a dětskou, výtvarným doprovodem i ilustracemi		OSV • Mezilidské vztahy • Poznávání lidí	VV - výstavy, oslavy svátků

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	4.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
Jazyková výchova • užívá různé podoby slova, chápe význam slov, slova citově zabarvená • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Nauka o slově • hlásková podoba slova • význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, podobného významu, slova spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená	OSV - Seberegulace a sebeorganizace	CZJ – Aj - názvy věcí, zvířat
• rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • rozpozná předpony a předložky, pravopis jejich psaní	Stavba slova - kořen, část předponová a příponová - zdvojené souhlásky	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí	PŘ - živočichové
• uvědoměle používá i - y po obojetných souhláskách uvnitř slov u vyjmenovaných a příbuzných slov • ovládá pravopis vlastních jmen, států, ulic, zeměpisných názvů	Pravopis - vyjmenovaná slova po obojetných souhláskách Vlastní jména		VL - realie měst, práce s mapou
- určuje slovní druhy plnovýznamových	Slovní druhy	OSV	TV

slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • skloňuje podstatná jména • najde infinitiv v textu, určuje osobu, číslo a čas, časuje slovesa • seznámí se se způsoby oznamovacím, rozkazovacím a podmiňovacím	• ohebné a neohebné • vzory podstatných jmen • infinitiv sloves, určité slovesné tvary • slovesné způsoby	- Psychohygiena	- zadávání pokynů
• odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • vyhledá podmět a přísudek • odůvodňuje i–y v přičestí minulém	Skladba • stavba věty, vzorec souvětí • podmět a přísudek • shoda přísudku s podmětem • řeč přímá	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	TV - hlášení
Komunikační a slohová výchova • užívá vhodných jazykových prostředků • vytvoří osnovu, nadpisy, člení text na odstavce • dodržuje následnost dějové složky • docvičuje různé popisy • telefonuje, píše dopis, adresu • identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Stylizace a kompozice Osnova, nadpis, členění projevu Vypravování Popis Formy společenského styku	MV • Fungování a vliv médií ve společnosti OSV • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	VV • obrázková osnova • oslavy svátků

Literární výchova - vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích a slovnících, využívá poznatků z četby v další školní činnosti • čte potichu delší texty, reprodukuje obsah těchto textů • dramatizuje, k dramatizaci využívá loutky, maňásky, domýšlí literární příběhy • beseduje o knihách, hovoří ilustracích, vyjadřuje své pocity z četby a zaznamenává je • využívá školní knihovnu • navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich • rozumí literárním pojmům	Výběr četby podle osobního zájmu Divadelní a filmová představení Základní literární pojmy • poezie • próza (pověst, povídka, bajka, spisovatel, básník)	MKV • Etnický původ OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy MKV • Lidské vztahy GV • Evropa a svět nás zajímá	HV • říkadla, tanečky IKT • informace o kultuře, knihách • výukové programy VL • pověsti
---	---	--	--

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	5.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
Jazyková výchova - určuje kořen, předponu a příponu, vyznačuje slovotvorné základy, jak byla slova odvozena - užívá správné koncovky - doplňuje předpony a přípony podle smyslu - odůvodňuje pravopis s přihlédnutím ke tvoření slov	Nauka o tvoření slov - stavba slova, kořen slova, odvozování slov předponami a příponami - souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene - přídavná jména odvozená od podstatných jmen, zakončená na s, ský, ští - dělení slov na konci řádku	OSV - Psychohygiena - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí	CZJ - Aj - názvy věcí, zvířat, rostlin, vlastností PŘ - životní prostředí
- osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin - chápe význam předpon - užívá předložky v praxi - píše správně skupiny bě - bje, vě - vje, pě, mě - mně - používá s porozuměním i – y po obojetných souhláskách i v koncovkách podstatných a přídavných jmen - píše pravopisně správně vlastní jména	Pravopis - zdvojené souhlásky - předpony s, z, vz - předložky s, z - skupiny bě - bje, vě - vje, pě, mě – mně - i – y po obojetných souhláskách, koncovky podstatných a přídavných jmen - víceslovné názvy států, názvy uměleckých děl, novin a časopisů	GV Evropa a svět nás zajímá Projekt - integrovaně	VL - reálie měst, zemí a práce s mapou
- osvojuje si užívání a určování slovních druhů - určuje pád, číslo, rod, vzor, skloňuje podle vzoru - poznává druhy přídavných jmen	Tvarosloví - slovní druhy - mluvnické kategorie podstatných jmen - přídavná jména tvrdá, měkká, přivlastňovací - slovesa, podmiňovací způsob	MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	TV - zadávání pokynů

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
- rozeznává mluvnické kategorie sloves - vštěpuje si správné tvary podmiňovacího způsobu - nahrazuje podstatná jména zájmeny - vyhledává zájmena a číslovky v textu - vyhledává příslovce v textu	- zájmena, druhy zájmen - číslovky - příslovce		
- vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - užívá několikanásobný podmět ve větách - píše správně i - y v koncovkách přičestí minulého - věty jednoduché spojuje v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - osvojí si psaní věty uvozovací, užívá interpunkci v přímé řeči - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Skladba - základní větné členy - podmět vyjádřený a nevyjádřený - podmět několikanásobný - přísudek slovesný - rozvíjející větné členy (přívlastek, předmět, příslovečné určení) - shoda podmětu s přísudkem - věta jednoduchá a souvětí - přímá řeč, nepřímá řeč, věta uvozovací	OSV - Kreativita VDO - Občanská společnost a škola	PŘ - ekologie

Komunikační a slohová výchova - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, - podstatné informace zaznamenává - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti - reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - rozpoznává manipulativní komunikaci	Reprodukce jednoduchých textů Vypravování Popis - předmětu, děje, pracovního postupu Dopis Tiskopisy Vyjadřování v běžných komunikačních situacích, intonace, přízvuk, pauzy, tempo	MKV - Kulturní difference - EV - Vztah člověka k prostředí - MV - Stavba mediálních sdělení - Fungování a vliv médií ve společnosti - OSV - Poznávání lidí	VV - přání, oslava svátků VL - státy Evropské unie
--	--	--	--

v reklamě - procvičuje dovednosti vypravovat - zvládá vlastní popis - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - je schopen napsat dopis (jeho části) - používá tiskopisy a dokáže je vyplnit - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu vede správně dialog, telefonický rozhovor - píše správně po stránce obsahové i		- Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
--	--	--	--

formální jednoduché komunikační žánry			
Literární výchova • čte plynule, s porozuměním, nahlas a potichu přiměřeně náročné texty • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • je schopen číst procítěně s prvky uměleckého přednesu • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • předčítá texty, recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy • rozumí přiměřeně složitému sdělení, zapamatuje si jeho smysl	Výrazné čtení -hlasité čtení uměleckých i naučných textů • čtení s prvky uměleckého přednesu Předčítání textu • recitace • rým, verš, sloka Volná reprodukce přečteného textu Zápis textu • tvorba vlastních textů Dramatizace, scénky Besedy o knihách	MKV • Lidské vztahy OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika MV -Práce v realizačním týmu GV • Jsme Evropané MV • Tvorba mediálního sdělení	IKT • kultura a literatura ve světě • výukové programy HV • texty lidových písní, skladatelé

• volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • vyjadřuje své názory a pocity			
- zaznamenává zajímavé myšlenky, vymýšlí texty	Divadelní a filmová představení - televizní tvorba, herec, režisér	MV - Vnímání	VV - galerie a výstavy

• dramatizuje povídky, pohádky, využívá maňásky, loutky • orientuje se v dětské literatuře, zaujímá postoj k literárním postavám • pozná záměr autora, hlavní myšlenku a porovnává ilustrace různých výtvarníků • navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich, hodnotí je • orientuje se v odborných textech, včetně tabulek a grafů, využívá různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, Internet) při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Porozumění textům • různé druhy textů • odborná literatura Základní literární pojmy • poezie, přenášení významů, přirovnání, verš, rým • próza, čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, řeč	autora mediálních sdělení • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MKV • Multikulturalita	IKT - čtení tabulek, grafů
--	--	--	--

Český jazyk

2.stupeň - charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura má časovou dotaci v 6. ročníku 5 hodin týdně, v 7. ročníku 5 hodiny týdně, v 8. ročníku 5 hodin týdně a 9. ročníku 5 hodin týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách a dle potřeby v učebně výpočetní techniky.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, skládá se z jazykové výchovy, komunikační a slohové výchovy a literární výchovy. V průběhu výuky se vzdělávací obsah jednotlivých složek prolíná a navazuje na obsah předmětu na prvním stupni.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování si spisovné podoby českého jazyka, učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Cílem je naučit žáky jasně, přesně a srozumitelně vyjadřovat své myšlenky v písemné i ústní formě.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Zároveň se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory

o přečteném díle. Také se učí rozlišovat fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Literární výchova má za cíl humanizaci žákovy osobnosti, rozvíjení jeho citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra a zla, rozvoj estetického cítění

a podněcování žáků k četbě.

Formy realizace předmětu:

- výukové programy
- komplexní jazykové rozbory

- integrované projekty
- práce s jazykovými příručkami
- práce s textem – individuální i skupinová
- návštěvy knihovny, kulturních a divadelních představení
- samostatné práce a referáty
- mluvnická cvičení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- cizí jazyky – výslovnost přejatých jmen, rozdělení jazyků
- přírodopis – krajinné typy, životní prostředí
- matematika – číselky
- zeměpis – navázání na znalosti při práci se zeměpisným textem, geografie ČR, zeměpisné názvy
- dějepis – navázání na znalosti při práci s historickým textem
- informační a komunikační technologie – vyhledávání informací o autorech a dílech

Vyučovací předmět pracuje s těmito průřezovými tématy:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků **Kompetence k učení**

Žák - pracuje s textem, provádí jeho analýzu, získané informace využívá v procesu učení se

- používá slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, Internet
- aplikuje gramatické jevy v praxi
- operuje s obecně užívanými termíny
- uvádí věci do souvislostí
- porovnává a posuzuje poznatky získané z různých zdrojů, vyvozuje závěry pro jejich praktické použití

Kompetence k řešení problémů

Žák - vnímá nejružnější problémové situace v běžném životě i v ukázkách z literárních děl

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- analyzuje přečtené texty, posoudí jejich obsah, porovnává jevy, třídí, zobecňuje
- využívá získané vědomosti k objevování různých variant řešení problému a obhájí svou volbu

Kompetence komunikativní

Žák - formuluje a vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu

- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje
- zapojuje se do diskuse
- rozumí různým typům textů a záznamům, běžně užívaným gestům a pracuje s nimi
- využívá různé informační a komunikační prostředky i pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Žák - spolupracuje ve skupině při řešení problému nebo úkolu

- oceňuje zkušenosti druhých, čerpá z nich poučení
- zapojuje se vhodně do diskuse
- akceptuje názory ostatních členů skupiny a pomáhá jim
- je schopen sám o pomoc požádat

Kompetence občanské

Žák - zajímá se o naši kulturu

- vytváří si kladný vztah k našim tradicím, ke kulturnímu a historickému dědictví
- projevuje pozitivní postoj k literárním a dramatickým dílům
- zapojuje se aktivně do kulturního dění (navštěvuje divadelní představení, kulturní pořady)

Kompetence pracovní

Žák - používá jazykové a literární příručky, slovníky, knihy, časopisy, vyhledává v nich informace a následně je aplikuje

- vnímá a používá Internet jako informační zdroj
- aplikuje získané informace a poznatky v jiných předmětech a praxi
- využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu svého rozvoje a své budoucí profesní přípravy
- ochraňuje kulturní hodnoty, má k nim kladný vztah

Kompetence digitální

Žák - odlišuje v písemných a mluvených projevech a v textech v digitální podobě subjektivní a objektivní sdělení

- odlišuje v písemných a mluvených projevech komunikační záměr partnera
- odlišuje v písemných a mluvených projevech fakta od názorů a hodnocení, informace vždy ověřuje pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji
- všímá si obsahové vyváženosti informací, které žáci získali a využívají je k utváření postojů a názorů, které sdělují dál
- rozpoznává prvky záměrné manipulace v interpersonální, skupinové a mediální komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj
- zapojuje se aktivně a zodpovědně do dialogu či diskuse včetně online diskusních fór, diskusi řídí, snaží se porozumět názorům partnerů v komunikaci, respektuje jejich různost
- vyhledává informace za pomoci klíčových slov nebo jiných vhodných strategií, posuzuje spolehlivost informací, zachycuje myšlenky z informačních zdrojů strategiemi, které jsou pro daný úkol či záměr vhodné a odpovídají i žákovu učebnímu stylu
- využívá argumentace z různých zdrojů při konstruování sdělení ostatním (například formou mluvních cvičení, referátů) nebo sdílení ve třídě či jiném pracovním týmu (informační portfolio či jiné digitální prostředí pro spolupráci, které je v dané škole užíváno)
- při vlastní autentické, tvořivé, psané nebo mluvené komunikaci adekvátně a vědomě užívá prostředky spisovného jazyka, ale také dialektu, obecné češtiny nebo sociolektů, a to podle prostředí, komunikačního záměru a situace
- zdůvodňuje užití různých jazykových prostředků ve svém mluveném i písemném projevu včetně elektronické komunikace

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-------------------------------------	------------------------------

Jazyková výchova • <i>třídí správně slovní druhy</i> • <i>tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i> zvládá v písemném projevu pravopisné jevy lexikální, slovotvorné, morfologické i syntaktické ve větě jednoduché i v souvětí	Tvarosloví • ohebné slovní druhy • podstatná jména abstraktní, konkrétní, pomnožná, hromadná, látková, obecná, vlastní • skloňování podstatných jmen • tvoření, skloňování a stupňování přídavných jmen • druhy skloňování zájmen • druhy skloňování číslovek • mluvnické kategorie sloves (podmiňovací způsob, slovesný čas)	OSV • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Z • zeměpisné názvy F • názvy vesmírných těles HV • názvy děl a jména skladatelů VV • názvy děl, jména malířů, sochařů, názvy významných kulturních památek
• uvědomuje si významové vztahy mezi větnými členy, vyhledává a určí je • dokáže rozlišit větu jednoduchou a souvětí, větu hlavní a vedlejší	Skladba • základní větné členy • rozvíjející větné členy • věta jednoduchá a souvětí a jejich grafické znázornění	OSV - Kooperace a kompetice	CZJ-Aj,DCJ-NJ odlišnost slovosledu, užití větných členů

• nahradí výraz větou a naopak • znázorní graficky souvětí • vhodně užívá a nahrazuje spojovací výrazy • dokáže správně používat interpunkční znaménka	- základy interpunkce		
• odliší spisovný a nespisovný projev • <i>vyslovuje spisovně česká a běžně užívaná cizí slova</i>	Zvuková stránka jazyka • spisovná a nespisovná výslovnost • zvuková stránka slova a věty	OSV - Komunikace	
• nahradí nespisovné výrazy spisovnými • rozlišuje jazyk spisovný, nářečí a obecnou češtinu a chápe možnosti jejich využití	Rozvrstvení národního jazyka	OSV - Poznávání lidí	Z - orientace na mapě
• dokáže správně přiřadit termíny k jednotlivým jazykovým oborům a vlastními slovy je definuje • pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami	Jazykověda a její složky		

Komunikační a slohová výchova - vyjadřuje se kultivovaně a výstižně v mluveném i psaném projevu - osvojuje si základní pravidla písemného projevu, zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu s ohledem na jeho účel	Jednoduché komunikační žánry (vzkaz, inzerát, objednávka, zpráva oznámení) Vyplňování jednoduchých tiskopisů	OSV - Rozvoj schopností poznávání MV - Stavba mediálních sdělení	
<i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačním záměru</i>	Dopis osobní a úřední	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
vybere vhodné jazykové prostředky, utřídí je, dbá na srozumitelnost a přehlednost svého projevu	Popis	OSV - Kreativita Projekt – integrovaně	Z - práce s mapou
<i>vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu</i>	Výtah a výpisky		PŘ - odborné texty

• dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč • vyjádří výstižně své vlastní postoje a pocity	Vypravování	MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
--	--------------------	---	--

Literární výchova • dokáže číst s pochopením • reprodukuje přečtený text • zvládá dramatizaci přečteného textu • vytvoří vlastní text na určité téma • přednese z paměti literární text • rozliší a charakterizuje na základě přečtených ukázek literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, vyvodí rozdíl mezi epikou - lyrikou, prózou – poezií, přiřadí k jednotlivým žánrům známá díla a výrazné představitele	Literární druhy a žánry Rozlišení poezie a prózy S podzimem do školy Vznik Země a život na ní Život v pravěku a starověku Zima Večer s moderní pohádkou Život v rodině a mezi lidmi Já a moji kamarádi Cesty za dobrodružstvím Prázdniny klepou na dveře	OSV • Kreativita • Hodnoty, postoje, praktická etika GV • Evropa a svět nás zajímá • Jsme Evropané MKV • Kulturní difference • Lidské vztahy EV • Vztah člověka k prostředí	D • starověký Egypt a Řecko VV • řecké a římské umění D • Bible
--	--	--	--

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
Jazyková výchova - rozliší věcný a mluvnický význam slova - vysvětlí jednotlivé pojmy (slova jednoznačná, mnohoznačná, metafora, metonymie, sousloví, rčení, synonymum, homonymum, slova citově zabarvená, termíny), dokáže je vyhledat v textu a použít v komunikaci <i>rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	Nauka o významu slov - význam slova - slova jednoznačná a mnohoznačná - slovo a sousloví, rčení - synonyma a homonyma - slova citově zabarvená - odborné názvy		Z, PŘ, F, M - termíny

vymezí pojmy historismus, archaismus, neologismus - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - zvládá odvozování podstatných, přídavných jmen a sloves pomocí slovotvorných prostředků – rozpozná přenesená pojmenování	Nauka o tvoření slov - slovní zásoba a její obohacování - způsoby tvoření slov - odvozování podstatných, přídavných jmen a sloves	MKV - Multikulturalita	D - odborné názvy
---	---	---------------------------	----------------------

- upevní si dosud získané vědomosti - dokáže stupňovat příslovce, použít příslovecné spřežky a ostatní neohebné slovní druhy v komunikaci	Tvarosloví - skloňování zájmena jenž - slovesný rod - neohebné slovní druhy		
- rozliší, vytvoří a vhodně použije druhy vět podle postoje mluvčího, správně intonuje - zopakuje a doplní si znalosti o větných členech - rozpozná vedlejší větu a určí její Druh	Skladba - druhy vět podle postoje mluvčího - věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty - větné členy - přístavek - druhy vedlejších vět	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	IKT procvičování - výukové programy

upevní a zopakují si znalosti pravopisu z předchozích ročníků	Pravopis - procvičování pravopisu i/y (vyjmenovaná slova, koncovky podstatných a přídavných jmen, shoda přísudku s podmětem) - psaní velkých písmen	MV Stavba mediálních sdělení	IKT - procvičování - výukové programy HV, VV - názvy děl, kulturních památek Z - zeměpisné názvy
Komunikační a slohová výchova zvolí vhodné jazykové prostředky, vybere důležité informace, utřídí je a srozumitelně a přehledně popíše složitější jevy	Popis - popis výrobku - popis uměleckého díla - popis pracovního postupu	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita	VV - popis obrazu
dokáže výstižně vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby	Charakteristika	OSV - Sebepoznání a sebepojetí - Komunikace	OV - lidské vlastnosti

rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby, vystihne své city, pocity, nálady	Líčení	OSV - Kooperace a kompetice	PŘ - popis krajiny
vyhledává klíčová slova a na základě studijního materiálu samostatně vytvoří výtah	Výtah	EV Vztah člověka k prostředí	

• seznámí se se základními útvary administrativního stylu • vybere vhodné jazykové prostředky a dbá na formální úpravu	Žádost Životopis	VDO Občanská společnost a škola	IKT - vyhledávání informací
• dokáže převyprávět příběh, vytvořit ho podle osnovy nebo obrázků • vypráví kultivovaně a souvisle vlastní zážitky, současně používá vhodné jazykové i slohové prostředky typické pro daný slohový útvar	Vypravování	MV Tvorba mediálního sdělení	
Literární výchova • čte s porozuměním • dokáže interpretovat text • rozlišuje základní literární druhy a žánry, na základě literárních textů odvodí jejich hlavní znaky • uvede výrazné představitele jednotlivých literárních žánrů a jejich díla • přiřadí literární text k literárnímu žánru	Literární druhy a žánry Rozlišení poezie a prózy O knihách kolem dokola Svět fantazie Cesta po světě Jen se směj Zvířata a lidé Bestsellery z knihovny Na úsvitu dějin Nebojte se bát V zemi rostlin	OSV • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika • Mezilidské vztahy GV • Evropa a svět nás zajímá MKV	IKT • Internet - vyhledávání informací Z • orientace na mapě D • historické události ČJL • vyhledávání archaismů, neologismů, různé styly

• orientuje se ve stavbě básně • <i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i> • přednese z paměti literární text • interpretuje vlastními slovy smysl díla	Nepokojná doba Smrti navzdory Ty a já = my	• Kulturní difference MV • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MKV • Lidské vztahy	Spolupráce s knihovnou
---	---	--	-------------------------------

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
Jazyková výchova • rozpozná v textu způsoby obohacování slovní zásoby • ovládá zásady tvoření českých slov • spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova	Nauka o tvoření slov • slovní zásoba a tvoření slov • slova přejatá – jejich výslovnost a pravopis	OSV Rozvoj schopností poznávání	CZJ – Aj, DCJ-NJ - výslovnost

• užívá správné tvary slov přejatých • <i>pracuje samostatně s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i> • rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá, vytvoří vidové dvojice	Tvarosloví • skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen • slovesný vid		
• zopakuje a upevní si vědomosti z pravopisu z předchozích ročníků • <i>zvládá v písemném projevu pravopis morfologický</i>	Pravopis • pravopis i/y v koncovkách • předpony s-, z-, vz- • předložky s/se, z/ze • skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně		IKT - procvičování - výukové programy
- orientuje se ve výstavbě textu,	Skladba	OSV	IKT

rozliší druhy vedlejších vět • určí významové poměry • vysvětlí pojem souvětí souřadné a podřadné, znázorní ho graficky • doplní a odůvodní čárky v textu	• prohlubování učiva o větě jednoduché a vedlejších větách • významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami, větnými členy a vedlejšími větami	• Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Kreativita	procvičování - výukové programy
• rozpozná slovanské jazyky • <i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i>	Obecné výklady o jazyce • slovanské jazyky • útvary českého jazyka a jazyková kultura	MKV - Multikulturalita	

Komunikační a slohová výchova - vyhledá klíčová slova, vytvoří výtah z textu - využívá základy studijního čtení	Výtah	OSV - Poznávání lidí	
- nalezne v literárním textu jazykové prostředky charakteristiky vnější a vnitřní - chápe rozdíl mezi charakteristikou přímou a nepřímou	Charakteristika literární postavy	OSV - Sebepoznání a sebepojetí	
- vysvětlí, co je výklad a kde se používá - najde odborné názvy domácího i cizího původu - odlišuje v textu čteném nebo slyšeném fakta od názorů a hodnocení ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými	Výklad	MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	PŘ, F, Ch, - odborné názvy

informačními zdroji připraví samostatně a s oporou o text přednese referát			
---	--	--	--

rozpozná básnická vyjádření, využívá personifikaci, přirovnání, metaforu	Líčení		PŘ - popis krajiny
vyjádří kultivovaně a vhodným způsobem své názory a postoje	Úvaha	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí MV - Stavba mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení	OV - osobnost VZ - zdravý životní styl PŘ - životní prostředí - drogy
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpozná manipulaci v médiích využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Souhrnné poučení o slohu		
Literární výchova - rozlišuje základní literární druhy	Literární směry české a světové literatury od doby pobělohorské	OSV - Komunikace	D - kroniky, Bible

<i>a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i> • přiřadí literární text k literárnímu žánru • <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i> • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy filmového nebo divadelního představení • chápe literaturu jako významného pomocníka při získávání životních hodnot • uvede základní představitele a literární směry <i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i>	Významní autoři českého i světového dramatu, prózy, poezie Struktura literárního díla – literární hrdina, interpretace textu Film a divadlo – výrazní představitelé minulosti i současnosti	• Hodnoty, postoje, praktická etika • Mezilidské vztahy GV • Evropa a svět nás zajímá MKV • Kulturní difference • Lidské vztahy VDO • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	ČJL • životopis Z • orientace na mapě IKT • vyhledávání informací Návštěva divadelního nebo filmového představení
---	--	---	---

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
Jazyková výchova - rozlišuje a najde v textu způsoby obohacování slovní zásoby - orientuje se v různých typech slovníků, vyhledává v nich informace	Slovní zásoba a význam slov - slovo a sousloví - obohacování slovní zásoby, jádro slovní zásoby - významové vztahy mezi slovy: synonyma, homonyma, antonyma - rozvrstvení slovní zásoby		PŘ,CH,F - odborné názvy
zvládá v písemném projevu pravopis slovotvorný	Nauka o tvoření slov - stavba slova - odvozování, skládání, zkracování slov		
- určuje správně slovní druhy - tvoří spisovné tvary slov a užívá je ve vhodné komunikační situaci - aplikuje v písemném projevu pravopisné jevy morfologické	Tvarosloví - slovní druhy - podstatná jména - přídavná jména: druhy, stupňování, mluvnické významy - zájmena a číslovky: druhy a skloňování - slovesa a jejich mluvnické významy, tvary - slovesa být, přechodníky - příslovce	MKV - Multikulturalita	

	- předložky a spojky		
- rozpozná větu jednočlennou a dvojčlennou - určí základní a rozvíjející větné členy ve složitějších větách <i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě i v souvětí</i> - pozná významové poměry - znázorní graficky složité souvětí - užívá správně interpunkční znaménka, zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	Skladba - věty podle postoje mluvčího - věty jednočlenné a dvojčlenné - mluvnický zápor - skladebné dvojice - rozvíjející větné členy - věta hlavní a vedlejší, řídící a závislá - souvětí souřadné a podřadné, druhy vedlejších vět - významové poměry mezi souřadně spojenými větnými členy a vedlejšími větami - složité souvětí - řeč přímá a nepřímá - samostatný větný člen - pořádek slov v české větě	OSV - Kreativita	IKT - výukové programy

- zvládá v písemném projevu pravopis lexikální, slovotvorný i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí - ovládá pravidla psaní velkých písmen	Pravopis • pravopis lexikální, tvaroslovný, skladebný, slovotvorný • pravopis vlastních jmen		Z • zeměpisné názvy D • historické osobnosti
	Zvuková stránka jazyka		

- dodržuje v mluveném projevu zásady spisovné výslovnosti	• hlásky a hláskové skupiny • větný přízvuk, větná melodie		
• rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich využití • orientuje se v jazykovědných disciplínách - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace	Obecné výklady o jazyce • projev mluvený a psaný, jazyk a řeč • jazykověda a její disciplíny • jazyková kultura • slovanské jazyky, vývoj jazyka • útvary českého jazyka	MKV - Multikulturalita	Z - geografie ČR

Komunikační a slohová výchova - vyjadřuje se kultivovaně a výstižně v mluveném a psaném projevu - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - užívá vhodně v mluveném projevu připraveném i improvizovaném verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Funkční styly - shrnutí		
- využívá informace z různých médií - vyhledává odborné názvy domácího i cizího původu - dokáže využít metod indukce a dedukce při výkladu	Výklad	OSV Rozvoj schopností poznávání	IKT - vyhledávání informací PŘ, F, CH, - odborné názvy
	Popis	OSV	VV

• <i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel</i> • dokáže vystihnout základní části popisovaného předmětu, hlavní motiv • dodržuje zvolený postup popisu • rozpozná v textu básnické jazykové prostředky • dovede použít při líčení personifikaci, přirovnání, metaforu	• popis pracovního postupu • popis uměleckého díla • subjektivně zabarvený popis	- Kreativita	• umělecká díla PŘ • ekosystémy, společenstva
• rozliší charakteristiku vnější a vnitřní, přímou a nepřímou • je schopen objektivního hodnocení a Sebehodnocení	Charakteristika		
• vyhledá v textu jazykové prostředky vypravování • <i>vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i>	Vypravování	OSV - Komunikace	ČJL - literární ukázky
• vyjádří kultivovaně a vhodným způsobem své názory a postoje • analyzuje etické aspekty různých životních situací	Úvaha	OSV • Sebepoznání a sebepojetí • Poznávání lidí	OV • osobnost, vlastnosti osobnosti PŘ • životní prostředí
dokáže připravit proslov pro různé příležitosti, klade důraz na kulturu jazykového projevu	Proslov		

<i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</i> <i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i>	Diskuse	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Komunikace MV • Fungování a vliv médií ve společnosti	
vysvětlí pojem fejeton, popíše jeho základní znaky a vyjmenuje některé autory fejetonů	Fejeton	MV • Stavba mediálních sdělení • Vnímání autora mediálních sdělení	
Literární výchova • <i>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</i> • <i>charakterizuje významné literární žánry</i> • <i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</i>	Literární druhy a žánry • poezie, próza • lyrika, epika a drama • próza 20. století – světová a česká	OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika • Kreativita Projekt VDO • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování GV • Evropa a svět nás zajímá MKV • Kulturní difference • Lidské vztahy	D • 1. a 2. světová válka IKT • vyhledávání informací ČJL • životopis Spolupráce s knihovnou

• posuzuje vhodnost užití stylistických prostředků v uměleckém textu • <i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování</i> - <i>rozlišuje literaturu hodnotnou a</i>	• poezie 20. století – světová a česká • drama 20. století	
--	---	--

<i>konzumní, svůj názor doloží argumenty</i> <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i> • tvoří vlastní literární texty podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • popíše strukturu a jazyk literárního díla

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- **slovní zásoba** – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

CIZÍ JAZYK

Anglický jazyk

1.stupeň

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk je chápán jako nedílný prvek ve výuce. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě, ale i pro práci s počítačem a Internetem.

Anglický jazyk na prvním stupni se vyučuje ve 3. až 5. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. V jednotlivých ročnících se žáci dělí do skupin (3 až 5 - podle počtu žáků). Výuka probíhá v kmenových třídách a dle potřeby v učebně výpočetní techniky.

Ve třetím a čtvrtém ročníku jde především o probuzení zájmu žáků o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k němu a k lidem v anglicky mluvících oblastech. Pozornost se soustřeďuje na komunikativní dovednosti, které jsou nadřazeny písemnému vyjádření. Tomu odpovídají i učebnice, které nabízejí základní tematické okruhy, v nichž gramatické prvky tvoří pouze doplněk výuky.

V pátém ročníku se výuka soustřeďuje na rozvoj řečových dovedností, na schopnost porozumět mluvenému i psanému sdělení a v souvislosti s tím na uvědomělé osvojování gramatického a lexikálního učiva. Výuka zohledňuje věkové a mentální schopnosti žáků.

Formy realizace předmětu:

- skupinové práce žáků
- vycházky do okolí školy

- integrované projekty a miniprojekty
- spojení anglického jazyka se životem v České republice
- úzké propojení s prací na počítači - Internet, výukové programy - využití časopisů, novin

Vyučovací předmět Anglický jazyk je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- český jazyk a literatura - slovesné časy, stavba věty, čtenářská dovednost
- vlastivěda - práce s mapou
- prvouka - rodina, zdravý životní styl
- matematika - jednoduché početní úkony
- informační a komunikační technologie - práce s Internetem a výukovými programy - výtvarná výchova - plakáty, přání, úprava projektů
- hudební výchova - texty a nácvik písní

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák - chápe důležitost komunikace v cizím jazyce pro praktický život a vzdělávání
- vyhledává informace
- propojuje základní komunikativní dovednosti s gramatickými jevy

Kompetence k řešení problému

- Žák - nebojí se hlasitě mluvit anglickým jazykem
- snaží se pochopit obsah krátkého sdělení, i když obsahuje částečně neznámou slovní zásobu
- navazuje na osvědčené postupy při řešení nových situací - využívá spolupráci ve skupině

Kompetence komunikativní

- Žák - porozumí přiměřenému sdělení
- snaží se vyjádřit jednoduchou myšlenku v písemném i ústním projevu - sestaví krátký rozhovor
- využívá Internet a další komunikační prostředky pro navázání kontaktu s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- Žák - spolupracuje ve skupině při řešení zadaného úkolu - přijímá názory ostatních členů týmu
- prosazuje své návrhy a aktivně posiluje svoji osobnost

Kompetence občanské

- Žák - orientuje se v základních odlišnostech mravního jednání jednotlivých zemí a dodržuje zásady slušného chování
- získává představu o zvycích v jednotlivých zemích a porovnává je s našimi zvyky

Kompetence pracovní

- Žák - používá Internet, slovník a další dostupné prostředky ke zkvalitnění procesu učení se - navazuje na poznatky z jiných předmětů
- vytváří si pracovní návyky pro co nejrychlejší osvojení anglického jazyka - využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- Žák - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, také pracuje efektivně v jazykové učebně
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- využívá online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat v cizím jazyku
- dodržuje zásady bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Co by měl žák zvládnout na konci 5. ročníku

- napíše jednoduché texty v elektronické podobě, vyplnit osobní údaje do formuláře za použití klávesnice pro daný jazyk
- napíše krátký e-mail o své osobě, rodině a svých zájmech

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Ročník:	3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-----------------------------------	------------------------------

- používá jednoduché zdvořilostní fráze při setkání a představování - pozdraví a rozloučí se - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu - a s pečlivou výslovností	Welcome to Happy Street! - čísla 1-10 - základní číslovky - základní zdvořilostní fráze „What’s your name?, How are you?“ - uvítání a rozloučení	OSV - Komunikace	
- pojmenuje a označí barvami běžné předměty ve škole - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu	At school - školní pomůcky - barvy - užití „to“ a „toto“ při označování věcí - What’s this? / What colour is ...?		PR - anglicky hovořící země ve světě
- rozumí pokynům při běžném cvičení a sportování - pojmenuje běžné hračky - pojmenuje části lidského těla - rozumí slovům a jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	At Happy House - hračky - pokyny při výuce, běžných činnostech při hrách - rozkazovací způsob v běžných pokynech při hrách a sportu - základní části lidského těla - člen neurčitý a základní podstatná jména - pravopis		PR - materiály, které recyklujeme
- řekne si v obchodě o běžné ovoce a pamlsky - sdělí, jaké ovoce má rád a zeptá se na totéž - kamaráda	At the shop - jídlo, ovoce - sloveso like v kladné větě a otázce	GV - Evropa a svět nás zajímá	PR britská měna, mince a bankovky

- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení <i>vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</i>	- pravidelné tvoření množného čísla podstatných jmen - v obchodě s ovocem - dotazování na oblíbenost ovoce		
- sdělí, které běžné sportovní předměty vlastní a zeptá se na totéž kamaráda - používá číslovky 20 - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám běžných při výuce	- At the park - sportovní potřeby - sloveso „have got“ v otázce a odpovědi - kladná a negativní odpověď - číslovky 11-20 - dotazování na vlastnění předmětu	- OSV - Rozvoj schopností poznávání	
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu - zeptá se na umístění běžných předmětů v místnosti a na stejnou otázku odpoví	- Greg's flat - nábytek - místnosti v domě - domácí zvířecí mazlíčkové - vazba „there is“ - předložky místa – v, na, pod	- MKV - Multikulturalita	
- popíše v základních rysech blízké osoby - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální opory	- In the street - lidi - přídavná jména popisující velikost, rozměr, stáří - popis a charakteristika osob - sloveso „has got“	- OSV - Poznávání lidí	- VV - výtvarná díla a jejich autoři
- sdělí jednoduchou větou, co má právě na sobě a zeptá se na majitele konkrétního oblečení - označí oblečení dle velikosti - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- In the playground - oblečení - rodina - přivlastňovací pád ('s) - dotazování na majitele předmětu „Whose ...is it?“		- M - odhad rozměru a jeho měření

V průběhu roku : seznámení se s anglickými svátky (Halloween, Christmas, Easter)

Seznámení s reáliemi VB – škola v Anglii, známá místa ve VB, čas na jídlo ve VB, typická vesnice ve VB, klubové uniformy školáků v Anglii, sportovní den na anglické škole, čtení s porozuměním – Colin in the computer land

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Ročník:	4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- pojmenuje a zeptá se na běžné předměty a lidi kolem sebe - hláskuje v anglické abecedě slova, která zná - požádá kamaráda, aby hláskoval názvy běžných předmětů - písemně doplňuje jednoduchý text popisující dětský časopis	Where's Flossy? - anglická abeceda - hledání něčeho nebo někoho - dotazy na pojmenování předmětů v angličtině	MV Tvorba mediálního sdělení	ČJ - porovnání české a anglické abecedy

- pojmenuje příbuzenské vztahy k členům své širší rodiny - sdělí, kolik má sourozenců - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (blahopřání k výročí a předávání dárků) - počítá do 100 - porovná věk dvou lidí - v slyšeném textu rozliší číslovky 1-100 - písemně doplní čtený popis příbuzenských vztahů v rodině	The presents - číslovky 20-100 - členové širší rodiny - blahopřání a předání dárků - sloveso „has got“ – 3.os.č.j. - přivlastňovací zájmeno jeho, její	OSV - Mezilidské vztahy OSV - Poznávání lidí	PR - příbuzenské vztahy v rodině
- pojmenuje běžné potraviny - zeptá se na čas a na stejné otázky odpoví - zdvořile požádá o jídlo - rozumí velmi jednoduchému popisu přípravy jídla s obrazovou oporou	Shopping for mum - běžné potraviny, ovoce a zelenina - uvedení času (hodin) - otázka a zápor v přítomném čase plnovýznamových sloves ve 3.os.j.č.	MKV - Kulturní difference	

- rozumí čtenému jednoduchému textu o běžné snídani v anglických rodinách - rozumí čtenému popisu tradičních jídel ve VB - v slyšeném textu rozliší názvy běžných potravin - v jednoduchých textech vyhledá požadované informace	- zápor slovesa mít – hasn't got		
--	--	--	--

- pojmenuje běžná zvířata v ZOO - zeptá se na vzhled zvířat a jednoduchým způsobem odpoví - porovná lidi podle velikosti a věku - rozumí čtenému popisu umístění předmětů a objektů - zeptá se a odpoví na umístění předmětů a objektů v prostoru - rozumí čtenému a slyšenému, jednoduchému popisu základních vlastností zvířat - se slovní nápovědou písemně popíše vybrané Zvíře	Are they monkeys? - běžná zvířata v ZOO a jejich vlastnosti, jednoduchý popis vzhledu - stupňování přídavných jmen - stažené formy slovesa „to be“ v kladu a záporu		PR - divoká zvířata v ČR a VB
- pojmenuje běžné obchody a důležité budovy ve městě - zeptá se na počet předmětů - jednoduchým způsobem vyjádří použití dopravního prostředku a popíše cestu k dotazovanému místu - s obrazovou oporou rozumí čtenému, jednoduchému a krátkému textu o nějakém místě nebo městu a životě v něm	Kites - důležité budovy a obchody ve městě - způsoby dopravy - vazba there is/there are	VGS - Objevujeme Evropu a Svět	PR - znázornění terénu a objektů do mapy
- pojmenuje běžné volnočasové aktivity a sdělí, zda je má v oblibě nebo ne - zeptá se kamaráda, zda má v oblibě nějakou volnočasovou aktivitu a na obdobnou otázku	Dad at the sports center - volnočasové aktivity - dny v týdnu, předložka se dny - otázka a krátká kladná / záporná odpověď se		

odpoví - gramaticky správně sdělí, jaké volnočasové aktivity dělá v jednotlivých dnech v týdnu rozumí údajům na přebalu knihy a čteným informacím v TV programu	slovesem „like“	
pojmenuje běžná povolání a nástroje s nimi spojené rozumí čtenému jednoduchému popisu práce běžných profesí, zálib s obrazovou oporou pojmenuje obvyklé a oblíbené činnosti vyhledá specifické informace v jednoduchém čteném popisu povolání se slovní nápovědou písemně popíše svůj denní režim	We´re late - běžná povolání a nástroje s nimi spojené - popis činnosti běžných povolání - vyjádření času – quarter past/to	
pojmenuje aktuální počasí běžného typu a zeptá se na něj rozumí jednoduchému popisu lidí podle oblečení zeptá se kamaráda na jeho aktuální činnost a na stejnou otázku odpoví - porovná počasí v různých městech - porozumí čtenému popisu města podle počasí ústně popíše možnosti provozování méně obvyklých sportů	It´s snowing - běžné typy počasí - dotazy na počasí - přítomný čas průběhový	VGS Evropa a svět nás zajímá

V průběhu roku : seznámení se s anglickými svátky (Halloween, Christmas, Easter a další významné dny během celého roku) Seznámení s reáliemi VB – typická anglická jídla, divoká zvířata ve VB, dopravní prostředky v Londýně, běžná povolání v Londýně, outdoorové sporty ve VB

práce s výukovými programy, čtení s porozuměním – Colin in the computer land

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Ročník:	5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředm. Vztahy
----------------	--------------	---------------------------------------	------------------------------

- dokáže vést krátký dialog - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času - a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - představí se a zeptá se lidí, kdo jsou - sdělí číslo telefonu a zeptá se na tel. čísla jiných lidí - počítá od jedné do 100 - rozpozná a používá tvary množného čísla - seznámí se s frází There's, there're - rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	Introduction - základní společenské fráze - představení sebe navzájem - členy A/ AN - číslovky 1 – 100 - fráze There's, There're - pravidelné x nepravidelné množné číslo - slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích	OSV/8 - Komunikace OSV/6 - Poznávání lidí	M - jednoduché početní úkony
- řekne odkud je a na totéž se zeptá jiných lidí - aplikuje sloveso TO BE ve všech osobách	Friends and family - předložky IN, AT, FOR - sloveso TO BE	GV/1 - Evropa a svět nás Zajímá GV/2	VL - práce s mapou

- pojmenuje, komu věci patří - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - pohovoří o členech rodiny - vyjmenuje dny v týdnu - <i>napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</i>	- přivlastňovací zájmena - tázací tvary s WHO, WHERE, WHOSE, WHAT - domov, rodina	- Objevujeme Evropu a Svět	
- pohovoří o věcech, které vlastní, nebo které vlastní někdo jiný - mluví o domácích zvířecích mazlíčcích - vyjmenuje vyučovací předměty a pohovoří o nich - <i>obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu</i> - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	My world - sloveso TO HAVE - - přídavná jména - pořádek slov ve větě - příroda, zvířata	OSV/2 - Sebepoznání a sebepojetí	
- určí čas a řekne, kdy se věci dějí - hovoří o denním režimu - <i>zapojí se do</i> jednoduchých rozhovorů - seznámí se s použitím a pravidly přítomného času prostého - zvládne mluvit o aktivitách volného času - sestaví krátký rozhovor o využití volného času - <i>napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, činnostech</i>	Time - hodiny - předložky času - dny v týdnu - přítomný čas prostý	MKV - Multikulturalita MV - Práce v realizačním týmu	TV - fyzická zdatnost HV - hudební nástroje

<i>a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</i> <i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</i>			
- popíše domy a pokoje - reprodukuje, co lidé umí a neumí - určí, kde se nachází ve městě - používá sloveso CAN - upevňuje užití fráze There's, There're - <i>rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i>	Places - předložky místa - There's, - There're - sloveso CAN - popis místností v domě - čtení s porozuměním	GV/1 - Evropa a svět nás zajímá GV/2 - Objevujeme Evropu a Svět	VL - práce s mapou

- <i>zapojí se do</i> jednoduchých rozhovorů - zvládne popsat lidi - upevňuje použití slovesa TO HAVE, TO BE - seznámí se s použitím a pravidly přítomného času průběhového - aplikuje znalost pořádku slov ve větě - <i>napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</i> - <i>vyplní osobní údaje do formuláře</i> - <i>sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení</i>	People - sloveso TO HAVE x O BE - přítomný čas průběhový - otázky How much is/are...? - nákupy - oblečení – jednotné a množné číslo	MV - Tvorba mediálního sdělení	PŘ - zvířata ČJL - stavba věty
---	--	---	--

V průběhu roku: seznámení se s anglickými svátky (Halloween, Christmas, Easter) pohybové chvilky s říkadly (TV)
zpěv písní (HV), výroba přáníček (VV), práce s výukovými programy

2.stupeň

Anglický jazyk se vyučuje v 6. až 9. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. V jednotlivých ročnících se žáci dělí do skupin (3 až 5 - podle počtu žáků). Výuka probíhá v kmenových třídách, ve třídách s audiovizuální technikou a dle potřeby v učebně výpočetní techniky. Učivo druhého stupně navazuje na učivo prvního stupně a dále ho rozšiřuje.

Vyučovací předmět Anglický jazyk je chápán jako nedílný prvek ve výuce. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě, ale i pro práci s počítačem a Internetem.

Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Důraz je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Zohledňují se věkové a mentální schopnosti žáků. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému jazyku, velká pozornost se věnuje seznamování se s kulturami jiných zemí Evropy a světa, zejména však anglicky mluvících zemí.

Vzdělání v Anglickém jazyce předpokládá dosažení úrovně A2: Žák rozumí větám a často používaným výrazům vztahujících se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají. Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou

a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Žáci budou vedeni k pochopení jazyka a uvědomení si jazyka jako nástroje celoživotního vzdělávání a zároveň k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Formy realizace předmětu:

- skupinové práce žáků
- samostatné práce a referáty
- práce s různými druhy slovníků - kolektivní práce

- využití audiovizuální techniky
- integrované projekty a miniprojekty
- spojení anglického jazyka se životem v České republice
- úzké propojení s prací na počítači - Internet, výukové programy - vyhledávání informací - Internet
- prezentace
- využití časopisů, novin

Vyučovací předmět Anglický jazyk je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- český jazyk a literatura - slovesné časy, stavba věty, skloňování a časování, slovesné časy, slovní druhy
- zeměpis - práce s mapou, reálie zemí
- občanská výchova - vztahy mezi lidmi, postavení člověka v lidské společnosti, aktivity ve volném čase
- výchova ke zdraví - zdravý životní styl a zdraví
- informační a komunikační technologie - práce s Internetem, s výukovými a dalšími programy, prezentace, mediální tvorba
- hudební výchova - texty písní
- výtvarná výchova - úprava projektů
- přírodopis – životní prostředí organismů

Vyučovací předmět pracuje s těmito průřezovými tématy:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák - chápe důležitost komunikace v anglickém jazyce pro praktický život, další vzdělávání a výběr budoucího povolání

- vyhledá a třídí informace
- propojuje komunikativní dovednosti s gramatickými jevy
- rozlišuje základní informace od údajů významově nepodstatných

Kompetence k řešení problémů

- Žák - nebojí se používat cizí jazyk jako nástroj dorozumění se s cizincem - navazuje na osvědčené postupy při řešení nových situací
- využívá zkušeností spolužáků
- uvědomuje si odlišnosti ve stavbě anglického a českého jazyka

Kompetence komunikativní

- Žák - porozumí přiměřenému sdělení
- snaží se vyjádřit svoji myšlenku v písemném i ústním projevu - vede jednoduchý dialog
- využívá dovednosti získané v cizím jazyce k navázání kontaktu - dokáže použít vhodné argumenty pro obhájení svého názoru
- pomocí Internetu a dalších komunikačních prostředků navazuje kontakt s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- Žák - spolupracuje ve skupině při řešení zadaného úkolu - přijímá názory ostatních členů týmu
- dokáže střídat role ve skupině
- prosazuje své návrhy a aktivně posiluje svoji osobnost

Kompetence občanské

- Žák - projevuje zájem o tradice a kulturu anglicky mluvících zemí
- dodržuje zásady slušného chování a orientuje se v hlavních odlišnostech mravního jednání jednotlivých zemí
- získává představu o zvycích v cizích zemích a porovnává je s našimi zvyky - nabízí pomoc v obtížných situacích druhým lidem
- posuzuje ekologické a environmentální souvislosti v daných zemích

Kompetence pracovní

- Žák - používá samostatně Internet, slovníky, tisk a další dostupné prostředky ke zkvalitnění procesu učení se
- navazuje na poznatky z jiných předmětů
- vytváří si pracovní návyky pro co nejrychlejší osvojení si anglického jazyka - uplatňuje získané vědomosti a dovednosti při další profesní orientaci

Kompetence digitální

- Žák - ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít, v hodině AJ pracuje efektivně v jazykové učebně
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými
- technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- dále ovládá digitální zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní prezentaci)
- je schopen vyhledat požadované informace v jednoduchých autentických materiálech z různých zdrojů, dále reagovat adekvátním způsobem na písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě
- umí pracovat s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků

Co by měl žák zvládnout na konci 9. ročníku

- vyhledává požadované informace v jednoduchých autentických materiálech z různých zdrojů
- reaguje adekvátním způsobem na písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- zeptá se na základní informace při představování spolužáka - formuluje jednoduché otázky a odpovídá na ně - porozumí hlavním informacím ze slyšeného rozhovoru, ve kterém jedna osoba představí sebe a členy své rodiny - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného a rodiny - vyhledá v jednoduchém textu požadované informace týkající se osobních údajů spolužáků - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Introduction - pozdravy a osobní dotazy při seznamování se - poslech s porozuměním – My family - poskytování osobních informací - základní společenské obraty a fráze		ČJL - stavba věty OV - postavení člověka v lidské společnosti

- rozliší různé, předem dané informace ve slyšeném textu - vyhledá v krátkém čteném textu osobní údaje - reaguje na jednoduché písemné sdělení v přítomném čase prostém - pojmenuje názvy měsíců a rozpozná je v slyšeném textu - přiřadí události ke konkrétnímu datu - rozpozná datum v slyšeném textu; rozumí pomalu a zřetelně pronášeným informacím v jednoduchých poslechových textech - vyhledá datum v jednoduchých autentických Materiálech	My life - práce s textem – My daily life - přítomný čas prostý - rozvoj slovní zásoby - měsíce v roce - řadové číslovky - poslech s porozuměním – Mickey, Millie and Mut - tvorba otázek - přítomný čas prostý - rozvoj slovní zásoby - domácí práce - frekvenční příslovce - komunikační situace – situační rozhovory každodenního života	OSV - Poznávání lidí MKV - Kulturní difference GV - Evropa a svět nás zajímá	OV - příbuzenské vztahy OV - rok v časových proměnách Z - reálie zemí - Velká Británie IKT - práce s internetem
--	---	---	--

- zeptá se kamaráda na běžné záležitosti každodenního života a na stejné otázky stručně odpoví - pojmenuje domácí práce - sdělí, jak často dělá běžné domácí práce a zeptá se na totéž kamaráda			
---	--	--	--

- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - pojmenuje aktuální činnosti lidí a také se na ně zeptá - reaguje na jednoduché písemné sdělení v přítomném čase průběhovém - sdělí, která zvířata má rád a která nerad - - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí hlavním informacím čteného, populárně naučného textu – popisu zvířete a jeho způsobu života - upevňuje si znalosti přítomných časů - - osvojí si pádové tvary zájmen - rozumí hlavní myšlence čtené bajky a změní její konec - sdělí, co musí v nejbližších dnech udělat	Animals - přítomný čas průběhový - rozvoj slovní zásoby - zvířata - práce s textem – Mickey's model dinosaur - komunikační situace – vyprávění o oblíbeném zvířeti - přítomný čas prostý vs průběhový - práce s textem – My favourite animals - pádové tvary zájmen - poslech s porozuměním – The story of Chicken Licken - modální sloveso „muset“	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV - Kreativita	IKT - vyhledávání informací PŘ - Životní prostředí zvířat - klasifikace zvířat
- rozpozná v slyšeném textu jednotlivé mluvčí na základě poskytnutých dílčích informací - rozliší použití slovesa být v přítomnosti a v minulosti - zeptá se kamaráda, kde byl v předešlých dnech a na stejnou otázku odpoví - vyhledá v textech požadované informace - rozumí hlavním informacím v neformálním	Holidays - minulý čas slovesa „být“ - rozvoj slovní zásoby – cestování o prázdninách - minulý čas pravidelných sloves - rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka – koncové – ed - poslech s porozuměním – Our Holiday - práce s textem – Mr X.	OSV - Poznávání lidí MKV - Lidské vztahy	OV - vztahy mezi lidmi - aktivity ve volném čase

textu – v osobním e-mailu - pojmenuje běžné dopravní prostředky a běžná místa, budovy a věci spojené s cestováním - seznámí se s pravidly pro tvoření minulého času u pravidelných sloves - správně vyslovuje a píše minulé tvary sloves - sestaví charakter a způsob života neznámé osoby na základě dílčích informací o něm - vyhledá informace o minulých událostech v krátkém čteném textu - pracuje s dvojjazýčným slovníkem - mluví o svých činnostech – problémech, těžkostech v minulém čase - popíše události o prázdninách v krátkém osobním dopise - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy a volného času v minulém čase - <i>užívá správnou výslovnost při čtení</i> - seznámí se s pravidly tvoření otázky v minulém čase prostém - zeptá se kamaráda, co dělal v uplynulých dnech nebo o prázdninách a na podobné otázky odpoví - rozliší v slyšeném textu jednotlivé mluvčí na základě informací, které o sobě sdělí - vyhledá v textech požadované informace	- rozvoj slovní zásoby – problémové situace o Prázdninách – Holiday problems - minulý čas nepravidelných sloves - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - komunikační situace – psaní pohledu z prázdnin - práce s textem – Mut's holiday - minulý čas prostý - tvorba „ano/ne“ otázek - tvorba otázek pomocí tázacích zájmen - komunikační situace – vyprávění o činnostech během prázdnin - poslech s porozuměním		
---	---	--	--

- pojmenuje běžné druhy potravin a nápojů - gramaticky správně sdělí, jaké jídlo a pití má v oblibě - najde rozdíly mezi počitatelnými a nepočitatelnými podstatnými jmény - <i>rozumí obsahu jednoduché a zřetelně</i>	Food - rozvoj slovní zásoby – Food and drink - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - poslech s porozuměním - základní společenské obraty a fráze při objednávání jídla v restauraci - komunikační situace – oběd	OSV - Mezilidské vztahy MKV - Kulturní difference	VZ - zdravé a nezdravé potraviny ČJL - slovesné časy
--	--	---	--

<i>vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i> <i>simuluje situaci v běžné restauraci; vyžádá jednoduchou informaci týkající se objednávání jídla</i> vyjádří vlastními slovy použití neurčitého členu a neurčitých zájmen - rozumí hlavní myšlenke příběhu a v textu vyhledá požadované informace - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat <i>- je schopen si koupit různé potraviny</i> označí množství jídla nebo pití pomocí porcí, balení nebo nádob a na stejné se zeptá - zapojí se do jednoduchých rozhovorů <i>- pojmenuje a vyjmenuje potřeby ke stolování -</i> objasní použití určitého/neurčitého členu - zjistí rozdíl mezi málo/několik - <i>popíše postup přípravy jídla</i> reaguje na jednoduché písemné sdělení, které se týká receptu	- neurčitý člen a neurčitá zájmena - práce s textem – Stone soup - komunikační situace - nákupní seznam - poslech s porozuměním Mut goes shopping - dotaz na množství - rozvoj slovní zásoby - stolování - určitý/neurčitý člen - málo/několik - práce s textem – Emma's Apple Crumble -recept - komunikační situace – vaření podle receptu	GV - Evropa a svět nás zajímá	OV - zdravý životní styl Z - jídla v různých zemích
--	--	---	---

- pojmenuje běžné geografické útvary a stručně popíše jejich velikost - používá otázky s tázacím zájmemem „jak“ - stručně charakterizuje svoje město/vesnici - orientuje se na mapě Spojeného království Velké Británie a Severního Irska - porovnává geografické údaje Spojeného království - rozumí krátkému populárně naučnému popisu geografických částí Velké Británie - vyhledává informace na Internetu - zajímavosti	- The world - rozvoj slovní zásoby – geografické názvy a Pojmenování – My country - otázky s tázacím zájmemem „jak“ - mapa Spojeného království Velké Británie a Severního Irska - důležité oblasti, významná města a geografické zajímavosti Spojeného království Velké Británie a Severního Irska - práce s textem – The UK - počasí – rozvoj slovní zásoby	- GV - Evropa a svět nás zajímá - GV - Objevujeme Evropu a svět - EV - Vztah člověka k prostředí	- OV - postavení člověka v lidské společnosti - IKT - práce se slovníkem - Z - Velká Británie - reálie - země Evropské Unie - počasí v Evropě
--	---	---	---

Velké Británie - pojmenuje různé druhy počasí - rozumí slyšenému porovnání geografie a počasí vybraných oblastí - <i>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se počasí</i> - seznámí se s pravidly pro tvoření 2. stupně přídavných jmen - porovná mezi sebou vlastnosti, kvalitu či vzhled různých věcí - seznámí se s pravidly pro tvoření 3. stupně přídavných jmen - <i>rozumí slyšeným odpovědím na otázky kvízu a porovná je se svými odpověďmi; rozumí informacím v jednoduchém poslechovém textu, je-li pronášen pomalu a zřetelně</i> - gramaticky správně vyjádří jedinečnost vlastnosti, kvality či vzhledu nějaké věci nebo osoby - označí nepravidelná přídavná jména - doplní stupňovaná nepravidelná přídavná jména v textu - přirovná vlastnosti, charakter nebo vzhled něčeho k typickým představitelům těchto kvalit (bílý jako sníh) - vyhledá požadované informace v jednoduchém autentickém materiálu - pracuje s dvojjazyčným slovníkem	- poslech s porozuměním – North and South - komunikační situace – dotazy na počasí - popisná přídavná jména - 2. stupeň přídavných jmen - 3. stupeň přídavných jmen - práce s textem – Record Breakers - komunikační situace – srovnání ročních období, počasí různých míst a období - stupňování nepravidelných přídavných jmen - práce s textem - Mickey and Millie go camping - přirovnání „tak...jak/jako“	Projekt - integrovaně MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení	- geografické pojmy USA - IKT - vyhledávání informací o státech Evropy a Ameriky - HV - texty písní
---	--	---	---

- pojmenuje běžné typy TV pořadů - sestaví seznam svých oblíbených TV pořadů - rozumí hlavní myšlenke čteného i slyšeného rozhovoru mezi spolužáky o tom, co se chystají	Entertainment - typy TV programů - rozvoj slovní zásoby - vyjádření „chystat se/hodlat něco udělat“ - přídavná jména; příslovce	MKV - Multikulturalita MV	IKT - práce se slovníkem ČJL
--	--	-------------------------------------	--

- večer dělat - zeptá se kamaráda, co zamýšlí v nejbližších chvílích dělat a na stejné otázky odpoví - tvoří příslovce - pracuje s dvojjazyčným slovníkem - uvědoměle používá probrané gramatické jevy - pojmenuje filmové žánry a přiřadí k nim konkrétní příklady - <i>porozumí hlavní pointě krátké, živé scény z filmového studia; reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy či konverzace</i> - rozumí krátkému a jednoduchému textu, vyhledá v něm požadované informace - gramaticky správně vyjádří pomocí opisného tvaru, co musí dělat a jaké má povinnosti a na totéž se zeptá kamaráda - <i>navrhne kamarádům nebo svým příbuzným něco podniknout a na obdobné návrhy reaguje</i> - rozpozná v slyšeném rozhovoru, co navrhuji mluvčí dělat a co nakonec podniknou - pracuje s dvojjazyčným slovníkem	- práce s textem - Doctor X - filmové žánry - rozvoj slovní zásoby - poslech s porozuměním - Film, cameras, action - práce s textem - Lights, cameras, action - sloveso have to; ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - práce s textem- The lost penguin - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	Tvorba mediálního sdělení	- dramatizace
--	--	---------------------------	---------------

V průběhu roku:

- seznamování s reáliemi anglicky mluvících zemí
- žáci budou vedeni i k počítačové gramotnosti vyhledávání informací na Internetu (PG) + výukové programy (PG) využití audiovizuální techniky
- využití interaktivní tabule
- zařazení aktuálních témat – výchova k volbě povolání, významné dny a svátky, ochrana obyvatel za mimořádných situací, environmentální výchova, ochrana před násilím a prevence rizikového chování
- využití doplňkových materiálů
- využití DUMů (digitálních učebních materiálů - prezentací, výukových listů, písemných prací) podpora a rozvoj čtenářské gramotnosti (ČG) - Reading
- tvorba miniprojektů, prezentací + ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - Project pages – individuálně
- individuální přístup k talentovaným žákům a žákům s poruchami učení zpěv anglických písní
- Culture pages – A typical year in Britain / Festivals, Animals in Britain, Holidays, British meals and mealtimes, The weather in Britain.

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-----------------------------------	------------------------------

- užívá správnou výslovnost při čtení - rozumí krátkým a jednoduchým textům - formuluje jednoduché otázky a odpovídá na ně - zeptá se na základní informace - aplikuje znalosti z komunikace s učitelem	Introduction - práce s textem - pozdravy a představení druhé osoby - poskytování osobních informací - pokyny ve třídě		IKT - Terasoft OV - postavení člověka v lidské společnosti
- pojmenuje běžné druhy potravin a nápojů - gramaticky správně sdělí, jaké jídlo a pití má v oblíbenosti - najde rozdíly mezi počítatelnými a nepočítatelnými podstatnými jmény - rozliší v slyšeném textu, co si dávají jednotliví mluvčí k obědu - rozumí pojmem v jídelníčku - simuluje situaci v běžné restauraci; vyžádá jednoduchou informaci týkající se objednávání jídla - vyjádří vlastními slovy použití neurčitého členu a neurčitých zájmen - rozumí hlavní myšlence příběhu o lakotě a v textu vyhledá názvy daných potravin - sdělí obsah potravinových zásob podle obrázku - rozumí obsahu jednoduché a zřetelné - vyslovované konverzace, která se týká	Food - rozvoj slovní zásoby – jídlo - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - poslech s porozuměním - základní společenské obraty a fráze při objednávání jídla v restauraci - komunikační situace – oběd - neurčitý člen a neurčitá zájmena - práce s textem – Stone soup - komunikační situace - nákupní seznam - poslech s porozuměním Mut goes shopping - dotaz na množství - rozvoj slovní zásoby - stolování - určitý/neurčitý člen - málo/několik - práce s textem – Apple Crumble - recept - komunikační situace – vaření podle receptu Culture „Čas jídla“ – čtení populárně-naučného textu;	OSV - Mezilidské vztahy MKV - Kulturní difference GV - Evropa a svět nás zajímá	VZ - zdravé a nezdravé potraviny ČJL - slovesné časy IKT - Terasoft OV - zdravý životní styl Z - jídla v různých zemích

sestavování nákupního seznamu - <i>je schopena si koupit různé potraviny</i> rozumí klíčovým bodům čteného komiksového příběhu - zeptá se na množství jídla a pití - označí množství jídla nebo pití pomocí porcí, balení nebo nádob - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - rozumí názvům kuchyňských nádob a nástrojů - <i>pojmenuje a vyjmenuje potřeby ke stolování</i> - objasní použití určitého/neurčitého členu - zjistí rozdíl mezi málo/několik rozumí čtenému i slyšenému popisu přípravy nějakého jídla - <i>popíše postup přípravy jídla</i> reaguje na jednoduché písemné sdělení, které se týká receptu seznámí se se stravovacími návyky ve Velké Británii	stravovací návyky ve Velké Británii		
---	-------------------------------------	--	--

- pojmenuje běžné geografické útvary a stručně popíše jejich velikost - používá otázky s tázacím zájmenem „jak“ - stručně charakterizuje svoje město/vesnici - orientuje se na mapě Spojeného království Velké Británie a Severního Irska - porovnává geografické údaje Spojeného království - poznává významná britská města a jejich památky; ukáže na mapě významná britská města - rozumí krátkému populárně naučnému popisu geografických částí Velké Británie - vyhledává informace na Internetu - zajímavosti	- The world - rozvoj slovní zásoby – geografické názvy a pojmenování - otázky s tázacím zájmenem „jak“ - mapa Spojeného království Velké Británie a Severního Irska - důležité oblasti, významná města a geografické zajímavosti Spojeného království Velké Británie a Severního Irska - práce s textem – The UK - počasí – rozvoj slovní zásoby - poslech s porozuměním – North and South - komunikační situace – dotazy na počasí - popisná přídavná jména	- GV - Evropa a svět nás zajímá - GV - Objevujeme Evropu a svět - EV - Vztah člověka k prostředí	- OV - postavení člověka v lidské společnosti - IKT - práce se slovníkem - Z - Velká Británie - reálie - země Evropské Unie - počasí v Evropě - geografické pojmy USA
--	--	---	--

Velké Británie - pojmenuje různé druhy počasí - rozumí slyšenému porovnání geografie a počasí vybraných oblastí - <i>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se počasí</i> - používá popisná přídavná jména - seznámí se s pravidly pro tvoření 2. stupně přídavných jmen - porovná mezi sebou vlastnosti, kvalitu či vzhled různých věcí - seznámí se s pravidly pro tvoření 3. stupně přídavných jmen - rozumí obsahu geografického kvizu a odpoví na jeho otázky - porozumí otázkám vědomostního rébusu a vyhledá v něm potřebné informace - <i>rozumí slyšeným odpovědím na otázky kvizu a porovná je se svými odpověďmi; rozumí informacím v jednoduchém poslechovém textu, je-li pronášen pomalu a zřetelně</i> - reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se 3. stupně přídavných jmen - gramaticky správně vyjádří jedinečnost vlastnosti, kvality či vzhledu nějaké věci nebo osoby - označí nepravidelná přídavná jména - doplní stupňovaná nepravidelná přídavná jména v textu - rozumí obsahu komiksového příběhu a vyhledá v jeho textu specifické informace - přirovná vlastnosti, charakter nebo vzhled	- 2. stupeň přídavných jmen - 3. stupeň přídavných jmen - práce s textem – The quiz - komunikační situace – vědomostní kvizy a rébusy - komunikační situace – srovnání ročních období, počasí různých míst a období - komunikační situace – srovnání každodenního života různých zemí - komunikační situace – srovnání typických jídel různých skupin lidí - stupňování nepravidelných přídavných jmen - práce s textem - Mickey and Millie go camping - přirovnání „tak...jak/jako“ - Culture - práce s textem – The USA - realie zemí - práce se slovníkem	Projekt - integrovaně MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení	IKT - vyhledávání informací o státech Evropy a Ameriky HV - texty písní
---	---	---	---

něčeho k typickým představitelům těchto kvalit (bílý jako sníh) · rozumí informacím v populárně-naučném textu, je-li pronášen pomalu a zřetelně - vyhledá požadované informace v jednoduchém autentickém materiálu - pracuje s dvojjazyčným slovníkem			
--	--	--	--

- pojmenuje běžné typy TV pořadů - sestaví seznam svých oblíbených TV pořadů - rozumí hlavní myšlenku čteného i slyšeného rozhovoru mezi spolužáky o tom, co se chystají večer dělat - zeptá se kamaráda, co zamýšlí v nejbližších chvílích dělat a na stejné otázky odpoví - tvoří příslovce - upevňuje si znalosti minulého času prostého - pracuje s dvojjazyčným slovníkem - uvědoměle používá probrané gramatické jevy - pojmenuje filmové žánry a přiřadí k nim konkrétní příklady - porozumí hlavní pointě krátké, živé scény z filmového studia; reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy či konverzace - rozumí krátkému a jednoduchému textu, vyhledá v něm požadované informace - gramaticky správně vyjádří, proč nemůže něco dělat a jaké povinnosti míst toho má a na totéž se zeptá kamaráda - porozumí zápletce, vyvrcholení a rozuzlení krátkého komiksového příběhu - najde v textu vyjádření návrhů, záměrů a domluvy schůzky	Entertainment - typy TV programů - rozvoj slovní zásoby - vyjádření „chystat se/hodlat něco udělat“ - přídavná jména; příslovce - práce s textem - Doctor X - minulý čas prostý - filmové žánry - rozvoj slovní zásoby - poslech s porozuměním - Film, cameras, action - práce s textem - Film, cameras, action - sloveso to have; ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - práce s textem- The lost penguin - komunikační situace - dotazy na záměry; domluva schůzky - komunikační situace - dotazy na záměry; domluva schůzky - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka Culture - práce s textem – „Kino ve Velké Británii“	MKV - Multikulturalita MV - Tvorba mediálního sdělení	IKT - práce se slovníkem ČJL - dramatizace
---	---	---	--

<i>navrhne kamarádům nebo svým příbuzným něco podniknout a na obdobné návrhy reaguje</i> - rozpozná v slyšeném rozhovoru, co navrhuje mluvčí dělat a co nakonec podniknou - pracuje s dvojjazyčným slovníkem

V průběhu roku:

- seznamování s reáliemi anglicky mluvících zemí
- žáci budou vedeni i k počítačové gramotnosti vyhledávání informací na Internetu (PG) + výukové programy (PG) využití audiovizuální techniky
- využití interaktivní tabule
- zařazení aktuálních témat – výchova k volbě povolání, významné dny a svátky, ochrana obyvatel za mimořádných situací, environmentální výchova, ochrana před násilím a prevence rizikového chování
- využití doplňkových materiálů
- využití DUMů (digitálních učebních materiálů - prezentací, výukových listů, písemných prací) podpora a rozvoj čtenářské gramotnosti (ČG)
- tvorba miniprojektů, prezentací + ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby individuální přístup k talentovaným žákům a žákům s poruchami učení
- zpěv anglických písní

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ohledně představování se - upevní si jednoduché společenské fráze - vyhledá požadované informace – známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky v jednoduchých každodenních autentických materiálech - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - vyžádá si bližší informace od spolužáka	- Introduction Kids - komunikační situace - pozdravy a představování se - poskytování osobních informací Sweet Sue and Smart Alec - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý - srovnání přítomných časů		- OV - etika komunikace

rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované konverzace - reaguje na jednoduché písemné sdělení - správně užívá přítomné časy			
- pojmenuje běžné etapy lidského života - rozumí čtenému stručnému popisu života svého vrstevníka - rozumí specifickým informacím v slyšeném životopisu známé osobnosti - popíše hlavní etapy svého života a zeptá se kamaráda na ty jeho - rozumí hlavní zápletky čteného, detektivního komiksového příběhu - zeptá se kamaráda, co dělal o víkendu a jaký měl z něho pocit; na podobné otázky odpoví	My life - životní etapy - minulý čas slovesa „být“ - minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves - komunikační situace - vyprávění o svém životě - rodina - komunikační situace – pozvání - komunikační situace – oblíbené a neoblíbené činnosti	MKV - Kulturní difference OSV - Poznávání lidí OSV - Mezilidské vztahy	OV - rodina - vztahy mezi lidmi IKT - internet jako zdroj informací - program Terasoft

- rozumí čtenému popisu rodiny a stručné charakteristice jejich členů, vyhledá v textu specifické informace - sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem rodiny - pozve kamaráda na nějakou akci - sdělí, jaké činnosti dělá rád ve volném čase a jaké nerad; na totéž se zeptá kamaráda			ČJL - slovesné časy
- pracuje s dvojjazyčným slovníkem; pojmenuje vesmírná tělesa a základní astronautické přístroje - seznámí se s pravidly tvoření budoucího času s will - rozumí názorům redaktora a vědce o budoucnosti vesmíru v čteném rozhovoru - gramaticky správně formuluje prognózy do Budoucnosti - vede rozhovor s kamarádem o svých plánech a představách do budoucna - rozumí hlavní zápletce pokračování čteného, detektivního komiksového příběhu - pojmenuje místa, která jsou spojována s bydlením a místa spojována s prací - gramaticky správně formuluje okamžité rozhodnutí - nabídne pomoc blízké osobě při běžné činnosti	The future - práce se slovníkem - vesmír - budoucí čas (will) - práce s textem – The future in space - vyjádření rozhodnutí - předpovědi do budoucna - práce s textem – Detective of the year - domov a pracoviště - komunikační situace – vyslovení záměru - komunikační situace – nabídka pomoci		IKT - program Terasoft

- pojmenuje některé známé státy světa - rozpozná v slyšeném textu různé činnosti podle jejich popisu - seznámí se s pravidly pro tvoření minulého času průběhového - užívá vhodně správné slovní spojení k popisu	Times and places - práce s textem – What was happening? - slovní spojení - minulý čas průběhový - rozvoj slovní zásoby - přírodní katastrofy - práce s textem – A dangerous situation	GV - Evropa a svět nás zajímá	Z - časová pásma
--	--	--	---

běžné činnosti - gramaticky správně popíše průběh běžné činnosti v minulosti - zeptá se kamaráda, co dělal on nebo jiní v uplynulých dnech a na stejné otázky odpoví - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované konverzace, která se týká situace v minulém čase průběhovém - rozšiřuje a upevňuje si slovní zásobu; pojmenuje přírodní katastrofy - rozumí hlavním bodům novinové zprávy o přírodní katastrofě a vyhledá v ní konkrétní informace - rozumí popisu událostí v minulosti a rozliší v něm činnosti konané a vykonané - orientuje se v plánu bytu, pojmenuje místnosti v domě a jejich vybavení - rozumí obsahu a zápletky čteného krátkého detektivního příběhu a vyhledá v něm specifické informace - rozliší nové informace v slyšeném rozhovoru detektiva s podezřelými - vhodně a správně užívá běžné fráze a obraty používané v hovorové angličtině	- minulý čas prostý vs minulý čas průběhový - bydlení, domy - poslech s porozuměním - Murder in the library - komunikační situace – reakce na informace a události v běžných situacích		
---	---	--	--

- pojmenuje obrázky z Londýna na základě porozumění čtenému popisu výletu svého vrstevníka do Londýna - vyhledá v čteném popisu výletu konkrétní informaci - v slyšeném vyprávění rozliší jednotlivé mluvčí podle jejich informací o svém výletě - vyplní základní údaje o Londýně - rozumí zápletky krátkého komiksového	London - Londýn - určitý člen s názvy míst - místa ve městě - komunikační situace – ptaní se na cestu, popis cesty - určitý a neurčitý člen - práce s textem a se slovníkem - tradiční příběh: Krejčí ze Swaffhamu	GV Objevujeme Evropu a svět	Z - reálie Londýna
---	--	---	----------------------------------

detektivního příběhu - rozumí slyšenému i čtenému popisu cesty - zeptá se na cestu a na stejný dotaz odpoví - seznámí se s pravidly použití členů (a/an; the) - rozliší chronologii čteného pohádkového příběhu a vyhledá v textu dílčí děje a konkrétní informace - zvládá základní pravidla pro použití neurčitých zájmen - gramaticky správně vyjádří, co bude dělat v nejbližším čase - navrhne kamarádovi, co podniknout ve volném čase	- neurčitá zájmena - komunikační situace – návrh činnosti ve volném čase		
---	---	--	--

- využívá správné výrazy k pojmenování zážitků - rozumí čtenému popisu životních ambicí svého vrstevníka a na základě porozumění pochopí a objasní smysl připojeného obrázku, vyhledá v textu hlavní informace - v slyšeném popisu činností různých lidí rozliší s obrazovou oporou, co kdo udělal; rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - dokáže utvořit a použít předpřítomný čas - pochopí hlavní myšlenku čteného detektivního, komiksového příběhu a rozliší v něm činnosti jednotlivých účastníků děje - zeptá se kamaráda, zda někdy dělal méně obvyklé činnosti a na podobné otázky odpoví - napíše jednoduché texty s použitím předpřítomného času s užitím někdy a nikdy - rozumí hlavním bodům a hlavní myšlence čteného populárně naučného článku o negativním jevu spojeném s výpravami na	Experiences - rozvoj slovní zásoby – zážitky - ambice - přičestí trpné minulé - předpřítomný čas prostý - komunikační situace – vyprávění o tom, co se udělalo - práce s textem - Have you ever climbed a mountain? - předpřítomný čas prostý - „někdy“ a „nikdy“ - práce s textem – Ochrana životního prostředí - poslech s porozuměním – Lewis Gordon Pugh - použití „právě“ (just)	MV Tvorba mediálního sdělení	ČJL - stavba věty IKT - tvorba prezentace VV - výtvarné vyjádření skutečnosti
---	--	--	--

Mt. Everest - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - seznámí se s použitím „právě“			
---	--	--	--

- pojmenuje běžná, lehká onemocnění a zdravotní obtíže - zeptá se kamaráda, jaké má zdravotní problémy - v čteném rozhovoru vyrozumí, jaký zdravotní problém má jeden z účastníků - gramaticky správně poradí blízké osobě, co by měla dělat při svých zdravotních obtížích - rozumí zápletky čteného detektivního komiksového příběhu a vyhledá v něm specifické informace - používá způsobová slovesa - najde rozdíly v používání muset – nesmět - nemuset - gramaticky a obsahově správně vysvětlí význam běžných značek na veřejných místech - vyjmenuje pravidla, která platí v jeho škole naší škole - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem ve škole - rozumí jednotlivým epizodám příběhu s detektivní zápletkou a seřadí je do chronologického pořadí, vyhledá v textu konkrétní údaje - označí v textu frázová slovesa - využívá výrazy překvapení a porozumění v běžných situacích každodenního života svých	Problems - slovní zásoba – zdravotní problémy - práce s textem – Lewis’ s problem - komunikační situace – rady na řešení běžných problémů - práce s textem – A happy ending? - měl bych/neměl bych - muset – nesmět – nemuset - rozvoj slovní zásoby – pravidla ve škole - komunikační situace – diskuze o pravidlech ve škole - práce s textem - Ashley’s camera - rozvoj slovní zásoby - frázová slovesa - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	VDO - Občanská společnost a škola MKV - Multikulturalita	OV - postavení člověka v lidské společnosti
--	--	--	--

vrstevníků

gramaticky správně formuluje návrh činnosti pro sebe a kamarády, kladou i zápornou reakci, navrhne alternativní řešení

V průběhu roku:

- žáci budou dostatečně rozvíjet srozumitelnou výslovnost skrze poslechová cvičení a koutku: pronunciation (přízvuk slova a věty, intonace slova, intonace oznamovacích vět a otázek, krátké a dlouhé samohlásky, znělé a neznělé souhlásky, nevyslovované hlásky, speciální hlásky)
- žáci budou vedeni i k počítačové gramotnosti vyhledávání informací na Internetu (PG) + výukové programy (PG) podpora a rozvoj čtenářské gramotnosti (ČG)
- tvoření prezentací, tvorba miniprojektů
- využití audiovizuální techniky, využití interaktivní tabule
- zařazení aktuálních témat – výchova k volbě povolání, významné dny a svátky, ochrana obyvatel za mimořádných situací, environmentální výchova, ochrana před násilím a prevence rizikového chování
- využití doplňkových materiálů, využití DUMů (digitálních učebních materiálů – prezentací, výukových listů, písemných prací) zpěv anglických písní
- individuální přístup k talentovaným žákům a žákům s poruchami učení

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - upevní si znalosti přítomných časů - seznámí se s užitím stavových sloves - procvičuje budoucí časy - rozumí rozhovoru, kde vrstevníci mluví o obvyklých volnočasových aktivitách a aktuální činnosti, rozliší jednotlivé mluvčí a činnosti - rozumí příběhu, kde vrstevníci mluví o svých plánech, a vyhledá požadované informace - zeptá se na plánované a neplánované budoucí činnosti spolužáka a na stejné otázky odpoví - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - používá základní společenské obraty a fráze - reaguje na jednoduché písemné sdělení	Introduction - práce s textem An unusual day, slovní zásoba - přítomný čas prostý vs průběhový - stavová slovesa - budoucí čas „will“ - vyjádření budoucího děje pomocí „going to“ - otázky s tázacími zájmeny - práce s textem Kids, slovní zásoba - poskytování osobních informací		ČJL - slovesné časy OV - vztahy mezi lidmi - volba povolání

- užívá správnou výslovnost při čtení - upevní si znalosti minulých časů - reprodukuje poslech - rozumí obsahu textu o nálezů pozůstatků muže z doby kamenné a - v textu vyhledá konkrétní slovní zásobu - popíše události nebo stav věcí v minulosti - rozumí obsahu komiksového příběhu a najde v něm konkrétní informace - rozumí rozhovoru prodáváče a zákazníka	Past and present - práce s textem- The Iceman, slovní zásoba - minulý čas prostý vs minulý čas průběhový - práce s textem- We used to be rivals - used to - vyjádření opakovaného děje v minulosti - práce s textem- Clothes - too/enough - rozvíjení slovní zásoby vztahující se k tématu		ČJL - slovesné časy
---	---	--	--

- v obchodu s oblečením, identifikuje v něm typické fráze a obraty - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se oblečení; popíše velikost, barvu a vzor látky oblečení - popisuje oblečení pomocí too/enough - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - užívá opisy modálních sloves v minulém čase	oblečení a móda - práce s textem- Kids - could/couldn't, had to/didn't have to		
---	--	--	--

- reaguje na jednoduché písemné sdělení - rozvíjí si gramatické jevy - pracuje s textem a slovníkem - rozumí tématu komiksového příběhu a vyhledá v něm konkrétní informace - vypráví jednoduchou událost a snaží se užít správný čas ve větách - mluví o činnostech, které už udělal nebo ještě neudělal - rozezná použití příslovcí - rozumí krátkým a jednoduchým textům - mluví se spolužákem o svém oblíbeném soutěžním pořadu a popíše, co soutěžící musí v pořadu udělat - ověří si svou domněnku tázacím dovětkem - porovnává užití been/gone - rozšiřuje si slovní zásobu pomocí slovníku - propojuje základní komunikační dovednosti s gramatickými jevy	Fame and fortune - práce s textem- The movies - předpřítomný čas prostý - předpřítomný čas prostý vs minulý čas prostý - práce s textem- Smart Alec - předpřítomný čas prostý - for/since - práce s textem – TV shows - nouns and adjectives - práce s textem- Kids - předpřítomný čas prostý - been/gone - tázací dovětky - práce se slovníkem	GV - Evropa a svět nás zajímá	OV - aktivity ve volném čase
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - užívá vztažná zájmena - reaguje na jednoduché písemné sdělení	Health and safety - práce s textem You and your body - vztažná zájmena „who, which, that“ - vztažné věty vedlejší	OSV - Sebepoznání a sebeorganizace	VZ - zdravý životní styl OV

- udílí rady - napíše jednoduché texty pomocí vztažných vět - používá překladový slovník na IE - vyhledává info na dané téma pomocí IE - rozumí krátkému komiksovému příběhu a jeho pointě - upevní si použití gramatických jevů - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace o správné životosprávě - porovnává zdravý a nezdravý životní styl - rozumí konverzaci lékaře a pacienta v ordinaci, identifikuje problém pacienta, diagnózu lékaře a jakou léčbu lékař zvolil - dokáže omluvit svou absenci ve škole nebo indispozici - propojuje základní komunikační dovednosti s gramatickými jevy - vyjadřuje souhlas a nesouhlas - popíše aktuální situaci na obrázku	- práce s textem Sweet Sue - should/shouldn't, might/might not - vyjádření rady - práce s textem Looking after yourself (zdraví, zdravý životní styl, sport) - rozvoj slovní zásoby - zdravotní potíže a nemoci - slovní zásoba - návštěva lékaře, léčba - práce s textem Kids - So do I/Neither do I - vyjádření souhlasu a nesouhlasu	MKV - Multikulturalita	- vztahy mezi lidmi - IKT - informační zdroje
---	--	--------------------------------------	---

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - správně řadí části textu - rozumí tématu a pointě komiksového příběhu a najde v něm specifické informace - užívá přídavná jména končící na -ing/-ed - rozumí otázkám v zábavném kvízu, které se týkají jeho pocitů v určitých situacích, porozumí výsledkům kvízu - vyžádá informace týkající se objednávání jídla; vede se spolužákem rozhovor číšníka a zákazníka, jenž si objednává jídlo, užívá	Heroes - práce s textem King Arthur - sloveso + -ing/infinativ - práce s textem The burglar - práce s textem kvíz - přídavná jména končící na -ing/-ed - pocity a nálady - práce s textem – Kids - slovní zásoba - objednávání jídla v restauraci - zdvořilá žádost		ČJ - slovní druhy OV - vztahy mezi lidmi
---	--	--	--

- adekvátní výrazy - požádá vrstevníka o laskavost, na podobnou žádost adekvátně reaguje - propojuje základní komunikační dovednosti s gramatickými jevy			
--	--	--	--

- rozumí obsahu nahrávky o problémech životního prostředí a vyhledá v ní konkrétní informace - popíše životní prostředí na obrázcích - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy, ve které se objevuje trpný rod - používá trpný rod - odpoví písemně na otázky týkající se toho, do jaké míry chrání životní prostředí - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - rozezná trpný rod v různých časech - rozumí obsahu článku medvědích sirotčích a vyhledá v něm požadované informace - reaguje na jednoduché písemné sdělení - rozumí rozhovorům, kde lidé vyjadřují své obavy v běžných situacích - vede rozhovor, kde v běžných situacích, např. ve škole, vyjádří své obavy nebo adekvátně reaguje na obavy vrstevníka - <i>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</i> - seznamuje se s reáliemi Austrálie	Our environment - práce s textem Climate change - životní prostředí, problémy a ochrana životního prostředí - trpný rod v přítomném čase prostém, minulém čase prostém, předpřítomném čase prostém a v budoucím čase - práce s textem Smart Alec's plan - práce s textem Caring for the environment - zvířata, mláďata, ochrana ohrožených druhů - práce s textem Kids - vyjádření obav - reálie anglicky mluvících zemí - Austrálie - práce se slovníkem	GV Objevujeme Evropu a svět	ČJL - trpný rod EV - vztah člověka k prostředí Z - reálie Austrálie
- seznamuje se s podmínkovou větou - rozumí závěru a pointě bajky - <i>rozumí varování v běžných situacích</i>	Relationships - rozvoj slovní zásoby - přátelství, vztah, rodina, generační rozdíly	GV Objevujeme Evropu a svět	OV - vztahy mezi lidmi

<i>každodenního života</i> - pracuje se slovníkem a osvojuje si základní frázová slovesa - rozumí krátkým a jednoduchým textům obsahujícím frázová slovesa - reprodukuje poslech - používá vedlejší věty časové vyjadřující budoucnost - popíše své činnosti v souvislosti s předchozími či následujícími událostmi či situacemi - rozumí čtenému příběhu a vyhledá v něm požadované informace - rozumí krátkým dopisům do novin, kde teenageři popisují své problémy s rodiči, a rozumí reakcím na tyto dopisy - diskutuje se spolužáky o generačních problémech, vyjádří své mínění a poradí, jak problémy řešit - <i>pracuje se slovníkem a rozvíjí si dostačující slovní zásobu k ústní i písemné komunikaci</i> - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se toho, jak teenageři tráví víkendy - dokáže vyjádřit účel - rozvíjí si dostatečně srozumitelnou výslovnost a ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby	- práce s textem Friends - první kondicionál - frázová slovesa - práce s textem We need a holiday! - časové věty vedlejší - práce s textem Generation gap - slovesa a podstatná jména - práce s textem Kids - vyjádření účelu - „to“ - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti	Projekt-integrovaně	ČJL - podmiňovací způsob OV - postavení člověka v lidské společnosti Z - počasí a podnebí v Evropě, geografické pojmy VV - úprava projektů
--	--	----------------------------	--

V průběhu roku:

- seznamování s realitami anglicky mluvících zemí
- žáci budou vedeni i k počítačové gramotnosti vyhledávání informací na Internetu (PG) + výukové programy (PG) využití audiovizuální techniky
- využití interaktivní tabule
- zařazení aktuálních témat – výchova k volbě povolání, významné dny a svátky, ochrana obyvatel za mimořádných situací, environmentální výchova, ochrana před násilím a prevence rizikového chování
- využití doplňkových materiálů
- využití DUMů (digitálních učebních materiálů - prezentací, výukových listů, písemných prací) podpora a rozvoj čtenářské gramotnosti a čtenářské dovednosti (ČG,ČD)
- tvorba miniprojektů, prezentací
- individuální přístup k talentovaným žákům a žákům s poruchami učení zpěv anglických písní

Další cizí jazyk

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru NJ

Německý jazyk

Německý jazyk se vyučuje v 7., 8. a 9. ročníku a má časovou dotaci 2 hodiny týdně.

Charakteristika předmětu:

Výuka probíhá ve třídě s audiovizuální technikou a v učebně výpočetní techniky.

Cílem předmětu je, aby žáci rozuměli známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním představám, a tyto výrazy a fráze byli schopni používat. Dorozuměli se s cizincem jednoduchým způsobem v běžných situacích a hovořili s ním (za jeho pomoci) o jednoduchých tématech. Představili sebe a ostatní, kladli jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu a na podobné otázky odpovídali. Žáci se seznámí se základními realitami německy mluvících zemí a sociokulturním prostředím zejména Spolkové republiky Německa, Rakouska a Švýcarska.

Výuka se soustřeďuje na rozvoj řečových dovedností (ústní komunikaci), na schopnost porozumět jednoduchému mluvenému i psanému sdělení a v souvislosti s tím na osvojování si gramatického a lexikálního učiva a uvědomování si vztahu mezi zvukovou a grafickou podobou slov.

Žáci budou vedeni k pochopení jazyka a uvědomění si jazyka jako nástroje celoživotního vzdělávání a zároveň k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Formy realizace předmětu:

- frontální výuka
- skupinové práce žáků
- práce se slovníkem
- vyhledávání informací - Internet - využití audiovizuální techniky
- projekt

Německý jazyk je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- zeměpis - německy mluvící země, práce s mapou, státy Evropské unie - český jazyk a literatura - stavba věty
- občanská výchova - pravidla slušného chování
- informační a komunikační technologie - možnosti využití počítače, vyhledávání informací - výchova ke zdraví - režim dne a využití volného času, rodina, životní styl, péče o zdraví
- pracovní činnosti – volba povolání

Volitelný předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy: Osobnostní a sociální výchova**
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák - chápe důležitost komunikace v německém jazyce pro praktický život, další vzdělávání a výběr budoucího povolání

- vyhledá a třídí informace
 - rozlišuje základní informace od údajů významově nepodstatných

Kompetence k řešení problémů

- Žák - nebojí se používat německý jazyk jako nástroj k dorozumění se s cizincem - využívá zkušeností spolužáků
- uvědomuje si odlišnosti ve stavbě německého a českého jazyka

Kompetence komunikativní

- Žák - porozumí jednoduchému sdělení
- snaží se vyjádřit svoji myšlenku v písemném i ústním projevu - vede jednoduchý dialog
- odpovídá na jednoduché otázky

Kompetence sociální a personální

- Žák - spolupracuje ve skupině při řešení zadaného úkolu - přijímá názory ostatních členů týmu
- prosazuje své návrhy a aktivně posiluje svoji osobnost

Kompetence občanské

- Žák - projevuje zájem o tradice a kulturu německy mluvících zemí
- získává představu o zvycích v jednotlivých zemích a porovnává je s našimi zvyky

Kompetence pracovní

- Žák - používá samostatně Internet, slovník a další dostupné prostředky ke zkvalitnění procesu učení se
- navazuje na poznatky z jiných předmětů
- vytváří si pracovní návyky pro osvojení si dalšího cizího jazyka

Kompetence digitální

- Žák – samostatně vyhledá a posoudí důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- ukládá, zálohuje a sdílí získané informace a vytváří digitální obsah
- uvědomuje si existenci autorského zákona a osvojí si zvyk uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- umí používat internetové aplikace, které jsou určeny pro studium cizího jazyka
- dovede pracovat s klávesnicí pro cizí jazyky

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

napsat jednoduché texty v elektronické podobě za použití klávesnice pro daný jazyk

Vzdělávací oblast:	Další cizí jazyk
Vyučovací předmět:	Německý jazyk
Ročník:	7.

rozumí obsahu jednoduchých textů - posoudí věcnou správnost sdělení - představí členy rodiny - popíše rodinnou fotografii - <i>napiše jednoduchý text týkající se jeho samého a rodiny</i> - <i>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny</i> - odpovídá na jednoduché otázky týkající se rodiny	Meine Familie - přivlastňovací zájmena mein, dein - - přídavná jména v přísudku - základní prostorová orientace - domov, rodina - konverzace - moje rodina - slovní zásoba	OSV - Mezilidské vztahy	VZ - rodina
- zeptá se kamaráda, kdy přijde a jak dlouho zůstane - vypráví jednoduchým způsobem o svých kamarádech - <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> - vyjádří, co dělá rád a co nejraději - zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Freunde - časové údaje s předložkou um - nepřímý pořádek slov v oznamovací větě - výrazy gern, am liebsten - popis osob - hodiny - konverzace - moji přátelé - typy vět	OSV - Poznávání lidí	

- pojmenuje a popíše školní potřeby - <i>napiše jednoduchý text týkající se školy</i> - orientuje se na mapě Německa <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</i> sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se školy odpovídá na jednoduché otázky týkající se školy rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Schule - určitý a neurčitý člen podstatných jmen - zápor kein v 1. pádě - světové strany - škola konverzace – škola školní věci - práce s mapou - reálie Německa		Z - práce s mapou
---	---	--	---------------------------------

Vzdělávací oblast:	Další cizí jazyk
Vyučovací předmět:	Německý jazyk
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-----------------------------------	------------------------------

- vyjmenuje své zájmy i zájmy svých přátel - <i>napíše jednoduchý text týkající se volného času</i> - domluví si telefonicky odpolední program - odmítne navržený program - <i>zapojí se do jednoduchých rozhovorů</i>	Mein Hobby - časování slovesa sein - přítomný čas pravidelných sloves v jednotném i množném čísle - časové údaje s předložkou am - konverzace - domluva a odmítnutí		VZ - režim dne a využití volného času
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se zvířat, nákupu, fotografování - zapojí se do jednoduchých rozhovorů rozumí slovům a jednoduchým větám, které se pojí k tématu zvířata, nákupy, fotografování <i>napíše jednoduchý text týkající se jeho samého</i> - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - rozumí jednoduchým informačním nápisům	Ich habe einen Computer - sloveso haben - 4. pád podstatných jmen - zápor kein ve 4. pádě - Ich stelle Wien vor - konverzace - domácí zvíře - práce se slovníkem - dopis - nákupy - fotografování		IKT - možnosti využití počítače
<i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně</i> <i>stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</i>			

rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se telefonického pozvání napiše jednoduchý text týkající se oslavy narozenin, svátků rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> odpovídá na jednoduché otázky týkající se časových údajů, kalendářního roku	Wo und wann? - předložka in se 3. pádem - předložky am, um, im - roční období a měsíce - pozvánka na oslavu narozenin - konverzace - telefonické pozvání	OSV - Mezilidské vztahy	OV - pravidla slušného chování
napiše jednoduchý text týkající se prázdnin rozumí slovům a jednoduchým větám, které se pojí k prázdninám, vyjádření cíle cesty, ubytování rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci - zapojí se do jednoduchých rozhovorů <i>odpovídá na jednoduché otázky týkající se volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</i>	Ferien - zeměpisné názvy států EU - sloveso fahren - předložka nach - podmínovací způsob slovesa mögen - konverzace - prázdniny - pozdrav z prázdnin – - pohled - dotazník - ubytování - zajištění jízdenky - reálie- významné světové památky	GV - Evropa a svět nás zajímá	Z - státy EU D - významné památky

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se prázdnin
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Vzdělávací oblast:	Další cizí jazyk
Vyučovací předmět:	Německý jazyk
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-----------------------------------	------------------------------

napiše jednoduchý text týkající se popisu domu a pokoje rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se bydlení, vybavení pokoje a v průběhu kalendářního roku	Bei uns - přítomný čas nepravidelných sloves - slovesa s odlučitelnou předponou - náš dům, můj pokoj – popis - činnosti v jednotlivých ročních obdobích a měsících - konverzace - bydlení	OSV - Sebepoznání a sebepojetí	IKT - výukový program
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům napiše jednoduchý text týkající se města, vesnice - <i>zapojí se do jednoduchých rozhovorů</i> - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se pojí k popisu cesty sdělí jednoduchým způsobem popis a směr cesty rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci <i>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</i>	Wie komme ich...? - předložky se 3. pádem - vazba es gibt - zájmena osobní - konverzace – popis a směr cesty - přijmutí a odmítnutí pozvání - práce s textem a slovníkem- Salzburg		Z - Salzburg HV - W.A.Mozart

napíše jednoduchý text týkající se denního programu, charakteristiky povinností <i>napíše jednoduché texty týkající se rodiny, školy</i> - odpovídá na jednoduché otázky týkající se volného času, jídelníčku a podobné otázky pokládá rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se denního programu	Mein Tag - číslovky do 100 000 - časové údaje - modální slovesa können, dürfen - konverzace - denní program - povinnosti a zájmy - jídelníček	OSV - Seberegulace a sebeorganizace	VZ - životní styl
<i>napíše jednoduchý text týkající se jeho samotného</i>, sportovních aktivit, týdenního programu - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se pojí k činnosti ve škole <i>odpovídá na jednoduché otázky týkající se volného času a podobné otázky pokládá</i> - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci - domluví si schůzku - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného	Meine Woche - předložkové vazby způsobová slovesa können, dürfen - věty s podmínkou man - činnosti ve škole - konverzace – schůzka - týdenní program - sportovní aktivity - časové údaje, řadové číslovky		TV - sport a volný čas

<i>napiše jednoduchý text týkající se volného času, prázdnin a přírody</i> <i>napiše jednoduché texty týkající volného času a dalších osvojených témat</i> - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se volného času a dalších osvojených témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí základním informacím, v krátkých poslechových textech, týkajících se každodenních témat	Wieder Ferien - stupňování přídavných jmen a příslovci - zeměpisné názvy - konverzace - plány na prázdniny, obsah cestovního zavazadla - práce se slovníkem - příroda	OSV - Sebepoznání a sebepojetí	Z - práce s mapou
--	--	---	--

2. stupeň

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

7.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Číslo a početní operace na prvním stupni, na který na druhém stupni navazuje a dále ho prohlubuje tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo

vyvracení pomocí protipříkladů

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika

1.stupeň

Vyučovací předmět Matematika má časovou dotaci v 1. až 5. ročníku 5 hodin týdně. Žáci pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně, využívají k učení různé formy práce i všechny dostupné vyučovací pomůcky. Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k utváření určitých rysů osobnosti jako je vytrvalost, pracovitost, důvěra ve vlastní schopnosti. Žáci jsou vedeni k samostatné kritické práci se zdroji informací.

Formy realizace předmětu:

- skupinová práce
- kolektivní práce
- samostatná práce
- modelování, měření
- práce s PC
- práce s grafem, tabulkou, jízdním řádem

Vyučovací předmět Matematika je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- vlastivěda – využití číselných údajů a informací o ČR a různých státech Evropy
- přírodověda – slovní úlohy o rostlinách, zvířatech, životním prostředí, měření
- prvouka – využití poznatků o ovoci, zelenině, rodině, našem městě, orientace v čase
- český jazyk a literatura - přesné vyjadřování
- cizí jazyk – názvy čísel
- informační a komunikační technologie – práce s grafem, tabulkou
- tělesná výchova – pořadová cvičení, hlášení, nástupy
- hudební výchova – texty lidových písní
- pracovní činnosti – stříhání, lepení, modelování geometrických tvarů, těles

V tomto předmětu jsou realizována tato **průřezová témata**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků **Kompetence k učení**

- Žák - si osvojuje obecně užívané matematické termíny, symboly a znaky
- vyhledává v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje
- prostřednictvím vhodně volených zadání poznává smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- vytváří si komplexní pohled na matematické vědy
- v týmu i samostatně experimentuje a porovnává dosažené výsledky
- rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení

Kompetence k řešení problémů

- Žák - chápe význam kontroly dosažených výsledků (odhad, práce s kalkulačkou)
- uvědomuje si, že důležité je i zjištění, že úloha má více nebo žádné řešení
- hledá vlastní postup při řešení problémů (matematická olympiáda, Klokánek, slovní úlohy s netradičními postupy)
- získává informace, které jsou potřebné k dosažení cíle (učebnice, sešity, reálný svět)
- vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků a umí je obhajovat
- pracuje s chybou jako s příležitostí, jak najít cestu k správnému řešení

Kompetence komunikativní

- Žák - rozumí různým typům grafů a umí je sestavit
- sestaví znění vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu
- spolupracuje při řešení složitějších matematických zadání ve dvojici nebo menší skupině
- při společné práci komunikuje způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a dosažení společného cíle
- využívá možností informačních a komunikačních prostředků (výukové programy na počítači, Internet)

Kompetence sociální a personální

- Žák - samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty, posiluje svou sebedůvěru
- stanovuje pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržuje je

Kompetence občanské

- Žák - uvědomuje si své školní povinnosti a zodpovědnost za svou domácí přípravu (vypracování domácích úkolů)

Kompetence pracovní

- Žák - osvojuje si bezpečné používání rýsovacích a dalších potřeb (pravítka, trojúhelník s ryskou, kružítko) a udržuje je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- přistupuje kriticky k výsledkům, kterých dosáhl, učí se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Kompetence digitální

- Žák - osvojuje si bezpečné používání digitálních zařízení při učení a procvičování
 - získává a vyhledává informace a data

- využívá digitální technologie k usnadnění své práce a k procvičování učiva
- uvědomuje si situace ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních a snaží se jim předcházet
- při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět:	Matematika
Ročník:	1.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	ezipředmětové vztahy
• používá přirozená čísla k modelování reálných situací • počítá předměty v daném souboru • vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • chápe význam méně, více, první, poslední, větší, menší • řadí čísla podle velikosti • zobrazí čísla do 20 na číselné ose • používá matematické symboly $+$ $-$ $=$ $<$ $>$ • rozumí pojmu řádek a sloupec	Přirozená čísla v oboru 1 – 20 - číslo 0	VDO • Občanská společnost a škola OSV • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí	VV obrázky stejného druhu podle počtu

• zapisuje, čte a řeší příklady na sčítání a odčítání do dvaceti bez přechodu přes desítku • provádí rozklad dvojciferného čísla na desítky a jednotky	Sčítání a odčítání do 20 z paměti bez přechodu desítky	OSV Rozvoj schopností poznávání	VV - znázornění výpočtu
• tvoří a řeší jednoduché slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace • zkouší sestavit odpověď	Slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací		VV, PČ - znázornění slovní úlohy
rozezná, pojmenuje, vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, třídí je podle tvaru,	Geometrie - rovinné útvary trojúhelník, čtverec,		VV - užití barev

velikosti a barev • nachází v realitě jejich reprezentaci • pozná geometrická tělesa – krychle, koule • orientuje se v prostoru – nahoře, dole, vpravo vlevo, před, za, hned před, hned za, uprostřed vpředu, vzadu	obdélník a kruh - geometrická tělesa krychle a koule	PČ - vystřihování, modelování
používá značku pro litr, kilogram, metr, korunu	Jednotky	PR - nakupování v obchodě

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět:	Matematika
Ročník:	2.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	ezipředmětové vztahy
• zapisuje, čte a řeší příklady na sčítání a odčítání do dvaceti s přechodem přes desítku • zvládne příklady s jednou závorkou • využívá v praxi znalosti o záměně sčítanců	Sčítání a odčítání do 20 s přechodem desítky		VV - znázornění výpočtu
• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 • vyhledá a zobrazí čísla na číselné ose • rozkládá čísla na desítky a jednotky • sčítá a odčítá čísla do sta bez přechodu desítky • písemně sčítá a odčítá dvojčíselná čísla v oboru čísel do 100 • znázorňuje výpočty ve čtvercové síti	Přirozená čísla do 100 - písemné sčítání a odčítání do 100	VDO • Občanská společnost a škola OSV • Rozvoj schopností poznávání	
ovládá násobení a dělení v oboru do 50, vyjmenuje násobky - počítá po 1, 2, 3, 4, 5 a 10 do 100	Násobení do 50 Násobky 10 do 100		HV - rytmus

- tvoří a řeší slovní úlohy typu „o méně“, „o více“, „x krát méně“, „x krát více“, sestaví krátký zápis, zapíše příklad a odpověď - odhadne cenu základních potravin a	Aplikační úlohy a problémy	OSV - Kreativita	ČJL - čtení, chápání textu
---	----------------------------	---------------------	-------------------------------

celkovou cenu nákupu		
- používá jednotky délky, času i objemu	Jednotky	PR - čas, nákupy
- osvojuje si správné návyky při rýsování - užívá pojmy bod, čára, přímka, úsečka - narýsuje, měří, odhaduje délku úsečky, porovnává úsečky různé délky - pojmenuje a vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, koule, válec)	Geometrie v rovině a v prostoru	PČ - modelování VV - znázorňování

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět:	Matematika
Ročník:	3.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	ezipředmětové vztahy
• počítá po jednotkách, desítkách a stovkách • čte, zapisuje a porovnává čísla do 1000, řadí je vzestupně i sestupně • vyhledá a zobrazí čísla na číselné ose • rozkládá čísla do 1000 v 10 soustavě • zaokrouhluje čísla na desítky a stovky • sčítá a odčítá násobky 100 • řeší z paměti příklady typu $241+7$, $322-5$, $530+40$, $240-50$, $300-8$, $600-40$ • písemně sčítá a odčítá dvě trojčíselná čísla, provádí předběžný odhad a kontrolu výpočtu • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • užívá výrazy sčítanec, součet, menšenec, menšitel, rozdíl	Přirozená čísla do 1000 Písemné sčítání a odčítání do 1000	VDO • Občanská společnost a škola OSV • Rozvoj schopností poznávání	HV • texty lidových písní TV • pořadová cvičení
• vyjmenuje řady násobků od 1 do 10 • chápe násobení jako opakované sčítání stejných sčítanců • řeší příklady násobení a dělení v oboru násobílek • sestavuje tabulky násobků a využívá je pro tvorbu slovních úloh • vynásobí pamětně dvojčíselné číslo jednocíselným v jednoduchých případech	Malá násobilka Dělení se zbytkem	VDO • Občanská společnost a škola • Občan, občanská společnost a stát OSV • Rozvoj schopností poznávání	

mimo obor násobilky • dvojčíselný jednočlenný mimo obor násobek a určitý podíl a zbytek • užívá výrazy činitel, součin, dělenec, dělitel, podíl, určitý podíl • samostatně provádí odhad a kontrolu svých výpočtů			
• tvoří a řeší slovní úlohy typu „o méně“, „o více“, „x krát méně“, „x krát více“ • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel • zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení	Aplikační úlohy a problémy	OSV - Kreativita	ČJL • čtení a porozumění textu • přesné vyjadřování
• ovládá jednotky délky (mm, cm, dm, m, km), používá je k měření a převádí je • orientuje se v čase • provádí jednoduché převody jednotek času	Jednotky		PR - lidé a čas

• rýsuje přímky a polopřímky, vyznačuje průsečík přímek • měří a rýsuje úsečky s přesností na mm • rozlišuje rovinné útvary a tělesa • porovnává velikost útvarů • pozná rovnostranný trojúhelník • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině • sestrojí libovolnou kružnici, změří její poloměr • provádí odhady vzdálenosti a délky • určí obvod jednoduchých obrazců	Geometrie v rovině a v prostoru • trojúhelník, mnohoúhelník, obdélník, čtverec, kruh a kružnice, • krychle, kvádr, koule, válec		PČ • modelování VV • svět, který děti pozorují
--	---	--	--

(trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením jejich stran
--

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět:	Matematika
Ročník:	4.

Výstupy	Učivo	řezová témata, projekty	ezipředmětové vztahy
• zapíše a přečte čísla do 10 000 • sčítá a odčítá z paměti i písemně čísla do 10 000 • zaokrouhluje na tisíce • orientuje se na číselné ose do 10 000	Čísla z oboru do 10 000 a početní operace s nimi Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	VDO Občanská společnost a škola	CZJ – Aj • názvy čísel IKT • výukové programy
• ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky • násobí čísla s 0 na konci • násobí písemně jednociferným a dvouciferným činitelem • písemně dělí jednociferným dělitelem • provádí odhad všech početních výkonů	Vlastnosti početních operací s čísly Písemné algoritmy početních operací	OSV Rozvoj schopností poznávání	
• <i>modeluje a určí část celku</i> • <i>používá zápis ve formě zlomku</i>	Zlomky		
• sčítá, odčítá, násobí a dělí na kalkulátoru • používá kalkulátor ke kontrole	Práce s kalkulátorem		
• ovládá jednotky hmotnosti, délky, objemu a času • převádí jednotky hmotnosti a délky	Jednotky	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
čte, píše a zobrazuje čísla do 1 000 000 na číselné ose	Čísla z oboru do 1 000 000		

• počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících a tisících • dokáže porovnávat čísla do 1 000 000 a řeší příslušné nerovnice • zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky • rozkládá čísla v desítkové soustavě			
• tvoří a řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádění početních výkonů s čísly v daném oboru a na vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně) • provádí stručný zápis s neznámou • volí správný postup při řešení úloh se dvěma až třemi početními výkony	Aplikační úlohy a problémy	OSV • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJL • čtení a porozumění textu • přesné vyjadřování
• pracuje s kružítkem • <i>narysuje a znázorní základní rovinné útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník a kružnici)</i> • sestrojí trojúhelník ze tří stran • sestrojí kolmice, rovnoběžky, různoběžky • dokáže určit vzájemnou polohu přímek v rovině • označí souřadnice bodu ve čtvercové síti • pozná souměrný útvar a nakreslí ho • najde osu souměrnosti modelováním, překládáním papíru • vymodeluje síť kvádrů, krychle, jehlanu a kvádr a krychli z dané sítě • vypočítá obvod čtverce a obdélníka	Geometrie v rovině a prostoru	OSV Rozvoj schopností poznávání	VV • rozvoj jemné motoriky PČ • stříhání a lepení

- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě	
- vyhledává, sbírá a třídí data - čte a doplňuje hodnoty v diagramu - sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - pracuje s různými typy grafů	Tabulky a grafy

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět:	Matematika
Ročník:	5.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	ezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-------------------------------------	---------------------------------

• čte a zapisuje čísla větší než milión • porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose • zapisuje přirozená čísla v desítkové soustavě a znázorní je (číselná osa, teploměr, model) • <i>zaokrouhluje přirozená čísla</i> s požadovanou přesností • sčítá a odčítá z paměti i písemně přirozená čísla • dokáže pamětně násobit a dělit přirozená čísla v jednoduchých případech • <i>provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i> • násobí písemně až trojčiferným činitelem • písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem • <i>provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i> • <i>využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i>	Přirozená čísla Čísla z oboru do a přes 1 000 000 a početní operace s nimi Vlastnosti početních operací s čísly	OSV • Rozvoj schopností poznávání VDO • Občanská společnost a škola • Občan, občanská společnost a stát	CZJ – Aj - názvy čísel IKT -výukové programy
<i>porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla</i>	Celá čísla		

<i>vyznačí záporné číslo na číselné ose a teploměru</i>			
--	--	--	--

- přečte zápis desetinného čísla vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Desetinná čísla		
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru - přirozených čísel • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Aplikační úlohy a problémy	OSV • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti GV • Objevujeme Evropu a svět	VL • informace o evropských státech • porovnávání rozlohy a lidnatosti států
• převádí jednotky času a objemu • užívá základní jednotky obsahu (mm^2 , cm^2) • vyhledá údaje v jízdním řádu a řeší slovní úlohy s časovými údaji • pracuje s údaji v cenících	Jednotky	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PŘ • vztah k prostředí • ekologie
• přečte a zapíše zlomek • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • vyznačí polovinu, třetinu, čtvrtinu • pozná desetinný zlomek, převede ho na desetinné číslo porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	Zlomky		ČJL - přesné vyjadřování
• zapisuje a čte římské číslice I až X, L, C, D, M • přečte číslo kapitoly a letopočet	Římské číslice		VL - letopočty

• narýsuje osu úsečky • <i>užívá jednoduché konstrukce</i> • <i>sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i> • sestrojí obecný, pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný trojúhelník • zkonstruuje čtverec, obdélník • změří a vypočítá obvod trojúhelníku, čtyřúhelníku a mnohoúhelníku • pozná a pojmenuje čtyřúhelníky • <i>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě - a užívá základní jednotky obsahu</i> • vypočítá obsah čtverce a obdélníka, řeší slovní úlohy s těmito výpočty • <i>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary, určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i> • pojmenuje a z papíru modeluje základní útvary v prostoru • dbá na přesnost a čistotu rýsování • zapíše a použije data z grafů ve čtvercové síti	Geometrie v rovině a prostoru, rovinné obrazce a tělesa	OSV Rozvoj schopností poznávání	CZJ – Aj • názvy geometrických tvarů PČ • stříhání a lepení
---	--	--	---

Matematika

2.stupeň

Vyučovací předmět Matematika na 2. stupni navazuje svým obsahem na tento předmět na 1. stupni. V 6., 7., 8. i 9. ročníku má časovou dotaci 5 hodin týdně. Vyučování se uskutečňuje v kmenových třídách.

Charakteristika předmětu:

Předmět Matematika je v základním vzdělávání založen především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svou nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další studium.

Ve vyučovacím předmětu Matematika se klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich využití.

Matematika rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení a schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost.

Formy realizace předmětu:

- samostatná práce žáků
- skupinová práce
- hromadná výuka (frontální výklad)
- řešení problémů
- matematické soutěže
- integrované projekty

Vyučovací předmět Matematika je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- fyzika – převody jednotek, výpočet rovnic
- chemie – převody jednotek, výpočet rovnic
- zeměpis – měřítko mapy
- výtvarná výchova – geometrické prvky a tvary, souměrné obrazce
- informační a komunikační technologie – vyhledávání údajů a procvičování učiva na internetu
- pracovní činnosti – užití poměru

Vyučovací předmět pracuje s těmito průřezovými tématy:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Environmentální výchova**
- **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**

Kompetence k učení

- Žák - je veden k osvojování si základních matematických pojmů a vztahů postupnou
- abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- používá vytvořenou zásobu matematických nástrojů (pojmy a vztahy, algoritmy, metody řešení) k řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- užívá prostředků výpočetní techniky
- si rozvíjí schopnost abstraktního a logického myšlení řešením problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, rébusů a kvízů
- aplikuje znalosti matematiky v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- Žák - zvolí správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

- provede rozbor problému a plánuje řešení
- odhaduje a ověřuje výsledky, vyhodnocuje jejich správnost vzhledem k zadání
- pracuje s chybou jako s příležitostí, jak zjistit cestu ke správnému řešení
- vyslovuje hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu a ověřuje je
- zjišťuje, že realita je složitější než její matematický model

Kompetence komunikativní

- Žák - zdůvodňuje matematické postupy
- vytváří hypotézy
- komunikuje na odpovídající úrovni, užívá při tom správnou terminologii a symboliku
- vysvětluje různé typy matematických zápisů, grafů, diagramů
- využívá informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními

Kompetence sociální a personální

- Žák - pracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- se učí věcně argumentovat a mít schopnost sebekontroly
- dodržuje pravidla slušného chování

Kompetence občanské

- Žák - respektuje názory ostatních, bere ohled na druhé
- hodnotí svou činnost nebo její výsledky na základě jasných kritérií
- řeší úlohy s ekologickou tematikou, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

- Žák - zdokonaluje svůj grafický projev
- efektivně si organizuje vlastní práci

- dodržuje dohodnutou kvalitu i termín dokončení práce
- zodpovědně přistupuje k zadaným úkolům, úplně je dokončuje

Kompetence digitální

- Žák - využívá digitální technologie k efektivnějšímu řešení matematického problému
- využívá digitální technologie pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- analyzovat a řešit jednoduché problémy, modelovat konkrétní situace, účelně používat digitální technologie při řešení rutinních výpočtů
- vyhodnocovat a porovnávat soubory dat, prezentovat a interpretovat výsledky i za pomoci digitálních technologií
- načrtnout a sestavit rovinné útvary, účelně používat geometrický software
- načrtnout a sestavit obraz jednoduchých těles v rovině, účelně používat geometrický software k manipulaci s modely těles

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět:	Matematika
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---	----------------------------------

• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla • provádí početní operace s přirozenými čísly zpaměti a písemně • odhaduje a kontroluje výpočty • zaokrouhluje čísla • zobrazí přirozené číslo na číselné ose	Opakování z aritmetiky • přirozená čísla • čtení a zápis čísla v desítkové soustavě • zobrazení na číselné ose • početní operace	OSV - Rozvoj schopností poznávání	
• užívá, rozlišuje a zapisuje pojmy bod, přímka, polopřímka, úsečka • načrtne a sestrojí základní rovinné útvary • převádí jednotky délky, obsahu • odhadne a vypočítá obvod trojúhelníka, čtverce a obdélníka • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • využívá potřebnou matematickou symboliku	Opakování z geometrie • geometrické útvary v rovině (bod, přímka, polopřímka, úsečka, osa úsečky, čtverec, obdélník, kruh a kružnice) • vzdálenost bodu od přímky • převody jednotek • obvod trojúhelníka, čtverce a obdélníka	OSV - Rozvoj schopností poznávání	F - měření délky

• rozlišuje pojem násobek a dělitel	Dělitelnost přirozených čísel • násobek, dělitel • kritéria dělitelnosti		
---	--	--	--

• používá znaky dělitelnosti • rozlišuje pojem prvočíslo a číslo složené • rozloží číslo na součin prvočísel • určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	• prvočíslo, číslo složené • nejmenší společný násobek • největší společný dělitel		
• rozlišuje kladná a záporná čísla a zobrazuje je na číselné ose • najde opačná čísla • určí absolutní hodnotu daného čísla • provádí početní operace v oboru celých čísel • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž užívá matematický aparát z oboru celých čísel	Celá čísla • čtení a zápis čísla • zobrazení na číselné ose • čísla navzájem opačná • absolutní hodnota • početní operace	OSV - Rozvoj schopností poznávání	
• načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti • pozná osově souměrný útvar	Osová souměrnost • shodné útvary • osa souměrnosti • zobrazení v osově souměrnosti • osově souměrné útvary		VV - ornamenty

- vysvětlí pojem úhel - narýsuje úhel - určuje velikost úhlu měřením i výpočtem - přenesení úhel a sestrojí jeho osu - rozlišuje a pojmenuje úhly - pozná dvojice úhlů vedlejších a vrcholových, využívá jejich vlastností - provádí početní operace s velikostmi úhlů ve stupních a minutách	Úhel a jeho velikost - pojem, rýsování a přenášení úhlů - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vzájemná poloha přímek v rovině - vrcholové a vedlejší úhly		Z - určování zeměpisné polohy
- čte a zapisuje desetinná čísla - zobrazí číslo na číselné ose - porovnává a zaokrouhluje čísla - provádí početní operace s deset. čísly - odhaduje výsledky s danou přesností - převádí jednotky - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru desetinných čísel	Desetinná čísla - čtení a zápis čísla - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání a zaokrouhlování - početní operace - převody jednotek - aritmetický průměr	OSV - Rozvoj schopností poznávání	F řešení početních úloh aritmetický průměr
- třídí trojúhelníky podle jejich vlastností - pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (vrchol, strana, úhel)	Trojúhelník - pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly - těžnice, střední příčky, výšky		

• sestrojí těžnice, střední příčky a výšky trojúhelníku • sestrojí kružnici trojúhelníku opsanou a vepsanou • pozná shodné trojúhelníky • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků • načrtne a sestrojí trojúhelník ze zadaných prvků • dbá na kvalitu a přesnost rýsování	• kružnice vepsaná, opsaná • shodnost trojúhelníků • trojúhelníková nerovnost • konstrukce trojúhelníků		
• charakterizuje vlastnosti krychle a kvádrů • načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání • načrtne a sestrojí jejich síť • odhadne a vypočítá povrch a objem krychle a kvádrů • užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí • účelně využívá kalkulačtor	Kvádr a krychle • zobrazování těles • síť krychle a kvádrů • povrch kvádrů a krychle • objem kvádrů a krychle • jednotky objemu	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Kooperace a kompetice	F - jednotky objemu

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět:	Matematika
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------	------------------------------

• modeluje a zapisuje zlomkem část celku • převádí zlomky na desetinná čísla a naopak • porovnává zlomky • provádí početní operace v oboru racionálních čísel • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát z oboru racionálních čísel	Racionální čísla - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a desetinnými čísly - smíšené číslo - zobrazení na číselné ose - převrácené číslo - početní operace - složený zlomek	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Kooperace a kompetice	F - numerické výpočty
--	---	---	--

- rozezná různé typy čtyřúhelníků podle jejich vlastností - rozpozná a pojmenuje rovnoběžník - rozlišuje různé typy rovnoběžníků - načrtne a sestrojí rovnoběžník - odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku, obsah trojúhelníku - rozpozná a pojmenuje lichoběžník - rozlišuje různé typy lichoběžníků - načrtne a sestrojí lichoběžník - vypočítá obvod a obsah lichoběžníku	Čtyřúhelníky a početní geometrie Typy čtyřúhelníků, jejich vlastnosti Rovnoběžníky - pojem - vlastnosti - rozdělení - konstrukce - obvod a obsah rovnoběžníku - obsah trojúhelníku Lichoběžník - pojem - vlastnosti - rozdělení - konstrukce - obvod a obsah lichoběžníku	OSV - Rozvoj schopností poznávání	
- dosazením za proměnnou zjistí hodnotu výrazu - řeší jednoduché lineární rovnice - správnost řešení ověří zkouškou	Jednoduché rovnice - dosazování do výrazů - řešení jednoduchých rovnic pomocí ekvivalentních úprav - zkouška správnosti řešení		F - výpočty

• načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti • určí středově souměrný útvar	Středová souměrnost • střed souměrnosti • zobrazení ve středové souměrnosti • středově souměrné útvary		VV - ornamenty
---	---	--	------------------------------

• zapíše poměr mezi danými hodnotami • zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru • dělí celek na části v daném poměru • pracuje s měřítky map a plánů • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem • užívá pojem úměra • určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti • užívá trojčlenku při řešení slovních úloh	Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost - pojem - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení hodnoty v daném poměru - měřítko - úměra - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka	OSV Rozvoj schopností poznávání	F • vztahy mezi veličinami Z • měřítko mapy PČ • spotřeba materiálu, poměr surovin při vaření
---	--	---	--

• užívá základní pojmy procentového počtu • vyjádří část celku pomocí procent • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) • zaokrouhluje a provádí odhady • řeší aplikační úlohy na procenta (i v případě, že procentová část je větší než celek) • účelně využívá kalkulátor	Procenta - pojem procento - základ, procentová část, počet procent - promile	OSV • Rozvoj schopností poznávání EV • Základní podmínky života GV • Evropa a svět nás zajímá	
• rozezná a pojmenuje hranol • analyzuje jeho vlastnosti • načrtne a narýsuje síť hranolu • odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu • řeší aplikační úlohy • účelně užívá kalkulátor	Hranoly - pojem - prvky hranolu - síť hranolu - povrch a objem hranolu	OSV Rozvoj schopností poznávání	

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět:	Matematika

Ročník:	8.
----------------	-----------

Výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
- určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek a kalkulačtoru - užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - vysvětlí pojem reálné číslo	Druhá mocnina a odmocnina - pojem - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálné číslo		
- rozliší odvěsny a přeponu pravoúhlého trojúhelníka - užívá vzorec pro Pythagorovu větu - využívá poznatky při řešení aplikačních úloh	Pythagorova věta - pojem - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty		
- zapiše číslo pomocí mocnin deseti - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	Mocniny s přirozeným mocnitelem - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem		F - zápis jednotek fyzikálních veličin

- vysvětlí pojem výraz - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu výrazu - sčítá, odčítá a násobí mnohočleny - rozloží mnohočlen na součin pomocí vytýkání a algebraických vzorců	Výraz - číselný výraz a jeho hodnota - proměnná - výrazy s proměnnými - mnohočleny (pojem člen, koeficient) - zjednodušování a početní operace s mnohočleny		
- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice a vzájemnou polohu dvou kružnic - vypočítá obvod a obsah kruhu - charakterizuje válec - vypočítá povrch a objem válce - řeší aplikační úlohy	Kruh, kružnice, válec - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - kruhová výseč - délka kružnice - obsah kruhu - rotační válec - síť, povrch a objem válce	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Kooperace a kompetice	
- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí lineárních rovnic - odůvodní zvolený postup řešení - ověří výsledek	Rovnice a slovní úlohy - rovnost, rovnice - ekvivalentní úprava, kořen - slovní úlohy	OSV - Rozvoj schopností poznávání GV - Evropa a svět nás zajímá EV - Základní podmínky života	F - vztahy mezi veličinami - řešení úloh

• užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení			
• sestrojí jednoduché konstrukce • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Konstrukční úlohy • jednoduché konstrukce • množiny bodů dané vlastnosti • Thaletova kružnice • konstrukce n-úhelníků ze zadaných prvků		
• čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy • zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává jednoduchá statistická data • porovnává soubory dat	Základy statistiky - základní statistické pojmy - základní charakteristiky statistického souboru (četnost znaku, aritmetický průměr)	OSV - Rozvoj schopností poznávání • Kooperace a kompetice • Poznávání lidí GV Evropa a svět nás zajímá	

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět:	Matematika
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
- řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Soustavy rovnic - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda dosazovací a sčítací) - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic - slovní úlohy o pohybu - slovní úlohy o směsích - slovní úlohy o společné práci	OSV Rozvoj schopností poznávání	
- rozliší shodné a podobné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	Podobnost - shodné a podobné útvary, koeficient podobnosti - věty o podobnosti trojúhelníků		Z - plány, mapy

• provádí početní operace s lomenými výrazy • řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli	Lomené výrazy - pojem lomený výraz, definiční obor výrazu - početní operace s lomenými výrazy - rovnice s neznámou ve jmenovateli		
• zakreslí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic • vysvětlí pojem funkce • rozlišuje různé druhy funkcí • vyjádří funkční vztah tabulkou, předpisem a grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Funkce - pravoúhlá soustava souřadnic - pojem funkce, definiční obor, obor hodnot - graf, tabulka, předpis funkce - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti - funkce přímá úměrnost - lineární funkce - funkce nepřímá úměrnost - kvadratická funkce	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Kooperace a kompetice	F - Ohmův zákon, střídavý proud
• určí funkci sinus, kosinus, tangens • užívá goniometrických funkcí k výpočtům v rovině a prostoru • účelně využívá kalkulátor	Goniometrické funkce - funkce sinus, kosinus, tangens ostrého úhlu - užití goniometrických funkcí v početní geometrii		F - střídavý proud

- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti - načrtne a narýsuje síť kuželu a jehlanu - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu (Pythagorova věta, goniometrické funkce) - účelně využívá kalkulátor	Tělesa - rotační kužel - jehlan - koule - povrch a objem těles	OSV Rozvoj schopností poznávání	
- řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování - účelně využívá kalkulátor	Finanční matematika - základní pojmy finanční matematiky - jednoduché úrokování	OSV Rozvoj schopností poznávání	
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů	Nestandardní aplikační úlohy • číselné a logické řady • číselné a obrázkové analogie • logické a netradiční geometrické úlohy		

7.3 INFORMATIKA

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší

práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem

- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Informatika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Informatika má časovou dotaci 1 hodinu týdně v 4. až 9. ročníku. Výuka probíhá v učebně výpočetní techniky. Dle možnosti technického zabezpečení mohou být žáci rozděleni do skupin.

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesusoudě soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Formy realizace předmětu:

- samostatné práce
- prezentace dosažených výsledků
- skupinové vyučování
- kolektivní práce
- projekt

Vyučovací předmět Informatika je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- výchova ke zdraví - zásady hygieny a bezpečnosti práce
- český jazyk a literatura - úprava a náležitosti jednotlivých druhů dokumentů (slohové útvary)
- výtvarná výchova - kompozice, linie, barvy
- všechny hlavní i volitelné vyučovací předměty
- vyhledání informací na Internetu a jejich následné zpracování v textovém editoru či tabulkovém procesoru

Vyučovací předmět pracuje s těmito průřezovými tématy:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- samostatně objevuje možnosti využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- užívá zkušenosti s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, nápovědu u jednotlivých programů, literaturu
- vyhledává a třídí informace
- využívá svých poznámek při praktických úkolech, tím se učí pořizovat si kvalitní, vyhovující, použitelné vlastní poznámky
- je schopen kriticky posoudit vlastní výkon

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá problémové situace, rozpozná a pochopí problém
- samostatně a tvořivě přistupuje k řešení problému, uvědomuje si, že problém nemusí mít jen jedno správné řešení, že způsobů řešení může být více
- naplánuje řešení, prakticky ho provede, při dílčím nezdaru hledá konečné řešení
- prakticky ověřuje správnost řešení, aplikuje je na obdobný problém

Kompetence komunikativní

Žák

- používá správné pojmy, osvojuje si odbornou terminologii
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně
- využívá informační a komunikační prostředky k účinné komunikaci s okolním světem
- při komunikaci dodržuje vžitá konvence a pravidla

Kompetence sociální a personální

Žák

- dokáže spolupracovat v týmu, naplánuje a rozdělí práci, odhadne časový harmonogram
- je veden ke kolegiální radě a pomoci, respektuje práci druhých
- naučí se hodnotit práci svou i práci ostatních s přihlédnutím k rozdílným možnostem přístupu k informačním a komunikačním technologiím
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a rozvoj

Kompetence občanské

Žák

- respektuje vazby na legislativu (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů)
- dodržuje obecné morální zákony (citace použitého pramene, nelegální SW, chrání si své heslo)
- odhadne bezpečnost svého počínání při využití informačních a komunikačních technologií
- je veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se může dostat prostřednictvím informačních a komunikačních technologií

Kompetence pracovní

Žák

- používá bezpečně, účinně a ekonomicky výpočetní techniku
- dodržuje hygienická pravidla při práci s výpočetní technikou
- využívá znalosti a zkušenosti získané při práci s informačními a komunikačními technologiemi v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

Žák

- systémově přistupuje k analýze situací a jevů světa kolem něj
- nachází různá řešení a vybírá to nejvhodnější pro danou situaci
- porozumí různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhoduje na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, obhájí se pomocí věcných argumentů
- komunikuje pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizuje pracovní postupy v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzuje technická řešení z pohledu druhých lidí a vyhodnocuje je v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních a ekonomických souvislostech

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku?

- aktivně využívat digitální technologie při získávání, vyhodnocování, uchovávání a sdílení informací a dat
- samostatně pracovat s texty a tabulkami (umístit a doplnit data do tabulky, nahradit chybný prvek za správný)
- v blokově orientovaném programovacím jazyce umět sestavit jednoduchý program pro ovládání postavy (řídít pohyby a reakce postavy, stanovit kolikrát se bude jaká činnost opakovat, najít a opravit chyby, umět přečíst zápis jednotlivých kroků a umět je vysvětlit)

- pomocí grafu znázornit vztahy mezi objekty

Vzdělávací oblast:	Informatika
Vyučovací předmět:	Informatika
Ročník:	4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------------	----------------------------------

• najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky	Digitální technologie • digitální zařízení • zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • ovládání myši • kreslení čar, vybarvování • používání ovladačů • ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) • kreslení bitmapových obrázků • psaní slov na klávesnici - editace textu • ukládání práce do souboru • otevírání souborů • přehrávání zvuku	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	VZ • zásady hygieny a bezpečnosti práce VV • míchání barev
• uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj	• využití digitálních technologií v různých oborech • ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • práce se soubory • propojení technologií, internet • sdílení dat, cloud	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání OSV • Kreativita	

• při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst • v textu rozpozná osobní údaje • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	• technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) • uživatelské jméno a heslo • osobní údaje	
• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu • sestaví robota podle návodu, sestaví pro něj program • oživí robota, otestuje jeho chování • upraví program pro příbuznou úlohu • pomocí programu ovládá světelný výstup, motor, senzor	Algoritmizace a programování • sestavení programu a oživení robota • ovládání světelného výstupu • ovládání motoru - opakování příkazů • ovládání klávesnicí – události • ovládání pomocí senzoru	M - rozvoj logického myšlení
• popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • vyčte informace z daného modelu	Data, informace a modelování • piktogramy, emodži • kódování informace	

• sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text • zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	• přenos na dálku, šifra • pixel, rastr, rozlišení tvary, skládání obrazce	
--	---	--

Vzdělávací oblast:	Informatika
Vyučovací předmět:	Informatika
Ročník:	5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
• uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat • pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků	Informační systémy • data, druhy dat • doplňování tabulky a datových řad • kritéria kontroly dat • řazení dat v tabulce	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	VZ • zásady hygieny a bezpečnosti práce ČJ

• umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný • v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí	• vizualizace dat v grafu • systém, struktura, prvky, vztahy		• porozumění textu, práce s textem
- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	Algoritmizace a programování • příkazy a jejich spojování • opakování příkazů	OSV Rozvoj schopnosti poznávání	

• popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů • používá události ke spuštění činnosti postav • ovládá více postav pomocí zpráv	• pohyb a razítkování • ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • vlastní bloky a jejich vytváření • kombinace procedur • kreslení čar • pevný počet opakování • ladění, hledání chyb • vlastní bloky a jejich vytváření • změna vlastností postavy pomocí příkazu • náhodné hodnoty • čtení programů • ovládání pohybu postav • násobné postavy a souběžné reakce • modifikace programu - animace střídáním obrázků • spouštění pomocí událostí • vysílání zpráv mezi postavami • čtení programů • programovací projekt	OSV - Kreativita
popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • vyčte informace z daného modelu • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty	Data, informace a modelování • graf, hledání cesty • schémata, obrázkové modely • model	

• pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy			
---	--	--	--

Vzdělávací oblast:	Informatika
Vyučovací předmět:	Informatika
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------------	----------------------------------

• navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá i binární čísla	Data, informace a modelování • přenos informací, standardizované kódy • znakové sady • přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika • zjednodušení zápisu, kontrolní součet - binární kód	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	VZ zásady hygieny a bezpečnosti práce
• získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat • sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce	Informační systémy • data v grafu a tabulce • evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce • kontrola hodnot v tabulce - filtrování, řazení a třídění dat • porovnání dat v tabulce a grafu • řešení problémů s daty • školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání OSV • Kreativita	

• doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů • vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva		
• po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Algoritmizace a programování • vytvoření programu • opakování • podprogramy	
• používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému		

Vzdělávací oblast:	Informatika
Vyučovací předmět:	Informatika
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------------	----------------------------------

• po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení	Algoritmizace a programování • opakování s podmínkou • události, vstupy • objekty a komunikace mezi nimi • větvení programu, rozhodování • grafický výstup, souřadnice • podprogramy s parametry • proměnné	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	VZ zásady hygieny a bezpečnosti práce
--	--	---	--

problému • vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna • používá souřadnice pro programování postav • používá parametry v blocích, ve vlastních blocích • vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu		
• vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní • zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených a orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Data, informace a modelování • standardizovaná schémata a modely • ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu • orientované grafy, automaty • modely, paralelní činnost	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání OSV • Kreativita

• ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos • vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení • nainstaluje a odinstaluje aplikaci • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Digitální technologie • datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • správa souborů, struktura složek • instalace aplikací • domácí a školní počítačová síť • fungování a služby internetu • princip e-mailu • metody zabezpečení přístupu k datům • role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	
--	---	--

Vzdělávací oblast:	Informatika
---------------------------	--------------------

Vyučovací předmět:	Informatika
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robota	Algoritmizace a programování - sestavení a oživení robota - sestavení programu s opakováním, s rozhodováním - používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) - používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) - čtení programu - projekt Můj robot	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	VZ - zásady hygieny a bezpečnosti práce M - rozvoj logického myšlení

- vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Informační systémy - relativní a absolutní adresy buněk - použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do databázové tabulky - řazení dat v tabulce - filtrování dat v tabulce - zpracování výstupů z velkých souborů dat	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání OSV - Kreativita	M Práce s tabulkou a grafem
---	---	--	---

Vzdělávací oblast:	Informatika
---------------------------	--------------------

Vyučovací předmět:	Informatika
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - řeší problémy sestavením algoritmu - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - diskutuje různé programy pro řešení problému - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Algoritmizace a programování - programovací projekt a plán jeho realizace - popsání problému - testování, odladění, odstranění chyb - pohyb v souřadnicích - ovládání myši, posílání zpráv - vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - nástroje zvuku, úpravy seznamu - import a editace kostýmů, podmínky - návrh postupu, klonování. - animace kostýmů postav, události - analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - výrazy s proměnnou - tvorba hry s ovládáním, více seznamů - tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	VZ zásady hygieny a bezpečnosti práce

• popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě • ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos • vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu	Digitální technologie Hardware a software • složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • operační systémy: funkce, typy, typické využití • komprese a formáty souborů • fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě • typy, služby a význam počítačových sítí • fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) • Bezpečnost • bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání OSV • Kreativita	
--	--	--	--

	• zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita • digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli		
--	--	--	--

• diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies		
--	--	--	--

7.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu².

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní

krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Prvouka

Vyučovací předmět Prvouka zahrnuje učivo od 1. do 3. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách. Žáci mají k dispozici také počítačovou učebnu.

Žák si tvoří ucelenou představu o světě, poznává sám sebe a své nejbližší okolí. Učí se vnímat lidi a učí se vztahům mezi lidmi. Seznamuje se s místně i časově vzdálenějšími osobnostmi a snaží se porozumět soudobému způsobu života, jeho problémům a přednostem včetně situací ohrožení a bezpečí člověka. Současnost se snaží pochopit jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Je zde velice důležitý názorný příklad.

Žáci jsou do výuky zapojeni aktivně, pozorují a pojmenovávají věci, jevy, děje. Hledají jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Závěry vyvozují na základě pokusů.

Prvouka je rozdělena do pěti okruhů: 1. Místo, kde žijeme, 2. Lidé kolem nás, 3. Lidé a čas, 4. Rozmanitost přírody, 5. Člověk a jeho zdraví.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU:

V Prvouce je kladen důraz na poznávání místních, regionálních a historických skutečností, velice důležitá je zkušenost žáků (např. v dopravní výchově). Žák se seznamuje se základy chování mezi lidmi, s pravidly slušného chování, s rodinou a tradicemi v rodině. Osvojuje si orientaci v dějích a čase a snaží se o samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů. Pozoruje živou a neživou přírodu, její zákonitosti, proměny a její různorodost v jednotlivých ročních obdobích, osvojuje si způsoby její ochrany. Seznamuje se se základní péčí o zdraví člověka, s nemocemi a bezpečným chováním v různých životních situacích. Žák je poučen o první pomoci a o důležitých telefonních číslech. Poznává člověka jako živou bytost, poznává sám sebe.

Potřebné vědomosti a dovednosti získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role a řeší modelové situace.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- samostatné práce
- práce na PC
- vycházky, exkurze
- návštěvy výstav a významných staveb

Vyučovací předmět Prvouka je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- český jazyk a literatura - vyprávění a popis pozorovaných dějů a jevů
- matematika - práce s čísly, výpočty, stupnice a osy
- výtvarná výchova - poznání sama sebe, kresba obrázků živočichů a rostlin
- hudební výchova - lidové písně
- tělesná výchova - tělovýchovné chvíle, bruslení, sáňkování, zdravý styl života

Vyučovací předmět pracuje s těmito průřezovými tématy:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- získává informace a na základě jejich pochopení se orientuje v praktickém životě
- pracuje s termíny, se kterými byl seznámen, užívá je v různých vzdělávacích oblastech

- na základě vlastního pozorování získané výsledky pomocí učitele posuzuje a srovnává
- poznává smysl učení, je motivován k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá problémové situace a snaží se o vytvoření vlastního úsudku
- usiluje o získávání informací vedoucích k řešení problému a nenechá se odradit nezdarem
- je veden k samostatnému řešení problému
- správnost řešení problému ověřuje prakticky

Kompetence komunikativní

Žák

- rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech
- k jednotlivým tématům vyjadřuje své názory
- pojmenovává pozorované skutečnosti
- naslouchá promluvám druhých lidí, snaží se porozumět a zapojuje se do rozhovoru
- získává a osvojuje si komunikativní dovednosti a využívá je ve spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák

- proniká do práce ve skupině a přijímá pravidla práce v týmu
- vytváří příjemnou atmosféru ve skupině s využitím ohleduplnosti a úcty k názorům druhých
- pomoc neodmítá poskytnout ani přijmout
- přijímá názor malé skupiny i celé třídy
- poznává sám sebe

Kompetence občanské

Žák

- respektuje druhé lidi, váží si jich, odmítá útlak a hrubé zacházení
- uvědomuje si práva a povinnosti ve škole i mimo ni
- neodmítá poskytnout radu a pomoc
- proniká do národních tradic a zajímá se a účastní kulturních aktivit
- chápe význam péče o životní prostředí, aktivně se jí dle svých možností účastní

Kompetence pracovní

Žák

- materiály a vybavení využívá v souladu se stanovenými pravidly
- chová se tak, aby neohrozil zdraví své ani druhých lidí a nepoškodil životní prostředí
- přijímané informace využívá v praktickém životě
- upevňuje si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové práci

Kompetence digitální

Žák

- dodržuje pravidla chování při interakci v digitálním prostředí, učí se chránit osobní údaje, a uvědomuje si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- zdravě používá online technologie, uvědomuje si zdravotní rizika, která mohou nastat při jejich nadměrném používání

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Prvouka

Ročník:	1.
----------------	-----------

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• zvládne cestu do školy • pamatuje si jméno třídního učitele, ředitele školy • připraví si pomůcky do školy • vyzná se v místě svého bydliště • pozoruje okolí a přírodu • vypráví o svém domově, bydlišti a okolí (les, pole, potok) • pojmenuje domácí zvířata, mláďata	Místo, kde žijeme • škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace • domov, bydliště, adresa, telefon • domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště • obec, místní krajina	OSV • Rozvoj schopností poznávání EV • Vztah člověka k prostředí VDO • Občanská společnost a škola	ČJL • vypravování, říkanky M • orientace v prostoru VV • svět, který děti pozorují HV • písně s danou tematikou

• orientuje se v blízkých příbuzenských vztazích v rodině (rodiče, děti, bratr, sestra, teta) • chápe význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • je tolerantní k ostatním spolužákům a přijímá je s jejich odlišnostmi • osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci • pozná české mince a bankovky	Lidé kolem nás • moje rodina • postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny • práce dospělých • jsem školák, práva a povinnosti žáka • o přestávce • poznávání jeden druhého • chování lidí • soužití lidí • nakupování	OSV • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika MKV • Lidské vztahy • Princip sociálního smíru a solidarity	ČJL • vypravování, popis VV • svět, který děti pozorují HV • písně s danou tematikou
--	--	---	---

• využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • charakterizuje roční období • vyjmenuje měsíce v jednotlivých ročních obdobích • zařadí časově Vánoce a Velikonoce	Lidé a čas • orientace v čase • kalendář (rok, měsíc, týden, den) • denní režim a volný čas • roční období • současnost a minulost v našem životě • průběh lidského života • zvyky, obyčeje a jejich dodržování (Vánoce, Velikonoce)	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena	ČJL • vypravování, dramatizace textu M • psaní číslic VV • Vánoce, Velikonoce HV • koledy, písně k ročním obdobím TV • bruslení, sáňkování, plavání
• pozoruje a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • roztřídí některé přírodniny podle nápadných a určujících znaků	Rozmanitost přírody • charakteristika jednotlivých ročních období • třídění živočichů • dělení rostlin – ovoce, zelenina, zemědělské plodiny • přírodniny v našem okolí • ochrana životního prostředí	OSV • Rozvoj schopností poznávání EV • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJL • knížky, časopisy M • hra na obchod, peníze, počítání do 20 bez přechodu desítky VV • výtvarné hry, modelování ovoce, přírodniny • objevování světa přírody HV • písně s danou tematikou
• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle	Člověk a jeho zdraví • lidské tělo • péče o zdraví • návštěva u lékaře, nemoc • zdravá výživa, denní režim, pitný režim, pohybový režim	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí	TV • tělovýchovné chvilky • pořadová cvičení, nástup

• projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví			
--	--	--	--

• pojmenuje části lidského těla • vyjmenuje běžná onemocnění • chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi • odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, ví na koho se obrátit v nouzi • požádá v případě potřeby o pomoc pro sebe i pro jiné • seznámí se škodlivostí alkoholu, cigaret, nacvičí jejich odmítnutí • pozná možné projevy šikany ve škole i mimo ni, upozorní na ni • rozlišuje násilí a brutalitu v médiích od skutečnosti • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• otužování, upevňování základních hygienických návyků • drobné úrazy a první pomoc • chování ve třídě, v budově školy, o přestávce • osobní bezpečí v silničním provozu v roli chodce a cyklisty • chůze po chodníku a po silnici • bezpečnost při hrách a sportech • krizové situace (šikana, týrání) • modelové situace setkání s neznámými lidmi • návykové látky a zdraví • důležitá telefonní čísla • evakuace - požární poplach	ČJL - vypravování
--	--	-------------------------

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Prvouka
Ročník:	2.

Výstupy	Učivo	Přezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
• požádá slušně o pomoc a poděkuje • je schopen komunikovat s lidmi v běžném denním styku • dodržuje základní pravidla pro chodce • přechází správně vozovku • přiřadí název k obrázku značky • rozlišuje dopravní prostředky (auto, vlak) • ukáže základní části a vybavení jízdního kola • snaží se odhadnout nebezpečí a vyhýbá se mu	Místo, kde žijeme • domov • obec • doprava a cestování • chodec, cyklista • dopravní značky • dopravní prostředky • chování v dopravních prostředcích • bezpečná cesta do školy • riziková místa a situace	OSV • Rozvoj schopností poznávání EV • Ekosystémy • Vztah člověka k prostředí	ČJL • vypravování, popis • encyklopedie, časopisy VV • svět, který děti pozorují HV • písně s danou tematikou

• řídí se základními pravidly slušného chování v rodině a ve společnosti • orientuje se ve vztazích rodina a příbuzní • pojmenuje zaměstnání rodičů • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • vyjádří význam a potřebu nástrojů, přístrojů a zařízení v domácnosti (televize, vysavač, pračka) • podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných	Lidé kolem nás • rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny • chování lidí • vztahy lidí • práce fyzická a duševní, zaměstnání • technika a lidská práce • vývoj a pokrok	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJL • popis, vypravování • dramatizace modelových situací VV • svět, který děti pozorují HV • písně s danou tematikou • zpěv při práci
---	--	---	---

a splnitelných pravidel odhadne cenu základních potravin a celkovou sumu nákupu	- nakupování	MKV • Lidské vztahy • Princip sociálního smíru a solidarity	
--	--------------	---	--

• orientuje se ve významu slov minulost, přítomnost a budoucnost • vyzná se v čase (kalendářní rok, školní rok, měsíc, týdny, dny, hodiny, minuty) • má svůj denní režim • rozlišuje práci a odpočinek • seznámí se s významnými rodáky a postavami českých dějin • pozná významné památky v ČR • chápe význam svátků, významných dnů, tradic a zvyků	Lidé a čas • orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období • naše vlast a minulost • báje, mýty, pověsti • kultura a umění • péče o památky • zvyky a tradice (Vánoce, Velikonoce) • státní svátky a významné dny	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena	ČJL • popis • encyklopedie, atlasy, knížky • dramatizace • návštěva knihovny M • časová osa VV • svět, který děti pozorují HV • významné osobnosti • písně s danou tematikou TV • aktivní odpočinek sportem
• pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • vysvětlí význam pěstovaných plodin • rozezná charakteristické znaky ekosystémů (les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka) • třídí a označí běžně se vyskytující stromy, keře, byliny, zemědělské plodiny, pokojové rostliny	Rozmanitost přírody • životní podmínky • příroda v okolí • pěstované a planě rostoucí rostliny • zelenina • ovoce, sady, stromy, keře • zemědělské plodiny • pokojové rostliny • jehličnaté stromy • listnaté stromy • život v lese • domácí zvířata a ptáci	OSV • Rozvoj schopností poznávání EV • Vztah člověka k prostředí • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJL • encyklopedie, atlasy • popis, vyprávění VV • svět, který děti pozorují HV • písně s danou tematikou

• rozumí potřebě pravidelné péče o pokojové rostliny (zalévání, světlo, teplo)			
--	--	--	--

• vyjmenuje domácí zvířata a ptáky a volně žijící zvířata a ptáky • rozlišuje některé živočichy chované pro radost a rozumí potřebě pravidelné péče o ně (čistota, krmení) • zdůvodní význam čistého životního prostředí pro život člověka	• volně žijící zvířata a ptáci • živočichové u rybníka • rovnováha v přírodě • ohleduplné chování k přírodě • ochrana přírody • ekologické katastrofy		
--	--	--	--

• řídí se podle základních hygienických návyků • uvědomuje si zodpovědnost za své zdraví a zdraví jiných lidí • uvědomuje si nebezpečí některých návykových látek, odmítá je • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • rozliší šikanu a oznámí ji • seznámí se s druhy a příklady mimořádných událostí, popíše všeobecnou výstrahu, vysvětlí zásady správného chování při hromadném ohrožení	Člověk a jeho zdraví • vrozené biologické rozdíly mezi lidmi • zdraví a péče o něj • čistota a hygiena • první pomoc (odřenina, krvácení) • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • nemoc, úraz, alergie, vitamíny • zdravá výživa • návykové látky a zdraví • modelové situace bezpečného chování • týrané, zneužívané a zanedbávané děti • dětská krizová centra • nebezpečí elektronické komunikace, bezpečný internet • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí EV • Vztah člověka k prostředí OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJL • popis, vyprávění • dramatizace • encyklopedie, atlasy VV • svět, který děti pozorují TV • tělovýchovné chvíle
---	--	---	--

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Prvouka
Ročník:	3.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
- orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy a v místní krajině - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - určí hlavní a vedlejší světové strany - orientuje se v přírodě podle světových stran - začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje	Místo, kde žijeme - domov, škola, obec - obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť - okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany - orientace v krajině - práce s plánem a mapou - dopravní značky	OSV - Rozvoj schopností poznávání GV - Objevujeme Evropu a svět VDO - Občanská společnost a škola - Občan, občanská společnost a stát	ČJL - popis, vypravování M - orientace v prostoru - vyhledávání nejkratší cesty VV - svět, který děti pozorují HV - písně s danou tematikou

a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) • ovládá vybrané dopravní značky (stop, hlavní silnice)			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Lidé kolem nás • rodina, funkce rodiny, příbuzní • významné události v rodině • soužití lidí, problémy v rodině, • chování lidí	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí	ČJL • vypravová ní VV • svět, který děti pozorují

• vyjádří vlastními slovy svá práva a povinnosti ve škole • chápe význam ochrany vlastního i cizího majetku • osvojí si základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým • osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých • zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení	• právo a spravedlnost • práva a povinnosti žáků školy • bezpečné užívání internetu, ochrana osobních dat • soukromé vlastnictví • ochrana majetku • nakupování	• Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika MKV • Lidské vztahy • Princip sociálního smíru a solidarity	
• orientuje se v základních údajích z historie • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije • vyzná se v lidových a místních zvycích a tradicích	Lidé a čas • určování času • současnost a minulost v našem životě • Staré pověsti české • báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj • ochrana památek • regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost • státní svátky a významné dny	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace	ČJL • vypravování • dramatizace textu • návštěva knihovny • encyklopedie, časopisy M • časová osa VV • svět, který děti pozorují HV • písně s danou tematikou • významné osobnosti a díla

	• významné osobnosti		
- provádí jednoduché pokusy u skupiny	Rozmanitost přírody	OSV	ČJL

známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • určí délku, čas, hmotnost, teplotu, objem • chápe význam vody a vzduchu pro život • vysvětlí pojmy: lidský výtvar, přírodniny a suroviny • roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • rozlišuje domácí, hospodářská a volně žijící zvířata • pamatuje si základní rozdělení živočichů • pozná vybrané rostliny a houby • rozumí významu ochrany životního prostředí	• látky a jejich vlastnosti • základní jednotky hmotnosti, délky, času, objemu, teploty • vážení, měření • voda a vzduch • živá a neživá příroda • rostliny • živočichové • rovnováha v přírodě • ochrana a tvorba životního prostředí • likvidace odpadků	• Rozvoj schopností poznávání EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Ekosystémy • Základní podmínky života • Vztah člověka k prostředí	• popis • encyklopedie, atlasy, časopisy M • převody jednotek VV • svět, který děti pozorují HV • písňe s danou tematikou TV • cvičení venku
--	---	---	---

• dodržuje základní hygienické návyky • využívá elementárních znalostí o lidském těle • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	Člověk a jeho zdraví • lidské tělo • orgánové soustavy, jejich funkce • změny v průběhu života, puberty, dospívání • osobní a intimní hygiena dívek a chlapců • komunikace v dospívání • péče o zdraví a zdravá výživa • osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu,	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí	ČJL • popis • encyklopedie, atlasy, časopisy VV • svět, který děti pozorují HV • správné dýchání TV • tělovýchovné chvíle
---	--	--	--

dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • krizové situace (šikana, týrání, brutalita) • důležitá telefonní čísla (linka bezpečí)
--

Přírodověda

Vyučovací předmět Přírodověda má časovou dotaci 2 hodiny týdně ve 4. a v 5.ročníku.

Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět. Vyučuje se v kmenových třídách nebo v učebně výpočetní techniky. Součástí výuky jsou vycházky a exkurze.

Vytváří ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a jejími zákonitostmi. Seznamuje s formou života na zemi. Učí chápat souvislosti člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi.

Žák získává přehled o vzniku a vývoji Země, o přizpůsobování organismů vnějším podmínkám. Získává základní poznatky o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, vesmíru a Zemi. Seznamuje se se souvislostmi mezi základními ekosystémy přírody i mezi člověkem, jeho prostředím a způsobem života.

jednání i jednání ostatních lidí ve vztahu k životnímu prostředí.Odstraňuje negativní vlivy, které ohrožují zdravý tělesný i duševní vývoj člověka.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- samostatné práce a referáty
- kolektivní práce
- integrované projekty
- práce s PC
- exkurze do Planetária
- návštěva EKO-centra, K-centra
- vycházky do přírody

Vyučovací předmět Přírodověda je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- český jazyk a literatura - přesné vyjadřování a čtení
- cizí jazyk - rostliny a živočichové, lidské tělo

- matematika - slovní úlohy o rostlinách, zvířatech, životním prostředí, planetách
- prvouka - využití poznatků o ovoci, zelenině, zvířatech, životním prostředí a životě člověka
- pracovní činnosti - stolování
- vlastivěda - využití regionálních i celosvětových poznatků o přírodě
- informační a komunikační technologie - vyhledávání informací
- výtvarná výchova - vesmír, životní prostředí, které nás obklopuje
- hudební výchova - písně o přírodě
- tělesná výchova - sportovní činnost

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- aktivně vyhledává a třídí informace
- samostatně pozoruje a porovnává získané výsledky
- rozumí smyslu osvojovaných postupů
- dokáže pracovat podle pokynů a návodů
- rozeznává vlastnosti přírodnin a výrobků, materiálů a surovin
- pracuje samostatně i v týmu

Kompetence k řešení problémů

Žák

- prakticky užívá osvojené poznatky
- hledá vlastní postup při řešení nedostatků

- získává informace potřebné k dosažení cíle
- vyjadřuje závěry ověřených výsledků a umí je obhajovat
- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni

Kompetence komunikativní

Žák

- seznamuje se s různými typy textů a obrazových materiálů
- formuluje správně, výstižně a logicky své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- dostává příležitost pro vlastní prezentaci, která souvisí s volbou povolání
- spolupracuje při řešení složitějších zadání ve dvojici nebo v menší skupině

Kompetence sociální a personální

Žák

- dodržuje pravidla samostatné práce i práce ve skupině
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích
- prokazuje schopnost střídat role ve skupině
- řeší samostatně přiměřeně náročné úkoly

Kompetence občanské

Žák

- chápe základní vztahy v různých ekosystémech a související environmentální problémy
- snaží se porozumět významu jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- poznává vliv různých činností člověka na životní prostředí a uvědomuje si spoluzodpovědnost za jeho ochranu

Kompetence pracovní

Žák

- řídí se stanoveným postupem a hledá vlastní postup
- vykovává práci v co nejlepší kvalitě
- používá uvědoměle, správně a bezpečně všechny nástroje a materiály
- přistupuje kriticky k dosaženým výsledkům
- stanovuje kritéria pro hodnocení vlastní práce
- dbá na pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Kompetence digitální

Žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku?

- vyjádřit na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodit a dodržovat pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) i při interakci v digitálním světě
- rozpoznat ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, která nelze tolerovat
- formulovat a dodržovat zásady zdravého a bezpečného přístupu k práci s digitálními technologiemi, rozeznat nebezpečí v digitálním prostředí a vybrat informace, které o sobě může zveřejnit
- porovnat na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídit organismy do známých skupin, využívat k tomu i jednoduché klíče, atlasy a další doporučené zdroje včetně digitálních

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Přírodověda
Ročník:	4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
- objevuje a zjišťuje propojenost živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - dělí přírodu na živou a neživou - objasní pojem ekosystém	Rozmanitost přírody Příroda živá a neživá	OSV - Rozvoj schopností sebepoznávání EV - Vztah člověka k prostředí	ČJL porozumění čtenému textu
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - popíše základní stavbu těla hub - definuje fotosyntézu - charakterizuje hlavní znaky rostlin	Rozmanitost přírody Živé organismy - houby, rostliny, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	EV Vztah člověka k prostředí	CZJ – AJ - názvy rostlin a zvířat TV - pohybová aktivita

• vysvětlí význam a funkci květu • vyjmenuje základní znaky živočichů			
--	--	--	--

• zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly • přizpůsobení organismů prostředí • rozpozná základní rostliny a živočichy v lese • vysvětlí význam lesů v krajině • rozdělí živočichy podle způsobu obživy • dělí živočichy podle teploty jejich těla	Rozmanitost přírody Živá příroda od podzimu do zimy • ekosystém les • rostliny našich lesů • živočichové našich lesů • příroda v zimě	EV • Ekosystémy • Vztah člověka k prostředí	
--	---	---	--

• definuje pojem vzduch, voda • vlastními slovy popíše koloběh vody v přírodě • definuje minerály (nerosty), horniny, půda a slunce • rozdělí horniny na vyvřelé, usazené a přeměněné • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní pokus, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu • vyjmenuje různé měřicí přístroje • zná základní jednotku délky, hmotnosti teploty a času • objasní pojem bod mrazu a bod varu	Rozmanitost přírody Neživá příroda • součásti neživé přírody • voda a vzduch • výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život • nerosty (minerály) a horniny • půda, některé hospodářsky významné nerosty a horniny, zvětrávání, vznik půdy a její význam • látky a jejich vlastnosti • třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	EV • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSV • Sebepoznání a sebepojetí	VL • těžba nerostných surovin v našem kraji M • převody jednotek
--	---	--	--

• zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly přizpůsobení organismů prostředí • rozliší základní rostliny a živočichy žijící na poli • objasní pojem plevel • uvede příklady potravního řetězce • rozlišuje základní rostliny na louce • uvede základní byliny na louce • objasní pojem léčivé a jedovaté byliny • rozlišuje živočichy žijící na louce • vysvětlí význam parků • dělí zeleninu podle částí těla • vysvětlí pojmy drůbež, kur, tur, skot • uvede názvy pro samce, samici a mládě • rozeznává vodní toky a nádrže • vyjmenuje základní rostliny našich vod a jejich okolí • rozeznává dva druhy sladkovodních ryb: všežravé a masožravé • rozeznává základní druhy ptáků a savců u našich vod	Rozmanitost přírody Živá příroda od jara do léta - ekosystém pole • rostliny našich polí • živočichové našich polí • ekosystém louka • rostliny na loukách • živočichové na loukách • ekosystém park • ekosystém lidských obydlí • rostliny v okolí lidských obydlí • živočichové v okolí lidských obydlí • ekosystém rybník • rostliny a živočichové rybníků • ekosystém potok a řeka	EV -Vztah člověka k prostředí OSV • Komunikace • Kooperace a kompetice MV • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	VV • svět, který nás obklopuje M • slovní úlohy
---	--	---	--

	• rostliny a živočichové potoků a řek		
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka	Rozmanitost přírody Člověk a příroda	EV -Vztah člověka k prostředí	

podporovat nebo poškozovat		OSV - Psychohygiena	
----------------------------	--	------------------------	--

- vysvětlí význam půdy, lesů a vodních toků - vlastními slovy uvede možnosti, jak chránit přírodu	Hodnoty, postoje, praktická etika
--	-----------------------------------

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Přírodověda
Ročník:	5.

Výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	ezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-------------------------------------	---------------------------------

• objevuje a zjišťuje propojenost živé a neživé přírody • uvědomuje si rozdíly mezi živou a neživou přírodou • popíše význam a využití hornin a nerostů • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě • rozlišuje aktivity, které mohou prostředí podporovat nebo poškozovat • uvědomuje si význam, využití a princip ochrany přírodních zdrojů • popíše význam půdy, její využití a princip ochrany • pamatuje si složení vzduchu • uvede příklady znečištění vzduchu • poukáže na hlavní znečišťovatele vody a půdy	Podmínky života na Zemi • neživá příroda • nerosty a horniny • nerudní suroviny • rudy • energetické suroviny (paliva – uhlí, ropa, zemní plyn) • elektrická energie (elektrárny) • neobnovitelné a obnovitelné přírodní zdroje • půda • vzduch • voda	EV • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	ČJL • čtení • přesné vyjadřování
• má základní informace o postavení Země ve vesmíru • vysvětlí význam Slunce pro život • rozumí výrazům planeta, hvězda, družice	Vesmír a Země • vesmír • Slunce • souhvězdí, galaxie	EV Základní podmínky života	ČJL • čtení • přesné vyjadřování VV

- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	• sluneční soustava • den a noc • roční období		• výtvarné vyjádření IKT • vyhledávání údajů
--	--	--	---

• nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí • charakterizuje některá společenstva v jednotlivých podnebných pásmech a způsob jejich života • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů • prakticky třídí organismy do známých skupin • využívá jednoduché klíče a atlasy • jmenuje běžně se vyskytující houby, rostliny a živočichy • objasní, co znamená rovnováha v přírodě, uvádí důsledky jejího porušení • chápe význam zdravého životního prostředí pro člověka • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí,	Životní podmínky • rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí • podnebné pásy • příroda ČR • třídění živých organismů • bakterie, sinice • houby • rostliny kvetoucí a nekvetoucí • živočichové – obratlovci, bezobratlí • rovnováha v přírodě • význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva • recyklace • ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody • odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy - rizika v přírodě	GV • Evropa a svět nás zajímá EV • Ekosystémy • Vztah člověk k prostředí • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJL • čtení VL • zeměpisné údaje • poznatky o Evropě
--	--	--	--

v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit			
---	--	--	--

	- rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi		
- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života - popíše hlavní části kostry - popíše hlavní části svalové, dýchací a oběhové soustavy	Člověk a jeho zdraví - lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka - základní ústrojí lidského těla - kostra - svalová soustava - dýchací soustava - oběhová soustava	OSV - Sebepoznání a sebepojetí	

• popíše hlavní části trávicí, vylučovací, kožní, smyslové, nervové a rozmnožovací soustavy • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • uplatňuje účelné způsoby chování	• trávicí soustava • vylučovací soustava • kožní soustava • smyslová soustava • nervová soustava • rozmnožovací soustava - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince • partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy • rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality • péče o zdraví • zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné,	• Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Komunikace • Kooperace a kompetice VDO • Občan, občanská společnost a stát	VL • poznatky o rodině a společnosti TV • sportovní činnost
---	---	--	---

v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • sestaví příklad správného jídelníčku • je seznámen se svými základními právy a povinnostmi (týrání, zneužívání, šikana) • iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV, AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena • návykové látky a zdraví • návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
• orientuje se v základních pravidlech výroby • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Člověk a lidské výtvoř • průmysl • informace • jednoduché stroje	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

7.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis** a **Výchova k občanství**. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor **Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor **Výchova k občanství** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich

orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeneho o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a

k přiměřenému obhajování svých práv

Vlastivěda

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně ve 4. a 5. ročníku. Žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využitím různých forem práce a dostupných vyučovacích pomůcek.

Součástí výuky jsou vycházky, besedy, exkurze do Prahy, případně dalších měst. Ve Vlastivědě se realizují tři tematické okruhy.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- samostatné práce a referáty

- práce s PC
- návštěvy kulturních památek, exkurze
- besedy, vycházky
- kolektivní práce, projekty, miniprojekty

Vyučovací předmět Vlastivěda je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- český jazyk a literatura - chápání textu, vyprávění, vlastní jména, názvy států - výtvarná výchova - památky, ilustrace historických událostí
- pracovní činnosti – konstrukční činnosti
- informační a komunikační technologie - vyhledávání potřebných informací - hudební výchova - historie v lidové písni, koledy
- matematika - slovní úlohy, číselná osa, měřítko
- přírodověda - rostliny a živočichové, chráněná území, ekosystémy - cizí jazyk - život ve Velké Británii, realie Německa

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- vyznačuje v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo- začleňuje obec (město) do příslušného kraje, seznamuje se s ním a rozumí mu - orientuje se v mapě
- pracuje s buzolou a kompasem
- užívá správnou terminologii a symboliku
- snaží se pochopit souvislosti jevů

Kompetence k řešení problémů

Žák

- rozlišuje přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- pracuje s odbornou literaturou, encyklopediemi, počítačem - snaží se přispívat ke zlepšení prostředí domova, školy a nejbližšího okolí
- dokáže se pohybovat v terénu pomocí mapy

Kompetence komunikativní

Žák

- vyjadřuje různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny - využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- popíše zeměpisnou polohu vybraných míst na mapě
- zprostředkuje ostatním některé zajímavosti a zážitky z vlastních cest, z četby cestopisu, z cestopisného filmu.
- diskutuje o daném problému
- ověřuje zjištěné výsledky

Kompetence sociální a personální

Žák

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - uplatňuje zásady bezpečného chování ve škole (třídě) tak, aby nedocházelo k ohrožení zdraví jeho i spolužáků
- interpretuje či prezentuje různé texty, obrazové materiály a jiné formy záznamů - pracuje v heterogenních skupinách

Kompetence občanské

Žák

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, chápe význam péče o ně- zajímá se o významné události v oblastech ČR, případně ve státech Evropy - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- pomáhá utvářet kritéria pro hodnocení činností nebo jejich výsledků - hodnotí vlastní výsledky nebo práci svých spolužáků

Kompetence pracovní

Žák

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- používá samostatně Internet, tisk, turistické mapy
- uplatňuje získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- zajímá se o náměty, názory a zkušenosti ostatních
- při zadaných úkolech spolupracuje s ostatními

- plánuje úkoly a postupy

Kompetence digitální

Žák

- ovládá a využívá digitální zařízení při učení vlastivědy -rozhoduje se, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává a kriticky posuzuje informace o vlastivědné problematice v elektronických zdrojích
- využívá digitální technologie, aby zkvalitnil výsledky své práce
- Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku?
- · aktivně využívat digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při výuce vlastivědy
- · na základě osvojených poznatků z vlastivědy kriticky hodnotit informace šířené v běžné mezilidské nebo mediální komunikaci

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Ročník:	4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a- dokáže se orientovat v místní krajině-sestaví plán obce na základě pozorování - vyznačí v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, na určené místo	Místo, kde žijeme - domov, obec, místní krajina státu - plán okolí školy	VDO - Občanská společnost a škola	HV - krajevé písne PŘ - magnetická a gravitační sí

- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich - řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map - vyhledá ČR na mapě Evropy- objasní barvy a značení na mapě- odhadne vzdálenosti na mapě a porovná je se skutečností	- <i>mapy</i> - orientace s mapou, buzolou v krajině, ve městě - mapa ČR, základní údaje, značky na mapě - typy map - mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky	—	VV - zakreslení plánu TV - orientace v krajině
---	--	---	---

- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlí na mapách naší republiky - pohovoří o zajímavých místech ČR, která navštívil - rozlišuje symboly našeho státu a význam - rozpozná přírodní a umělé prvky v okolní krajině - čte nadmořskou výšku různých míst na mapě - rozliší pojmy hory, pohoří, nížiny, údolí- popíše zeměpisnou polohu vybraných míst na mapě	- <i>poloha</i> a přírodní charakter naší země-sousední státy, hranice, vztahy k národům - naše vlast – domov, krajina, národ - základy státního zřízení a politického systému ČR - jejich státní správa a samospráva - státní symboly - armáda ČR - zemský povrch, pohoří, nížiny	GV -Jsme Evropané -jiným - Objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět nás OSV - Rozvoj schopností	M -slovní úlohy, měřítko zajímavá ČJL - vyprávění vlastních zážitků z cest, četby - vlastní jména - názvy států
---	--	---	---

		Poznávání EV - Základní podmínky života	PŘ - neživé přírodniny, horniny, nerosty
- vysvětlí pojmy povodí, rozvodí, úmoří, soutok, rybník, jezero - seznamuje se s účinky živelných pohrom a se způsoby ochrany a obrany před	- <i>vodstvo</i> ČR, živelné pohromy nimi	EV - Vztah člověka k - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PŘ - voda, zdroj života prostředí
- charakterizuje podnebí ČR, pojmy podnebí a počasí	- <i>počasí</i> , podnebí		PŘ - možnosti ovlivnění počasí

	naší		
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení - reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku - dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi - uvede příklady základních příjmů a výdajů v domácnosti	Lidé kolem nás -<i>chování lidí</i> – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům <i>Právo a spravedlnost</i> - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnost žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci,	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Seznámení a sebepojetí - Mezilidské vztahy - Kooperace a kompetice - Hodnoty, postoje, - Praktická etika - Poznávání lidí - Psychohygiena MKV	

	soukromého vlastnictví, duševních hodnot	- Lidské vztahy - Princip sociálního smíru A solidarity	
--	--	--	--

- pracuje s dějinami jako s časovým sledem událostí - rozeznává současné a minulost - získává základní poznatky o předních historických osobnostech- využívá a sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - používá při studiu odbornou literaturu, encyklopedie, Internet - objasní hlavní důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	Lidé a čas - základní údaje z historie naší vlasti- rozdíl mezi pověstí a skutečností - významné historické osobnosti, praotec Čech, Cyril a Metoděj, sv. Václav, Přemyslovci, Karel IV., M. J. Hus - místní knihovna, kronika hlavní data a události, státní svátky		M - číselná osa VV - svět, který nás obklopuje PČ - stavba hradu, rozhledny HV - historie v lidové písni VV - výstavy, výtvarné publikace ČJL - literární výchova
---	--	--	---

•

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Ročník:	5.

•

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-----------------------------------	------------------------------

- definuje pojmy vlast, cizina, národ- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - vysvětlí pojem prezident, premiér, vláda, parlament, soudy	ísto, kde žijeme	VDO - Občanská společnost a škola- Občanská společnost a stát - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - Formy participace občanů v politickém životě	
- popíše polohu České republiky v- najde na mapě ČR jednotlivé regiony, určí jejich polohu v ČR - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a - pojmenuje významná města, řeky, důležité průmyslové podniky, zemědělské plodiny v jednotlivých oblastech ČR - užívá pojmy zboží, obchod, peníze, trh, ekonomika ve správných souvislostech	<i>Regiony ČR</i> Evropě - Praha a vybrané oblasti ČR provinové zdroje kultury	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika	ČJL vlastní jména, psaní českých písmen CZJ – Aj - měna, nakupování - konverzační téma Ve městě

	- výroba, služby a obchod		
- chápe rozdíl mezi globusem a mapou- orientu na mapě Evropy	<i>Evropa a svět</i> - kontinenty, putování po Evropě	GV - Evropa a svět nás zajímá	CZJ – Aj - život ve Velké Británii

- ukáže státy EU na mapě-stručně charakterizuje státy EU-polohu evropských států vzhledem k České republice - najde hlavní města evropských - dokáže najít na mapě významné řeky, pohoří, nejvyšší vrcholy- vyhledává jednoduché údaje o podmínkách a sídlištích lidí na mapách Evropy a polokouli - uvede příklady některých globálních problémů současnosti možných účinků na život lidí - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest-porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- evropské státy a jejich hlavní města- EU - cestování - naši sousedé států evropské - povrch a vodstvo Evropy, přírodních - ebí, rostlinstvo, živočišstvo - významné globální problémy - a	Projekt - integrovaně - Objevujeme Evropu a Jsme Evropané EV - Ekosystémy - Vztah člověka k	IKT vyhledávání informací na Internetu PŘ - rostliny a živočichové prostředí
---	---	--	---

- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva demokratické principy - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v (městě) - pozná projevy lidské nesnášenlivosti - orientuje se v základních formách vlastnictví, - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - rozumí pojmům kulturní instituce, masová kultura a subkultura, porovnává způsob života v pravěku, středověku a dnes - poukazuje na nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a řeší problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města), celé naší vlasti, Evropy	Lidé kolem nás - <i>soužití lidí</i> - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie nebo obchod, firmy, zájmové spolky, politické ny, církve, pomoc nemocným, ciálně slabým, společný „evropský dům“ obci <i>vlastnictví</i> – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; a rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	MKV - Kulturní diference- Lidské vztahy OSV - Mezilidské vztahy- Poznávání lidí- Kooperace kompetice	HV - historie v lidové ČJL - práce s literaturou reflexe VV -svět fantazie PŘ
---	--	---	---

	<i>kultura</i> - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura <i>dní globální problémy</i> – významné světové problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí, ochrana a chování člověka za mimořádných situací	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	- chráněná území, národní parky
--	---	---	--

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik - zdůvodní základní význam částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik -samostatně používá odbornou literaturu, encyklopedie, tisk, Internet- posoudí různé historické události -seznamuje se s významnými historickými osobnostmi - objasní pojmy holocaustu- rasismus- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků významných dnů	Lidé a čas <i>Časnost a minulost v našem životě</i> - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh života - místní knihovna, kronika - základní údaje z historie naší vlasti - přední historické osobnosti - změny z hlediska nové techniky, chráněných současnost - Rakousko – Uhersko předků - 1. a 2. světová válka - vláda jedné politické strany- nástup demokracie - J. A. Komenský, Marie Terezie, Josef Ferdinand d'Este, T. G. Masaryk, V.	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání sebepojetí lidského MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MKV - Etnický původ- Kulturní difference- Princip sociální smíru a solidarity OSV - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Řešení problémů II, rozhodovací dovednosti VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
--	--	--	--

	Havel, V. Klaus -státní svátky a významné dny- památky v regionu a České republice péče o památky - lidé a obory zkoumající minulost		
--	---	--	--

DĚJEPIS

Vyučovací předmět Dějepis má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 6. až 9. ročníku. Hodiny dějepisu probíhají v kmenových třídách, v učebnách s audiovizuální technikou a dle potřeby v učebně výpočetní techniky.

Charakteristika předmětu:

Výuka dějepisu rozvíjí znalosti žáka a otevírá mu pohled na hlavní dějinné etapy lidstva, seznamuje ho s významnými historickými událostmi a osobnostmi. Vede žáka k pochopení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa v kontextu s vývojem regionu a současně okolních států a světa, k intenzivnějšímu vztahu žáka k poznávanému a k rozvoji jeho samostatného a kritického myšlení. Má mu napomoci orientovat se v historickém čase a prostoru, lépe chápat rozmanitost kultur a přínos jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj vzdělanosti. Zároveň rozvíjí u žáka schopnost pracovat s dokumenty různého charakteru, využívat je jako zdroj informací a utvářet si svůj hodnotový systém, který dovede i přiměřeně obhajovat. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Svými pracemi se žáci podílí na výzdobě školy a znalosti z historie uplatňují v různých soutěžích.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- samostatné práce a referáty
- projekty
- miniprojekty
- studijní návštěvy archivu, muzeí, historických památek, knihovny
- prezentace
- vyhledávání informací (encyklopedie, Internet, historické materiály, mapy)

Vyučovací předmět Dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států
- matematika – časová přímka

- výtvarná výchova – významní umělci a jejich díla
- občanská výchova – stát a státní zřízení, lidská a občanská práva
- fyzika, chemie, přírodopis – rozvoj vědy a techniky, vědecké poznatky
- informační a komunikační technologie – práce s Power Pointem a Internetem, prezentace, mediální tvorba
- tělesná výchova – olympijské hry
- hudební výchova – významní skladatelé

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického člověka**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků **Kompetence k učení**

- Žák - pracuje s textem, provádí jeho analýzu a získané informace využívá v procesu učení se
- získává informace z různých zdrojů (Internet, encyklopedie, mapy, slovníky)
- vysvětlí dějepisné pojmy, hledá paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnává je s obdobnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- vybírá a využívá řadu aktivačních metod přibližující mu problematiku dějin (vycházky, exkurze)
- je schopen kriticky posoudit vlastní výkon

Kompetence k řešení problémů

- Žák - zařadí chronologicky významné historické události, vysvětlí jejich vzájemné vztahy
- obhájí vhodnými argumenty postupy řešení problému
- posoudí historické události v širších mezinárodních a globálních souvislostech

Kompetence komunikativní

- Žák - formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, věcně argumentuje
- rozumí různým typům textů, záznamů a obrazovým materiálům
- tvořivě využívá informační a komunikační prostředky jako nástroje poznání i pro komunikaci a spolupráci s ostatními

Kompetence sociální a personální

- Žák - spolupracuje ve skupině a ovlivňuje kvalitu společné práce
- přijímá a akceptuje názory jiných
- zapojuje se vhodně do diskuse v malé skupině i do debaty celé třídy, věcně argumentuje
- dodržuje pravidla slušného chování

Kompetence občanské

- Žák - respektuje a chrání naše kulturní a historické dědictví, vytváří si k němu kladný vztah
- chápe základní ekologické souvislosti vyvozené z historie
- aktivně se zapojuje do kulturního dění (přednášky, výstavy, besedy, návštěvy galerií)
- jedná ohleduplně s respektem a citem, používá ve vztazích s lidmi tolerantní názory

Kompetence pracovní

- Žák - pracuje ve skupině
- využívá získaných dovedností v zájmu svého rozvoje a budoucí profesní přípravy
- zadaná témata zpracovává formou referátů, samostatných prací, dodržuje termín dokončení a odpovídající kvalitu
- navazuje na poznatky z jiných předmětů

Kompetence digitální

- Žák - volí pro vyhledávání historického zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo
- vytváří a využívá myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v historické

- zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru
- využívá k orientaci v historické realitě dějin digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí
- pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z různých etap dějin
- využívá k poznávání historické reality dějin primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií
- dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracování historické reality v zábavním digitálním prostředí (různé hry, simulace apod.)

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Dějepis
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
Úvod do dějepisu • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě • řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Úvod do dějepisu • význam zkoumání dějin • historické mapy, prameny • posílání archeologie, archivů, muzeí, knihoven, galerií • práce s informačními zdroji • orientace v historickém čase, časová osa • periodizace dějin		M - časová přímka

Pravěk • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Pravěk • Dělení pravěku (doba kamenná, doba bronzová a železná) • lovci a sběrači v době kamenné – období přisvojovacího hospodářství • zemědělci v době kamenné – období výrobního hospodářství • zpracování kovů • pravěk v českých zemích (Keltové, Germáni, Slované)	OSV • Mezilidské vztahy EV • Vztah člověka k prostředí	Z • orientace na mapě VV • pravěké malby
---	---	---	---

Starověk – nejstarší civilizace • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • ukáže na mapě oblasti prvních států • chápe společenské rozvrstvení v jednotlivých státech • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	Starověk • předpoklady vzniku státu • Mezopotámie (Sumerové, Asýrie, Babylonie, kultura) • Persie • Palestina • Egypt • Indie, Čína	EV • Vztah člověka k prostředí OSV • Kreativita	Z • přírodní podmínky starověkých států
Starověké Řecko porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Starověké Řecko • přírodní podmínky • Kréta (mykénské a homérské období) • antické Řecko • kultura		ČJL • řecké báje TV • olympijské hry

Starověký Řím demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	Starověký Řím • přírodní podmínky • Etruskové • římská republika • císařský Řím • kultura	VDO • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování GV • Jsme Evropané	VV • architektura, sochařství, malířství Z • orientace na mapě OV • formy státu
--	---	---	---

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Dějepis
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-----------------------------------	------------------------------

Raný středověk • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka • uvede příklady románské kultury	Raný středověk • středověká společnost • dějiny významných států a národů v Evropě • dějiny českých zemí (Sámová říše, Velká Morava, Přemyslovci) • kultura raného středověku	Projekt OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Kreativita GV • Jsme Evropané MKV • Lidské vztahy	OV • národ Z • orientace na mapě ČJL • pověsti, kroniky IKT • Internet (vyhledávání informací) VV, HV • románská kultura
Vrcholný a pozdní středověk • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	Vrcholný a pozdní středověk • společnost – venkov, město • dějiny významných států a národů v Evropě (západní, východní, střední, jižní Evropa)	GV • Objevujeme Evropu a	Z • orientace na mapě PŘ • rostlinstvo (brambory, tabák)

- popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - objasní význam Zlaté buly sicilské pro vývoj české státnosti - charakterizuje vládu Karla IV. - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - chápe husitství jako prvopočátek evropské reformace - zhodnotí osobnost Jiřího z Poděbrad - uvede příklady gotické kultury	- objevné plavby - dějiny českých zemí - poslední Přemyslovci, Lucemburkové, doba husitská, doba poděbradská a Jagellonci - gotická kultura	svět	OV - mírové smlouvy IKT - Internet(vyhledávání informací) VV, HV - gotická kultura
Raný novověk - vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - uvede příklady renesanční kultury	Raný novověk - společnost - reformace a její důsledky - vývoj v dalších evropských státech (Španělsko, Nizozemí, Rusko, Osmanská říše) - dějiny českých zemí (Ferdinand I., Maxmilián II., Rudolf II.) - kultura - renesance, humanismus	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z - orientace na mapě VV, HV - renesance v umění

objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	třicetiletá válka a její dopad na vývoj českých zemí	MV Tvorba mediálního sdělení	OV - náboženská nesnášenlivost
---	--	---------------------------------	-----------------------------------

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Dějepis
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
Novověk (období od poloviny 17. století do konce 18. století) • konkretizuje na příkladech evropských dějin absolutismus a konstituční monarchie, parlamentarismus • rozpozná základní znaky kulturních slohů a příklady významných kulturních památek • vysvětlí změny charakterizující modernizaci společností	Novověk (období od poloviny 17. století do konce 18. století) • vývoj Anglie na počátku 17. století a zrod Velké Británie • počátky absolutismu ve Francii a v Rusku • barokní kultura • průmyslová revoluce, rozvoj vědy a modernizace společnosti v 17. století	VDO • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z • orientace na mapě VV, HV, ČJL • baroko F, CH • vynálezy

- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a příklady významných kulturních památek, vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	- osvícenství - vývoj Ruska a Pruska - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - kultura, umění, věda a technika v 18. století - vznik USA - průběh Velké francouzské revoluce a její význam pro vývoj Francie a celé Evropy - období napoleonských válek a jejich důsledky		VV - klasicismus
--	--	--	---------------------

Novověk (druhá polovina 19. století) porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	Novověk (druhá polovina 19. století) - Evropa po napoleonských válkách - rozmach průmyslové revoluce v první polovině 19. století - romantismus - ekonomický, politický a kulturní vývoj českých zemí v první polovině 19. století (národní obrození, romantismus) - revoluční rok 1848 v Evropě, v Čechách a v rakouské monarchii		HV, ČJL - romantismus, národní obrození
---	--	--	--

Novověk (druhá polovina 19. století) - vysvětlí podstatné změny ve vybraných zemích (ekonomické, sociální, politické, kulturní) pro modernizaci společnosti - seznámí se se základními znaky, hlavními představiteli různých uměleckých směrů 19. století a jejich díly - chápe nezbytnost vědeckého vývoje, jeho přínos pro člověka, ale také nebezpečí, které hrozí při zneužití vynálezů	Novověk (druhá polovina 19. století) - ekonomický a politický vývoj v Anglii, Francii, Rusku ve druhé polovině 19. století - sjednocení Itálie a Německa - vývoj USA (občanská válka) - realismus a jiné umělecké směry 19. století - věda, vynálezy a vynálezci, objevitelé 19. století	GV - Jsme Evropané EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z - orientace na mapě ČJL - realismus Z - objevení Antarktidy, dobytí jižního pólu F, CH, PŘ - vynálezci a jejich objevy
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	Novověk (koniec 19. a počátek 20. století) - vznik Rakouska-Uherska a vývoj české společnosti na konci 19. století (politická situace, rozmach průmyslu, kultury) - moderní umělecké směry - vývoj vědy, vynálezy a objevy - společenské proměny - poměry společnosti na přelomu 19. a 20. století (nové průmyslové velmoci, válečná ohniska a zdroje napětí)	MKV - Lidské vztahy	ČJL

- demonstruje na příkladech zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - objasní vznik Československa	- mezinárodní situace na prahu 1. světové války 1. světová válka - průběh, výsledky - vznik Československa	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	1. světová válka v literatuře Z - orientace na mapě
--	--	--	---

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Dějepis
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
Svět po 1. světové válce (1918 – 1938) - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - uvede příčiny hospodářské krize - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět	Svět po 1. světové válce (1918 – 1938) - totalitní režimy - komunismus, fašismus, nacismus - počátky Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy - kultura, věda, technika před vypuknutím 2. světové války - mnichovský diktát	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	OV - historické typy států
2. světová válka - objasní příčiny války - popíše průběh významných válečných operací - uvědomí si zneužití techniky a jeho důsledky - rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	2. světová válka - příčiny a průběh 2. světové války - holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války	MKV - Etnický původ	ČJL 2. světová válka v literatuře OV - rasismus, problémy lidské nesnášlivosti Z - orientace na mapě

- vysvětlí vývoj v protektorátu			
Poválečný svět - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - uvědomuje si příčiny poválečného vývoje Československa - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Poválečný svět - studená válka - Evropská integrace - dekolonizace - poválečné konflikty mezi východním a západním blokem - vývoj Československa a od roku 1945 do roku 1989 - vznik České republiky - současný svět a jeho problémy - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Projekt	OV - EU, NATO, mezinárodní organizace VV - umění 2. poloviny 20. století Z - globální problémy

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Občanská výchova

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Občanská výchova má časovou dotaci 1 hodinu týdně v 6. až 9. ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách a v učebně výpočetní techniky.

Předmět Občanská výchova se zaměřuje na orientaci žáků ve společnosti, politickém životě, sociální realitě a na jejich začleňování do různých společenských vztahů a vazeb, vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání druhých osob, k pochopení vlastního jednání, ale i jednání druhých lidí, k nalézání řešení v různých životních situacích a k osvojení si pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Seznamuje žáky se vztahy k rodině a širším společenstvím, s principy demokracie, s životem v našem městě a regionu, s činnostmi zastupitelských sborů a nejvyšších orgánů státu, s možností zapojení jednotlivců do občanského života, s nejdůležitějšími zákony a nejzákladnějšími ekonomickými pojmy, rozvíjí jejich orientaci ve světě financí a přispívá k rozvoji finanční gramotnosti. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činnosti armády a kolektivní obrany, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Vede žáky k toleranci a respektování kulturních zvláštností a názorových odlišností, k úctě k vlastnímu národu, jeho zvykům a tradicím. Zároveň jim pomáhá orientovat se v přirozených a sociálních rozdílech mezi lidmi, vede k pochopení osobních a neosobních vztahů a mezilidské komunikace. Je určena pro současný i budoucí život žáků s cílem spokojeného života v oblasti partnerské, manželské i rodičovské. Vede žáky k orientaci v projevech chování, osobních hodnot, sebehodnocení, v posuzování a poznávání druhých osob, lidské sexuality a adaptace na životní změny.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- kolektivní práce
- samostatné práce a referáty
- integrované projekty
- besedy a přednášky s odborníky
- využití výukových programů
- interaktivní práce s žáky
- hry a aktivity vedoucí k poznání vlastností a řešení různých situací

Vyučovací předmět Občanská výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- zeměpis - orientace na mapě, členské státy EU, Rada Evropy, OSN
- dějepis - historické typy státu, lidská práva, počátky národa

- český jazyk a literatura - způsoby komunikace, různé typy sdělení
- výchova ke zdraví - smysl života, sebepoznání, mimořádné události
- přírodopis - ekosystémy, ohrožení živočichové, ohrožené rostliny, pohlavní choroby, řídící soustavy
- informační a komunikační technologie - práce s Internetem, vyhledávání informací
- pracovní činnosti – volba povolání, hospodaření domácnosti

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova
- Environmentální výchova Mediální výchova
- Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák - vyhledává a třídí informace získané z různých zdrojů a využívá je v praktickém životě
- uvádí věci do souvislostí, propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- vytváří si komplexní pohled na současnou společnost a její vývoj

Kompetence k řešení problémů

- Žák - vnímá problémové situace ve škole i mimo školu
- přemýšlí o příčinách problému
- vyhledává informace k řešení problému
- využívá získané vědomosti k objevování různých řešení problému, svou volbu dokáže obhájit

Kompetence komunikativní

- Žák - naslouchá promluvám druhých lidí, snaží se jim porozumět, vhodně na ně reaguje
- účinně se zapojuje do diskuse, dovede vhodnými argumenty obhájit svůj názor
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi,
- informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- Žák - spolupracuje ve skupině při řešení problému nebo úkolu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- poskytne pomoc druhým, sám o ni dozvedet požádat
- zapojuje se vhodně do diskuse, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá z nich poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj
- ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- Žák - respektuje názory a přesvědčení jiných
- odmítá útlak, hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících zdraví člověka
- seznámí se s právy a povinnostmi
- rozhoduje se odpovědně
- chrání naše tradice, kulturní a historické dědictví
- aktivně se zapojuje do kulturního dění
- osvojuje si pravidla slušného a asertivního chování
- chápe environmentální problémy

Kompetence pracovní

- Žák - vyhledává informace v knihách, denících, časopisech, na Internetu
- využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu svého rozvoje a své budoucí profesní přípravy
- má kladný vztah ke kulturním a přírodním hodnotám, ochraňuje je

Kompetence digitální

- Žák
- se zapojuje se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií

- využívá je k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- podporuje utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- Zapojuje se do veřejného dění ve svém okolí prostřednictvím digitálních technologií
- Posuzuje vliv používání digitálních technologií na život jedince a na proměnu společnosti
- Přistupuje zodpovědně k budování a spravování digitální identity a digitální stopy
- Uplatňuje v digitálním prostředí přiměřeně svá práva a dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Občanská výchova
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
• vysvětlí vnímání času a měření času • uvede funkci kalendáře a popíše jeho časové úseky • seznámí se s tradicemi	Život v čase • čas a měření času • kalendář, cyklus dne, týdne a roku • státní svátky, významné dny	OSV Poznávání lidí MKV • Kulturní difference	Z - Pohyb planet M - římské číslice CZJ –Aj zvyky a tradice

- vysvětlí jednotlivé příbuzenské vztahy - seznámí se s funkcemi rodiny a náhradní rodinnou výchovou - orientuje se v základech rodinného práva - uvědomuje si problémy současné rodiny	Život v rodině - rodina má mnoho členů(rodina, rodokmen) - rodina má mnoho podob (podoby rodiny, užší a širší rodina, náhradní rodinná péče) - rodina – poznávání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, hodnota rodiny, komunikace v rodině, úcta ke členům rodiny - zásady lidského soužití (rodinný řád, zvyky a rituály, svatba, manželství, registrované partnerství, překážky uzavření manželství, rovné postavení mužů a žen) - rodina se někdy neshodne (konflikt a jeho řešení, vzájemná komunikace)	OSV - Mezilidské vztahy - Komunikace - Seberegulace a sebeorganizace	ČJL - Mluvní cvičení - VZ - rodina
--	--	---	---

	pozitivní vzory versus pochybné idoly – vzory ve vlastní rodině, smysl autority, vztah k autoritě		
- rozpozná projevy porušování lidských práv - rozpozná projevy šikany a násilného chování, ví, jak se zachovat a kde požádat o pomoc	Život mezi lidmi - pravidla pomáhají žít spolu - lidská práva – práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech - šikana - když se pravidla nerespektují	OSV Rozvoj schopností poznávání	

• uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Místo, kde žijí • domov, obec, region – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku • státní správa a samospráva -orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly • žijí v kraji • naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví • zajímavá a památná místa • co nás proslavilo, významné osobnosti • státní symboly • žili a žijí tu s námi (národnost, státní občanství ČR) • žijí v Evropě a ve světě (EU, OSN) • žijí na Zemi (konzumní způsob života, ekologický způsob života)	OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika • Kreativita Projekt – integrovaně VDO • Občanská společnost a škola • Formy participace občanů v politickém životě • Občan, občanská společnost a stát MKV • Lidské vztahy • Etnický původ • Princip sociálního smíru a solidarity GV • Evropa a svět nás zajímá	ČJL • pověsti, autoři pověstí VL • Česká republika
- vysvětlí pojem mimořádná událost	Ochrana obyvatel za mimořádných	EV	VL

- ovládá telefonní čísla tísňových volání	události • mimořádné události a způsob jejich oznámení • telefonní čísla tísňových volání	- Vztah člověka k prostředí	- upevňuje si znalosti
---	---	-----------------------------	------------------------

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Občanská výchova
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• popíše jednotlivé etapy v životě člověka • kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • rozliší společenské skupiny, do kterých patří • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích • rozliší asertivní a agresivní komunikaci • nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	Kam patřím • já a dospívání (období lidského života, dospívání, člověk jako osobnost) • žijeme ve společenství lidí(život ve společnosti, společenské skupiny) • život ve škole • práva a povinnosti žáků • význam a činnost žákovské samosprávy • společná pravidla a normy • vklad vzdělání pro život • komunikace (způsoby komunikace, asertivita a agresivita) • obrana před manipulací – asertivní techniky • fair play • zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost,	OSV • Poznávání lidí • Sebepoznání a sebepojetí MKV • Lidské vztahy	VZ - Dospívání
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů	Já a společenský systém - Česká republika – stát, ve kterém žiji	VDO - Občan, občanská	D - počátky národa

a institucí • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí • zaujímá tolerantní postoje k menšinám • objasní význam pojmu vlastenectví • posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • vytváří si právní vědomí • je schopen uplatnit svá práva, respektuje práva druhých • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí • zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	(Česká republika – demokratický stát, prezidenti v české historii) • žijí mezi námi (národnostní menšiny, rasová nesnášenlivost) • vlastenectví • lidská práva (základní lidská práva, dokumenty o lidských právech, poškozování lidských práv, diskriminace, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, občanská zralost	společnost a stát • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování • Formy participace občanů v politickém životě	ČJL způsoby komunikace, odlišnost jazyků
--	---	---	--

- rozliší základní druhy umění - přistupuje kriticky k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor, popíše jejich příčiny a možné	Já a okolní svět - kultura a umění, druhy umění, rozmanitost kulturních projevů - kulturní hodnoty, kulturní tradice - kulturní instituce - komunikace - globální problémy současnosti včetně válek a terorismus - ozbrojené síly ČR, obrana státu, mezinárodní terorismus	MKV - Kulturní difference EV - Vztah člověka k prostředí Projekt – integrovaně	ČJL - charakteristika D - významné památky VV - malíři, sochaři HV - hudební skladatelé IKT - Internet PŘ
---	--	---	--

důsledky pro život lidstva objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	- možnosti řešení globálních problémů		- ekosystémy, ohrožení živočichové, ohrožené rostliny D - novodobé dějiny
---	--	--	--

- rozlišuje a porovnává formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - sestaví rozpočet domácnosti, uvede příjmy a výdaje - popíše druhy rozpočtů domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti	Já a hospodaření - majetek a vlastnictví - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - peníze (peníze a jejich funkce, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví) - rozpočet	MKV - Princip sociálního smíru a solidarity OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika - Seberegulace a sebeorganizace	Z - sociální podmínky v různých zemích ČJL - ukázky z literárních děl PČ - rozpočet domácnosti
- rozliší varovné signály - objasní pojem evakuace a vyjmenuje věci, které má obsahovat evakuační zavazadlo	Ochrana obyvatel za mimořádných událostí - mimořádná událost - varovné signály - evakuace - evakuační zavazadlo	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Občanská výchova
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
- objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů - uvědomí si důležitost citů, dokáže je vhodně charakterizovat - vysvětlí význam paměti pro život člověka - objasní nebezpečí návykových látek a dalších druhů závislostí	Člověk jako jedinec - podobnost a odlišnost lidí - projevy výchování - rozdíly v prožívání a chování, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter - vrozené předpoklady, osobní potenciál - duševní vlastnosti osobnosti, potřeby, zájmy, hodnoty - vnímání, prožívání - paměť - poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí - systém osobních hodnot, sebehodnocení - životní cíle a plány, životní perspektiva - já, moje pocity a emoce (pocity, emoce, jak zvládat náročné životní situace) - adaptace na životní změny, sebezměna - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji - životní styl, závislost	OSV - Kooperace a kompetice - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace	VZ - zdravý životní styl - ČJL - literární ukázky IKT - vyhledávání informací na Internetu PŘ - řídící soustavy

• objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi • vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu • volí vhodné způsoby řešení konfliktů	Člověk mezi lidmi • lidská setkání, stereotypy v posuzování druhých lidí • přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost • mezilidské vztahy • lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti • vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace • konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	MKV • Princip sociálního smíru a solidarity OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika	ČJL • spisovná a hovorová podoba jazyka ČJD • modelové situace
• objasní pojmy heterosexuality a homosexuality, registrované partnerství • popíše metody antikoncepce • orientuje se v základech rodinného práva	Člověk, láska a manželství • láska • metody antikoncepce • nebezpečí sexuálního života • manželství – základ rodiny • vznik lidského života	OSV - Mezilidské vztahy	PŘ • AIDS, pohlavní choroby VZ • rodina

• rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jako mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů • vyjmenuje části Ústavy ČR, popíše jejich obsah • respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí • chápe úlohu jednotlivých složek státní moci, orientuje se v otázkách státu a práva	Člověk ve státě • právní základy státu, znaky státu • typy a formy státu • principy demokracie, znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu • politický pluralismus, • význam a formy voleb do zastupitelstev • já –občan • Ústava České republiky, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	VDO • Občan, občanská společnost a stát • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV • Kulturní difference • Etnický původ	D • otrokářská společnost, lidská práva v dějinách • vznik státu, typy států
--	--	--	--

• objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství • uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci • uplatňuje přiměřeně svá práva včetně práv spotřebitele, • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • rozpozná protiprávní jednání • rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • uvede příklady korupčního jednání	• pozitivní vzory versus pochybné idoly – pro sociální vzory ve veřejném životě • právní řád České republiky • význam a funkce právního řádu • orgány právní ochrany občanů • soustava soudů • právní norma, předpis, publikování právních předpisů • protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost • porušování předpisů v silničním provozu • porušování práv k duševnímu vlastnictví • právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající • základní práva spotřebitele • styk s úřady		
• upevní si učivo o mimořádných událostech a varovných signálech • dovede poskytnout v případě nutnosti první pomoc	Ochrana obyvatel za mimořádných událostí • jak poznáme hrozící nebezpečí • varovné signály • telefonní čísla tísňových volání • poskytnutí první pomoci • nouzové přežití obyvatel	MKV - Lidské vztahy	PŘ, VZ postup při poskytování první pomoci při hromadném neštěstí

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Občanská výchova
Ročník:	9.

výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• orientuje se v hlavních světových náboženstvích • objasní pojem náboženská tolerance • spolupracuje i v obtížných situacích	Člověk a náboženství • náboženství, náboženská tolerance • judaismus • křesťanství • islám • hinduismus • buddhismus • další náboženství a nová náboženská hnutí • extremismus a fanatismus • duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k jiným lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světových názorech	OSV Rozvoj poznávání schopností	D - druhy náboženství

• orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí a ve svých možnostech • orientuje se v typech středních škol • popíše náležitosti pracovní smlouvy	Moje budoucnost • než se rozhodnu • volba povolání • volba střední školy • nástup do zaměstnání	OSV • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace	PČ • návštěva Přehlídky škol • volba povolání
• ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení • uvede příklady použití debetní a kreditní karty, vysvětlí jejich omezení • je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje • rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti • objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	Člověk, stát a hospodářství • peníze • formy placení • ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických čtností • hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing • rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti • význam daní • banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění • produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků • principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh • tvorba ceny, inflace	OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika MKV • Princip sociálního smíru a solidarity	M • úroky PČ • hospodaření domácnosti

• vyhýbá se rizikům hospodaření s penězi • vyloží na příkladu chování kupujících a prodávajících podstatu fungování trhu • objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny • ukáže na příkladu tvorbu ceny	• podstata fungování trhu		
---	---	--	--

jako součet nákladů, zisku a DPH - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků, ze státního rozpočtu - vysvětlí pojem daň	- národní hospodářství - struktura a ukazatele národního hospodářství		
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - uvede příklady práv občanů ČR v rámci	Mezinárodní vztahy, globální svět - evropská integrace – podstata, význam, výhody - Evropská unie a ČR - globalizace –	MKV - Etnický původ - Lidské vztahy GV - Jsme Evropané VDO - Formy participace občanů v politickém životě - Principy demokracie	Z - orientace na mapě, členské státy mezinárodních organizací D - dějiny 20.století

EU i možných způsobů jejich uplatňování		jako formy vlády a způsobu rozhodování Občan, občanská společnost a stát	
- popíše záchranné a evakuační práce - pomáhá v rámci svého věku a možností při záchranných a evakuačních pracích	Ochrana obyvatel za mimořádných událostí - záchranné a evakuační práce	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PŘ, VZ první pomoc při různých druzích zranění

7.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Fyzika

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Fyzika se vyučuje jako samostatný předmět. V 6. – 8. ročníku má časovou dotaci 2 hodiny týdně, v 9. jen 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v odborné učebně, dle možností je využívána učebna výpočetní techniky.

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka a učitele závazné. Výuka v předmětu Fyzika směřuje k porozumění fyzikálním jevům v přírodě i technické praxi. Vede žáky k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat fyzikální procesy, měřit fyzikální veličiny, provádět experimenty a výsledky vyhodnotit. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Formy realizace předmětu:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel)
- samostatné pozorování
- integrované projekty
- práce s PC, referáty

Vyučovací předmět Fyzika je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- chemie - skupenství a vlastnosti látek, atomy, jaderné reakce, radioaktivita, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
- přírodopis - světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), ochrana životního prostředí
- zeměpis - magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava
- matematika - výpočty veličin, převody jednotek, grafy
- tělesná výchova - časy a rychlosti
- informační a komunikační technologie - práce s Internetem

Vyučovací předmět pracuje s těmito průřezovými tématy:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- Žák - operuje s fyzikálními termíny a vztahy, poznatky propojuje do širších celků i v rámci jiných vzdělávacích oborů
- se orientuje v různých typech tabulek a grafů
- prezentuje své vlastní poznatky získané na Internetu, četbou, z vlastní zkušenosti nebo domácích pokusů
- má možnost zúčastnit se soutěží a FO, a tak rozšiřovat své znalosti
- je schopen kriticky posoudit vlastní výkon

Kompetence k řešení problémů

- Žák - navrhuje postupy řešení předloženého problému (také sám problém formuluje) a zvolený postup obhájí logicky, empiricky, výpočtem, nebo vyhodnocením vhodného pokusu
- odhaduje a hodnotí reálnost výsledků

Kompetence komunikativní

- Žák - vyjadřuje svůj názor a naslouchá názorům druhých
- přednáší referáty vlastními slovy

Kompetence sociální a personální

- Žák - spolupracuje ve skupině, dodržuje dohodnutá pravidla, poskytne pomoc ostatním a sám o ni požádá
- řídí svoje jednání a činnost

Kompetence občanské

- Žák - respektuje požadavky na zkvalitnění životního prostředí
- dodržuje pravidla při práci s elektrickým proudem, dovede poskytnout a zajistit pomoc

Kompetence pracovní

- Žák - používá bezpečně fyzikální přístroje a pomůcky, zachází s nimi šetrně a dodržuje vymezená pravidla při měření a experimentech
- váží si práce nejen své, ale i práce druhých, a to jak manuální, tak duševní

Kompetence digitální

- Žák - využívá digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- využívá digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
- využívá digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních dějů
- řeší problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů
- umí získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích uložit do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- používá efektivně při experimentech digitální měřidla a měřicí přístroje
- používá efektivně k záznamu naměřených dat a jejich zpracování výpočetní techniku
- modeluje fyzikální děje pomocí počítačového softwaru
- využívá videozáznamy vlastních pokusů
- zkoumá fyzikální jevy pomocí počítačových simulací
- vyhledává v otevřených zdrojích data k řešení zadaného problému, třídí je a kriticky vyhodnocuje
- sestavuje počítačové prezentace výsledků svých řešení a hledá ve výsledcích vzájemné souvislosti fyzikálních jevů
- vyhledává v otevřených zdrojích data dokumentující aplikace fyzikálních jevů v jiných oblastech vědy a v technice
- při řešení problémů a při práci v týmu využívá ke komunikaci efektivně digitální zařízení
- požaduje od zadavatelů úloh k měření digitální měřicí přístroje a měřidla
- požaduje od zadavatelů úloh k řešení vhodnou digitální techniku a počítačový software
- vytváří a při dalším vzdělávání využívá vlastní digitální portfolio

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
---------------------------	-------------------------

Vyučovací předmět:	Fyzika
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
- vysvětlí pojem těleso a rozliší jej od látky na konkrétním příkladu - prakticky rozeznává vlastnosti látek a těles - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - vysvětlí některé vlastnosti látek na základě uspořádání částic	Látky a tělesa - těleso a látka - skupenství látek - částicové složení látek - důkaz částicového složení látek	OSV - Kooperace a kompetice	CH - atom, molekula PŘ - krystaly, koloběh vody Z - horniny - žula, složení atmosféry M - tvár těles
- objasní vzájemné působení zelektrovaných těles a uvědomí si existenci dvou druhů nábojů na základě jednoduchých pokusů - popíše model atomu, pojmenuje jeho části a částice v nich - rozhodne, jak se projeví silové působení elektrického pole	Elektrické vlastnosti látek - elektrický náboj (kvalitativně) - model atomu - elektrické pole a elektrická síla	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	CH - model atomu

- určí, jak na sebe působí magnety navzájem a jak magnety a tělesa z feromagnetických látek - aplikuje výsledky pokusů ke znázornění	Magnetické vlastnosti látek - magnetická síla - magnetické pole a jeho indukční čáry - magnetické pole Země		Z - určování světových stran M - úhly na buzole
---	---	--	--

magnetických indukčních čar - odliší severní a jižní magnetický pól a zeměpisné póly - zorientuje se pomocí kompasu			D historické poznatky o magnetismu
- vysvětlí pojem fyzikální veličina - užívá a převádí jednotky veličin - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa (délku, hmotnost, objem a teplotu) - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	Veličiny a jejich měření - délka a její měření - hmotnost a její měření - objem a jeho měření - roztažnost těles - teplota a její měření	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV - Kooperace a kompetice	M - převody jednotek, výpočet aritmetického průměru, zaokrouhlování TV - měření délek ve sportu

• upevní si znalosti o jednotkách délky, hmotnosti a objemu • osvojí si jednotky času a převody mezi nimi • seznámí se s různými měřidly času	Veličiny a jejich měření • délka, hmotnost a objem • čas a měření času		M • převody jednotek času Z • délka roku, měsíce
---	---	--	---

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Fyzika
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, lezipředmětové vztahy projekty	úřezová témata, lezipředmětové vztahy
• rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	Pohyb těles • klid a pohyb • pohyb přímočarý a křivočarý • průměrná a okamžitá rychlost • pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný • dráha a doba pohybu	OSV - Kooperace a kompetice	Z • pohyb planet TV • dosahované rychlosti M • grafy • úlohy o pohybu IKT • vyhledávání informací- Internet

určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	Síly - vzájemné působení těles - síla a její měření - skládání sil - tíhová síla a těžiště - setrvačnost - síla a změny pohybu (kvalitativně) - akce a reakce - otáčivý účinek síly - tlak, tlaková síla - tření a odpor prostředí	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z - příliv a odliv TV - vliv síly na směr pohybu náčiní v různých sportech - přetahování lanem VZ
--	--	---	---

- vyhledá hustotu v tabulkách - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	Hustota		IKT - výukový program
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - uplatňuje poznatky o šíření tlaku v kapalinách k určení změny síly v hydraulických zařízeních - uveče souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře	Mechanické vlastnosti tekutin - vlastnosti kapalin - hydrostatický tlak - spojené nádoby - Archimédův zákon - potápění, vznášení se a plavání těles - Pascalův zákon - vlastnosti plynů	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EV - Základní podmínky života	Z - atmosféra Země CH - složení vzduchu

	• atmosférický tlak a jeho měření • Archimédův zákon pro plyny • přetlak a podtlak		
• objasní vznik stínu a polostínu a tento poznatek využívá k vysvětlení zatmění • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami • uvede konkrétní příklady použití zrcadel a čoček v praxi • na základě pokusů popíše spektrum a vysvětlí vznik duhy	Světelné děje • zdroje světla • přímočaré šíření světla, rychlost světla • stín • zatmění Slunce a Měsíce • měsíční fáze • zobrazení odrazem na rovinném zrcadle • kulová zrcadla • lom světla • zobrazení tenkou spojkou a rozptylkou	OSV • Kooperace a kompetice EV • Základní podmínky života	Z • planety sluneční soustavy, Měsíc PR • oko, použití mikroskopu VZ • bezpečnost silničního provozu

	rozklad bílého světla hranolem		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Fyzika
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-------------------------------------	----------------------------------

• využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • popíše způsoby tepelné výměny pojmenuje přeměny skupenství a posoudí vliv tlaku a dalších faktorů na vypařování a teplotu varu	Energie (mechanická a vnitřní) • práce • výkon • pohybová a polohová energie • přeměny energie • vnitřní energie tělesa • teplo • tepelná výměna • tání a tuhnutí • vypařování a kapalnění • var kapaliny • sublimace a desublimace	EV - Základní podmínky života Projekt-integrovaně	CH • změny skupenství, zákon zachování energie D • James Watt
• sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	Energie (elektrická) • elektrický obvod • elektrický náboj • vodič a izolant • elektrický proud a jeho měření • elektrický odpor, tepelné účinky proudu - elektrická energie a výkon	OSV • Kooperace a kompetice EV • Základní podmínky života	M • přímá a nepřímá úměrnost (při odvozování Ohmova zákona) CH • vodiče a izolanty, iontová vazba

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - objasní závislost výšky tónu na jeho kmitočtu a uvede konkrétní příklady použití infrazvuku a ultrazvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Zvukové děje - zdroje zvuku a podmínka šíření zvuku - rychlost šíření zvuku - odraz zvuku na překážce, ozvěna - pohlcování zvuku - vnímání zvuku, hlasitost	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PŘ lidské ucho, rozmanité vnímání zvuku u zvířat
--	--	---	--

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Fyzika
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------	------------------------------

- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - objasní princip elektromotoru, generátorů a transformátoru - zdůvodní nebezpečí, které může ohrozit člověka při nedodržování zásad při práci s elektrickým proudem	Elektromagnetické děje - elektrické a magnetické pole - působení magnetického pole na cívku s proudem - stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce a vznik střídavého proudu - transformátor - výroba a přenos elektrické energie - polovodičová dioda a další součástky s jedním přechodem PN - bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	OSV - Kooperace a kompetice EV - Základní podmínky života	M - přímá a nepřímá úměrnost (při odvozování Ohmova zákona) CH - vodiče a izolanty, iontová vazba
využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Světelné děje Vlastnosti světla - zdroje světla - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - stín, zatmění Slunce a Měsíce - zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) - rozklad bílého světla hranolem		PŘ oko, vady oka

- vysvětlí uvolňování jaderné energie při řetězové jaderné reakci - popíše jaderný reaktor - posoudí nebezpečnost účinků jaderného výbuchu a možné způsoby ochrany proti nim - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Energie (jaderná) - štěpná reakce - jaderný reaktor - jaderná elektrárna - ochrana lidí před radioaktivním zářením - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Projekt-integrovaně	CH - atomové jádro, prvek, nuklid VZ - ochrana před radioaktivním zářením Z - vodstvo, proudění vzduchu, příliv a odliv
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Vesmír - sluneční soustava-její hlavní složky - měsíční fáze		Z - sluneční soustava OV - mezinárodní spolupráce

CHEMIE

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně v odborné učebně, podle možností je využívána počítačová učebna.

Výuka předmětu je zaměřena na podchycení a rozvíjení zájmu o obor, na poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí, chemických látek a jejich reakcí. Výuka je spojena s osvojováním si dovedností spojených s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů, s vysvětlováním jevů, zdůvodněním vyvozených závěrů a jejich uváděním do širších souvislostí s praktickým využitím. Důraz je kladen na poznávání zásad bezpečné práce s chemikáliemi (řád učebny chemie je jejím nedílným vybavením a dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné).

Žáci jsou seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti, které mohou využít při tvorbě referátů, zapojují se do celostátních projektů a soutěží. Podle možností a potřeby zařazujeme laboratorní práce.

Formy realizace předmětu:

- frontální vyučování spojené s demonstračními pokusy
- laboratorní práce
- skupinová práce
- referáty a tematické práce
- práce s PC
- exkurze

Vyučovací předmět Chemie je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- přírodopis – význam zelených rostlin, vliv na životní prostředí, zdraví člověka, výživa
- zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, rozmístění chemických podniků,
- doprava
- fyzika – vlastnosti a stavba látek, energie, veličiny, práce s měřicími přístroji

- matematika – výpočty pomocí vzorců, řešení rovnic, převody jednotek
- informační a komunikační technologie – prezentace, mediální tvorba, práce s internetem,
- procvičování látky pomocí programů
- občanská výchova – volba povolání, ochrana člověka za mimořádných událostí, globální problémy
- dějepis – významní vědci, objevy, použití chemických látek ve válečných konfliktech

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák - vybírá vhodné způsoby, metody a strategie, učí se plánovat a org. svůj učební proces
- je veden k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají,
- k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlování
- správně používá chemické pojmy, symboly, značky, vzorce, chemické rovnice
- má možnost samostatně, či ve skupinách formulovat předpoklady a závěry problémů v souvislosti s pozorováním a prováděním pokusů
- je veden k rozvoji sebehodnocení, k práci s chybou

Kompetence k řešení problémů

- Žák - řeší problémové situace související s učivem chemie, volí různé způsoby
- řešení
- má možnost obhajovat svá rozhodnutí, využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledává informace vhodné k řešení problému, užívá logické, matematické a empirické postupy

- je veden k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- nachází příklady chemických dějů a jevů v běžné praxi, vysvětluje jejich chemickou podstatu
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

- Žák - správně užívá chemické značky a symboly, orientuje se v grafech, tabulkách, popisuje pracovní postupy
- využívá informačních a komunikačních prostředků a technologií
- dostává zadány takové úkoly, při nichž může komunikovat a obhajovat vlastní názor,
- diskutovat s ostatními žáky i s učitelem
- formuluje myšlenky v logickém sledu

Kompetence sociální a personální

- Žák - je podněcován k diskusi a argumentaci v malé skupině i k debatě celé třídy
- respektuje názory a zkušenosti druhých lidí a využívá jejich praxe
- posuzuje a hodnotí řešení zadaných úloh

Kompetence občanské

- Žák - respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami a řád učebny
- dodržuje pravidla slušného chování
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- je veden k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc, poskytnout první pomoc)
- dodržuje pravidla zdravého životního stylu
- využívá poznatky tuzemských i zahraničních škol

Kompetence pracovní

- Žák - šetrně a bezpečně používá materiály, chemikálie, pomůcky a vybavení
 - dodržuje vymezená pravidla (povinnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí)
-
- je veden k využívání znalostí a zkušeností získaných z oboru chemie v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost – profesního zaměření
 - pracuje zodpovědně ve skupině, vytváří záznamy projektů
 - při řešení úloh je schopen využít své poznatky, dokáže je aplikovat v běžné praxi

Kompetence digitální

- Žák - využívá digitálních technologií při realizaci pokusů a při získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a naměřených dat.
- vyhledává informace o chemické problematice v elektronických zdrojích, porovnávají je s informacemi z dalších informačních zdrojů, kriticky hodnotí obsah materiálů a srovnávají je s vlastní zkušeností.
- třídí získané informace podle obsahu ve vhodných formátech.

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- aktivně využívat digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání vlastností látek, chemických procesů a jevů
- na základě osvojených poznatků z chemie kriticky hodnotit informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Chemie
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- rozliší fyzikální a chemický děj - uvede příklady chemického děje, význam chemie - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - popíše zásady bezpečné práce a hodnotí rizikovost běžně používaných látek, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými látkami - dovede poskytnout první pomoc a přivolat ji	Pozorování, pokus a bezpečnost práce látky a tělesa, chemické děje, vymezení chemie vlastnosti látek (hustota, rozpustnost, elektrická vodivost) - nebezpečné látky a přípravky - bezpečnost práce při pokusech v pracovně i v běžném životě	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika OSV - Seberegulace a sebeorganizace	F - látky a tělesa PŘ - první pomoc
- rozlišuje směsi a chemické látky - vypočte složení roztoku a připraví roztok daného složení - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	Směsi různorodé a stejnorodé, roztoky, složení roztoků, hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku, rozdělení roztoků - usazování, filtrace, destilace,	EV - Vztah člověka k prostředí	M - výraz, lineární rovnice, procenta, grafy

složek v praxi - rozliší různé druhy vody - vysvětlí příklady výskytu a použití vody - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	krystalizace, sublimace voda destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody - složení vzduchu, čistota ovzduší, ozonová vrstva	EV - Základní podmínky života - Ekosystémy EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení GV - Jsme Evropané	Z vztah příroda a životní prostředí
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich vlastnosti	Částicové složení látek a chemické prvky - stavba atomu (jádro, obal, valenční elektrony, jejich význam) - protonové číslo, chemická vazba, ionty - chemické prvky (názvy a značky) - molekuly a sloučeniny, periodická soustava prvků, periodický zákon - vybrané kovy, jejich vlastnosti a použití - vybrané nekovy, vlastnosti a použití	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika GV - Jsme Evropané EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	F stavba atomu, atomové zbraně F - pohyb částic PŘ - příklady narušení rovnováhy ekosystému

- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady důležitých chemických reakcí,	Chemické reakce rozlišení reaktantů a produktů, zápis jednoduchých chemických reakcí		
--	---	--	--

a zhodnotí jejich využívání aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- zákon zachování hmoty, látkové množství, molární hmotnost - jednoduché výpočtové úlohy z chemických rovnic - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	OSV Rozvoj schopností poznávání - Kreativita	M - poměr, základní početní operace F - fyzikální veličiny
---	---	--	---

- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, oxidů, kyselin a hydroxidů, posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Anorganické sloučeniny - halogenidy (názvosloví, významné halogenidy, vlastnosti, použití, vliv na životní prostředí) - oxidy (názvosloví, významné oxidy, jejich vlastnosti a použití, vznik kyselých dešťů a skleníkového efektu, vliv oxidů na životní prostředí, možnosti předcházení těmto jevům) - sulfidy (názvosloví, příklady) - kyseliny (vzorec, vlastnosti, použití) - hydroxidy (vzorec, vlastnosti, použití) - první pomoc při zasažení pokožky roztoky kyselin a hydroxidů - pH, indikátory	MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality GV - Jsme Evropané EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika	PŘ - nerosty - předlékařská první pomoc Z - ochrana životního prostředí, globální problémy lidstva
- porovnává vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv zástupců těchto látek na životní prostředí - aplikuje příklady uplatňování neutralizace v praxi	Soli - neutralizace – její význam, využití v běžném životě - soli – průmyslová hnojiva (význam, použití, vliv na životní prostředí) - stavební pojiva – praktický význam	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika	PŘ - poznávání vzorků důležitých nerostů, ochrana životního prostředí Z - průmysl a výroba v České republice

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
--------------------	------------------

Vyučovací předmět:	Chemie
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- rozlišuje nejjednodušší uhlovodíky, vyjmenuje jejich zdroje, vlastnosti, použití - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a vybere příklady produktů průmyslového zpracování ropy - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- Organické sloučeniny – uhlovodíky - alkany, alkeny, alkyny, areny – zápis vzorců vybraných zástupců, jejich vlastnosti a použití - fosilní paliva - frakční destilace ropy - využívání různých paliv z ekologického hlediska - Organické sloučeniny – deriváty	- EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - MV - Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality	- PŘ - ochrana životního prostředí - Z - hlavní světové a energetické zdroje - F - obnovitelné a neobnovitelné zdroje
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	- uhlovodíků - uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina halogenderiváty, alkoholy (vliv alkoholu na lidský organismus), karbonylové sloučeniny, organické kyseliny - příklady z praxe - přírodní látky (zdroje, vlastnosti a příklady funkcí sacharidů, tuků, bílkovin, vitamínů)	- EV - Vztah člověka k prostředí - OSV - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - EV - Základní podmínky života	- energie - PŘ - dýchání, zásady zdravé výživy, fotosyntéza

- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Chemie a společnost - chemický průmysl v ČR (výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace, koroze) - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály (cement, vápno, sádra, keramika) - plasty a syntetická vlákna (vlastnosti, použití, likvidace) - detergenty, pesticidy, insekticidy - hořlaviny - léčiva a návykové látky	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Projekt - integrovaně - Vztah člověka k prostředí VDO - Občan, občanská společnost a stát MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení	VZ - životní styl- pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka Z - hospodářské postavení České republiky v Evropě a ve světě
---	---	---	--

Přírodopis

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku v pracovně s audiovizuální technikou nebo kmenových třídách vybavených také dataprojektory. Podle potřeby žáci mohou využívat i počítačovou učebnu. Časová dotace v 6., 7. a 8. ročníku činí 2 hodiny týdně, v 9. ročníku činí 1 hodinu týdně.

Výuka je doplňována vycházkami do přírody, které slouží k poznávání rostlin, živočichů

a k seznámení se s nejbližšími ekosystémy. Praktické dovednosti mohou žáci rozvíjet i

ve volitelném předmětu. Do výuky jsou začleňovány podle potřeby a možností laboratorní práce, které zlepšují praktické dovednosti žáků. Předmět zahrnuje okruh problémů spojených s poznáváním přírody jako systému, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, se zkoumáním přírody, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Žáci se svými pracemi zapojují do nejrůznějších soutěží, pořádají dobročinné sbírky na podporu přírody a organismů, podílejí se na výzdobě budovy školy.

Formy realizace předmětu:

- frontální vyučování s demonstračními pomůckami
- interaktivní práce se žáky
- studijní návštěvy muzeí, botanických a zoologických zahrad, ekologických center, vycházky
- práce s PC
- samostatné práce a referáty
- skupinové vyučování- integrované projekty
- laboratorní práce
- projektová výuka

Vyučovací předmět Přírodopis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- chemie – péče o životní prostředí, chemické procesy v živých organismech, výživa
- fyzika – pohyb, rychlost, vliv fyzikálních jevů na přírodu, energie
- zeměpis – rozmístění ekosystémů na Zemi, vliv zeměpisné polohy na život člověka, CHKO, národní parky
- občanská výchova - péče o životní prostředí, globální problémy, ochrana člověka
- za mimořádných událostí
- informační a komunikační technologie – mediální tvorba, prezentace, práce s Internetem
- výchova ke zdraví – vliv výživy na život člověka, zdraví a způsob života, člověk je tvor společenský

- dějepis – významní vědci, názory na vznik Země a života, rasismus, válečné konflikty

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova Environmentální výchova Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák - dokáže si osvojit strategii učení
- vysvětluje přírodopisné pojmy a souvislosti mezi nimi
- pracuje s chybou a rozvíjí své sebehodnocení
- získává informace o regionu, dokáže je třídit a uplatňovat v praktickém životě
- rozvíjí pozorování přírodních dějů, dokáže je poznat, vytvořit nákres, graf a tabulku
- dává informace do globálních souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- Žák - při řešení problémů využívá základní přírodovědné metody (pozorování, experiment)
- dovede vyhledávat informace a rozdělit je podle závažnosti
- je veden ke správnému používání pojmů a ke správnému popisování jevů v přírodě, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku
- orientuje se v problémech, roztřídí je a postupně řeší
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

- Žák - všestranně komunikuje (verbálně i neverbálně – prostřednictvím Internetu, sms)
- dokáže formulovat myšlenky v logickém sledu
- klade důraz na kultivovaný projev
- využívá poznatky k popisu pracovních postupů, změn v přírodě
- učí se vyjadřovat vlastní názor, diskutovat a hodnotit výkony své i ostatních

Kompetence sociální a personální

- Žák - motivuje se pro své celoživotní vzdělávání, profesi
- naučí se spolupracovat, respektovat práci druhých
- vytváří si citové vztahy k lidem, přírodě
- dokáže rozpoznat skryté formy násilí, dovede najít řešení, pomoci v krizové situaci
- odliší zdravé a nezdravé jevy ve společnosti, posoudí nebezpečnost vzniklé situace
- získává pozitivní vztah k medicíně (klasické i alternativní)

Kompetence občanské

- Žák - dovede využívat poznatků nejenom z literatury, ale i z ostatních škol a ze zahraničí
- používá ve vztazích mezi lidmi tolerantní názory, jedná ohleduplně s respektem a citem
- využívá prostoru, který dostává k seberealizaci
- je veden ke vztahu k přírodě a k ochraně životního prostředí
- dokáže respektovat národní, kulturní a historické tradice (UNESCO, chráněná území)

Kompetence pracovní

- Žák - rozvíjí projektovou formu činnosti
- dokáže pracovat ve skupině, individuálně, zadané téma zpracovává různou formou
- (referáty, seminární práce)
- při práci využívá PC, odbornou literaturu, Internet, telefon
- dovede používat potřebné přístroje v laboratoři, pracuje za dodržování všech bezpečnostních pravidel, dbá na ochranu svého i cizího zdraví a na ochranu životního prostředí

Kompetence digitální

- Žák – umí kriticky vyhledat informace o pozorovaných a zkoumaných organismech a porovnává vyhledané informace s informacemi v dalších zdrojích
- dovede analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- naučí se tvořit a upravovat digitální obsah v různých formátech a sdílet s vybranými lidmi
- dokáže pracovat s programy, aplikacemi a webovými stránkami umožňujícími analyzovat a hodnotit průběh a výsledky pozorování

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku:

- aktivně využívat digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání živé a neživé přírody
- na základě osvojených poznatků a zkušeností z přírodopisu kriticky hodnotit informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Přírodopis
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------------	----------------------------------

orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Uspořádání živého světa - názory na vznik, vývoj a rozmanitost života a jeho význam - významní biologové a jejich objevy	OSV - Rozvoj schopností poznávání	Z - planeta Země D - významní vědci
- rozliší základní projevy a podmínky života	Projevy života (fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování dráždivost, vývin)		CH - oxidace, sacharidy, bílkoviny
- uveďte na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	Vírý výskyt, význam a praktické využití Jednobuněčné organismy: - bakterie-výskyt, význam a praktické využití - kvasinky	EV Základní podmínky života EV - Lidské aktivity a	

rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	- houby-bez plodnic a s plodnicemi (základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy, stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoci při otravě houbami) - lišejníky- výskyt a význam	problémy životního prostředí EV - Ekosystémy EV - Vztah člověka k prostředí Projekt-integrovaně	
---	--	--	--

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Vývoj, vývin a systém živočichů významní zástupci jednotlivých druhů živočichů: prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)	EV Základní podmínky života EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Kreativita Projekt – integrovaně	Z - moře a oceány - vegetační pásy - rozšíření organismů, migrace
--	---	---	--

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Přírodopis
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) živočichů	Třídění organismů Stavba těla - stavba a funkce jednotlivých částí těla živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jedno a mnohobuněčné		PŘ - skupiny organismů - význam rostlin

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Vývoj, vývin a systém živočichů významní zástupci jednotlivých druhů živočichů: prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)	EV Základní podmínky života EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Kreativita Projekt – integrovaně	Z - moře a oceány - vegetační pásy - rozšíření organismů, migrace - mezinárodní smlouvy o rybolovu - sladké a slané vody
---	--	--	--

- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody	Rozšíření, význam a ochrana živočichů- hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva Projevy chování živočichů Praktické pozorování přírody- pozorování lupou a mikroskopem (dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování živočichů	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV - Vztah člověka k prostředí OSV Rozvoj schopností poznávání - Psychohygiena	- savci jiných světadílů CH - insekticidy PŘ - roztoči a onemocnění nervové soustavy M - délka a rychlost F - pohyb
--	--	---	--

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	Anatomie a morfologie rostlin-stavba, význam jednotlivých částí těla vyšší rostliny (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) Fyziologie rostlin-základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování	OSV - Komunikace OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Z - vegetační pásy VZ - zdravá výživa
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Systém rostlin- poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin, jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců - význam rostlin a jejich ochrana	MV - Tvorba mediálního Sdělení	Z - rašeliniště, bažiny - druhy a rozšíření lesů

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Přírodopis
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
---------	-------	----------------------------	-----------------------

- rozliší základní projevy a podmínky života orientuje se v daném přehledu vývoje organismů respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	Vývoj člověka Jedinečnost člověka	MKV - Etnický původ VDO Občan, občanská společnost a stát OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika	Z - obyvatelstvo Země D - vývoj člověka OV - lidská práva a svobody
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící) - vyšší nervová činnost	EV - Vztah člověka k prostředí MV Fungování a vliv médií ve společnosti MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Projekt-integrovaně EV Základní podmínky života	TV význam pravidelného cvičení a posilování F - pohyb CH aerobní procesy, oxidace, zákon zachování energie, přeměna energií CH cukry, tuky, bílkoviny, chemické reakce, enzymy

		OSV - Poznávání lidí MKV - Etnický původ OSV Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Komunikace	F - kapiláry, proudění tekutin - čočky, pohyb zvukových vln - fyzikální veličiny OV - vztahy mezi lidmi, režim dne VZ - stres, řešení stresových situací CH hormony, bílkoviny
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Fylogeneze a ontogeneze člověka- rozmnožování Vývoj jedince	MKV - Lidské vztahy OSV - Mezilidské vztahy OSV - Poznávání lidí - Kooperace a kompetice	VZ odpovědnost člověka za sexuální život OV - vztahy mezi lidmi
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí - uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	Člověk a zdraví - nemoci, úrazy, prevence-příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	OSV Seberegulace a sebeorganizace	CH - vliv látek na organismus OV - zdraví a zdravý životní styl

			- péče o životní prostředí
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	Genetika - dědičnost a proměnlivost organismů- podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení		CH - nukleové kyseliny D - významní vědci v oboru

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Přírodopis
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- rozliší základní projevy a podmínky života	Země-vznik, stavba Země	EV Základní podmínky života	Z - planeta Země, stavba

- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty s použitím určovacích pomůcek	Nerosty a horniny-vznik, vlastnosti Kvalitativní třídění nerostů - praktický význam a využití zástupců - určování jejich vzorků	EV - Vztah člověka k prostředí	M - tělesa CH značky, vzorce, rozpustnost, směsi, atom F - lom světla, hustota
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - popisuje geologický oběh hornin - nakreslí a vysvětlí oběh vody rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny s použitím určovacích pomůcek	Geologické procesy – příčiny a důsledky - vnitřní - vnější Kvalitativní třídění hornin praktický význam a využití zástupců určování jejich vzorků	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV Tvorba mediálního sdělení	CH chemické reakce, vzorce, soli, těžba a zpracování hornin v chemickém průmyslu F teplo, teplota, sluneční záření Z podnebné a vegetační pásy

	Pedologie - složení, vlastnosti, význam půdy Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi Vznik života a typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	MV - Práce v realizačním týmu OSV - Komunikace GV - Objevujeme Evropu a svět	CH chemické reakce, prvky, látky, rozpustnost, Z půdní fond v ČR a ve světě, jeho využívání D náboženský názor na vznik a vývoj života Z Česká republika, orientace na mapě
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy popíše jejich doprovodné jevy a možné dopady i na ochranu před nimi	Podnebí a počasí ve vztahu k životu význam vody a teploty – prostředí pro život - ochrana a využití přírodních zdrojů - význam vrstev v ovzduší pro život vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku mimořádných událostí - přírodní světové katastrofy nejčastější mimořádné události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny a náledí) a ochrana před nimi	OSV - Sebepoznání a sebepojetí - Kooperace a kompetice MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV - Psychohygiena - Hodnoty, postoje,	CH chemický průmysl, látky, reakce, chemizace a životní prostředí Z biosféra, podnebné a vegetační pásy

- uveďte příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi objasněte na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	Organismy a prostředí-vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	VZ hygiena, způsob života, výživa - vlivy životního prostředí - tělesná a duševní hygiena vlivy záření, ochrana kůže D migrace obyvatelstva, kolonizace Z podnebné a vegetační pásy F - přístroje a člověk
uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	Ochrana přírody a životního prostředí- globální problémy a jejich řešení, chráněná území	praktická etika	OV spolupráce v ochraně přírody v Evropě i ve světě

- **praktické metody poznávání přírody** – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek

ZEMĚPIS (GEOGRAFIE)

Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět zeměpis spadá obsahově do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, společně s přírodopisem, fyzikou a chemií. Je to povinný předmět na 2. stupni, který navazuje na poznatky získané z vlastivědy a prvouky.

Zeměpis se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí.

Seznamuje žáky se životem lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, na území České republiky a v místním regionu. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a jeho problémech, umožňuje také si uvědomovat civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi, vztah lidí k přírodnímu a společenskému prostředí.

Zeměpis se vyučuje v 6., 7, a 9. ročníku po dvou hodinách týdně, kromě osmého ročníku, zde je 1 x týdně . Výuka se uskutečňuje jednak v jednotlivých kmenových třídách. Zde se využívají atlasy, nástěnné mapy, zeměpisné pomůcky, dataprojektory (využití online map, videí, interaktivních učebnic a materiálů vložených v google učebně).

Dále se odehrává v počítačové pracovně, kde se využívají zeměpisné výukové portály, digitální mapy, pracuje se s informacemi získaných na internetu. Praktické dovednosti, práce s mapou a buzolou a s aplikacemi na mobilních telefonech se uskutečňují na zeměpisných vycházkách a terénních cvičení. Učebnice zeměpisu není jediným zdrojem poznání, při výuce se používají informace, které děti sami získají z televizních reportáží, filmů, internetu, encyklopedií a vlastních cest.

Jedním z cílů výuky je přispívat maximální měrou nejen k postupnému dětskému poznání okolního světa, ale i k integraci poznatků, vědomostí a dovedností získaných v různých vyučovacích předmětech do jednotné představy světa jako celku.

Formy realizace předmětu :

- skupinové vyučování
- samostatné práce a referáty
- výkladové hodiny s využitím demonstračních pomůcek
- integrované projekty
- práce s PC
- topografie a orientace v terénu
- pozorování a zobrazování krajiny

Vyučovací předmět Zeměpis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- přírodopis - životní prostředí, vodstvo, flóra, fauna, přírodní katastrofy
- občanská výchova - územní jednotky, členství ČR v Evropské unii a v NATO, mezilidské vztahy
- český jazyk a literatura - města a místa v ČR, rodiště významných spisovatelů
- dějepis - historické památky, umělecké a stavební slohy
- cizí jazyky - cestování, cestovní ruch v ČR, komunikace
- chemie - těžba a zpracování surovin, průmyslové havárie
- fyzika - typy elektráren a využití elektrické energie, fáze Měsíce, sluneční soustava
- hudební výchova - hymna ČR, lidové písně, písně regionů
- informační a komunikační technologie - zdroje aktuálních informací - Internet

Vyučovací předmět pracuje s těmito průřezovými tématy:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova

- Environmentální výchova Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Žák - vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- získané poznatky kriticky posuzuje a formuluje jejich závěry
- poznává smysl a cíl učení
- používá odbornou terminologii
- nalézá souvislosti mezi získanými poznatky a využívá je v praxi
- opírá se o vlastní vědomosti a zkušenosti z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

- Žák - je schopen pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace a diskutovat o možnostech jeho řešení
- učí se myslet kriticky, obhájí svá rozhodnutí
- diskutuje na dané téma, využívá zkušenosti ostatních

Kompetence komunikativní

- Žák - formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- učí se naslouchat promluvám druhých lidí, respektuje jejich názory a vhodně na ně reaguje
- využívá různé informační a komunikační prostředky i pro komunikaci s okolím

Kompetence sociální a personální

- Žák - je schopen pracovat ve skupinách na základě vytvořených pravidel

- upevňuje dobré mezilidské vztahy
- ochotně pomáhá a je schopen o pomoc požádat
- získává pocit zodpovědnosti za svá jednání
- dodržuje dohodnuté kvality, postupy, termíny

Kompetence občanské

- Žák - si uvědomuje svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- rozhoduje zodpovědně podle dané situace
- učí se porozumět souvislostem mezi činností lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- dodržuje pravidla slušného chování a orientuje se v hlavních odlišnostech mravního jednání jednotlivých zemí světa
- vytváří si osobní představy o geografickém a životním prostředí
- nabízí pomoc v obtížných situacích druhým
- posuzuje ekologické a environmentální souvislosti v jiných zemích

Kompetence pracovní

- Žák - se seznamuje s pravidly bezpečného chování v terénu
- vyhledává a účelně využívá různé zdroje informací (tisk, Internet a další dostupné prostředky)
- dokáže dodržovat termíny zadaných úkolů
- uplatňuje získané vědomosti a dovednosti pro svoji další profesní orientaci

Kompetence digitální

- Žák – pracuje s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy
- seznamuje se s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi
- klade se důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

Co by měl žák zvládnout na konci 9. ročníku:

- využívat výhody tištěných i digitálních map pro znázornění, analýzu a hodnocení geografických objektů, jevů a procesů v krajině
- používat mapy, mapové aplikace a globální družicové navigační systémy k orientaci v terénu, k pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny a sběru geografických dat a informací

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Zeměpis
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
Vesmír • definuje, co je hvězda a co souhvězdí • vyjmenuje, co tvoří sluneční soustavu • vysvětlí působení Měsíce a Slunce na Zemi	Vesmír • Vesmír a jeho vývoj • Hvězdy a souhvězdí • Sluneční soustava – Slunce, Planety • Měsíc	OSV • Kreativita - EV • Základní podmínky života	PŘ • ochrana životního prostředí F • pohyby planet, fáze Měsíce, vesmír, gravitace, délka dne a noci I • zdroje informací

Planeta Země • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • vysvětlí pojmy: zemská osa, severní pól, jižní pól, naznačí sklon zemské osy na globusu • vysvětlí příčinu střídání dne a noci a střídání ročních období na Zemi • definuje poledníky a rovnoběžky vytvářející zeměpisnou síť, která nám umožňuje určit zeměpisnou polohu	Planeta Země • Glóbus • Orientace na Zemi • Pohyby Země • Určování zeměpisné polohy		
--	--	--	--

Planeta Země • objasní pojem kalendář a přestupný rok • vysvětlí rozdíl mezi pásmovým a místním časem • pracuje s názvy, vysvětlivkami a legendou mapy, aktivně vyhledá v mapách a atlasech (online mapy) • rozlišuje druhy map podle měřítka a obsahu • používá měřítko na mapách pro výpočet skutečných vzdáleností • orientuje se v obsahu a rejstříku zeměpisných atlasů a pracuje s nimi -organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů -používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • orientuje mapu	Planeta Země • Čas na Zemi • Základy geografické kartografie a topografie Terénní zeměpisné cvičení		PŘ • příroda místní krajiny F • měření vzdálenosti a času I - mapové portály - digitální tematické mapy - aplikace v mobilu I - aplikace v mobilu
---	---	--	--

• na mapě určí vlastní stanoviště • dokáže znázornit prošlou trasu graficky do jednoduchého plánu • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě • používá geografické aplikace v mobilním telefonu			
Přírodní obraz Země • objasní stavbu zemského tělesa • pochopí členění zemské kůry na litosférické desky a jejich pohyb	Přírodní obraz Země Litosféra • krajina a krajinná sféra • zemské těleso • utváření zemského povrchu • dotváření zemského povrchu	EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV • Stavba mediálních sdělení	PŘ • těžba surovin, flóra, fauna, zásah člověka do přírody, přírodní katastrofy OV • mezilidské vztahy F • využití elektrické energie, typy elektráren

• definuje zemětřesení jako krátkodobé otřesy zemského povrchu • vysvětlí, co je sopečná činnost a jakými způsoby může vznikat • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost • pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • vyjmenuje vrstvy atmosféry a určí jejich základní vlastnosti • definuje počasí jako okamžitý stav atmosféry a meteorologii jako vědní obor zabývající se počasím • objasní vznik větru, na mapě ukáže směr a oblasti výskytu pravidelných větrů • vysvětlí rozdíl mezi podnebím a počasím • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • definuje hydrosféru jako vodní obal Země a hydrologii jako vědu zabývající se výzkumem vody v krajině	Atmosféra • funkce atmosféry • počasí • proudění vzduchu • podnebí Hydrosféra • vodstvo na Zemi • pohyby vody		I – aktuální informace – předpovědi počasí • družicové snímky ř prizpůsobování rostlin a živočichů podnebí -teplota vzduchu, rychlost větru, tlak vzduchu
--	--	--	---

rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín			
--	--	--	--

vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Zeměpis
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	ezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-------------------------------------	---------------------------------

Člověk na Zemi • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	Člověk na Zemi • obyvatelstvo a sídla • hospodářská činnost člověka	GV -Evropa a svět nás zajímá GV -Objevujeme Evropu a svět MKV • Princip sociálního smíru a solidarity VDO • Formy participace občanů v politickém životě	D • nejstarší osídlené oblasti OV • lidská práva, volba povolání M • určování hustoty zalidnění, rozbor grafů PŘ • vliv přírodních podmínek na osídlení PŘ - obživa obyvatel, suroviny pro průmysl CH - petrochemie, vitamíny OV - státní zřízení, formy vlády
Amerika	Amerika • přírodní poměry • obyvatelstvo • hospodářství	OSV • Poznávání lidí MV • Interpretace vztahu	PŘ lidské rasy, jejich znaky, odlišnosti D

• lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných modelových států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • vysvětlí hlavní fyzicko-geografické a socioekonomické znaky regionu	• Severní Amerika • Střední Amerika • Jižní Amerika	mediálních sdělení a reality -Vnímání autora mediálních sdělení • Fungování a vliv medií ve společnosti MKV • Multikulturalita EV • Vztah člověka k prostředí	• historie Ameriky, objevy kontinentu CZJ – AJ, DCJ – NJ • cestování, aplikace jazykových znalostí
---	---	---	---

Afrika • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých	Afrika • přírodní podmínky • obyvatelstvo • hospodářství Regiony Afriky • arabská severní Afrika • Sahel • země Guinejského zálivu a povodí Konga • východní Afrika • jižní Afrika	EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV • Mezilidské vztahy	PŘ • lidské rasy, jejich znaky a odlišnosti D • historie probíraných území OV • kulturní a společenské vlivy cizinců migrujících do ČR CZJ – AJ,DCJ-NJ • cestování, zahraniční turisté, aplikace jazykových znalostí
---	--	---	--

světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • vysvětlí hlavní fyzicko-geografické a socioekonomické znaky regionu			
--	--	--	--

Asie • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných modelových států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • vysvětlí hlavní fyzicko-geografické a socioekonomické znaky regionu	Asie • přírodní podmínky • obyvatelstvo • hospodářství • oblasti Asie • jihozápadní Asie • Kavkaz • jižní Asie • jihovýchodní Asie • východní Asie • centrální Asie • severní Asie	EV - Základní podmínky života GV - Jsme Evropané MKV - Lidské vztahy	VZ • ochrana člověka za mimořádných událostí, přírodní katastrofy – tsunami, následky a prevence OV • mezilidské vztahy
--	--	---	---

Austrálie a Oceánie • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Austrálie a Oceánie • přírodní podmínky • obyvatelstvo • hospodářství	EV -Ekosystémy MV -Stavba mediálního sdělení Projekt: Modrá planeta	PŘ • lidské rasy, jejich znaky a odlišnosti D • historie probíraných území OV • kulturní a společenské vlivy cizinců migrujících do ČR CZJ – AJ,DCJ-NJ • cestování, zahraniční turisté, aplikace jazykových znalostí
Polární oblasti • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů a oceánů	Polární oblasti • Antarktida • Arktida	MKV -Etnický původ OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PŘ • lidské rasy, jejich znaky a odlišnosti D • historie probíraných území OV • kulturní a společenské vlivy

			cizinců migrujících do ČR CZJ – AJ,DCJ-NJ
--	--	--	---

- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich			cestování, zahraniční turisté, aplikace jazykových znalostí
--	--	--	---

Světový oceán • lokalizuje na mapách jednotlivé oceány • vyhledává na mapách a internetu zajímavosti -uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Světový oceán • Tichý oceán • Atlantský oceán • Indický oceán • Jižní oceán • Severní ledový oceán • Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života • Živelné pohromy – opatření, chování a jednání při nebezpečí v modelových situacích		D historie probíraných území • Aktuální informace
Přírodní katastrofy • uvádí na vybraných příkladech závažné a společenské důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí • pojmenuje příčiny přírodních katastrof	Přírodní katastrofy	EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí	CH • ropné havárie PŘ • flóra, fauna, vodstvo, zásah člověka do přírody • přírodní katastrofy

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Zeměpis
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace • popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	Obyvatelstvo a sídla • obyvatelstvo • sídla	OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Poznávání lidí MV • Stavba mediálních sdělení EV • Vztah člověka k prostředí MKV • Lidské vztahy • Etnický původ • Multikulturalita	M • určování hustoty zalidnění, rozbor grafů I • zdroje informací
• porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou	Politický zeměpis • státy a jejich seskupení • vývoj politické mapy světa • politické a vojenské organizace	GV • Evropa a svět nás zajímá	D • nejstarší osídlené oblasti OV

		• Jsme Evropané MV	• lidská práva, volba povolání
--	--	--	--

nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy - v konkrétních světových regionech • uvede významné mezinárodní organizace a společnosti, posoudí jejich význam ve světovém dění		• Vnímání autora mediálních sdělení VDO • Formy participace občanů v politickém životě VDO • Občanská společnost a škola	• státní zřízení, formy vlády • mezinárodní spolupráce PŘ • vliv přírodních podmínek na osídlení
• určí a vyhledává hlavní oblasti světového hospodářství • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu • vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje	Hospodářská činnost • světové hospodářství • zemědělství • průmysl • doprava a spoje • služby a cestovní ruch	MKV • Princip sociálního smíru a solidarity OSV • Rozvoj schopností poznávání MV • Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	CH • využití těžby nerostných surovin PŘ • obživa obyvatel, suroviny pro průmysl CH • petrochemie, zdroje nerostných surovin D • význam objevných plaveb

• zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje opakovaný výstup • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	Propojenost světového hospodářství	GV • Objevujeme Evropu a svět MV • Tvorba mediálního Sdělení EV • Ekosystémy	OV - mezinárodní spolupráce
--	---	--	---

Evropa • zhodnotí geografickou polohu vzhledem k ostatním světadílům • posoudí, co dala Evropa světu z hlediska kulturního dědictví • pojmenuje a vyhledává v Evropě důležité prvky horizontální a vertikální členitost • dokáže přiřadit podnebné a následně vegetační pásy k Evropě • srovnává obyvatelstvo Evropy podle rozmístění jednotlivých národů, podle kultury a způsobu života • pracuje s tematickými mapami obyvatelstva Evropy	Evropa - přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství, Evropa se sjednocuje	GV • Jsme Evropané OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV • Stavba mediálních sdělení EV • Ekosystémy Projekt - integrovaně	I zdroje aktuálních informací- Internet
--	---	--	---

• lokalizuje na mapách oblasti Evropy podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny v jednotlivých státech nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Oblasti a státy Evropy • východní Evropa • severní Evropa • jižní Evropa • jihovýchodní Evropa • západní Evropa • střední Evropa	MKV • Etnický původ VDO • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	OV • kulturní a společenské vlivy cizinců u nás I • statistické údaje • vyhledávání zajímavostí o vybraných regionech
--	--	--	--

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Zeměpis
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------	------------------------------

• hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států- charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo • zhodnotí stav životního prostředí, vymezí národní parky a chráněné krajinné oblasti a pochopí jejich důležitost • zdůvodní největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v republice	Česká republika • poloha, vývoj státního území • přírodní podmínky • obyvatelstvo, sídla	OSV • Rozvoj schopností poznávání GV • Jsme Evropané EV • Základní podmínky života • Ekosystémy MKV • Etnický původ MKV • Princip sociálního smíru a solidarity	PŘ • geologická stavba, ochrana přírody F • atmosférické jevy ČJL • nářečí M • výpočet hustoty obyvatel PŘ • vliv osídlení na krajinu
--	--	---	--

- rozlišuje a porovnává předpoklady rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit - člení hospodářství podle jednotlivých aktivit - uvádí příklady účasti a působnosti české republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integrací států	Hospodářství ČR - vývoj hospodářství - zemědělství - průmysl - služby, doprava, spoje Členství ČR v mezinárodních organizacích	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV - Kulturní diference MV - Stavba mediálních sdělení GV - Evropa a svět nás zajímá VDO - Formy participace občanů v politickém životě	CH - využití nerostných surovin, chemický průmysl – petrochemie PŘ - obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby F - typy elektráren
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Kraje České republiky - hlavní město Praha - Středočeský kraj - Jihočeský kraj - Karlovarský kraj - Ústecký kraj - Liberecký kraj - Královohradecký kraj - Pardubický kraj - Kraj Vysočina - Jihomoravský kraj - Olomoucký kraj - Moravskoslezský kraj - Zlínský kraj	EV - Vztah člověka k prostředí MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV - Vnímání autora mediálních sdělení	CH - modernizace chemického průmyslu D - historie regionů ČJL - významné osobnosti M - práce s daty a tabulkami PŘ - krajina, ochrana životního prostředí

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje	Zobrazování a hodnocení místní krajiny Můj domov - příroda - společnost a kultura informace o místním regionu, poloha, hospodářství	VDO Občanská společnost a škola OSV Řešení problémů	ČJL významné osobnosti aktuální informace, digitální mapy PŘ místní krajina a její zvláštnosti D historie oblasti
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	Informační a dokumentační zdroje v geografii		statistická data
-používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Základy geografické kartografie a topografie		I digitální mapy

7.7 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces

specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor *Dramatická výchova*, který je na úrovni školního vzdělávacího programu možné realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10).

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také literární a dramatická díla (divadlo, film), multimediální tvorba i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Hudební výchova

1.stupeň

Vyučovací předmět Hudební výchova má časovou dotaci v 1 hodina týdně ve všech ročnících. Výuka probíhá v kmenových třídách. Nejdůležitější činností na 1. stupni je zpěv, rozvíjení zpěvu na základě vlastních dispozic jednotlivých žáků a naučit žáky správně používat hlas a rozvíjet hlasovou hygienu pomocí dechových cvičení. Pomocí hudebních her a rytmických cvičení získáváme u žáků první představu o rytmu. Seznamují se s hudebně výrazovými prostředky,

s jednoduchou grafickou podobou hudby a s některými hudebními skladateli. U žáků je rozvíjeno harmonicky melodické cítění, fantazie, představivost. Snažíme se obohatit repertoár žáků o písně nejrozličnějších žánrů. Pěstujeme u dětí pozitivní vztah k hudbě. Hudební činnosti se vzájemně propojují a ovlivňují. Jsou rozděleny do čtyř tematických okruhů:

- Vokální činnosti - práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků; dále využívání rytmických zákonitostí.
- Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci; dále záznam hudby pomocí notového zápisu.
- Hudebně pohybové činnosti - ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest; dále také přispívá k orientaci v prostoru
- Poslechové činnosti - aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích podobách. Učí se hudbu analyzovat, interpretovat.

Formy realizace předmětu:

- hlasová výchova
- poslechové činnosti
- improvizace
- hra na rytmické nástroje
- hudební a pohybové hry
- skupinová práce, projektové vyučování, samostatná práce, referáty
- návštěva koncertů a kulturních akcí

Vyučovací předmět Hudební výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- ČJ, ČJL - texty písní, libreta k dílům, vypravování, říkadla
- VV - ilustrace písní, poslechových skladeb
- TV - pochod, taneční krok, hudebně pohybové hry
- PRV - lidové zvyky a tradice
- VL – lidové písně z různých oblastí, seznámení s dílem světových hud. skladatelů
- M – texty písní, takty
- AJ – zpěv písní v cizím jazyce

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- Žák - chápe umění jako specifického způsobu poznání
- učí se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy (hudební výrazové prostředky na základě prožitku, poslechu a poznávání z hudby)

Kompetence k řešení problémů

- Žák - vnímá nejrůznějších problémových situací ve škole i mimo ni
- využívá hudebních znalostí a dovedností při řešení problému (rytmizace říkadla s doprovodem hudebních nástrojů) a k nalézání různých variant (improvizace)
- rozvíjí spolupráci a důvěru ve své vlastní schopnosti (vlastní pohybová variace, originální způsob rytmizace říkadla)

Kompetence komunikativní

- Žák - užívá jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace (prožitek z hudby, vyjádření svých pocitů, nálad, postojů)
- spoluvytváří vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v kulturních souvislostech (umět přijmout názor a nápad i dalších žáků)

- kultivuje projev a potřeby (zaměření nejen na zpěv, ale i postoj, gesta, artikulaci atd.)

Kompetence sociální a personální

- Žák - rozvíjí tvůrčí potenciálu
- poznává kulturní projevy různorodých národnostních menšin, národů a národností
- vytváří pozitivní představy o sobě samém
- spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu

Kompetence občanské

- Žák - chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- rozvíjí tvůrčí potenciál, kultivovanost projevů a potřeb k utváření hierarchii hodnot
- vytváří pozitivní představy o sobě samém a k důvěře ve vlastní schopnosti
- je tolerantní k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti
- aktivně se zapojuje do kulturního dění
- má pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- Žák - uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince
- je veden k tvořivému přístupu ke světu
- má možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímá osobní účast v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků v mnohotvárném světě
- k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

Kompetence digitální

- Žák - je veden k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- je motivován k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- vyhledává a sdílí inspirační zdroje, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Co by měl zvládnout žák na konci 3. ročníku (1. období)?

- Žák zvládne:
- zpívat v jednohlase
- rytmizovat a melodizovat jednoduché texty
- využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- využívat snadno ovladatelné akustické i dostupné elektronické hudební nástroje k doprovodné hře
- reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpoznat v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- Žák zvládne:
- zpívat jednoduché písně v rozsahu kvinty
- hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
- reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- rozliší sílu zvuku
- pozorně vnímá jednoduché skladby

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku (2. období)?

- Žák zvládne:
- zpívat v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívat získané pěvecké dovednosti
- realizovat podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívat snadno ovladatelné akustické a elektronické hudební nástroje či vybrané hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpoznat hudební formu jednoduché písně či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě
- vytvářet jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádět elementární hudební improvizace s využitím dostupných akustických i elektronických hudebních nástrojů i hudebních aplikací

- rozpoznat v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
- ztvárňovat hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytvářet pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- zpívat písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- propojovat vlastní pohyb s hudbou
- doprovodit spolužáky na rytmické hudební nástroje
- odlišit tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Ročník:	1.

Výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	<i>Vokální činnosti</i> • správné dýchání • zřetelná výslovnost	OSV • sebepoznání a sebehodnocení • psychohygiena	ČJL- texty písní M - texty písní, takty

pozná v proudu znějící hudby některé nástroje a odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<i>Poslechové činnosti</i> - rozlišení zvuku, tónu, hlasu mluveného a zpívaného - rozpoznání některých hudebních nástrojů - ukolébavka, pochod	MV vnímání autora mediálních sdělení	VV - ilustrace písní, poslechových skladeb ČJL - libreta k dílům, vypravování
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, pozná výrazné dynamické změny v proudu znějící hudby	<i>Hudební nauka</i> - zvuk, tón - silně, slabě; pomalu, rychle; hluboko, vysoko	OSV rozvoj schopností poznávání	
- rytmizuje a melodizuje jednoduchý text - využívá jednoduché hudební nástroje - improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	<i>Instrumentální činnosti</i> - doprovod na jednoduché rytmické nástroje - rytmizace textu	OSV - kreativita - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJL - říkadla
- reaguje pohybem na znějící hudbu - zvládá základní druhy kroků pro pohyb z místa - přijímá a respektuje pravidla her	<i>Hudebně pohybová činnost</i> - správné držení těla - jednoduché taneční a pohybové hry chůze, pochod	OSV - seberegulace a sebeorganizace - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace	PR - lidové zvyky a tradice TV - pochod, taneční krok, hudebně pohybové hry

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Ročník:	2.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	<i>Vokální činnosti</i> • hospodárné dýchání, uvolněné zpívání • výslovnost koncovek	OSV • sebepoznání a sebepojetí, • psychohygiena	ČJL - texty písní M - texty písní, takty
pozná v proudu znějící hudby některé nástroje a odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<i>Poslechové činnosti</i> • seznámení s lidovými a umělými písněmi • poznání dalších hudebních nástrojů • skladby dle výběru učitele přiměřené věku dětí	MV • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • vnímání autora mediálních sdělení	VV - ilustrace písní, poslechových skladeb ČJL -libreta k dílům, vypravování
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, pozná výrazné dynamické změny v proudu znějící hudby	<i>Hudební nauka</i> • poznávání vzestupné a sestupné melodie • seznámení s pojmy notová osnova, houslový klíč, zápis not • hodnota not (nota půlová, čtvrt'ová, osminová) • pomlka čtvrt'ová	OSV rozvoj schopností poznávání	
• rytmizuje a melodizuje jednoduchý text • využívá jednoduché hudební nástroje	<i>Instrumentální činnosti</i> • jednoduchý doprovod na rytmické nástroje (metrum, rytmus) • ozvěna rytmická, melodická	OSV • kreativita • řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJL - říkadla
• reaguje pohybem na znějící hudbu nebo tematické zadání	<i>Hudebně pohybová činnost</i> - hudebně pohybové hry - osvojení poskoku, proměnného kroku pohybové vyjádření hudebního výrazu a nálady	OSV - Seberegulace a sebeorganizace - Poznávání lidí, komunikace - Mezilidské vztahy	PR - lidové zvyky a tradice TV - pochod, taneční krok, hudebně pohybové hry

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Ročník:	3.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	<i>Vokální činnosti</i> - správné dýchání - měkké nasazení - pěvecké dělení slov	OSV - sebepoznání a sebepojetí, - psychohygiena	ČJL - texty písní M - texty písní, takty Aj - zpěv písní v cizím jazyce
pozná v proudu znějící hudby některé nástroje a odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<i>Poslechové činnosti</i> - rozlišování hudby podle její funkce (hudba k zábavě, slavnostní) - skladby B. Smetany, A. Dvořáka - zdokonalování se v poznávání hudebních nástrojů - skladby dle výběru učitele	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - vnímání autora mediálních sdělení	VV - ilustrace písní, poslechových skladeb ČJL - libreta k dílům, vypravování
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, pozná výrazné dynamické změny v proudu znějící hudby	<i>Hudební nauka</i> - seznámení s notami (c1 – a1) - nota celá, pomlka půlová, pomlka celá	OSV rozvoj schopností poznávání	

- rytmizuje a melodizuje jednoduchý text - využívá jednoduché hudební nástroje	<i>Instrumentální činnosti</i> - zdokonalování doprovodu na rytmické nástroje - ozvěna melodická - využití 1. a 5. stupně k doprovodu	OSV - kreativita - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJL - říkadla
- reaguje pohybem na znějící hudbu - vnímá hudební doprovod - rozlišuje základní členění času(tempo, pauza) - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<i>Hudebně pohybová činnost</i> - hudebně pohybové hry - třídobá a dvoudobá chůze po kruhu - taktování na dvě a tři doby - pohybové vyjádření hudebního výrazu a nálad	OSV - seberegulace a sebeorganizace - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace	PR - lidové zvyky a tradice TV - pochod, taneční krok, hudebně pohybové hry

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Ročník:	4.

Výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či ve dvojhlasu	<i>Vokální činnosti</i> - vázání tónů - prodlužování výdechu - počátky dvojhlasého zpěvu - volný nástup 1., 3. a 5. stupně	OSV - sebepoznání a sebepojetí, - psychohygiena	ČJL - texty písní M - texty písní, takty CZJ – Aj - zpěv písní v cizím jazyce VL – lidové písně z různých krajů

- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - rozliší v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	<i>Poslechové činnosti</i> - píseň lyrická, žertovná - zpěvní hlasy - skladby L. Janáčka, W. A. Mozarta - malá a velká písňová forma - zdokonalení se v poznávání hudebních nástrojů	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - vnímání autora mediálních sdělení GV - jsme Evropané MKV - kulturní difference	VV - ilustrace písní, poslechových skladeb ČJL - libreto k dílům, vypravování VL - seznámení s životem a dílem světových hudebních skladatelů, lidové zvyky a tradice
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	<i>Hudební nauka</i> - seznámení s notami (h1 – d2) - pomlka osminová, nota čtvrt'ová s tečkou	OSV rozvoj schopností poznávání	
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře a k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	<i>Instrumentální činnosti</i> - improvizace závětí k danému předvěti - rytmické a melodické doprovody snadných lidových písní	OSV - kreativita - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJL - říkadla
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytvoří pohybové improvizace - vnímá a vyjádří pohybem dvoudobost, třídobost a čtyřdobost	Hudebně pohybová činnost - hudebně pohybové hry - poskočný krok, cvalový krok - pohybové vyjádření výrazu a nálady	OSV - Seberegulace a sebeorganizace - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice	TV pochod, taneční krok, hudebně pohybové hry

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Ročník:	5.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	Vokální činnosti - upevňování již osvojených pěveckých dovedností - dvojhlas, vícehlas - volný nástup 8. stupně - zpěv české státní hymny	OSV - Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygiena VDO - Občan, občanská společnost a stát	ČJL - texty písní, libreta k dílům, vypravování, říkadla M- texty písní, takty CZJ-Aj - zpěv písní v cizím jazyce

• využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře a k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby • rozpozná a upozorní v proudu znějící hudby na metroritmické a zřetelně harmonické změny	<i>Poslechové činnosti</i> • J. S. Bach • Fr. Škroup- okolnosti vzniku hymny • rondo, variace • jazzová a rocková hudba • zdokonalování se v poznání hudebních nástrojů	MV • kritické čtení a vnímání • mediálních sdělení • vnímání autora • fungování a vliv médií ve společnosti GV • Evropa a svět nás zajímá • jsme Evropané MKV • kulturní difference • multikulturalita • etnický původ	VV - ilustrace písní, poslechových skladeb VL - lidové písně z různých oblastí, seznámení s dílem světových hudebních skladatelů, lidové zvyky a tradice
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	<i>Hudební nauka</i> • seznámení s notami (c2 – g2) • pojmy stupnice • předznamenání - symfonický orchestr, nástrojové seskupení v rocku	OSV rozvoj schopností poznávání	
• rozliší v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků • zpívá v durových a mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	<i>Instrumentální činnosti</i> • improvizace doprovodu • rytmický a melodický doprovod lidových písní • hra jednoduché melodie	OSV • kreativita • řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

• ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností tvoří pohybové improvizace • navazuje vzájemně pozitivní vztahy i ve větších celcích a skupinách	<i>Hudebně pohybové činnosti</i> • hudebně pohybové hry • kultivované pohybové projevy odvozené ze současné populární hudby • pohybové vyjádření výrazu a nálady	OSV • seberegulace a sebeorganizace • poznávání lidí • mezilidské vztahy • komunikace EV • vztah člověka • k životnímu prostředí	TV - pochod, taneční krok, hudebně pohybové hry
---	--	--	---

Hudební výchova

2.stupeň

Vyučovací předmět Hudební výchova má v 6. až 9. ročníku časovou dotaci 1 hodinu týdně. Hodiny probíhají v učebně hudební výchovy nebo v kmenových třídách.

Předmět vede prostřednictvím vokálních, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností k rozvoji hudebnosti žáka. Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k pochopení hudebního jazyka jako specifické formy komunikace a k získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů minulosti a současnosti.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- kolektivní práce

- samostatné práce a referáty
- integrované projekty
- přednášky z dějin umění
- poslechové činnosti

Vyučovací předmět Hudební výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- ČJL – správná artikulace, frázování, texty písní a jejich dramatizace, literární předloha pro hudební díla, pravopis velkých písmen v názvech skladeb
- D – hudba různých uměleckých období
- OV – tradice, zvyky, státní symboly, kulturní odlišnosti etnik
- Z – geografické aspekty v hudebním umění
- TV – hudebně pohybové činnosti
- VV – ilustrace poslechových skladeb
- INF – práce s internetem

Vyučovací předmět pracuje s těmito průřezovými tématy:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků Kompetence k učení

- Žák - vyhledává, shromažďuje a porovnává informace o hudebním životě minulosti i současnosti
- uvádí získané poznatky do souvislostí a aplikuje je v praktickém životě
- používá obecně užívanou hudební terminologii
- rozvíjí hudební cítění a vnímání

- je schopen kriticky posoudit vlastní výkon

Kompetence k řešení problémů

- Žák - postihuje a vyčleňuje na základě individuální hudební vyspělosti výrazové prostředky, slovně je charakterizuje a tvořivě s nimi pracuje
- nachází spojitosti mezi vlastní životní zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- uvědomuje si vznik hudebních žánrů v historickém kontextu
- zařadí na základě získaných vědomostí a posluchačských zkušeností slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové příslušnosti s jinými skladbami
- nalézá vazby mezi jednotlivými druhy umění na základě společných témat

Kompetence komunikativní

- Žák - chápe hudbu jako specifický způsob poznávání a dorozumívání, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- vnímá melodické, rytmické, dynamické, agogické a harmonické prvky v proudu znějící hudby a přiměřeně na ně reaguje

Kompetence sociální a personální

- Žák - se zapojuje aktivně dle svých individuálních dispozic do skupinových hudebních činností
- hodnotí objektivně svůj výkon, oceňuje kvalitní projev druhých
- toleruje odlišný hudební vkus
- uvědomuje si hudbu jako nenahraditelný zdroj relaxace a duševní hygieny

Kompetence občanské

- Žák - si váží našich i evropských kulturních tradic, projevuje kladný vztah k trvalým kulturním hodnotám
- se účastní kulturního života, zvládá roli posluchače

Kompetence pracovní

- Žák - se plně koncentruje na výkon
- dodržuje stanovená pravidla
- je schopen objektivního sebehodnocení
- dokáže posoudit reálné možnosti zabývat se profesně hudbou
- pracuje s běžnými elektronickými přístroji

Kompetence digitální

- Na konci základního vzdělávání žák:
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, tyto aktivity zaznamenává za pomoci dostupných digitálních technologií
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, za pomoci dostupného hudebního softwaru provádí jednoduché hudební experimenty
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, dokáže využít možnosti, které mu dávají multimédia a digitální prostředí

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- Žák zvládne:
 - využívat své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, tyto aktivity zaznamenávat za pomoci dostupných digitálních technologií; zpívat dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase
 - reprodukovat na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, i za pomoci dostupného hudebního softwaru vytvářet a volit jednoduché doprovody, provádět jednoduché hudební experimenty
 - rozpoznat některé z tanců různých stylových období, zvolit vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
 - orientovat se v proudu znějící hudby, přistupovat k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
 - zařadit na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
 - vyhledávat souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, dokázat využít možnosti, které mu dávají multimédia a digitální prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- doprovázet písně pomocí ostinata
- interpretovat vybrané lidové a umělé písně - pozorně vnímat znějící hudbu skladeb většího rozsahu - rozpoznat vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - uvést některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	<i>Vokální činnosti</i> - hlasová hygiena - intonační cvičení: vzestupná a sestupná řada tónů, intonace stupnic dur - zpěv lidových písní, práce s notovým zápisem - říkadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně - umělá píseň 20. století - pokus o vícehlas, kánon - vánoční koledy - příležitostné písně	OSV • mezilidské vztahy • komunikace	ČJL - texty písní • správná výslovnost

• charakterizuje slovně rozdíl mezi stupnicí a tóninou • orientuje se v jednoduchém notovém zápisu	<i>Hudební nauka</i> jména not, zápis stupnice C dur vyhledávání určených taktů v nacvičovaných písničkách	OSV - rozvoj schopností poznávání	
• doprovází rytmicky správně jednoduchou píseň na Orffovy nástroje • zapamatuje si a zopakuje kratší rytmický celek • vytváří vlastní rytmický motiv, předehtu a dohtu • uplatňuje své vlastní zkuš.i a zážitky	<i>Instrumentální činnosti</i> rytmické hádanky, rytmické ozvěny, rytmická hra na tělo rytmické hudební formy – pochod, polka, valčík analytická práce s písni, jednoduchá písňová forma	OSV - kreativita	
• reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace			

• taktuje dvoučtvrt'ový a tříčtvrt'ový takt • vyjadřuje pohybem pochodový, polkový a valčíkový rytmus • používá své tělo jako nástroj k sebevyjádření • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písňě a skladby různých stylů a žánrů • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	<i>Hudebně pohybové činnosti</i> - pochod, polka, valčík, mazurka - hra na dirigenta a orchestr - dramatizace písní - pantomima, improvizace	TV - pochod, taneční kroky
• rozpozná zvuk vybraných hudebních nástrojů a pojmenuje je • rozliší skladbu vokální a instrumentální • pozná melodram, operu, operetu,	<i>Poslechové činnosti a dějiny hudby</i> • poznávání nástrojových skupin a jednotlivých nástrojů • poslech a rozbor skladeb • Z. Fibich - Vodník	ČJL • pravopis velkých písmen v názvech skladeb • K. J. Erben • operní libreta

muzikál a kantátu • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami • je obeznámen s nejstaršími hudebními projevy člověka • orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• B. Smetana – Prodaná nevěsta • A. Dvořák – Rusalka • B. Martinů – Otvírání studánek • ukázky z muzikálů • primitivní pravěké hudební nástroje • poslech Seikilovy písně	GV • Evropa a svět nás zajímá EV • Vztah člověka k prostředí MV • Vnímání autora mediálních sdělení	VV • ilustrace k poslechovým skladbám Z • Českomoravská vysočina D • pravěk, starověk
--	--	--	--

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, případně v dvojhase - je seznámen s okolnostmi vzniku hymny - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	<i>Vokální činnosti</i> - upevňování již osvojených pěveckých dovedností - písně různých hudebních žánrů - Česká hymna	OSV - Psychohygiena - Komunikace EV - Vztah člověka k prostředí	ČJL - texty písní - vypravování, dramatizace OV - státní symboly
- rozumí jednoduchému notovému zápisu - orientuje se na klaviatuře	<i>Hudební nauka</i> - noty s posuvkami - celý tón, půltón, vyvozování stupnic	OSV Rozvoj schopností poznávání	
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře a k reprodukci motivů skladeb a písní - v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky	<i>Instrumentální činnosti</i> - reprodukce jednoduchých motivů skladeb a písní - rytmický a melodický doprovod písní		

• reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů			
• rozliší tanec společenský, výrazový, balet a pantomimu • používá své tělo jako nástroj k sebevyjádření • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	<i>Hudebně pohybové činnosti</i> - pohybové vyjádření výrazu a nálady	OSV - Kreativita	TV - kultivovaný pohyb

- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebně výrazových prostředků a slovně je charakterizuje - získá představu o hudební kultuře období románského, gotického slohu a renesance - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užitě hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu	<i>Poslechové činnosti a dějiny hudby</i> - rytmus, melodie, dynamika - harmonie, forma, instrumentace - kontrast, gradace - gregoriánský chorál a jeho vývoj - rytířská kultura, trubadúři a minesengři - vokální polyfonie a její představitelé	MKV - Kulturní difference GV - Evropa a svět nás zajímá MV - Vnímání autora mediálních sdělení	VV - ilustrace skladeb D - románský sloh, gotika, renesance Z - Francie, Itálie
---	--	--	--

jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění
--

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- zpívá na základě svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, případně vícehlase - dokáže posoudit vokální projev ostatních - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	<i>Vokální činnosti</i> - upevňování pěveckých dovedností - hlasová cvičení s ohledem na fyziologické předpoklady žáků - jednohlasý, případně vícehlasý zpěv	OSV - Mezilidské vztahy EV - Vztah člověka k prostředí	ČJL - texty písní
rozliší sluchem melodii durovou a mollovou	<i>Hudební nauka</i> - intervaly - systém durových a mollových stupnic - durový a mollový trojzvuk	OSV - Rozvoj schopností poznávání	

reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • vytváří vlastní melodicko-rytmické celky • v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	<i>Instrumentální činnosti</i> • hra motivků , témat, písní na Orffovy hudební nástroje a keyboardy • prvky improvizace v jednoduchých hudebních formách		
• rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu • používá své tělo jako nástroj k sebevyjádření	<i>Hudebně pohybové činnosti</i> - základní kroky menuetu, valčíku polky		TV - taneční kroky
• vytvoří si představu o hudební kultuře v období baroka • pozná typické hudební formy barokní hudby • rozpozná nejpoužívanější hudební nástroje v období baroka • porovnává zvuk renesančních nástrojů s barvou barokního orchestru	<i>Poslechové činnosti a dějiny hudby</i> <u>Baroko</u> • skladby J. S. Bacha, G. F. Händela. A. Vivaldiho, C. Monteverdiho • fuga, oratorium, suite, concerto grosso, barokní opera • instrumentální hudba a historicky nové hudební nástroje <u>Klasicismus</u> • skladby J. Haydna, W. A. Mozarta, L. Beethovena	MV • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Fungování a vliv médií ve společnosti MKV	

• získá představu o hudební kultuře v období klasicismu	• rondo, sonátová forma • sonáta, symfonie, nástrojový koncert	• Kulturní difference OSV • Komunikace	
---	---	--	--

• je seznámen s hudebními formami • poznává charakteristické znaky a formy romantismu • uvede skladatele, vypracuje a přednese krátký referát • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • vysvětlí inspirační zdroje uváděných hudebních děl • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písňe a skladby různých stylů a žánrů - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	<u>Romantismus</u> • symfonická báseň, programní symfonie, opera, melodram, balet • představitelé české, německé, ruské hudby <u>Baroko, klasicismus, romantismus</u>	GV - Evropa a svět nás zajímá Projekt - integrovaně	ČJL -literární předlohy, libreta Z - rodiště a působiště skladatelů
---	---	--	--

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
---------------------------	------------------------

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
- zpívá na základě svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, případně v dvojhase - dodržuje pravidla hlasové hygieny při zpěvu i při mluvním projevu - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	<i>Vokální činnosti</i> - upevňování již osvojených dovedností - písň různých hudebních žánrů	OSV - Psychohygiena	ČJL - texty písní

• využívá notový zápis jako oporu při realizaci písně nebo doprovodu • v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části	<i>Instrumentální činnosti</i> - hra melodií a doprovodů	OSV Rozvoj schopností poznávání	
---	---	--	--

skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů			
Hudebně pohybové činnosti • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu • používá své tělo jako nástroj sebevyjádření	<i>Hudebně pohybové činnosti</i> • latinskoamerické rytmy rumba, ča-ča, jive • vlastní pohybové kreace	MKV - Multikulturalita	TV - taneční kroky, pohybové kreace

Poslechové činnosti a dějiny hudby • získá představu o vývoji hudebního umění ve 20. století • porozumí pojmům a porovnává oblast hudby artificiální a nonartificiální • uvědomí si odlišnou roli skladatele, interpreta a posluchače • vysvětlí kořeny populární hudby • srovnává jednotlivé směry populární hudby • připraví a přednese referát o populární skupině, zpěvákovi • zamýšlí se nad úlohou hudby ve svém vlastním životě • orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové • prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	<i>Poslechové činnosti a dějiny hudby</i> • hudba 20. století impresionismus, Debussy, Ravel Prokofjev, Šostakovič, Stravinskij • česká hudba ve 20. století Janáček, Suk, Novák, Martinů • hudba artificiální a nonartificiální • afroamerická hudba a jazz • spirituál, blues, swing • folk a country • pop, rock, hard rock • heavy metal, rap, hip hop	MV • Fungování a vliv médií ve společnosti GV • Evropa a svět nás zajímá EV • Vztah člověka k prostředí MV • Tvorba mediálního sdělení OSV • Sebepoznání a sebepojetí Projekt - integrovaně	VV • impresionismus • původ a působení skladatelů Z • obyvatelstvo USA IKT • práce s informacemi
---	--	--	--

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů-a melodií
- zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje**
- **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace
- **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické
- **orientace v prostoru** – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užitě ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- **hudební dílo a jeho autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla-vytváření vlastních soudů a preferencí

Umění a kultura

Výtvarná výchova

1. stupeň

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje v 1. - 3. ročníku s časovou dotací 1 vyučovací hodina týdně a ve 4. – 5. ročníku 2 vyučovací hodiny. Výuka probíhá v kmenových třídách a v přírodě.

Výtvarná výchova svým pojetím rozvíjí estetické cítění, tvořivost a představivost žáků, jejich smyslovou citlivost a podporuje jejich orientaci na ploše i v prostoru. Žáci si osvojují pracovní návyky, základní výtvarné techniky a postupy, pomocí nichž se výtvarně vyjádří na dané téma. Konkrétní činnosti podporují jejich orientaci na ploše i v prostoru. Při individuálních činnostech se dostává žákovi prostoru pro vyjádření vlastního názoru a jeho obhajobě i sebehodnocení své práce. Při kolektivních činnostech je kladem důraz na pozitivní atmosféru v pracovním týmu, spolupráci při řešení společného úkolu a vzájemné respektování práce ostatních. Žáci jsou systematicky vedeni k osvojování si postupně náročnějších technik a postupů.

Žáci se podílejí na výzdobě chodeb školy, zúčastňují se výtvarně zaměřených projektových dnů. Pravidelně a úspěšně zasílají práce do soutěží. Navštěvují výstavy.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- samostatné práce
- kolektivní práce

- návštěvy výstav

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- M – znázornění slovních úloh, geometrie
- ČJ, ČJL – ilustrace, dekorace, hláska x slabika
- PRV, PŘ, VL – výtvarné vyjádření učiva
- HV – ilustrace písní, dekorace, noty
- TV – dráha, soutěže, znaky cviků
- AJ – výtvarná náповěda

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák - je veden k samostatnému pozorování a vnímání reality a k řešení výtvarných problémů

- využívá poznatky v dalších výtvarných činnostech
- zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření
- navrhne vhodné rozvržení vlastní práce
- ve vhodných případech realizuje vlastní nápady a náměty

Kompetence k řešení problémů

- Žák - má tvořivý přístup při řešení výtvarných úkolů
- samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímá k nim svůj postoj
- využívá získaná poznání při vlastní tvorbě
- získává schopnosti samostatnému řešení při volbě správného výtvarného objektu, pokud nejsou k dispozici potřebné výtvarné materiály nebo nační

Kompetence komunikativní

- Žák - zapojuje se do diskuse
- respektuje názory jiných
- pojmenovává vizuálně obrazné elementy, porovnává je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- obohacuje si slovní zásobu o odborné termíny z výtvarné oblasti
- zapojuje se do týmové práce a kooperativního vyučování

Kompetence sociální a personální

- Žák - umí tvořivě pracovat ve skupině
- je veden ke kolegiální pomoci
- respektuje různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu
- účastní se školou pořádaných akcí připomínající lidové tradice
- využívá pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům

Kompetence občanské

- Žák - chápe a respektuje estetické požadavky na životní prostředí
- vytváří si postoj k výtvarným dílům
- zapojuje se do výuky práci v týmu
- má dle vlastního uvážení projevit své pocity a nálady v rámci slušného chování

Kompetence pracovní

- Žák - užívá samostatně vizuálně obrazné techniky
- dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla
- využívá návyky a znalosti v další praxi

Kompetence digitální

- Žák - je motivován k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- využívá prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vyhledává a sdílí inspirační zdroje, umělecký díla i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Co by měl zvládnout žák na konci 3. ročníku (1. období)?

- Žák zvládne:
- vnímat objekty a situace různými smysly a pro jejich vizuální vyjádření nalézat různé prostředky a podle svých schopností s nimi pracovat
- vnímat a podle svých schopností interpretovat vizuálně obrazná vyjádření (vlastní i svých spolužáků) i vybraná umělecká díla
- komunikovat přímo i zprostředkovaně pomocí digitálních technologií obsah vizuálně obrazných vyjádření, která vytvořil, vybral nebo upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- Žák zvládne:
- základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozpoznávat a porovnávat linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku (2. období)?

- Žák zvládne:
- nalézat vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání i vnímání dalšími smysly; uplatňovat je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňovat v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých

- pocitů a prožitků svobodně volit a kombinovat různorodé prostředky, včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění
- porovnávat různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupovat k nim jako ke zdroji inspirace; postupně si vytvářet digitální portfolio vlastní tvorby a digitální databanku různých inspiračních zdrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- Žák zvládne:
- uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- rozlišovat, porovnávat, třídit linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznávat jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňovat je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- vyjádřit (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Ročník:	1.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	ezipředmětové vztahy
• pozná základní barvy, barvy světlé, tmavé, husté, řídké • uchytí správně štětec, tužku, pastelku • kreslí odlehčenou rukou v lineárních kresbách • nebojí se míchat barvy	Hra s barvou: • základní barvy • míchání barev • teplé a studené barvy	OSV • řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PR • lidské vztahy • rodina a společnost

• přizpůsobí kresbu (malbu) velikosti výkresu • vyřeší přiměřené úkoly v plošných i prostorových pracích • použije jednoduché rytmické řešení plochy • dokáže pečlivě vybarvit plochu	• husté a řídké barvy • zapouštění, rozpíjení a rozfoukávání barev	• rozvoj schopností poznávání • kreativita	• životní prostředí • přírodniny • zvířata • roční období
- tvoří na základě vlastních prožitků - zachycuje svět kolem sebe rozezná rozdíl mezi lineární kresbou a prostorovou tvorbou - modeluje jednoduché objekty v prostoru seskupuje a kombinuje přírodní a umělé materiály	linie, tvary, objemy, světlost a barevná kvalita barev Prvky vizuálně obrazného vyjádření Kresba - tužkou a pastelky Malba - vodové a temperové barvy Rytmické řazení a opakování prvků a barev Prostorová tvorba	EV • vztah člověka k prostředí	M • znázornění slovních úloh vybarvování prvků
pozoruje události kolem sebe vnímá okolní svět různými smysly volí vhodné výtvarné prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností ovládá výtvarné techniky zapouštění, míchání, rozpíjení, rozfoukávání, kresba, malba experimentuje s různými materiály a nástroji uplatňuje svou fantazii	modelování, tvoření s papírem, přírodninami Práce s přírodními materiály Otiskování, frotáž, reliéf Pozorování změn přírody, barevné vyjádření		

- maluje a kreslí tematickou práci - vlastními slovy definuje pojem ilustrace - pokusí se o vlastní ilustraci k literárnímu textu seznamuje se s významnými osobnostmi výtvarného umění (např. ilustrátoři dětských knih) - rozlišuje pojmy loutky x hračka	Ilustrace knihy, komiks (ukázky práce nejznámějších ilustrátorů dětských knih, vyjádření vlastního názoru, pokus o vlastní tvorbu) Manipulace s objekty - hračky, loutka, maňásek v životě dítěte, hodnota, materiály, tvary	MV • vnímání autora mediálních sdělení	ČJ • první čtení, obrázkové čtení, ilustrace literárních textů HV - ilustrace písní
- prezentuje své pocity - hodnotí a porovnává svou práci s ostatními podle svých schopností prezentuje výsledky své tvorby - pomáhá s výzdobou třídy vytváří dobrou pracovní atmosféru, raduje se z úspěšně vykonané práce - snaží se pomoci druhým - má radost ze společné práce	<i>Ověřování komunikačních účinků</i> Zhodnocení vlastní práce Skupinová práce, výzdoba třídy	OSV • sebepoznání a sebepojetí • mezilidské vztahy MV • vnímání autora mediálních sdělení	

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Ročník:	2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-----------------------------------	------------------------------

• pomocí hry si osvojuje dovednosti práce s linií • graficky zaznamená pohyb (kružnice, ovály, svislé, vodorovné a šikmé čáry) • využívá přítlak, odlehčení, šrafování, zhušťování a zředování čar • zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami • umí míchat barvy • rozlišuje a umí používat základní výtvarné techniky	Hra s barvou: • barevný kontrast, harmonie světlé a tmavé barvy • využití náhodnosti, rozfoukávání skvrn, dotváření Vlastnosti barev (tón, odstín, sytost) Základní rozdíl mezi malbou a kresbou Kresba – rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše Práce s linií - přítlak, odlehčení, rovnoběžnost, křížení, zhušťování, zředování Práce s modelovací hmotou a plastickými materiály Otiskování přírodnin do plastického materiálu Rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus, uspořádání v ploše, velikosti objektů vzhledem k ploše Koláž – různé materiály, s dokreslováním Frotáž Kompozice z geometrických tvarů Pozorování přírody Barevné změny na podzim	OSV • řešení problémů a rozhodovací dovednosti • kreativita EV • vztah člověka k prostředí	PR • lidské vztahy • rodina a společnost • životní prostředí • zvířata • přírodniny M • geometrie - druhy čar, rovnoběžky HV • poslech hudebních skladeb ČJ • ilustrace • výtvarný přepis čteného textu
• projevuje v tvorbě své vlastní zkušenosti - uplatňuje tvary, objemy v prostorovém uspořádání • pokouší se o výtvarné vyprávění děje pohádek a příběhů • uspořádá objekty do celku • uplatňuje při práci představivost a fantazii • rozvíjí své pozorovací schopnosti a snaží se o realistické zachycení skutečnosti • tvaruje papír • zvládne koláž a frotáž • umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod. • vnímá estetické a přírodní podněty různými smysly a výtvarně je vyjadřuje • vnímá krásu živé a neživé přírody • vyjádří své pocity barvou (teplá, studená barva)			

	Abstraktní malba vyjádření pocitů barvami		
snaží se o postižení jednoduchých proporcí postavy i předmětů pozoruje a popíše rozdíly ve výtvarném vyjadřování ilustrátorů dětských knih pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy seznamuje se s pojmy loutka, hračka	Lidská postava • proporce, výraz obličeje Umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama Ilustrace, loutka, hračka	MV • vnímání autora mediálních sdělení	ČJ • četba knih
• zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje způsoby jejich výtvarného vyjádření • porovná vlastní interpretaci s interpretací druhých	<i>Ověřování komunikačních účinků</i> Zhodnocení práce své i druhých	OSV - sebepoznání a sebepojetí - mezilidské vztahy MV • vnímání autora mediálních sdělení	

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova – integrováno s Člověk a svět práce (1h)
Ročník:	3.

Výstupy	Učivo	řezová témata, projekty	předmětové vztahy
využívá poznatky o míchání barev využívá znalosti kontrastu barev při zvolení barvy pozadí pozná barvy pestré a nepestře rozlišuje, pojmenuje a používá základní výtvarné techniky zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami	Malba a kresba vodové a temperové barvy, voskovky, suchý pastel Kresba tuší Proškrabávaná technika	OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - kreativita	PR - lidské vztahy - rodina a společnost - životní prostředí - přírodniny - zvířata
nalézá a vytváří symetrii objektů jednoduchými technikami, uspořádá objekty do celku uplatňuje při práci představivost a fantazii vytváří objem základními technikami snaží se zachytit správné proporce postav a u portrétu se snaží přiměřeně vystihnout výraz v obličejí	Techniky plastického vyjádření - koláže – různé materiály Hloubka a délka na ploše, horizont Ozdobné písmo Části a proporce lidského těla		ČJ - abeceda; ozdobné písmo ve starých knihách PRV - stavba lidského těla
- rozvíjí své pozorovací schopnosti a snaží se o realistické zachycení skutečnosti - kompozičně řeší plochu (prostor) barevně i tvarově - dovede používat různé druhy štětců dle potřeby	Vizuálně obrazná vyjádření - podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly Malba podle hudby	MV vnímání autora mediálních sdělení	ČJ - ilustrace - výtvarný přepis čteného textu HV - poslech hudby
- pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové - uvede příklady různých druhů výtvarného umění	Umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama Ilustrátoři dětských knih, anim. filmy	MV vnímání autora mediálních sdělení	

	Druhy výtvarného umění – malířství, grafika, sochařství		
vysvětluje záměr a výsledek tvorby (vlastní nebo přejaté), uvede klady a zápory své práce v porovnání s ostatními	<i>Ověřování komunikačních účinků</i> Zhodnocení práce své i druhých	OSV - sebepoznání a sebepojetí - mezilidské vztahy	

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Ročník:	4.

Výstupy	Učivo	řezová témata, projekty	předmětové vztahy
- uplatňuje výrazových vlastností linií - rozumí výrazovým vlastnostem barev - rozlišuje barvy studené, teplé, pestré a nepestře, základní - vnímá světelné a barevné kontrasty - využívá hry s barvou - ovládá základní technické dovednosti (maluje plochými a kulatými štětci) - experimentuje s různými výtvarnými prostředky - uplatňuje výrazové vlastnosti linie - všímá si velikosti prvků	Barvy základní a podvojně Barevný kontrast a harmonie Otisky – otiskování v barvě Tvary – rozlišování a užívání tvarů a struktury Linie - druhy linií a jejich vedení, výrazové vlastnosti linie Uspořádání objektů do celků: - kompozice práce - základy perspektivy	MKV - multikulturalita - lidské vztahy OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - kreativita	ČJL - ilustrace - výtvarný přepis čteného - komunikace M - práce s kružítkem - jednotažné obrazce

• ověřuje základní principy kompozice (vztahy zobrazených prvků) • všímá si tvaru objektu a předmětu • kombinuje barvy, objevuje jiné odstíny • experimentuje s výtvarnými prostředky • kombinuje výtvarné techniky • vytváří objem prostřednictvím modelování • řeší přiměřená zadání v ploše a prostoru • poznává a rozumí smyslu • dekorativní tvorby (materiál, barva a funkčnost předmětu) • experimentuje s různými grafickými aplikacemi • vyjadřuje své nálady a pocity • čerpá ze svých zkušeností • pozorováním života kolem sebe doplňuje svůj výtvarný projev • rozvíjí svůj smysl pro krásu • vyjadřuje vztah k rodině, společnosti a životnímu prostředí	• zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy • barevný vztah objektu a prostředí • řazení prvků (tvarové, barevné • prostorové práce Koláž, frotáž, mozaika Tisk z koláže Detail předmětu, proporce Ozdobné písmo Prostorová tvorba (modelování, tvorba z přírodnin, papíru a kartonu) Dekoratивní práce Tvorba v digitálním prostředí		- osa souměrnosti
• pozoruje základní jevy v přírodě • kombinuje výtvarné techniky • experimentuje s výtvarnými materiály a prostředky • rozvíjí představivost a fantazii	Různé výtvarné materiály a jejich vlastnosti Experimenty s výtvarným materiálem Vyjádření subjektivních prožitků použitím různých technik - koláže, kašírování, mozaika aj.)	DSV řešení problémů a rozhodovací dovednosti kreativita - psychohygiena	PŘ - přírodniny
• pozoruje různé druhy vizuálně obrazných vyjádření • hledá inspiraci • získává nové poznatky • rozlišuje výtvarné techniky • prohlubuje zájem o výtvarné umění	Druhy výtvarného umění - malířství, sochařství, architektura Lidové umění, folklór Knihy, časopisy, komiksy, film Knihovny, muzea, galerie, výstavy	VMEGS Evropa a svět nás zajímá MV • vnímání autora mediálních sdělení	

	Reklama, design		
• vnímá a pozoruje uměleckou výtvarnou tvorbu - ilustrace knih, fotografie, obrazy, architektura, sochařství, filmy atp. • rozlišuje typy vizuálně obrazných vyjádření • rozvíjí estetické cítění a svůj osobní názor • seznamuje se s významnými osobnostmi výtvarného umění • navštíví knihovnu, výstavu	Práce s ilustrací Návštěvy galerií a výstav - malířství, sochařství, fotografie Užité umění - kultura odívání, bydlení, architektura... Rozvíjení smyslu pro krásu Reklama, design	MV • vnímání autora mediálních sdělení • interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MKV • lidské vztahy	PŘ - výtvarný záznam
• obhazuje svůj výtvarný projev • prezentuje své pocity • porovnává a hodnotí svou práci s pracemi druhých • zajímá se a vyslechne názor druhých • zdůvodňuje svůj postoj v komunikaci, argumentuje • respektuje názory jiných • žák: • obhazuje svůj výtvarný projev • prezentuje své pocity • porovnává a hodnotí svou práci s pracemi druhých • zajímá se a vyslechne názor druhých • zdůvodňuje svůj postoj v komunikaci, argumentuje • respektuje názory jiných • kritiku vnímá jako podnětnou	<i>Ověřování komunikačních účinků</i> Rozbor výtvarného díla, posuzování vlastních prací a prací spolužáků Seznámení s pracemi známých českých ilustrátorů, malířů, sochařů a architektů Tolerance k rozdílným způsobům výtvarných vyjádření	OSV - komunikace - kooperace a kompetice MKV - kulturní difference VMEGS - Evropa a svět nás zajímá MKV - multikulturalita	

• dokáže pozitivně hodnotit druhé, vysvětlit, v čem jsou dobří, radovat se z úspěchu druhých, vhodně reagovat na nezdary jiných • vytváří dobrou pracovní atmosféru • má radost z vykonané práce • je spolupracující, ochoten pomoci spolužákovi • pozoruje a vnímá vývojové změny ve své tvorbě • vnímá rozdíly při porovnání své práce s předmětem výtvarného zobrazení			
--	--	--	--

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Ročník:	5.

	Výstupy	Učivo	řezová témata, projekty	zipředmětové vztahy
--	----------------	--------------	--------------------------------	----------------------------

	• uplatňuje výrazových vlastností linie • rozumí výrazovým vlastnostem barev • rozlišuje barvy studené, teplé, pestré a nepestré, základní • vnímá světelné a barevné kontrasty • využívá hry s barvou • ovládá základní technické dovednosti (maluje plochými a kulatými štětci) • experimentuje s různými výtvarnými prostředky • uplatňuje výrazové vlastnosti linie • všímá si velikosti prvků • ověřuje základní principy kompozice (vztahy zobrazených prvků) • všímá si tvaru objektu a předmětu • kombinuje barvy, objevuje jiné odstíny • kombinuje výtvarné techniky • vytváří objem prostřednictvím modelování • řeší přiměřená zadání v ploše a prostoru • poznává a rozumí smyslu dekorativní tvorby (materiál, barva a funkčnost předmětu) • experimentuje s různými grafickými aplikacemi • pozoruje základní jevy v přírodě • kombinuje výtvarné techniky • experimentuje s výtvarnými materiály a prostředky • rozvíjí představivost a fantazii	rozvíjení smyslové citlivosti barvy základní a podvojně barevný kontrast a harmonie tvary tvary rozlišování a užívání tvarů a struktury linie druhy linií a jejich vedení, výrazové vlastnosti linie spořádání objektů do celků spořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření prvky a jejich tvary, objem, textura tvorba v digitálním prostředí malba, tempera, akvarel modelování objektu různé modelovací hmoty dekorování, ornamenty v lidovém umění reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama návštěva knihovny, výstavy, divadla	OSV • řešení problémů a rozhodovací dovednosti • kreativita MKV - kulturní difference - lidské vztahy - multikulturalita - etnický původ	ČJ - ilustrace - výtvarný přepis čteného - komunikace, jazyková výchova M - práce s kružítkem - jednotažné obrazce - osa - souměrnosti - geometrie v rovině a v prostoru VL - svátky a tradice PŘ - rozmanitost přírody
--	--	---	--	---

	- vnímá a pozoruje uměleckou výtvarnou tvorbu - ilustrace knih, fotografie, obrazy, architektura, sochařství, filmy atp. - rozlišuje typy vizuálně obrazných vyjádření - rozvíjí estetické cítění a svůj osobní názor - seznamuje se s významnými osobnostmi výtvarného umění - navštíví knihovnu, výstavu			
• upevňuje si základní dovednosti z oblasti malby, kresby, grafiky a modelování • vyjadřuje své nálady a pocity • čerpá ze svých zkušeností • pozorování m života kolem sebe doplňuje svůj výtvarný projev	<i>Uplatňování subjektivity</i> Vlastnosti materiálů a jejich poznávání Prostorové stavby Lidská postava (vyjádření pohybu) Prostorový model postavy s využitím různého materiálu Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Manipulace s objekty, kresba, malba, kombinovaná technika Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) Ilustrace, výstavy, divadlo, film (hledání inspirace)	OSV • rozvoj schopností poznávání • sebepoznání a sebepojetí • kreativita EV vztah člověka k prostředí	ČJL • reklama • ilustrace • výtvarný přepis čteného textu VL • divadlo, knihovna, galerie v našem městě • místo, kde žijeme, • lidé kolem nás PŘ - rozmanitost přírody HV - vyjádření pocitů, nálad M	

• rozvíjí svůj smysl pro krásu • vyjadřuje vztah k rodině, společnosti a životnímu prostředí • pozoruje různé druhy vizuálně obrazných vyjádření • hledá inspiraci • získává nové poznatky • rozlišuje výtvarné techniky • prohlubuje zájem o výtvarné umění			- geometrické tvary, tělesa; symetrie	
	• porovnává a hodnotí svou práci s pracemi druhých • zajímá se a vyslechne názor druhých • zdůvodňuje svůj postoj v komunikaci, argumentuje • respektuje názory jiných	<i>Ověřování komunikačních účinků</i> Umělecké vyjádření skutečnosti Expozice, výstavy Prezentace děl	MKV • kulturní difference • lidské vztahy • etnický původ • multikulturalita	

	• kritiku vnímá jako podnětnou • dokáže pozitivně hodnotit druhé, vysvětlit, v čem jsou dobří, radovat se z úspěchu druhých, vhodně reagovat na nezdary jiných • vytváří dobrou pracovní atmosféru • má radost z vykonané práce • je spolupracující, ochoten pomoci spolužákovi • pozoruje a vnímá vývojové změny ve své tvorbě • vnímá rozdíly při porovnání své práce s předmětem výtvarného zobrazení • pozoruje rozdíly v umělecké tvorbě během jejího vývoje • navštěvuje výstavy výtvarných děl • o svých dílech komunikuje, hodnotí díla ostatních • výtvarná zpracování prezentuje při různých příležitostech		OSV • rozvoj schopností poznávání • sebepoznání a sebepojetí • seberegulace a sebeorganizace • kreativita • mezilidské vztahy	
--	---	--	---	--

Výtvarná výchova

1. stupeň

Vyučovací předmět Výtvarná výchova má časovou dotaci 2 hodiny v 6. ročníku, a 1 hodinu v 7., 8. a 9. ročníku týdně.

Charakteristika předmětu:

Hodiny výtvarné výchovy probíhají v kmenových třídách. Žáci mají také k dispozici počítačovou učebnu. Výuka výtvarné výchovy je spojena s tematickými exkurzemi, návštěvami výtvarných výstav a s výtvarnou činností v exteriéru. Důraz je kladen na tvůrčí činnosti - tvorbě, vnímání a interpretaci.

Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích.

Žáci se svými díly zapojují do nejrůznějších soutěží, podílejí se na výtvarné výzdobě budovy školy a různých akcích pořádaných školou. V chodbách školy jsou několikrát ročně instalovány tematicky zaměřené výstavy prací žáků.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- samostatné práce a referáty
- kolektivní práce
- integrované projekty
- práce s PC, digitálním fotoaparátem, m
- studijní návštěvy galerií a výstav
- přednášky z dějin umění, prezentace

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- hudební výchova - rytmus, melodie, výtvarné prezentace hudebního díla, muzikoterapie a arteterapie, dějiny hudby 20. století
- dějepis - dějiny světového a našeho umění
- český jazyk a literatura - výtvarné ztvárnění literárních děl, modifikace verbální předlohy výtvarnými prostředky, hra s písmeny a slovy, báje a pověsti
- občanská výchova - tradice, zvyky, svátky v ČR, kulturní odlišnosti etnik

- matematika - geometrické prvky a tvary, poměry-vizování, proporcionalita
- zeměpis - geografický determinismus kulturních památek
- informatika - bodybuilding, mediální tvorba, prezentace, práce s Power Pointem a internetem, typografie
- přírodopis - fauna a flora, anatomie lidského těla, ochrana životního prostředí, ekosystémy

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova
-

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák - rozvíjí specifické citění, tvořivost a vnímavost k uměleckému dílu
- se seznamuje s vybranými uměleckými díly
- rozeznává podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality
- využívá počítačovou grafiku, fotografie, video, animaci k zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích
- vytváří učební materiály při teoreticky zaměřených hodinách a dále je využívá pro své další učení
- poznává vlastní pokroky a zpětně si uvědomuje problémy související s realizací

- rozvíjí tvůrčí schopnosti

Kompetence k řešení problémů

- Žák - hledá a nalézá vazby mezi druhy umění na základě společných témat
- aktivně překonává životní stereotypy a obohacuje si tak svůj emocionální život
- samostatně zpracovává a řeší problémy týkající se výběru výtvarné techniky, materiálů a pomůcek

Kompetence komunikativní

- Žák - rozvíjí schopnosti nonverbálního vyjádření prostřednictvím bodu, tvaru, barvy
- zapojuje se do procesu tvorby a komunikace
- chápe umění jako svébytný prostředek komunikace
- dodržuje etiku komunikace (naslouchá, respektuje, prezentuje svůj názor)
- vysvětluje a obhájí výsledky své tvorby
- vybírá vhodný způsob prezentace
- obohacuje si slovní zásobu o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- Žák - rozvíjí svůj tvůrčí potenciál
- dokáže se vcítit do kulturních potřeb ostatních lidí
- kultivuje svůj projev pomocí chápání umění a kultury
- uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince s tvořivým přístupem ke světu
- ověřuje si účinky obrazných vyjádření (pozvánky, vizitky, reklamní letáky)

- respektuje pravidla při práci v týmu

Kompetence občanské

- Žák - prezentuje své práce při školních akcích
- tolerantně přistupuje ke kulturním hodnotám a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- připomíná historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu
- hodnotí lidskou činnost a její produkty z estetického hlediska

Kompetence pracovní

- Žák - chápe význam estetiky pracovního prostředí
- spoluvytváří podnětnou atmosféru pro tvorbu
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany kulturních hodnot
- vytváří si kladný vztah k manuálním činnostem
- dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla při práci s výtvarným materiálem
- chápe a respektuje estetické požadavky na životní prostředí

Kompetence digitální

- Žák - vede žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- vede žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

Žák zvládne:

- vybírat, vytvářet a pojmenovávat prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňovat je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variovat různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků
- zaznamenávat vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenávat podněty z představ a fantazie
- zachycovat jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívat některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírat, kombinovat a vytvářet prostředky pro vlastní osobité vyjádření
- rozlišit působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku
- interpretovat umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vycházet při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- ověřovat komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- Žák zvládne:
- uplatňovat základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
- uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovávat je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímat a porovnávat jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
- při vlastní tvorbě vycházet ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledat a volit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotit a prezentovat výsledek své tvorby, porovnávat ho s výsledky ostatních
- vnímat a porovnávat výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádřit své postřehy a pocity

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
---------------------------	------------------------

Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenosti, zkušenosti získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie • uspořádá objekty do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace • uvědomuje si reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • využívá smyslové účinky vizuálně obrazného vyjádření • záměrně vyhledává a zachycuje objekty, které jsou podnětné pro různé smysly; fotografií upravuje tak, aby určitý smyslový vjem zdůraznil • vytváří si sestavy prvků v grafickém editoru a různě je variuje změnou jejich vzájemných	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> Kresba, malba • kresebné studie • linie, tvar, objem (jejich rozvržení v obrazové ploše, prostoru) • lidská figura, proporce • přírodní a geometrické prvky, linie, kombinace barev • teorie barev • Goethův barevný kruh • temperová barva - míchání, použití barev • zobrazování – krajina, přírodniny, prostředí... • kresba podle předlohy • kresba těles • pocity vyjádřené linií Prostorová tvorba • prostorová tvorba • tvorba a instalace objektů, práce individuální, ve dvojici, ve skupině • modelování z různých materiálů • kašírování Tematické práce • zařazení aktuálních témat	OSV • rozvoj schopností poznávání • kreativita • seberegulace, sebeorganizace • psychohygiena • poznávání lidí • sebepoznání a sebepojetí MV • fungování a vliv médií ve společnosti • tvorba mediálního sdělení	HV - rytmus, melodie D • pravěk • způsob života • pravěké umění

velikostních poměrů, změnou jejich barevných kvalit a změnou jejich umístění ve vrstvách	výtvarné práce z různých oblastí života, zážitky, situace, děje... Vizuální prostředky – jejich potenciál, kombinace, experiment; metody, postupy, prostředky (fotografie, animace, video; počítačová grafika)		
- vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření - využívá prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku - používá typy a různé přístupy vizuálně obrazných vyjádření	<u>Uplatňování subjektivity</u> Grafické techniky - různé grafické techniky, používání fantazie (tisk z papírové nebo textilní koláže apod.) Kompozice, perspektiva - jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů - perspektiva - umístění postav na plochu, velikost objektů - symetrie, asymetrie - spirály, elipsy, řazení, rytmus, přímka, křivka - lidská figura - dekorativní kompozice - písmo	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí - ekosystémy OSV - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace a kompetice	ČJL - báje a pověsti D - dějiny umění

• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	<u>Ověřování komunikačních účinků</u> Výtvarné umění • tradice a zvyky; Vánoce, Velikonoce • pravěk, Řecko, Řím, Egypt; malíři a ilustrátoři	VMEGS • jsme Evropané MV • interpretace vztahu mediálních sdělení a reality • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV • hodnoty, postoje, praktická etika • řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, lezipředmětové vztahy projekty	
- vytváří prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů - uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů - uplatňuje osobitý přístup k realitě - dovede navazovat na druhé - vytváří prostorovou práci s použitím tvarové, barevné a funkční nadsázky - správně používá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy - hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinaci - uspořádá objekty do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace - záměrně užívá aplikace při tvorbě svého vlastního díla	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> Kresba, malba - linie, tvar, objem (jejich rozvržení v obrazové ploše, prostoru) - vyjádření dějových vztahů - náčrty, skicy - pocity vyjádřené linií - barevné vyjádření (odstín, sytost, tón, harmonie, kontrast) - přírodní a geometrické prvky, linie, - teorie barev - Goethův barevný kruh - temperová barva - míchání, použití barev - malba akvarelem, krycí barvou - kresba podle předlohy - kombinované techniky Prostorová tvorba - prostorová tvorba - tvorba a instalace objektů, práce individuální, ve dvojici, ve skupině - modelování z různých materiálů - kašírování Tematické práce - zařazení aktuálních témat - výtvarné práce z různých oblastí života, zážitky, situace, děje... Nová média (digitální fotografie, animace, video)	OSV - kooperace a kompetice - rozvoj schopností poznávání - kreativita seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena - poznávání lidí - sebepoznání a sebepojetí MV fungování a vliv médií ve společnosti - tvorba mediálního sdělení	M - geometrie - poměry HV - rytmus, melodie

• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření • využívá prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku • používá typy vizuálně obrazných vyjádření • využívá různé přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	<u>Uplatňování subjektivity</u> Grafické techniky • různé grafické techniky, používání fantazie (tisk z papírové nebo textilní koláže apod.) Kompozice, perspektiva - koláž - vyjádření pocitů pomocí barev - perspektiva • umístění postav na plochu, velikost objektů • symetrie, asymetrie • spirály, elipsy, řazení, rytmus, přímka, křivka • člověk (lidská hlava, tvar, proporce, části obličeje, stojící, sedící postava, pohyb) • kompozice plochy, velikost postav • barva a detail v popředí a v pozadí • dekorativní kompozice • písmo	EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí - ekosystémy OSV - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace a kompetice	IKT • typografie - OV • - kreativita TV - pohybové aktivity
• pozná hlavní architektonické znaky doby • seznámí se s ukázkami výtvarných umělců těchto období • rozpozná jednotlivé plány malířských děl • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	<u>Ověřování komunikačních účinků</u> Románské, gotické a renesanční umění - architektura, malířství, sochařství - základní znaky uměleckých děl - významní čeští a světoví umělci Tematické práce - zařazení aktuálních témat výtvarné práce z různých oblastí života, zážitky, situace, děje...	MV • tvorba mediálního sdělení • interpretace vztahu med. sdělení a reality • kritické čtení a vnímání	D - dějiny umění OV - tradice a zvyky IKT - internet, typografie

• vytváří kompozice pomocí počítačové grafiky a fotografií		mediálních sdělení VMEGS - jsme Evropané OSV • hodnoty, postoje, pr. etika • řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
vybírání, vytváření a pojmenovávání škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> Kresba, malba - linie, tvar, objem (jejich rozvržení v obrazové ploše, prostoru) - subjektivní barevná škála - zdokonalování technik kresby - způsoby stínování, kontrast		PŘ, OV - životní prostředí HV - rytmus, melodie

• zaznamenává vizuální zkušenosti, zkušenosti získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie • uspořádá objekty do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace • uvědomuje si reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • využívá smyslové účinky vizuálně obrazného vyjádření • rozšiřuje a třídí podle osobně vytvořených kritérií digitální databanku uměleckých děl pro další využití; postupuje podle pravidel v oblasti autorských práv a licencí	• správná technika malby technika akvarelu, pastel • vyjádření dějových vztahů - náčrty, skicy • kombinované techniky Prostorová tvorba • architektura • výtvarné vyjádření prostorových útvarů, krajinných motivů • tvorba a instalace objektů, práce individuální, ve dvojici, ve skupině • modelování z různých materiálů • kaširování • práce s netradičními materiály Tematické práce • zařazení aktuálních témat • výtvarné práce z různých oblastí života, zážitky, situace, děje... • Halloween, Vánoce, Velikonoce (u nás, ve světě)	OSV • rozvoj schopností poznávání • kreativita • seberegulace • sebeorganizace • psychohygiena • poznávání lidí • sebepoznání a sebepojetí MV - fungování a vliv médií ve společnosti - tvorba mediálního sdělení	
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • využívá prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku • používá typy vizuálně obrazných vyjádření • využívá různé přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	<u>Uplatňování subjektivity</u> Grafické techniky • různé grafické techniky, používání fantazie (tisk z papírové nebo textilní koláže apod.) • písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky Kompozice, perspektiva • člověk (lidská hlava, tvar, proporce, části obličeje, stojící, sedící postava, pohyb, výraz, světlo, stín) - písmo	EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí • ekosystémy OSV • mezilidské vztahy • komunikace - kooperace a kompetice	PŘ • stavba lidského těla M • poměry

	• různé typy zobrazení a kompozice (podhledy, rovnoběžné promítání) • kresebné etudy, etuda s linií jako výtvarným prostředkem • plošné dekorativní kompozice, spojení písma a motivu • linoryt, tisk z koláže • výtvarné zjednodušování, stylizace		
• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření • užívá metody současného výtvarného umění a digitálních médií	<u>Ověřování komunikačních účinků</u> Výtvarné umění • České a světové umění 18. a 19. století (romantismus, klasicismus, baroko, rokoko) - malíři a ilustrátoři Tematické práce - zařazení aktuálních témat • netradiční portrét • karikatura • etnické skupiny Práce s internetem • vyhledávání www stránek • výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	OSV • sebepoznání a sebepojetí • hodnoty, postoje, praktická etika • řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV - etnický původ VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - jsme Evropané MV • interpretace vztahu med. sdělení a reality	D - historie umění - historické souvislosti HV • historie hudby IKT • internet OV • sebepoznání • týmová spolupráce a komunikace, etnika PŘ • stavba lidského těla

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• vybírá, vytváří a pojmenovává škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenosti, zkušenosti získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie • uspořádá objekty do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace • uvědomuje si reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • využívá smyslové účinky vizuálně obrazného vyjádření	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> Kresba, malba • subjektivní barevná škála • techniky kresby, dynamická kresba • způsoby stínování, kontrast • správná technika malby - zvládnutí větší plochy • technika akvarelu, pastel • kombinované techniky • komplementární barvy - textura • symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami • kontrast (barevný, světelný). • expresivní a emocionální funkce barvy (nadsázka) Prostorová tvorba • modelování z různých materiálů • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty) • kašírování • práce s netradičními materiály Tematické práce - zařazení aktuálních témat - výtvarné práce z různých oblastí života, zážitky, situace, děje...	OSV • rozvoj schopností poznávání • kreativita • seberegulace, sebeorganizace • psychohygiena • poznávání lidí • sebepoznání a sebepojetí MV • fungování a vliv médií ve společnosti • tvorba mediálního sdělení	PŘ • přírodní děje - F • pohyb OV • komunikace - OV, PŘ - prostředí, ve kterém žijí

• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • využívá prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku • používá typy vizuálně obrazných vyjádření • využívá různé přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	<i>Uplatňování subjektivity</i> Grafické techniky • písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky • tisk z výšky, plochy, hloubky Kompozice, perspektiva • lidská figura • využití hotového i volně kresleného písma • kompozice písma a motivu v ploše • plošné dekorativní kompozice, spojení písma a motivu • tisk z koláže, body-art, hand painting, land – art (otisky prstů a rukou, duševní stavy, cesta labyrintem mého těla, barevné myšlenky, sny) • výtvarné zjednodušování, stylizace • dekorativní kompozice, kruh, čtverec...	EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí • ekosystémy OSV • mezilidské vztahy • komunikace • kooperace a kompetice	PŘ • flóra • lidské tělo OV • duševní stavy člověka Z • planeta Země IKT PC grafika
• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření • rozpoznává proměny komunikačního obsahu užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované	<i>Ověřování komunikačních účinků</i> Výtvarné umění • tradice a zvyky; Vánoce, Velikonoce • umění 20. století (secese, expresionismus, kubismus, futurismus, abstraktní umění, dadaismus, surrealismus) • malíři a ilustrátoři, česká ilustrativní tvorba • estetické aspekty životního prostředí • architektura a její vliv na životní prostředí	VMEGS - jsme Evropané MV • interpretace vztahu mediálních sdělení a reality • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV	ČJ - báje a pověsti

v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • ověřuje si účinky své tvorby, s využitím digitálních technologií je sdílí s ostatními, a to v rámci školy i širšího okruhu lidí	• design a estetická úroveň předmětů denní potřeby • odívání, vkus • reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály) • sdílení a postprodukce – autorská práva a licence	• hodnoty, postoje, praktická etika • řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
---	---	---	--

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

7.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot³, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si

osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví obsahuje vzdělávací obor Výchova ke zdraví výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Pro pohybové vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhrady povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém usnadňuje život, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Výchova ke zdraví

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví má časovou dotaci 1 hodinu týdně v 6. a 7. ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách s audiovizuální technikou a učebně výpočetní techniky.

Charakteristika předmětu:

Předmět Výchova ke zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování chování člověka a jeho zdraví. Seznamuje ho se způsoby jeho ochrany. Žáci se seznamují s různými riziky, která ho ohrožují.

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí a bezpečí člověka.

Zdraví je důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život. Jednou z priorit se proto stává poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot.

Žáci jsou vedeni k aktivnímu rozvoji k ochraně zdraví a v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) učí se být za ně odpovědný. Dále si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě a k osvojování si účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích a při mimořádných událostech. Výchova ke zdraví obsahuje i výchovu k mezilidským vztahům. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Svým vzdělávacím obsahem prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají, a do života školy.

Výuka probíhá na teoretické a praktické úrovni (žáci se učí teoretické znalosti prakticky aplikovat v různých modelových situacích).

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- zpracovávání informací z médií
- členění a třídění získaných informací, samostatné práce a referáty
- práce s PC a audiovizuální technikou a výukovými programy

- návštěvy výstav zaměřených na výchovu ke zdravému životnímu stylu
- integrovaný projekt
- vycházky cílené na bezpečnost silničního provozu
- výklad učitele
- interaktivní práce se žáky
- spolupráce s rodinou

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- přírodopis – stavba těla a jeho fyziologie, ochrana životního prostředí
- hudební výchova – texty písní
- výtvarná výchova – plakáty s protidrogovou tematikou
- tělesná výchova – sportem ke zdraví
- seminář z českého jazyka - dramatická výchova – asertivní etudy
- informační a komunikační technologie – vyhledávání a zpracování informací, práce s Internetem
- občanská výchova – poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků Kompetence k učení

- Žák - vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je využívá v praktických činnostech
- dodržuje zásady zdravého životního stylu
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení

Kompetence k řešení problémů

- Žák - vnímá nejrůznější problémové situace (ve škole i mimo ni)
- rozpozná a chápe problémy, promýšlí a plánuje způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí
- je schopen obhájit svá rozhodnutí
- orientuje se v oblasti bezpečnosti silničního provozu a první pomoci
- propaguje zdravý způsob života bez drog a jiných návykových látek
- dokáže rozpoznat skryté formy násilí, dovede najít řešení, pomoci v krizové situaci

Kompetence komunikativní

- Žák - komunikuje na odpovídající úrovni
- vyjadřuje se výstižně a souvisle
- naslouchá druhým lidem, porozumí jim, vhodně na ně reaguje
- účinně se zapojuje do diskuse
- obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- využívá získané komunikativní dovednosti ke kvalitní spolupráci s ostatními
- dokáže odlišit vhodné a nevhodné skupiny lidí (sekty, party)

Kompetence sociální a personální

- Žák - účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- v případě potřeby poskytne pomoc, nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- oceňuje zkušenosti druhých lidí a čerpá od nich ponaučení
- uvědomuje si riziko působení návykových látek na zdraví člověka
- upozorňuje na negativní a patologické jevy (odmítá alkohol, cigarety, drogy, gamblersství)

Kompetence občanské

- Žák - respektuje názory a přesvědčení druhých
- je schopen vcítit se do situace ostatních
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- rozhoduje se a chová zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka(nehody, mimořádné události)
- chápe základní ekologické souvislosti a respektuje požadavky na kvalitní ŽP
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- při rozpoznání šikany, rasismu a xenofobie je schopen tyto negativní jevy odmítnout

Kompetence pracovní

- Žák - zdokonaluje grafický projev
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- k výsledkům pracovní činnosti přistupuje i z hlediska zdravého způsobu života
- a zdraví druhých, ochrany životního prostředí, kulturních a společenských hodnot
- ovládá základní praktické postupy poskytování první pomoci v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka(nehody, mimořádné události

Kompetence digitální:

- při práci s digitálními technologiemi předchází situacím ohrožujícím zdraví a bezpečí
- dodržuje pravidla bezpečného pohybu na sociálních sítích a ochrany osobních dat, uvede příklady možných rizikových situací při komunikaci v digitálním prostředí
- dlouhodobě sleduje s využitím digitálních technologií problematiku zdraví a bezpečí jak z pohledu vlastní osoby, tak celospolečenského zájmu a usiluje o zlepšení zjištěného stavu
- samostatně zaznamená pomocí digitálních technologií zadané informace týkající se zdraví a bezpečí, připraví z nich prezentaci a diskutuje o zjištěných údajích
- s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví a ochrany bezpečí
- kriticky hodnotí dobu strávenou při činnostech s digitálními technologiemi

- uvede příklady možných rizikových situací při komunikaci v digitálním prostředí, které ohrožují osobní bezpečí, a vysvětlí jejich možné příčiny a důsledky i to, jak jim předcházet

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Výchova ke zdraví
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
• projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých • vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví • rizika silniční a železniční dopravy • vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity • postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) • ochrana zdraví při různých činnostech	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Projekt-integrovaně	OV - odpovědné chování
• respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky • přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity • uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví	Vztahy mezi lidmi a formy soužití • rodina a širší sociální prostředí • bezpečné chování a komunikace • bezpečný pohyb v rizikovém prostředí • nebezpečná komunikace prostřednictvím elektronických médií – nebezpečný internet • utváření vědomí vlastní identity	OSV • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • VDO • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	HV • texty • písní • ČJDv • scénky, komunikace s linkou důvěry OV • rodina, skupina lidí

- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - samostatně využívá osvojené	Rozvoj osobnosti - duševní a tělesné zdraví - psychická onemocnění - násilí mířené proti sobě samému - vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit		TV zvládání stresu, přetížení organismu
---	---	--	--

kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví			
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci, šikaně a agresi - aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	Osobní bezpečí Rizika ohrožující zdraví – prevence - způsoby chování v krizových situacích (šikana, deviantní osoby) - způsoby chování při pobytu v různých prostředích - dětská krizová centra, linky důvěry - kriminalita mládeže - násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání - sebeobrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení - adekvátní poskytnutí první pomoci při mimořádných událostech	OSV - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí MV -Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČJDv - scénky, komunikace s linkou důvěry, nácvik tísňových volání

• projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu • dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • vysvětlí role členů komunity z hlediska prospěšnosti zdraví	Zdravý způsob života • zdravý způsob života – prospívá, škodí • péče o zdraví, osobní hygiena, intimní hygiena • denní režim – vedení záznamu • pohybový režim – význam pohybu pro zdraví • vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit • programy podpory zdraví	OSV - Psychohygiena	TV zvládání stresu, přetížení organismu
--	---	-----------------------------------	---

• usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví, diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i nejbližším okolí	Zdravá výživa • podpora zdravého životního stylu • vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví, kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	OSV • Komunikace EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	
• projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje • kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Sexuální výchova • proměny člověka v období dospívání • vztahy mezi chlapci a děvčaty		PŘ stavba těla a jeho fyziologie

• uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka • uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni • v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Prevence zneužívání návykových látek • rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty) • modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání drog a návykových látek • centra odborné pomoci	VDO • Občanská společnost a škola • Občan, občanská společnost a stát	VV • plakát s protidrogovou tematikou ČJDv • scénky na odmítání drog a jiných návykových látek
---	--	--	--

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Výchova ke zdraví
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
• projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy • aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí	Opakování a doplňování učiva ze 6. ročníku Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví • bezpečnost v dopravě • ochrana zdraví při různých činnostech • základy první pomoci	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PŘ - stavba těla člověka

• respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky • přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	Rodina • práva a povinnosti členů rodiny, • rodina a domov • rodina a bydlení • hygiena bydlení • utváření vědomí vlastní identity • zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování • dopad vlastního jednání a chování	OSV • Mezilidské vztahy • Poznávání lidí • Komunikace	OV rodina, základní jednotka státu
• posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých • podílí se dobrovolně na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Klíče ke zdraví • zdraví a nemoc • cesty přenosu nákaz a jejich prevence • nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím	OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika • Psychohygiena	PŘ - zdraví člověka

vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	hmyzu a stykem se zvířaty • preventivní léčebná péče • základy první pomoci		
• dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí • uplatňuje v rámci svých možností zdravé stravovací návyky	Zdravý působ života • ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami • prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění • alternativní výživa a poruchy výživy	EV • Základní podmínky života OSV • Psychohygiena	

• uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka • uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy (ve škole, mimo ni) • vyhledá v případě potřeby odbornou pomoc sobě nebo druhým	Zneužívání návykových látek • nejčastěji užívané drogy • drogy a jejich účinky • drogy a legislativa	VDO • Občanská společnost a škola • Občan, občanská společnost a stát MV -Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	VV • plakát s protidrogovou tematikou ČJDv • scénky - odmítání drog a návykových látek
• uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt • poskytne v případě potřeby adekvátní první pomoc • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	Osobní bezpečí • sebeobrana a vzájemná pomoc v situacích ohrožení • kriminalita mládeže • klasifikace mimořádných situací, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva • evakuace, činnost po mimořádné události • prevence vzniku mimořádných událostí	OSV • Komunikace • Řešení problému a rozhodovací dovednosti EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	OV - mimořádné události

--	--	--	--

• respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli • chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými přenosnými civilizačními a jinými chorobami • svěří se se zdravotním problémem • vyhledá v případě potřeby odbornou pomoc	Sexuální výchova • sexualita jako součást formování osobnosti • zdrženlivost, promiskuita, problémy ... • sexuální zneužívání - pedofilie • sexuální dospívání a zdraví reprodukční soustavy • pohlavní nemoci • nebezpečný internet	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí MV • Fungování a vliv médií ve společnosti	PŘ - vývoj a stavba těla
---	---	---	-----------------------------

Učivo

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

- **vztahy ve dvojici** – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- **vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

- **dětství, puberta, dospívání** – tělesné, duševní a společenské změny
- **sexuální dospívání a reprodukční zdraví** – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

- **výživa a zdraví** – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
- **vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví** – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
- **tělesná a duševní hygiena, denní režim** – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim

- **ochrana před přenosnými chorobami** – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- **ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy** – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

- **stres a jeho vztah ke zdraví** – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti
- **autodestruktivní závislosti** – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu
- **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita** – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
- **bezpečné chování a komunikace** – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- **manipulativní reklama a informace** – reklamní vlivy, působení sekt
- **ochrana člověka za mimořádných událostí** – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

- **celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- **podpora zdraví a její formy** – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- **sebezpoznání a sebepojetí** – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity
- **seberegulace a sebeorganizace činností a chování** – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
- **psychohygiena v sociální dovednosti** pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré

vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

Tělesná výchova

1.stupeň

Vyučovací předmět Tělesná výchova má v 1. – 5. ročníku časovou dotaci 2 hodiny týdně.

Hodiny tělesné výchovy trvají 45 minut a jsou rozděleny do čtyř částí: úvodní (3 – 5 minut), průpravné (6 – 12 minut), hlavní (25 – 30 minut), závěrečné (3 – 5 minut). V úvodu žáci absolvují organizovaný nástup. V průpravné části připravují svůj pohybově funkční aparát na hlavní část hodiny, v níž splňují cíl vyučovací jednotky. V závěru jde především

o zklidnění a uvolnění organismu doprovázené hodnocením hodiny.

Při provádění sportovní či jiné činnosti jsou žáci vedeni k dodržování určitých zásad. Aby byla zajištěna plynulost a bezpečnost výuky, je nutné dodržovat základní organizační, bezpečnostní a hygienická pravidla.

Hodiny tělesné výchovy nejsou zaměřeny pouze na rozvoj pohybových schopností a osvojování pohybových dovedností, ale také na optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, správného držení těla, regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže.

Využitím jednoduchých pohybových her, gymnastiky, atletiky, sportovních her, plavání

a bruslení jsou rozvíjeny různé formy pohybových schopností (rychlost, vytrvalost, pohyblivost, obratnost, síla) a osvojování pohybové dovednosti.

Součástí vyučovacího procesu tělesné výchovy je též rozvoj komunikace mezi žáky, dodržování určitých zásad jednání, slušného chování a dodržování pravidel fair play.

Žákům jsou vštěpována základní pravidla zjednodušených pohybových her a dále jsou motivováni měřením a porovnáváním své úrovně pohybových dovedností s ostatními spolužáky. Velmi důležité je motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Žáci se v průběhu školního roku účastní sportovních soutěží vyhlašovaných Ministerstvem školství a tělovýchovy a řízených Asociací školních sportovních klubů České republiky, které jsou v mnoha případech postupové až na úroveň mistrovství republiky.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- kolektivní hry
- projekty
- návštěvy různých sportovišť, sportovních zápasů
- reprezentace v různých odvětvích sportů v rámci sportovních turnajů a závodů
- práce s PC

Vyučovací předmět Tělesná výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- matematika – převody jednotek, zaokrouhlování, kružnice, měření délky
- vlastivěda – významní sportovci, geografie ČR
- přírodověda – vitamíny, biologie člověka, výživa
- hudební výchova – rytmus, taneční výchova, melodie prvouka – správné držení těla, bezpečnost
- výtvarná výchova – činnosti
- český jazyk a literatura – přesné vyjadřování

Vyučovací předmět pracuje s těmito průřezovými tématy:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák - si osvojuje základní tělocvičné názvosloví
- učí se cvičit podle ukázky a popisu cvičení
- uvědomuje si technické provedení daného pohybového cvičení
- hledá strategii pohybového učení na základě jasných kritérií
- nabízí možnosti vlastního hodnocení své činnosti a schopnosti dále rozvíjet proces vlastního učení

Kompetence k řešení problémů

- Žák - uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- je schopen pomoci při úrazu spolužáka
- dodává si sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- rozvíjí tvořivé myšlení, hledá postup od jednoduchého ke složitějšímu

Kompetence komunikativní

- Žák - je veden ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- reaguje na základní povely a pokyny a sám je i vydává
- komunikuje s ostatními a respektuje druhé (soupeře, rozhodčího, diváky, spoluhráče)

Kompetence sociální a personální

- Žák - si uvědomuje jednání v duchu fair – play
- propaguje olympijskou myšlenku
- dodržuje pravidla, označuje přestupky, respektuje ostatní účastníky pohybového procesu

Kompetence občanské

- Žák - se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu
- projevuje přiměřenou samostatnost v rozhodování, vůli po zlepšení své výkonnosti a zdraví

- je ohleduplný a taktní
- chová se dle pravidel slušného chování při sportovních a společenských činnostech
- poznává zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot

Kompetence pracovní

- Žák - respektuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech
- užívá jednotlivá nářadí a náčiní při pohybové činnosti
- využívá získané vědomosti a dovednosti v praxi

Kompetence digitální

- podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňovat kondičně zaměřené činnosti; projevovat přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti, sledovat změny i s využitím digitálních technologií
- změřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími výsledky i s využitím digitálních technologií
- orientovat se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získávat potřebné informace i v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Ročník:	1.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---	----------------------------------

- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí (příroda, bazén, sportovní hala, zimní stadion, les, silniční provoz) • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • vykonává vhodná cvičení pro správné držení těla • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • řídí se hygienickými zásadami	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ Bezpečnost při pohybových činnostech • organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV Význam pohybu pro zdraví • pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu Zdravotně zaměřené činnosti • správné držení těla Rozvoj různých forem rychlosti, pohyblivosti, koordinace pohybu Hygiena při TV • hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity		PR - bezpečnost
--	---	--	-------------------------------

- zvládá pořadové nástupy, povely	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ Organizace při TV • základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí Zásady jednání a chování • fair play, olympijské ideály a symboly	OSV • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace	ČJL - přesné vyjadřování
--	--	--	--

• upevňuje si náročnější koordinační cvičení • používá základní gymnastické odrazy • udrží rovnováhu na kladině a obrácené lavičce	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ Základy gymnastiky – průpravná cvičení, • akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rovnovážná a koordinační cvičení • cvičení na žebřinách	OSV - Sebepoznání a sebepojetí	ČJL - názvosloví
• ovládá jednoduchá koordinační cvičení na hudbu • navazuje pozitivní partnerské vztahy v malé skupině	rytmické a kondiční formy cvičení pro děti kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance		HV - rytmus, vnímání melodie
• učí se správné technice běhu • osvojuje si správný postoj při hodu • zdokonaluje se v hodu míčkem	Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem • atletická abeceda + technika běhu • technika skoku z místa	OSV - Rozvoj schopností poznávání	VV - činnosti
• zvládá jednoduché štafetové soutěže • proběhne překážkovou dráhu • orientuje se v prostoru • dokáže využít jiné předměty	Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost	OSV - Mezilidské vztahy	ČJL - přesné vyjadřování

v pohybových hrách	• rozvoj rychlostních a obratnostních cvičení • rozvoj prostorové orientace		
--------------------	--	--	--

• provádí jednoduché individuální činnosti s míčem • drží správně míč • volně hází a chytá míč • rozpozná základní kolektivní hry	klady sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	OSV • Mezilidské vztahy • Komunikace VDO • Občanská společnost a škola	VV - činnosti
• uplatňuje zásady hygieny a bezpečného chování na zimním stadionu • stojí na ledě, drží stabilitu a vstává z ledu • pohybuje se po ledové ploše chůzí vpřed a tlačí před sebou těžší předmět • seznamuje se s náročnějším obratnostním cvičením	Bruslení - základní techniky pohybu na bruslích - hry na ledě	OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Sebepoznání a sebepojetí • Rozvoj schopností poznávání Projekt 2	ČJL - názvosloví

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Ročník:	2.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------	------------------------------

• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí (příroda, bazén, sportovní hala, zimní stadion, les, silniční provoz) • uplatňuje poznatky z první pomoci • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ Bezpečnost při pohybových činnostech organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV znam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu zvoj různých forem rychlosti, pohyblivosti, koordinace pohybu giena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity		PR - bezpečnost
- zvládá pořadové nástupy, povely	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí Zásady jednání a chování – fair play,	OSV • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace	ČJL - přesné vyjadřování

	olympijské ideály a symboly Pořadová příprava - pořadová cvičení, pozornost, pohotovost, zraková paměť		
- dokáže vykonat vhodná cvičení - pro správné držení těla - aplikuje základní relaxační cviky	chova ke správnému držení těla – kompenzační cvičení ke správnému držení těla, jednoduchá balanční cvičení	OSV - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace	PR správné držení těla
- udrží rovnováhu na kladině a obrácené lavičce - vykonává náročnější koordinační cvičení - užívá základní gymnastické názvosloví	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ klady gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti - rovnovážná a koordinační cvičení - cvičení na žebřinách - cvičení na lavičkách - průpravná akrobatická cvičení	OSV Sebepoznání a sebepojetí	ČJL názvosloví
- ovládá jednoduchá koordinační cvičení na hudbu - vnímá a prožívá základní prostorové pojmy - vyjadřuje s radostí rytmus, hlasitost a melodii pohybem - provede základní tanečky	Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičtým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance		HV rytmus, vnímání melodie

• učí se správné technice běhu • osvojuje si správný postoj při hodu • zdokonaluje se v hodu míčkem • osvojí si základní pravidla bezpečnosti	Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - atletická abeceda, technika běhu	OSV Rozvoj schopností poznávání	VV • činnosti ČJL • přesné vyjadřování
--	--	---	--

při atletice užívá správnou odrazovou techniku při skoku do dálky	- technika skoku z rozběhu		
• zvládá jednoduché štafetové soutěže • proběhne překážkovou dráhu • orientuje se v prostoru • vyjadřuje pohybem příběh, představu, zkušenost	Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost • rozvoj rychlostních a obratnostních cvičení s míčem • rozvoj prostorové orientace	OSV • Mezilidské vztahy MKV • Lidské vztahy	
• spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích • provádí jednoduché individuální činnosti s míčem • hází a chytá míč • přihrává míč jednou rukou a obou rukou z místa	Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	OSV • Mezilidské vztahy • Komunikace VDO • Občanská společnost a škola MKV • Lidské vztahy	VV - činnosti

rozpozná základní kolektivní hry			
- uplatňuje zásady hygieny a bezpečného chování na plaveckém stadionu - reaguje na základní pokyny a povely - zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti - osvojuje si své dovednosti v plaveckém stylu prsa	plavání – (<i>základní plavecká výuka</i>) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- osvojuje si rovnovážná a koordinační cvičení - pohybuje se po ledové ploše tlačení a	ruslení - základní techniky pohybu na bruslích - hry na ledě	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJL - názvosloví

tažením ve dvojicích posoudí nebezpečí přírodní ledové plochy	- Sebepoznání a sebepojetí - Rozvoj schopností poznávání Projekt
--	--

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Ročník:	3.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí (příroda, bazén, sportovní hala, zimní stadion, les, silniční provoz) • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV připravenost organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení rozvoj různých forem rychlosti, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity		PR - bezpečnost

• rozvíjí svoje pohybové schopnosti pomocí švihadel, žebřin, švédské bedny • zvládá základní prvky obratnosti • řídí se hygienickými zásadami			
• reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci • reaguje na pokyny a povely	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ munikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	OSV • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace	ČJL - přesné vyjadřování

• vědomě organizuje nástupy • podřizuje se zájmu celku	Pořadová příprava • pořadová cvičení • rozšiřující průpravná cvičení • pozornost, pohotovost, zraková paměť		
	ČINNOSTI OVlivňující ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ ristika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody		
• aplikuje osvojená prostná cvičení v jednoduchých sestavách • používá základní gymnastické názvosloví • zvládá jednoduchá prostná cvičení • učí se kotoul vpřed	klady gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • základní gymnastické názvosloví • základní prostná cvičení	OSV • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace	ČJL - názvosloví
• rozlišuje základní dynamické stupně pohybu • rozezná lidové tance s valčíkovým a polkovým krokem	tmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance		HV - rytmus, vnímání melodie

• prohlubuje si správnou techniku běhu a skoku • zdokonaluje se v hodu lehkým míčkem • seznamuje se s technikou skoku do výšky	klady atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem • atletická abeceda + technika běhu • skok daleký skrčmý • skok vysoký skrčmo	OSV Rozvoj schopností poznávání	VV • činnosti ČJL • přesné vyjadřování
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti	hybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při	OSV - Mezilidské vztahy	

prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení • účastní se jednoduchých štafetových soutěží • proběhne překážkovou dráhu • orientuje se v prostoru • rozlišuje hry různého charakteru	cvičení; pohybová tvořivost • rozvoj rychlostních a obratnostních cvičení s míčem • rozvoj zrakové a sluchové orientace		
• provádí jednoduché individuální činnosti s míčem • hází a chytá míč • používá driblink • střílí na branku a koš • rozpozná základní kolektivní hry • používá herní myšlení	klady sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	OSV • Mezilidské vztahy • Komunikace MKV • Lidské vztahy	VV - činnosti

• poznává vliv plavání na své zdraví • adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti • zdokonaluje si své dovednosti v plaveckém stylu prsa	plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti		
osvojuje si rovnovážná a koordinační cvičení v pohybu	bruslení - základní techniky pohybu na bruslích - hry na ledě	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJL - názvosloví

• učí se vlastnímu odrazovému pohybu a zatáčení • snaží se orientovat v prostoru a přemísťovat se v něm • zjistí vliv bruslení na zdraví a kondici	• Sebepoznání a sebepojetí • Rozvoj schopností poznávání Projekt
--	--

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
---------------------------	------------------------

Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Ročník:	4.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí (příroda, bazén, sportovní hala, zimní stadion, les, silniční provoz) • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • rozvíjí svoje pohybové schopnosti pomocí švihadel, žebřin, švédské bedny, laviček, lan • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV práva organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Rozvoj vytrvalosti, síly hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity		

zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ vidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží		
	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ		

	POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ ristika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody		
• užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti • zvládá složitější prostrná cvičení • používá osvojená prostrná cvičení ve složitějších sestavách • provádí kotoul vpřed • předvede správně metodicky kotoul vzad a stoj na rukou	klady gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti • základní gymnastické názvosloví • složitější prostrná cvičení • základní akrobatická cvičení ve vazbách	OSV - Sebepoznání a sebepojetí	ČJL - názvosloví

seznamuje se s odrazy na pružném můstku a trampolínce			
- rozvíjí prostorové a rytmické cítění - aplikuje smysl pro dynamiku pohybu a základní prostorové vztahy - objasní zdravotní a relaxační účinky cvičení na hudbu	Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance		HV - rytmus, vnímání melodie, taneční výchova
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - používá správnou techniku běhu a skoku - správně hází lehkým míčkem - zdokonaluje se ve skoku do výšky - učí se startovním povelům a startům ze	základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - atletická abeceda + technika běhu - hod gumovým míčkem z rozběhu - skok daleký skrčmý	OSV - Rozvoj schopností poznávání	VV - činnosti ČJL - přesné vyjadřování M - převody jednotek, měření

startovního bloku	• skok vysoký skrčmo • startovní povely		délky, zaokrouhlování
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her • zvládá složitější štafetové soutěže • proběhne překážkovou dráhu se zátěží (plný míč) • orientuje se v prostoru	hybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost - rozvoj všech pohybových schopností	OSV • Mezilidské vztahy MKV • Lidské vztahy	
• orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace • provádí individuální činnosti s míčem (vedení míče, přihrávka, střelba) • hraje míčové kolektivní hry • používá základní pojmy sportovních her	klady sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	OSV • Mezilidské vztahy • Komunikace MKV • Lidské vztahy	VV • činnosti VL • geografie ČR

• zvládá složitější rovnovážná a koordinační cvičení v pohybu • zdokonaluje se v jízdě a v zatáčení vpřed • překládá vpřed • snaží se orientovat v prostoru a přemísťovat se v něm pomocí pohybových her • dodržuje bezpečnost při bruslení	Bruslení - základní techniky pohybu na bruslích - hry na ledě	OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Sebepoznání a sebepojetí Projekt 2	ČJL - názvosloví
---	---	---	--------------------------------

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Ročník:	5.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---	----------------------------------

• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí (příroda, bazén, sportovní hala, zimní stadion, les, silniční provoz) • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • posoudí vliv pohybu na zdravý růst, oběhovou a dýchací soustavu, růst kostí • zařadí aktivní pohybovou činnost do svého pohybového programu • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV práva organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití Rozvoj vytrvalosti, síly hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	EV • Vztah člověka k prostředí • Ekosystémy	
	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ	OSV - Sebepoznání a sebepojetí	ČJL - přesné vyjadřování

orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy Zdroje informací o pohybových činnostech	Seberegulace a sebeorganizace	
	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ uristika a pobyt v přírodě- přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích, při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody		
• zdokonaluje se v akrobatických vazbách • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti • provádí speciální průpravná cvičení • učí se přeskok kozy roznožkou, skrčkou • poznává gymnastické nářadí (hrazda) • používá základní dopomoc a záchranu při cvičení	klady gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • speciální průpravná cvičení • kotoulové řady ve vazbách s dalšími akrobatickými cviky • přeskoky • cvičení na nářadí	OSV - Sebepoznání a sebepojetí	ČJL - názvosloví

- prohlubuje své prostorové a rytmické cítění - aplikuje smysl pro dynamiku pohybu - rozezná druhy lidových a umělých tanců	rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - orientace v prostoru - lidové tance		HV - rytmus, vnímání melodie, taneční výchova
- seznamuje se základními druhy pádů - hraje úpolové hry	Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky - úpolové hry (cvičení s lanem)	OSV - Rozvoj schopností	

	- úpolové odpory	poznávání	
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - používá správnou techniku běhu a skoku - správně hází lehkým míčkem - zdokonaluje se ve skoku do výšky - rozvíjí rychlostní a vytrvalostní schopnosti pomocí závodů a individuálního běhu - změří si základní pohybové výkony a porovnává je s předchozími	základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - atletická abeceda + technika běhu - rychlostní a vytrvalostní běh - hod míčkem z místa i z rozběhu - skok daleký - skok vysoký	OSV - Rozvoj schopností poznávání	VV - činnosti ČJL - přesné vyjadřování M - převody jednotek, měření délky, zaokrouhlování, kružnice

• hraje i organizuje kolektivní průpravné hry s využitím různých pomůcek • pohybuje se s jistotou v prostoru • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách	hybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost - rozvoj všech pohybových schopností	OSV • Mezilidské vztahy MKV • Lidské vztahy	
• zlepšuje se v individuálních činnostech s míčem (vedení míče, přihrávka, střelba) • hraje míčové kolektivní hry (malá košíková, kopaná, házená, vybíjená) se zjednodušenými pravidly • chápe roli jednotlivých hráčů v týmu • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	klady sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	OSV • Komunikace • Poznávání lidí VDO • Občan, občanská společnost a stát MKV • Multikulturalita MV • Fungování a vliv médií ve společnosti • práce v realizačním týmu	VV • činnosti VL • geografie ČR, významní sportovci IKT • informace ze světa

• zvládá složitější rovnovážná a koordinační cvičení v pohybu • zdokonaluje se v jízdě a v zatáčení vpřed • překládá vpřed • snaží se orientovat v prostoru a přemísťovat se v něm pomocí pohybových her • dodržuje bezpečnost při bruslení	Bruslení - základní techniky pohybu na bruslích, hry na ledě
---	---

Tělesná výchova

2.stupeň

Vyučovací předmět Tělesná výchova má v 6., 7., 8. a 9. ročníku časovou dotaci 2 hodiny týdně.

Hodiny tělesné výchovy trvají 45 minut a jsou rozděleny do čtyř částí: úvodní (3 – 5 minut), průpravné (6 – 12 minut), hlavní (25 – 30 minut), závěrečné (3 – 5 minut).

Charakteristika předmětu

V úvodu žáci absolvují organizovaný nástup. V průpravné části připravují svůj pohybově funkční aparát na hlavní část hodiny, v níž splňují cíl vyučovací jednotky. V závěru jde především

o zklidnění a uvolnění organismu doprovázené hodnocením hodiny.

Žáci využívají při tělesné výchově sportovní halu, gymnastický sál školy, plavecký bazén, zimní stadion, travnatou plochu v okolí zimního stadionu, atletickou dráhu hřiště hasičského sboru, venkovní hřiště s umělým povrchem a fotbalové hřiště v Pyšelích.

Při provádění sportovní, či jiné činnosti jsou žáci vedeni k dodržování určitých zásad. Aby byla zajištěna plynulost a bezpečnost výuky, je nutné dodržovat základní organizační, bezpečnostní a hygienická pravidla.

Hodiny tělesné výchovy nejsou zaměřeny pouze na rozvoj pohybových schopností a osvojování si pohybových dovedností, ale také na optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, správného držení těla, regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže.

Využitím jednoduchých pohybových her, gymnastiky, atletiky, sportovních her, plavání a bruslení jsou rozvíjeny různé formy pohybových schopností (rychlost, vytrvalost, pohyblivost, obratnost, síla) a osvojovány pohybové dovednosti.

Součástí vyučovacího procesu tělesné výchovy je též rozvoj komunikace mezi žáky, dodržování určitých zásad jednání, slušného chování a dodržování pravidel fair play.

Žákům jsou vštěpována základní pravidla zjednodušených pohybových her a dále jsou motivováni měřením a porovnáváním své úrovně pohybových dovedností s ostatními spolužáky. Velmi důležité je motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Žáci jsou vedeni k samostatnosti při vyhledávání nových informací o pohybových činnostech a sportech. Využívají při tom různé dostupné prostředky – tisk, televizi, rozhlas, Internet, sportovní publikace (kroniky, didaktiky, metodiky), které jim rozšiřují vědomosti zaměřené na různé sportovní problematiky.

Celoroční vyučovací plán tělesné výchovy je obohacen sportovními projekty a dále je doplněn o vyhledávání aktuálních informací o současných významných domácích, či mezinárodních sportovních akcích (olympijské hry, mistrovství světa, mistrovství Evropy, evropské soutěže v kolektivních sportech).

Žáci se v průběhu školního roku účastní sportovních soutěží vyhlašovaných Ministerstvem školství a tělovýchovy a řízených Asociací školních sportovních klubů České republiky, které jsou v mnoha případech postupové až na úroveň mistrovství republiky.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- kolektivní hry
- projekty
- návštěvy různých sportovišť, sportovních zápasů
- prezentace v různých odvětvích sportů v rámci sportovních turnajů a závodů
- práce s PC

Vyučovací předmět Tělesná výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- fyzika – hmotnost, rozklad sil (skládání sil, čas, rychlost, odraz a dopad (optika)
- matematika – převody jednotek, zaokrouhlování, kruhová výseč, kružnice
- chemie – sacharidy, glukóza, dýchání, vitamíny, hormony, zdravá výživa, návykové látky, dopink
- dějepis – antika, novodobá historie olympijských her

- přírodopis – vitamíny, minerální látky, biologie člověka, výživa, stopové prvky
- zeměpis – geografie světa
- hudební výchova – rytmus, taneční výchova

Vyučovací předmět pracuje s těmito průřezovými tématy:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák - si osvojuje základní tělocvičné názvosloví, učí se cvičit podle ukázky a popisu cvičení
- hodnotí technické provedení daného pohybového cvičení a výkony s tím související porovná s výkony předchozími
- hledá strategii učení na základě jasných kritérií
- poznává možnosti vlastního hodnocení své činnosti a schopnosti dále rozvíjet proces vlastního učení se

Kompetence k řešení problémů

- Žák - uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- dokáže pomoci při úrazu spolužáka
- přistupuje k problémům tvůrčím způsobem, postupuje od jednoduchého ke složitějšímu
- analyzuje správně danou pohybovou činnost a následně aktivně syntetizuje pohybovou strukturu

Kompetence komunikativní

- Žák - je veden ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

- reaguje na základní povely a pokyny a sám je i vydává
- komunikuje s ostatními a respektuje druhé (soupeře, rozhodčí, diváky, spoluhráče)
- obhajuje nové myšlenky, správně je formuluje a prosazuje do výukového procesu

Kompetence sociální a personální

- Žák - jedná v duchu fair – play
- propaguje olympijskou myšlenku
- dodržuje pravidla, označuje přestupky, respektuje ostatní účastníky pohybového procesu
- spolupracuje s ostatními, prosazuje svůj názor a diskutuje o daném problému

Kompetence občanské

- Žák - se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu
- projevuje přiměřenou samostatnost v rozhodování, vůli po zlepšení své výkonnosti, zdraví a v neposlední řadě i vzhledu
- je veden k sebehodnocení svých činností a výsledků
- jedná ohleduplně a taktně
- respektuje pravidla slušného chování při sportovních a společenských činnostech
- poznává zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot

Kompetence pracovní

- Žák - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech
- bezpečně používá jednotlivá nářadí a náčiní při pohybové činnosti
- aplikuje tvůrčím způsobem získané vědomosti a dovednosti v praxi

Kompetence digitální

- podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňovat kondičně zaměřené činnosti; projevovat přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti, sledovat změny i s využitím digitálních technologií

- změřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími výsledky i s využitím digitálních technologií
- orientovat se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získávat potřebné informace i v digitálním prostředí.

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Ročník:	6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, projekty	Mezipředmětové vztahy
- řídí se hygienickými zásadami - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • vstupuje aktivně do organizace svého pohybového režimu	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ giena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného znam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců		PŘ - biologie člověka

• usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • používá základní tělocvičné názvosloví • zvládá pořadové nástupy, povely	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ Pořadová, průpravná, kondiční cvičení	OSV - Sebepoznání a sebepojetí	
- dokáže zvolit vhodná cvičení pro správné držení těla	Výchova ke správnému držení těla	OSV - Seberegulace a	PŘ - biologie člověka

uplatňuje návyky správného držení těla a dovednosti přirozeného pohybu při výuce		sebeorganizace	
• osvojuje si kotoulové variace, stoj na rukou, přemet stranou, jednoduché cvičební prvky na švédské bedně a hrazdě • užívá aktivně osvojované pojmy • používá záchranu a pomoc	mnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí		
• používá jednoduché taneční prvky z aerobiku a společenských tanců • tančí se žákem opačného pohlaví • vnímá měnící se prostorové vztahy	etické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance		HV - rytmus, taneční kroky

a aktivně vytváří partnerství mezi svým tělem a prostorem			
- dokáže využít jednoduché pády	oly – základy sebeobrany, základy aikidó, judó, karatedó	MKV - Lidské vztahy	
• ovládá dokonale techniku běhu, techniku skoku do dálky, hodu kriketovým míčkem • zdůvodní význam atletiky jako průpravu pro jiné sporty • popíše základní sportovní povely	etika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - atletická abeceda + technika běhu	OSV • Rozvoj schopností poznávání GV • Evropa a svět nás zajímá	D • antika • hmotnost, rychlost, čas • jednotky, zaokrouhlování
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • má vytvořen zásobník rychlostních a obratnostních her a využívá je v praxi • dodržuje pravidla fair play	hybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity		

• posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech • používá správnou techniku při jednoduchých individuálních činnostech s míčem • rozlišuje druhy sportovních her	sportovní hry (<i>alespoň dvě hry podle výběru školy</i>) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • vybíjená • přehazovaná • basketbal • kopaná • florbal • házená	OSV • Mezilidské vztahy • Komunikace
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
--------------------	-----------------

Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Ročník:	7.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • řídí se hygienickými zásadami	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ giena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného znam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců ravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením		PŘ - biologie člověka
• používá základní tělocvičné názvosloví • aktivně zvládá pořadové nástupy, povely • stává se vedoucím skupiny	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ Pořadová příprava • aktivní osvojování povelů a povelové techniky ke stanoveným činnostem • výchova k vedení družstva	OSV Sebepoznání a sebepojetí	

rozvíjí svoje pohybové schopnosti pomocí švihadel, žebřin, laviček, lan, krátké tyče, plného míče, malých činek a kolektivních her	Kondiční cvičení rozvoj všestrannosti (rychlost, obratnost, síla, vytrvalost, pohyblivost, rovnováha)	OSV Seberegulace a sebeorganizace	PŘ - biologie člověka
--	--	--------------------------------------	--------------------------

rozpozná způsoby rozvoje pohybových předpokladů			
• zvládá kotoulové variace, stoj na ruce • učí se přemet stranou, kotoul letmo • seznamuje se se stojem na hlavě a s jednoduchými sestavami z osvojeného učiva • zdokonaluje se v přeskoku přes kozu (skrčka, roznožka) a ve cvičení na hrazdě • učí se přeskoku přes bednu na šíř s oddáleným můstkem • poznává nové nářadí – kladinu	mnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - koza, švédská bedna, kladina, hrazda		F hmotnost, rychlost, čas, rozklad sil

• osvojuje si rovnovážná cvičení, pohyby trupu, paží, nohou • vyjadřuje hudebně rytmický podnět chůzí, během, tanečními kroky • tančí se žákem opačného pohlaví rozezná neestetický pohyb a naznačí jeho příčiny	etické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance	MKV - Lidské vztahy	HV - rytmus, taneční kroky, taneční výchova
zdokonaluje se v jednoduchých pádech v rozsahu prohlubujícího učiva	oly – základy sebeobrany, základy aikidó, judó, karatedó		
• zvládá dokonale techniku běhu, techniku skoku do dálky, hodu kriketovým míčkem • rozvíjí vytrvalostní a rychlostní schopnosti pomocí krátkých sprintů a déle trvajících běhu • seznamuje se s technikou skoku vysokého – valivého a učí se ho	etika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí • atletická abeceda + technika běhu • rychlostní běh (60 m) a vytrvalostní běh 12 – 15 minut • skok vysoký valivý	OSV • Rozvoj schopností poznávání GV • Evropa a svět nás zajímá	F • hmotnost, rychlost, čas, rozklad sil M • jednotky, zaokrouhlování, kružnice, kruhová výseč Z • geografie světa
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	hybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity	OSV - Mezilidské vztahy	

dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • má vytvořen zásobník rychlostních a obratnostních her a využívá je v praxi • uvědomuje si vhodnost her v určitém prostředí			
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech • zdokonaluje se v IČJ v jednotlivých zmíněných sportech • používá správnou techniku • řídí hru dle pravidel	ortovní hry (<i>alespoň dvě hry podle výběru školy</i>) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • odbíjená • přehazovaná • basketbal • kopaná • florbal • házená	OSV • Komunikace • Kreativita	Z - geografie světa
• zvládá základní lyžařské dovednosti • zjistí vliv lyžování na zdraví a kondici • dodržuje základní lyžařská pravidla • plánuje lyžařské túry • vysvětlí mazání lyží a provede • dodržuje zásady první pomoci • lyžuje na sjezdových a běžeckých lyžích • ochraňuje přírodu	Lyžování – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování - bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku		

zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Ročník:	8.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------	------------------------------

• usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ giena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného znam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení		PŘ biologie člověka, vitamíny, minerální látky, stopové prvky
--	--	--	---

• řídí se hygienickými zásadami • provede měření srdeční frekvence a s tímto údajem pracuje			
--	--	--	--

- rozvíjí svoje pohybové schopnosti pomocí švihadel, žebřin, laviček, lan, krátké tyče, plného míče, malých činek a kolektivních her - uplatňuje návyky správného držení těla a dovednosti přirozeného pohybu při výuce	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ Kondiční cvičení rozvoj všestrannosti (rychlost, obratnost, síla, vytrvalost, pohyblivost, rovnováha) Správné držení těla	OSV Seberegulace a sebeorganizace	PŘ - biologie člověka - CH - sacharidy, glukóza, dýchání, hormony
- zvládá kotouly a stoj na rukou ve vazbách - zdokonaluje se v přemetu stranou - seznamuje se s přemetem vpřed - upevňuje si své dovednosti v přeskoku přes kozu a bednu - učí se přeskoku koně na dél a přeskoku přes bednu odbočkou - rozšiřuje své dovednosti při cvičení na kladině	mnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - koza, švédská bedna, kladina, hrazda, kůň		F hmotnost, rychlost, čas, rozklad sil

• osvojuje si obtížnější rovnovážná cvičení, pohyby trupu, paží, nohou • koordinuje svalové napětí a uvolnění při švihových pohybech • tančí s žákem opačného pohlaví	etické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičným doprovodem – základy rytmičké gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance	MKV - Lidské vztahy	HV rytmus, taneční kroky, taneční výchova
---	---	------------------------	--

- vnímá měnící se prostorové vztahy a aktivně vytváří partnerství mezi svým tělem a prostorem			
• zdokonaluje se v jednoduchých pádech v rozsahu prohlubujícího učiva • učí se střehovým postojům a odporům v nich	oly – základy sebeobrany, základy aikidó, judó, karatedó		

- rozvíjí všechny pohybové schopnosti pomocí zmíněných disciplín - zjišťuje svoje maximální výkony v běhu na krátké a dlouhé tratě, v hodu granátem a ve skoku dalekém - zdokonaluje se ve skoku vysokém zádožím - učí se štafetové předávce - seznamuje se s vrhem koulí	etika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí - atletická abeceda + technika běhu - šafeta - rychlostní běh (60 m) a vytrvalostní běh 12 – 15 minut - skok vysoký zádožím - vrh koulí	OSV - Rozvoj schopností poznávání GV - Evropa a svět nás Zajímá	F - hmotnost, rychlost, čas, rozklad sil M - jednotky, zaokrouhlování, kružnice, kruhová výseč
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - má vytvořen zásobník zahřívacích dovednostních her a využívá je v praxi	hybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity	OSV - Mezilidské vztahy	
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech - zdokonaluje se v individuálních	ortovní hry (<i>alespoň dvě hry podle výběru školy</i>) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - basketbal - kopaná	OSV - Komunikace - Kreativita - Hodnoty, postoje, praktická etika - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Z geografie České republiky

činnostech jednotlivce v jednotlivých zmíněných sportech • používá správnou techniku • připraví hrací plochu • zvolí si taktiku hry	• florbal • házená • softbal • volejbal	Projekt MV Tvorba mediálního sdělení	
• pracuje s turistickou mapou • orientuje se v neznámé krajině • zjistí vliv turistiky na zdraví a kondici • pohybuje se v mírně náročném terénu se zátěží • postaví a zlikviduje tábořiště dle zásad • zhotoví nouzový přístřešek • zajistí vodu, potravu, teplo • uplatňuje pravidla bezpečnosti silničního provozu v roli chodce • dodržuje zásady první pomoci • vyhledá INFO centra	ristika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla		Z geografie České republiky

- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží sady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Ročník:	9.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • řídí se hygienickými zásadami	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ giena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného znam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení		
- rozvíjí svoje pohybové schopnosti	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ Kondiční cvičení - rozvoj všestrannosti (rychlost, obratnost,	Seberegulace a sebeorganizace	CH - zdravá výživa

pomocí aerobních cvičení na hudbu uplatňuje návyky správného držení těla a dovednosti přirozeného pohybu při výuce - užívá základní cviky pro denní režim	síla, vytrvalost, pohyblivost, rovnováha)		
• zvládá složitější gymnastické sestavy v prostných • zdokonaluje se ve veškerých akrobatických činnostech probraných v minulých letech	mnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí		F hmotnost, rychlost, čas, rozklad sil
• osvojuje si protiagresivní cvičení za doprovodu hudby • koordinuje svalové napětí a uvolnění při švihových pohybech • tančí s žákem opačného pohlaví • zařadí aerobní cvičení s hudbou	etické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance	MKV - Lidské vztahy	HV - rytmus, taneční kroky, taneční výchova
seznamuje se s držením soupeře na zemi a v boji o únik z držení	oly – základy sebeobrany, základy aikidó, judó, karatedó		

• rozvíjí všechny pohybové schopnosti pomocí zmíněných disciplín • zjišťuje svoje maximální výkony v běhu na krátké a dlouhé tratě, hod granátem a ve skoku dalekém • upevňuje si své dovednosti ve skoku vysokém zádočném • zdokonaluje se ve vrhu koulí	etika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí • atletická abeceda + technika běhu • štafeta • rychlostní běh (60 m) a vytrvalostní běh 12 – 15 minut • skok vysoký zádočný • vrh koulí	OSV - Rozvoj schopností poznávání	F • hmotnost, rychlost, čas, rozklad sil M • jednotky, zaokrouhlování, kružnice, kruhová výseč CH • návykové látky, doping D • významní sportovci
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	hybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity	OSV - Mezilidské vztahy	

dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech		
--	--	--

posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech • zdokonaluje se v individuálních činnostech jednotlivce v jednotlivých zmíněných sportech • chápe role v družstvu • jedná při hře v duchu fair play	ortovní hry (<i>alespoň dvě hry podle výběru školy</i>) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • basketbal • kopaná • florbal • házená • softbal • volejbal	OSV • Komunikace • Kreativita • Hodnoty, postoje, praktická etika OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Projekt
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ storie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	MV - Tvorba mediálního sdělení

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity

- **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě** – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **plavání (základní plavecká výuka)** – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti
- **lyžování, bruslení (podle podmínek školy)** – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- **další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)**

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

Učivo

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
- **gymnastika** – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
- **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance
- **úpoly** – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate
- **atletika** – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh

koulí

- **sportovní hry** (*alespoň dvě hry podle výběru školy*) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- **turistika a pobyt v přírodě** – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přžití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla
- **plavání** (*podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti*) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti
- **lyžování, snowboarding, bruslení** (*podle podmínek školy*) – běžecské lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (*popř. další zimní sporty podle podmínek školy*)
- **další (i netradiční) pohybové činnosti** (*podle podmínek školy a zájmu žáků*)

Učivo

ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ

- **základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky** – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

SPECIÁLNÍ CVIČENÍ

- **oslabení podpůrně pohybového systému (A)** – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šijového, mezilopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp
- **oslabení vnitřních orgánů (B)** – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy
- **oslabení smyslových a nervových funkcí (C)** – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání
- **VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI**

- **pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV** – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

7.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů, *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh *Svět práce* je povinný a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej zařadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Člověk a svět práce

Pracovní činnosti

1.stupeň

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 1. - 5. ročníku s časovou dotací 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách a ve cvičné kuchyni.

V předmětu Pracovní činnosti se žáci učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat, hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Žáci se svými výrobky podílejí na výzdobě chodeb školy. Zúčastňují se pracovně projektových dnů. Zasílají práce do soutěží. Navštěvují výstavy.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- samostatné práce a referáty
- kolektivní práce
- návštěvy výstav (i interaktivně)

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- M – geometrické tvary, tělesa, slovní úlohy, stavba z krychlí
- ČJ, ČJL – popis práce ,vybavení kuchyně, výrobku, jeho funkce
- PRV – lidské vztahy, rodina, životní prostředí
- PŘ – rostliny, dřeviny, typy půdy, výroba papíru, člověk a zdraví
- VL – výroba směrové růžice, stavby během staletí
- AJ – názvy rostlin, potravin, nápojů
- VV – malování na přírodniny, výroba přáníček, dokreslování samorostů
- INF – využívání digitálních technologií

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků **Kompetence k učení**

- Žák - si osvojuje základní pracovní dovednosti a návyky v různých pracovních oblastech
- používá vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

Kompetence k řešení problémů

- Žák - promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- rozvíjí si vlastní tvořivost a uplatňuje nápady
- poskytne první pomoc při úrazu

Kompetence komunikativní

- Žák - rozšiřuje si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- popisuje postup práce, užívá správné terminologie
- komunikuje s ostatními, respektuje jejich názory

Kompetence sociální a personální

- Žák - spolupracuje a vzájemně si pomáhá
- pracuje ve skupině, vytváří společné práce, při kterých spolupracuje a respektuje nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- Žák - vytváří si pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných pracovních výsledků
- hodnotí své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- Žák - udržuje pořádek na pracovním místě
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- poznává správný způsob užití materiálu a pracovních nástrojů
- správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Kompetence digitální

- Žák - se seznamuje s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- vytváří videodokumentaci při vytváření vlastních výrobků nebo pokrmů
- vyhledává postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
 - zaznamenává výsledky pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních
- technologií

Co by měl zvládnout žák na konci 3. ročníku (1. období)?

- Žák zvládne:
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat podle slovního návodu, předlohy i videonávodu
- provádět pozorování přírody, zaznamenat je i s využitím digitálních technologií a zhodnotit jejich výsledky
- elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- pozorovat přírodu, zaznamenávat a zhodnotit výsledky pozorování

- pečovat o nenáročné rostliny
- připravit tabuli pro jednoduché stolování
- chovat se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- Žák zvládne:
- základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat podle slovního návodu a předlohy i videonávodu
- pozorovat přírodu v jednotlivých ročních obdobích a popsat jeho výsledky
- pečovat o nenáročné rostliny
- upravit stůl pro jednoduché stolování
- chovat se vhodně při stolování

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku (2. období)?

- Žák zvládne:
- vytvářet přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívat při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržovat pořádek na pracovním místě a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při úrazu
- provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu i videonávodu
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu
- provádět jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vést pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřovat a pěstovat podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

- zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při úrazu
- orientovat se v základním vybavení kuchyně
- připravit samostatně jednoduchý pokrm
- dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování
- udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc i při úrazu v kuchyni
-

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák zvládne:

- vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- využívat při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržovat pořádek na pracovním místě a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při drobném poranění
- provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu i videonávodu
- udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při drobném úrazu
- dodržovat základní podmínky a užívat postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ošetřovat a pěstovat podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádět pěstitelská pozorování
- volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - užívat jednoduché pracovní nástroje a pomůcky
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při úrazu na zahradě
- poznat základní vybavení kuchyně
- připravit samostatně jednoduchý pokrm

- dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňovat zásady správné výživy

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	1.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• dokáže mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • navléká, aranžuje, třídí při sběru přírodní materiál • pracuje podle slovního návodu, předlohy i videonávodu • zvládne stříhat textil a nalepit textili	Práce s drobným materiálem • vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • jednoduché pracovní operace a postupy • lidové zvyky, tradice • tvorba výrobku podle videonávodu – zkoumání vlastností materiálů, využití vhodných pomůcek	VDO - občanská společnost a škola	PR • lidské vztahy, rodina, životní prostředí ČJL • popis práce M • geometrické tvary INF • videonávody
• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • sestavuje stavebnicové prvky, montuje a demontuje stavebnici	Konstrukční činnosti - stavebnice plošné, prostorové		

• provádí pozorování přírody, zaznamenává je i s využitím digitálních technologií a zhodnotí jejich výsledky • pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské práce - pěstování pokojových rostlin		
• chová se vhodně při stolování • upraví stůl pro jednoduché stolování	Příprava pokrmů • základní vybavení kuchyně • jednoduchá úprava stolu		

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	2.

Výstupy	Učivo	ůřezová témata, projekty	ezipředmětové vztahy
----------------	--------------	-------------------------------------	---------------------------------

• dokáže mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír • vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí při sběru přírodní materiál • pracuje podle slovního návodu, předlohy i videonávodu • navléká jehlu, udělá uzel, stříhá textil a naučí se zadní steh • přišívá knoflíky • lepí textilií, vyrobí jednoduchý textilní výrobek	Práce s drobným materiálem • vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • jednoduché pracovní operace a postupy • lidové zvyky, tradice • tvorba výrobku podle videonávodu – zkoumání vlastností materiálů, využití vhodných pomůcek	VDO • občanská společnost a škola EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí	PR • rodina ČJL • popis práce M • slovní úkoly, • geometrické tvary, tělesa INF • videonávody
• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • sestavuje stavebnicové prvky, montuje a demontuje stavebnici	Konstrukční činnosti - stavebnice plošné, prostorové, konstrukční		
• provádí pozorování přírody, zaznamenává je i s využitím digitálních technologií a zhodnotí jejich výsledky • pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské činnosti • podmínky pro pěstování rostlin • pěstování pokojových rostlin		
• chová se vhodně při stolování • upraví stůl pro jednoduché stolování	Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - úprava stolu		

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	3.

Výstup y	Učiv o	ůřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • mačká, trhá, lepí, polepuje, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír • vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru • dokáže navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál • pracuje podle slovního návodu, předlohy i videonávodu • navléká jehlu, udělá uzel, stříhá textil, naučí se zadní steh • přišívá knoflíky • slepí textilií, vyrobí jednoduchý textilní výrobek	Práce s drobným materiálem • vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • jednoduché pracovní operace a postupy • lidové zvyky, tradice • tvorba výrobku podle videonávodu – zkoumání vlastností materiálů, využití vhodných pomůcek • tvorba výrobku podle videonávodu – vyhledávání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek	EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV • kreativita a VDO • občanská společnost a škola	VV • malování na přírodniny • • výroba přáníček k M • řešení slovních úloh INF • videonávody

• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • sestavuje stavebnicové prvky, montuje a demontuje stavebnici	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi	OSV - poznávání lidí	M - stavby z krychlí PR • stavba města ze stavebnice
• provádí pozorování přírody • zaznamenává je i s využitím digitálních technologií a zhodnotí jejich výsledky • pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování ze semen v místnosti		PR - rostliny VV - kresba a malba rostlin
• chová se vhodně při stolování • upraví stůl pro jednoduché stolování • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Příprava pokrmů • základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu • pravidla správného stolování	OSV - seberegulace a sebeorganizace	PR • zdravá strava • význam denního režimu

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	4.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • dokáže vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat • vytváří prostorové konstrukce • seznámí se základy aranžování a využití samorostů • poznává při činnosti s různým materiálem prvky lidových tradic • zvládne různé druhy stehu (přední, zadní, ozdobný) • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytuje první pomoc při úrazu	Práce s drobným materiálem • vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • jednoduché pracovní operace a postupy • lidové zvyky, tradice, řemesla	MKV • lidské vztahy EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV • kreativita VDO • občanská společnost a škola	PŘ • rostliny, dřeviny VV • výroba přáníček - malování na přírodniny • dotváření samorostů M • řešení slovních úloh ČJL • popis práce VL výroba směrové růžice
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi plošnými, konstrukčními, prostorovými - sestavování modelů - práce s návodem - tvorba výrobku podle videonávodu	OSV - poznávání lidí	M - stavby z krychlí INF - videonávody

- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu i videonávodu - dodržuje zásady hygieny a bezp. práce, poskytne pomoc při úrazu	volba vhodného mater. a pomůcek		
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, které zaznamenává i s využitím digitálních technologií a zhodnotí je - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské činnosti - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) - pozorování rozmnožování rostlin a jeho záznam s využitím digitálních technologií		PŘ - rostliny, dřeviny VV - malba rostlin, jejich částí
- orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování - technika v kuchyni – historie a význam	OSV seberegulace a sebeorganizace	PŘ - zdravá strava - význam denního režimu ČJL - popis vybavení kuchyně

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	5.

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
• dokáže vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat • vytváří prostorové konstrukce • seznámí se základy aranžování a využití samorostů • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • zvládne různé druhy stehu (přední, zadní, ozdobný) • poznává látání a tkaní • vysvětlí rozdíl mezi osnovou a útkem • háčkuje • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Práce s drobným materiálem • vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • jednoduché pracovní operace a postupy • lidové zvyky, tradice, řemesla	MKV • Lidské vztahy EV • Vztah člověka k prostředí • Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV • Kreativita VDO • Občanská společnost a škola	ČJL • popis práce, výrobku, jeho funkce VV • malování na přírodniny • malování květin M • řešení slovních úloh PŘ • typy půdy • rostliny • výroba papíru • životní prostředí

• provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu i videonávodu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti • práce se stavebnicemi (plošnými, konstrukčními, prostorovými) • práce s návodem • práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem • tvorba výrobku podle videonávodu – vyhledávání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek	OSV - poznávání lidí	M • schéma stavby VV • kresba výrobku VL • stavby během staletí INF - videonávody
• provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, které zaznamenává i s využitím digitálních technologií a zhodnotí je • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské činnosti • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie • pěstování pokojových rostlin • pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) • pozorování rozmnožování rostlin a jeho záznam s využitím digitálních technologií		CZJ-Aj • názvy rostlin PŘ • rostliny a jejich části INF • digitální technologie

• orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Příprava pokrmů • základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu • pravidla správného stolování • technika v kuchyni – historie a význam	OSV seberegulace a sebeorganizace	CZJ-Aj • názvy potravin, nápojů PŘ • člověk a zdraví • lidské tělo
--	---	--------------------------------------	--

Člověk a svět práce 2. stupeň

Pracovní činnosti 1

Pracovní činnosti patří do oblasti Člověk a svět práce, která postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností a pozitivního vztahu k práci, odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti. V různých oborech lidské činnosti takto přispívá k vytváření životní i profesní orientace žáků. Žáci si zároveň osvojují a uplatňují zásady bezpečnosti, ochrany zdraví při práci a hygieny práce

Vzdělávací obsah je rozdělen na druhém stupni na Práce s technickými materiály, Provoz a údržba domácnosti, základy ručních prací, Příprava pokrmů, Pěstitelské práce, Svět práce. Má časovou dotaci 1+1 hodina týdně v 8. a 9. ročníku (odděleně dívky a chlapci). Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy: Osobnostní a sociální výchova (OSV), Enviromentální výchova (EV), Výchova demokratického člověka (VDO). Multikulturní výchova (MKV).**

Konkrétní témata Pracovních činností jsou vybírána v průběhu školního roku podle aktuálních projektů, tematických celků či podle událostí během kalendářního roku. Výuka probíhá ve školní cvičné kuchyňce, školní dílně, školním skleníku, kmenových třídách.

Formy realizace předmětu:

- samostatná práce
- kolektivní práce
- skupinové vyučování
- integrovaný projekt

Vyučovací předmět Pracovní činnosti 1 je úzce spojen s dalšími vyučovacími předměty:

- člověk a zdraví (výchova ke zdraví) – zásady první pomoci a hygiena, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- přírodopis – zásady zdravé výživy, rostliny (péče o pokojové rostliny, výsev a výsadba ve školním skleníku, druhy dřev a jejich vlastnosti)
- zeměpis – jídla různých zemí a národů
- chemie – složení potravin, čisticí prostředky, kosmetika a léčiva, výroba a použití plastů – vliv na životní prostředí
- fyzika – elektrické spotřebiče a jejich používání
- občanská výchova – odpovědnost za své chování, volba povolání
- informatika (IaKT) – vyhledávání informací, práce s informacemi
- matematika – domácí účetnictví - osobní a rodinný rozpočet, geometrie - rýsování jednoduchých technických výkresů
- výtvarná výchova - kreativita

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák
- samostatně pracuje s textem, používá odbornou literaturu, internet
- vyhledává v mediích důležité informace o materiálech, jejich vlastnostech a použití
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- ovládá jednoduché pracovní operace a postupy při opracování materiálů
- kriticky zhodnotí svůj vlastní výkon

Kompetence k řešení problémů

- Žák
- při práci volí vhodný technologický postup
- řeší jednoduché technické úkol s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a postupů

Kompetence komunikativní

- Žák
- komunikuje na odpovídající odborné úrovni
- formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu
- zapojuje se do diskuse při řešení problémů, věcně argumentuje
- naslouchá ostatním, nechá si poradit od druhých

Komunikace sociální a personální

- Žák
- účinně spolupracuje ve skupině a podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- respektuje pravidla slušného chování
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy
- poskytne první pomoc při úrazu

Kompetence občanské

- Žák
- respektuje názory a přesvědčení druhých
- jedná ohleduplně s respektem k ostatním
- dokáže se adekvátně zachovat v krizových situacích

Kompetence pracovní

- Žák
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení školní dílny
- chrání zdraví své i ostatních při práci
- uplatňuje získané pracovní vědomosti a dovednosti v praktickém životě

- chápe základní ekologické souvislosti při práci (šetření materiálem, likvidace odpadu)
- uplatní získané dovednosti pro zlepšení prostředí ve škole (oprava pomůcek, výzdoba tříd)
- využívá získané poznatky pro svoji další profesní orientaci

Kompetence digitální

- Žák
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i zapojení do života školy a do společnosti, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řečený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	7. smíšené skupiny

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
-dokáže předvídat možnost úrazu v domácnosti, ve sportu, ve škole, v dopravě - učí se zvládat únavu, stres a posilovat duševní odolnost - ovládá základní pravidla dodržování bezpečnosti a hygieny práce - dodržuje řády pracoven - ví, co znamenají mimořádné situace, které to jsou a jak se při nich chovat (živelné pohromy, terorismus) -zaujímá hodnotové postoje a rozhodovací dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích a v prosociálním chování -zvládá stres pomocí relaxační a regenerační techniky -dovede hledat pomoc pro svoji psychohygienu -pozná sám sebe, umí se sebekontrolovat a ovládat	Provoz a údržba domácnosti Bezpečnost a hygiena práce Výchova ke zdraví	VDO Občanská společnost a škola	PR • lidské vztahy, rodina, životní prostředí

-je odpovědný za své zdraví, za své chování, za svoji bezpečnost			
• ovládá pomocí situačních her, verbální a neverbální komunikace zdravení v různých situacích • osvojuje si základní pravidla společenského chování • zvládá úlohu hostitele i hosta v rodině	Vztahy mezi lidmi • chování v divadle, kině, na koncertě, v restauraci		
• zná funkci a význam oděvu • dovede vysvětlit termíny „móda a vkus“ • ví, co patří do základního šatníku a jaká jsou kritéria provolbu oděvů k různým příležitostem • rozpozná v praxi některé textilní materiály • zvládne různé stehy ručního šití • dokáže přišít knoflíky a zašít rozpáranou část oděvu • řídí se vyznačenými symboly při ošetřování oděvů • dokáže používat prací a čisticí prostředky • dodržuje zásady bezpečné práce a poskytne první pomoc při úrazu (popálení, poleptání, krvácení) • respektuje symboly na přípravcích • prakticky si osvojí technologii praní, čištění skvrn, žehlení	Základy ručních prací		

• ví, že výživa člověka a jeho zdravotní stav spolu úzce souvisí • dodržuje zásady správné výživy • umí vysvětlit příčiny a následky poruch v příjmu potravy • umí vyjmenovat základní složky potravy • umí rozdělit potravina na potraviny rostlinného a živočišného původu a pochutiny • dokáže sestavit jídelníček(denní a týdenní) • umí udělat rozpočet na danou recepturu jídla, umí nakoupit a vyúčtovat zbytek peněz • ví, jak se potraviny skladují, ví, jak se uchovává ovoce a zelenina (zná alespoň tři způsoby) • ovládá přístroje na pracovišti pro přípravu pokrmů (pod dohledem učitele) • orientuje se v návodech a obsluze běžných spotřebičů v domácnosti • prakticky si osvojí technologii zpracování a přípravy pokrmů (zasyrova a tepelně upravených bezmasých pokrmů) • umí připravit stůl k různým příležitostem stolování ve spojení s ochutnávkou zhotovených pokrmů • zvládá též úlohu hostitele a hosta v rodině	Příprava pokrmů Výživa a stravování v rodině		
--	--	--	--

dokáže předpěstovat sadbu okrasných květin (afrikán, astra, cínie...)	Základy pěstitelských prací		
--	------------------------------------	--	--

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	8. dívky

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
- zvládá a dodržuje základní pravidla bezpečnosti a hygieny práce při ručním a strojovém šití - respektuje řady odborných pracoven - zvládá drobné opravy a úpravy oděvů při ručním šití - zvládne různé stehy ručního šití a vyšívání - seznámí se v praxi se šicím strojem, jeho funkcí, obsluhou a údržbou - zhotoví základní druhy švů - umí strojově začistiťovat švové záložky - ovládá měření a zjišťování tělesných rozměrů - dokáže zhotovit jednoduchý střih - orientuje se v módních časopisech - zná technologický postup při zhotovení funkčního oděvu	Provoz a údržba domácnosti Práce s technickými materiály Ruční a strojové šití	VDO - Občanská společnost a škola EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

• prakticky zhotoví a dokončí jednoduchou oděvní součást nebo bytový doplněk • uspořádá přehlídku a výstavku zhotovených výrobků • řídí se vyznačenými symboly při ošetřování oděvů a praní prádla • dokáže používat prací a čisticí prostředky • respektuje symboly na přípravcích • dodržuje zásady bezpečné práce • pečuje o čistotu těla, ovládá intimní hygienu • umí pečovat o své ruce a nohy • zná základní postupy při péči o pleť • ovládá přípravu jednoduchých pleťových masek z přírodních materiálů a jejich aplikaci • správně pečuje o vlasy, dokáže zvolit správný druh šampónu • volí správný účes vzhledem k tvaru obličeje • ví, kdy a jakým vhodným způsobem se používá dekorativní kosmetika • ví, že existuje lékařská kosmetika a jaké zákroky provádí	Pohled do zrcadla		
• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci v kuchyni • dokáže připravit stůl pro slavnostní stolování v rodině	Příprava pokrmů		

připraví jednoduchý a zdravý pokrm za studena nebo tepelnou úpravou (v době Vánoc nebo Velikonoc)			
- pěstuje pokojové rostliny - využívá rostliny pro výzdobu (aranžmá) - stará se o okrasné dřeviny a květiny v okolí školy	Pěstitelské činnosti - podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin		

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - orientuje se na trhu práce - posoudí své možnosti rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě - pozná, jaká je možná volba profesní orientace podle osobnostních zájmů a cílů, sebepoznávání podle zdravotního a tělesného stavu, osobních vlastností a schopností - ví, že může používat poradenské služby výchovné poradkyně (kariérové poradenství) a úřadu práce	Člověk a svět práce
---	----------------------------

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	8. chlapci

Výstup y	Učiv o	ůřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
---------------------	-------------------	-------------------------------------	----------------------------------

- zvládá a dodržuje základní pravidla bezpečnosti a hygieny práce při práci v dílně, dodržuje řád školní dílny • umí poskytovat první pomoc • čte schéma technických zařízení používaných v domácnosti • dodržuje zásady bezpečnosti práce s elektrickými přístroji a zařízeními školní dílny pod dohledem učitele • umí objasnit ekonomické a ekologické užití těchto přístrojů • dokáže provést jednoduchou údržbu, opravy a úpravy v bytě (školní cvičné kuchyňce) • pracuje s jednoduchými přístroji a zařízeními pro zájmovou činnost rodiny – umí obsluhovat fotoaparát • dokáže provést montážní a demontážní práce na jízdním kole • dokáže používat výpočetní techniku v domácnosti • prakticky ovládá vrtání, pájení, řezání, hoblování, broušení • pracuje se dřevem (řeže, piluje, rašpluje) • spojuje materiál hřebíky • dovede dát výrobku jednoduchou povrchovou úpravu	Práce s technickými materiály Provoz a údržba domácnosti Pohled do zrcadla	EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV • Kreativita a VDO • Občanská společnost a škola	•
---	---	---	---

• pracuje s kovem, rozpozná základní druhy kovů • dovede obrýsovat materiál • odděluje drát stříháním, plech řezáním • brousí a vrtá • pečuje o čistotu těla, ovládá intimní hygienu umí pečovat o své ruce a nohy • zná základní postupy při péči o pleť • správně pečuje o své vlasy, vousy, dokáže zvolit správný druh šampónu • volí správný účes vzhledem k tvaru obličeje • ví, že existuje lékařská kosmetika a jaké zákroky provádí			
- pěstuje pokojové rostliny - využívá pokojové rostliny pro výzdobu - stará se o okrasné dřeviny a květiny v okolí školy	Pěstitelské práce	OSV - Poznávání lidí	M • stavby z krychlí PR • stavba města ze stavebnice

• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci v kuchyni - dokáže připravit stůl pro slavnostní příležitost • připraví jednoduchý a zdravý pokrm za studena nebo tepelnou úpravou	Příprava pokrmů		PR • rostliny na zahradě, na poli, v bytě VV • kresba a malba rostlin
• orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • orientuje se na trhu práce (povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní, osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce • posoudí své možnosti rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě • poznává, jaká je možná volba profesní orientace podle osobních zájmů a cílů, sebepoznávání podle zdravotního stavu, osobních vlastností a schopností • ví, že může používat poradenské služby výchovné poradkyně (kariérové poradkyně) a úřadu práce	Člověk a svět práce	OSV Seberegulace a sebeorganizace	PR • zdravá strava • význam denního režimu

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	6. smíšené skupiny

Výstupy	Učivo	úřezová témata, projekty	lezipředmětové vztahy
----------------	--------------	---------------------------------	------------------------------

• dokáže předpěstovat sadbu (salát, rajčata) • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Základy pěstitelských prací	Projekt Světový den zdraví Zdravá strava EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	• PŘ – rostliny, rozmnožování
• dovede vysvětlit pojmy: zdravý způsob života (čas k práci, k odpočinku, ke spánku, otužování, zdraví fyzické a psychické, sociální odpovědnost za zdraví své i ostatních) • ví jaké problémy přinášejí poruchy příjmu potravy • dodržuje denní režim, osobní a intimní hygienu, orientuje se v prostředcích osobní i intimní hygieny a ve způsobech jejich použití • přispívá k upevnění zdraví duševní hygienou, učí se zvládat únavu, stres • zvládá jednoduchá relaxační cvičení	Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Zdraví člověka a péče o ně	Preventivní program Eu-Dup	VkZ - Ochrana zdraví - Nedrogový způsob života -

• orientuje se v základních příčinách vzniku civilizačních chorob • chrání se před infekčními chorobami a vhodným chováním omezí působení negativních faktorů, které k nim přispívají • zná telefonní čísla a možnost komunikace se službami odborné pomoci • bezpečně se chová při komunikaci s vrstevníky, neznámými lidmi, při přítomnosti v konfliktních a krizových situacích • zvládne pomocí situačních her prvky sebeobrany • naučí se říkat „ne“ při odmítání cigaret, alkoholu a drog, závislostního chování			
---	--	--	--

Učivo

- **finance, provoz a údržba domácnosti** – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti
- **elektrotechnika v domácnosti** – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

Učivo

- **kuchyně** – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
- **potravin** – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
- **příprava pokrmů** – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
- **úprava stolu a stolování** – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

Učivo

- **trh práce** – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
- **volba profesní orientace** – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
- **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
- **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

VIII. Hodnocení vzdělávání žáků

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) vydávám jako statutární orgán školy tuto směrnici.

Směrnice je součástí školního řádu školy, podle § 30 odst. (2) školského zákona. Směrnice je umístěna na webových stránkách školy a na přístupném místě ve škole podle § 30 školského zákona, prokazatelným způsobem s ním byli seznámeni zaměstnanci, žáci školy a byli informováni o jeho vydání a obsahu zákonní zástupci nezletilých dětí a žáků.

Za žáky školy odpovídají jejich zákonní zástupci a osoby zodpovědné za výchovu (dále jen rodiče)

OBSAH

- I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků, Výchovní opatření
- II. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení
- III. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách
- IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace
- V. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků, Výchovní opatření

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci a rodiče dětí byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka.

2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem Školské rady.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
5. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
6. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval.
7. Ředitelka školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
8. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitelka školy nebo školského zařízení nebo třídní učitel.

Základní vzdělávání

1. Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
3. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

Kázeňské opatření:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

Za hrubé porušení školního řádu jsou považovány projevy šikanování, tj. cílené a opakované ubližující agresivní útoky. Stejně tak sem mohou patřit i mírné formy psychického útlaču, které byly již dříve prokázány a znovu se opakují. Porušení a omezení práv, šikanování, kyberšikana a další projevy netolerance, rasistické a xenofobní názory jiných žáků nebo osob. Slovní nebo fyzické napadení, šikana, kyberšikana jiného žáka, pedagoga nebo pracovníka školy. O konkrétním výchovném opatření rozhoduje ředitelka školy po projednání ve výchovné komisi a pedagogické radě. V úvahu připadá napomenutí, důtku třídního učitele, důtku ředitele školy nebo snížená známka z chování.

4. Pravidla pro ukládání pochval a jiných ocenění

Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelkou školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly ředitelky školy se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitelky školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

POCHVALA ŘEDITELKY ŠKOLY: za reprezentaci školy ve sportovních a vědomostních soutěžích, olympiádách na krajské a celostátní úrovni, za velmi dobré studijní výsledky na prvním i druhém stupni.

POCHVALA TŘÍDNÍHO UČITELE: za reprezentaci školy ve sportovních a vědomostních soutěžích, olympiádách na školní a okresní úrovni, za práci v třídní samosprávě, v Žákovském parlamentu, za pomoc třídnímu učiteli a učitelům, za velmi dobré studijní výsledky na daném stupni, za sběr papíru, za pomoc spolužákovi (v době nemoci, v handicapovaném období), za reprezentaci školy v tisku a na webových stránkách školy.

JINÉ OCENĚNÍ: knižní odměna za školní iniciativu a mimořádně úspěšnou práci.

5. Pravidla pro ukládání napomenutí a důtek:

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelkou školy za porušení povinností žáka stanovených školním řádem nebo obecně závazným právním předpisem udělit napomenutí třídního učitele nebo důtku třídního učitele.

Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu vyučujícího nebo jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě za porušení povinností žáka stanovených školním řádem nebo obecně závazným právním předpisem udělit důtku ředitele školy.

Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

NAPOMENUTÍ TŘÍDNÍHO UČITELE: opakovaná sdělení rodičům – např. neodevzdání v daném termínu nebo předepsané úpravě zadaných domácích prací- prezentací k výuce, referátů, pozdní příchody do vyučovacích hodin, neomlouvání zapomenutých pomůcek, ochranných oděvů, neomluvené hodiny v závislosti na četnosti a okolnostech, zamezování práv žákům na vzdělávání, nerespektováním pravidel, která vedou k zajištění bezpečí a bezpečnosti žáků apod.

DŮTKA TŘÍDNÍHO UČITELE: opakovaná sdělení rodičům, dle závažnosti – opakované neodevzdání v daném termínu nebo předepsané úpravě doporučených domácích prací, referátů, pozdní příchody do vyučovacích hodin, neomlouvání zapomenutých pomůcek, ochranných oděvů, neomluvené hodiny v závislosti na četnosti a okolnostech, zamezování práv žákům na vzdělávání, nerespektování pravidel, která vedou k zajištění bezpečí a bezpečnosti žáků , nerespektování pokynů k manipulaci s mobilním telefonem, chytrými hodinkami apod.

DŮTKA ŘEDITELKY ŠKOLY: opakovaná sdělení rodičům, dle závažnosti, neomluvené hodiny v závislosti na četnosti a okolnostech, dále např. úmyslné ublížení na zdraví, drzé a vulgární chování vůči učiteli, zaměstnancům školy, spolužákům, soustavné neplnění školních povinností apod.

Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho rodiči.

Udělení pochvaly ředitelky školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených školním vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle § 52 odstavce 6 věty třetí školského zákona. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

Má-li rodič žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; jeli vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitelka školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2 zák. č. 561/2004 Sb. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitelka školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro

hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu. Ředitelka školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

12. Pokud žák, který byl rozhodnutím soudu svěřen do střídavé výchovy rodičů^{22a)}, plní povinnou školní docházku střídavě ve dvou základních školách, vydává mu vysvědčení základní škola, v které zahájil vzdělávání dříve, pokud k tomu nebyla dohodou rodičů nebo rozhodnutím soudu určena druhá škola. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáka za pololetí školního roku zohlední škola, která bude vydávat vysvědčení, hodnocení výsledků vzdělávání žáka druhou školou.

Pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
3. Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozбором chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
 - co se mu daří
 - co mu ještě nejde, jaké má rezervy
 - jak bude pokračovat dál
5. Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.

7. Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:

- zodpovědnost
- motivace k učení
- sebedůvěra
- vztahy v třídním kolektivu.

8. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

II. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení

Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií.

1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 - neuspokojivé.

Příklad, který je možno upravit podle podmínek a potřeb školy:

Stupeň 1 (velmi dobré): žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé): chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Za důvod pro udělení stupně 2 se výslovně považuje použití mobilních telefonů nebo jiných elektronických zařízení žákem v době vyučování.

Stupeň 3 (neuspokojivé): chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků. Za důvod pro udělení stupně 3 se výslovně považují jakékoli projevy šikany nebo použití jakéhokoli elektronického zařízení pro účely ponižování, zesměšňování nebo jakékoli jiné formy kyberšikany ostatních žáků nebo zaměstnanců školy, a to i v době mimo vyučování.

2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
 - a) 1 - výborný,
 - b) 2 - chvalitebný,
 - c) 3 - dobrý,
 - d) 4 - dostatečný,
 - e) 5 - nedostatečný.
 - f) uvolněn,
 - g) nehodnocen.
3. Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

4. Při hodnocení žáka podle odstavců 1 a 3 se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení podle odstavců 1 a 3.

5. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl (a) s vyznamenáním,
- b) prospěl (a),
- c) neprospěl (a)
- d) nehodnocen (a).

6. Žák je hodnocen stupněm

a) prospěl(a)s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré, v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2 vyhlášky 48/2005 Sb.,

b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

7. Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.

8. Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,

- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V

uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí, - hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštního režimu tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení si potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,

- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti, - kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka a k individuálním pohybovým schopnostem všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost, jeho péče o vlastní zdraví, aktivita, sebeovládání, schopnost spolupracovat s kolektivem, snaha překonávat sám sebe i sportovní chování v duchu fair play. V případě, že se žák aktivně neúčastní aspoň 75 % vyučovacích hodin tělesné výchovy, může vyučující navrhnout náhradní termín klasifikace a komisionální přezkoušení.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií

- 1.11 O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- 1.12 Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- 1.13 Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- 1.14 U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- 1.15 Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

1.16 Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch	
Ovládnutí učiva	

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné
Chování	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
5. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací...).
6. Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

III. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Odlišnosti pro individuální vzdělávání

Pokud je ve třídě školy vzděláván individuálně integrovaný žák, vytvoří ředitelka školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji ve spolupráci s výchovným poradcem.

Zkoušky při plnění povinné školní docházky v zahraničí nebo v zahraniční škole na území ČR

1. Žák, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky, může na základě žádosti zákonného zástupce žáka konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku v kmenové škole nebo ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky (dále jen "zkoušející škola"). Zkouška se koná:
 - a) ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
 - b) v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
 - c) na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Zeměpis, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
2. Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka ředitelce zkoušející školy vysvědčení žáka ze školy mimo území České republiky, včetně jeho překladu do českého jazyka, a to za období, za které se zkouška koná. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně

ověřeného překladu. Po vykonání zkoušky vydá ředitelka zkoušející školy žákovi vysvědčení.

3. Pokud žák zkoušku podle odstavce 1 nekoná, doloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy plnění povinné školní docházky žáka předložením vysvědčení žáka ze školy mimo území České republiky za období nejvýše dvou školních roků, včetně jeho překladu do českého jazyka, v termínech stanovených ředitelem kmenové školy. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitelka kmenové školy oprávněna požadovat předložení úředně ověřeného překladu. Kmenová škola žákovi vysvědčení nevydává.
4. Pokračuje-li žák, který konal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.
5. Pokračuje-li žák, který nekonal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitelka kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání a znalosti vyučovacího jazyka.
6. Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, může na základě žádosti zákonného zástupce žáka konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku ve zkoušející škole. Zkouška se koná z každého povinného předmětu vyučovaného v příslušných ročnících školního vzdělávacího programu zkoušející školy, s výjimkou předmětů volitelných. Po vykonání zkoušky vydá ředitelka zkoušející školy žákovi vysvědčení. Pokud žák zkoušku podle odstavce 1 nekoná, doloží zákonný zástupce žáka ředitelce kmenové školy plnění povinné školní docházky žáka předložením čestného prohlášení zákonného zástupce o vzdělávání žáka v době pobytu v zahraničí, a to za období nejvýše dvou školních roků, v termínech stanovených ředitelkou kmenové školy. Kmenová škola žákovi vysvědčení nevydává.
7. Pokračuje-li žák, který konal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitelka kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.
8. Pokračuje-li žák, který nekonal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitelka kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání a znalosti vyučovacího jazyka.
9. Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole na území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. c) školského zákona, s výjimkou škol podle § 18c, koná za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku v kmenové škole. Zkouška se koná ze vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1.
10. Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka ředitelce kmenové školy vysvědčení žáka ze zahraniční školy na území České republiky, včetně jeho překladu do českého jazyka, a to za období, za které se zkouška koná. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitelka kmenové školy oprávněna požadovat předložení

úředně ověřeného překladu. Po vykonání zkoušky vydá ředitel kmenové školy žákovi vysvědčení.

11. Pokračuje-li žák v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitelka kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.
12. Žákovi, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. a) školského zákona a nekonal zkoušky, vydá ředitelka kmenové školy vysvědčení, jestliže:
 - a) ve vzdělávacím programu školy mimo území České republiky je na základě mezinárodní smlouvy nebo v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy zařazen vzdělávací obsah podle § 18 odst. 1 a žák byl z tohoto obsahu hodnocen, nebo
 - b) žák je zároveň žákem poskytovatele vzdělávání v zahraničí, který v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy poskytuje občanům České republiky vzdělávání ve vzdělávacím obsahu podle § 18 odst. 1 a který žáka z tohoto vzdělávacího obsahu hodnotil.
13. Žákovi, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole na území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. c) školského zákona, v jejímž vzdělávacím programu je na základě mezinárodní smlouvy zařazen vzdělávací obsah podle § 18 odst. 1, byl z tohoto vzdělávacího obsahu hodnocen zahraniční školou na vysvědčení a v souladu s mezinárodní smlouvou nekonal zkoušky, ředitelka kmenové školy vydá vysvědčení.
14. Ředitelka kmenové školy vydá vysvědčení za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků. Hodnocení ze vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1 vyhlášky se na tomto vysvědčení uvede v případech podle odstavce 1 písm. a) a odstavce 2 v souladu s vysvědčením vydaným školou mimo území České republiky nebo zahraniční školou na území České republiky a v případě podle odstavce 1 písm. b) v souladu s osvědčením vydaným zahraničním poskytovatelem vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1.
15. Pokračuje-li žák, kterému ředitelka kmenové školy vydala vysvědčení, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí jej ředitelka kmenové školy do příslušného ročníku na základě tohoto vysvědčení.
16. Žáka, který plnil povinnou školní docházku ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky nebo konzulárním úřadu České republiky a pokračuje v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ředitelka kmenové školy do příslušného ročníku podle dosavadních výsledků vzdělávání doložených vysvědčeními.
17. Žáka, na kterého se vztahuje povinná školní docházka a který nekonal zkoušky podle § 18 až 18 b z jiných než touto vyhláškou stanovených důvodů, zařazuje ředitelka kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání a znalosti vyučovacího jazyka.

Odlišnosti pro komisionální přezkoušení na základní škole a pro opravné zkoušky

1. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.
2. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jím pověřený učitel zkoušející školy, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
3. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením, nebo stupněm prospěchu. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
4. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
5. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
6. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy po poradě s vyučujícím daného předmětu v souladu se školním vzdělávacím programem.
7. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
8. Tato ustanovení se obdobně vztahují také na vzdělávání žáků nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia, s výjimkami uvedenými ve vyhlášce o základním vzdělávání v § 1, 2, 4, 5, 7, 8, 22 a 23.
9. V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení podle § 22.

IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učených výkonech pro určitou indispozici.

2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
4. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.
Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období.
Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřipustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
5. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka, a to zejména prostřednictvím elektronické žákovské knížky současně se sdělováním známek žákům.
6. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
7. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. S ostatními vyučujícími se domluví. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
8. Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
9. Vyučující zajistí zapsání známek do školního systému a dbá o jejich úplnost. Do školního systému jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů a udělená výchovná opatření. Další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole jsou zapisovány do žákovského průkazu.

10. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebný pobyt, dočasné umístění v ústavu apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.
11. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.
12. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.
13. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číselné výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
14. Rodiče žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to rodiče žáka požádají.
15. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo konzultacích, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
16. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
17. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.
18. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména: neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací, účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné. Před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. Prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

19. Třídní učitelé (výchovný poradce, metodik prevence) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

V. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských přepisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotní znevýhodnění, zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.
2. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
3. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
5. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
6. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
7. Klasifikace byla provázena hodnocením, t.j. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.

8. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
9. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
10. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak.

Hodnocení nadaných žáků

1. Ředitelka školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.
2. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitelka školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

ZÁKLADNÍ PRINCIPY HODNOCENÍ ŽÁKU S OMJ

ZŠ se řídí Metodikou k hodnocení žáků v ZŠ dle zákona Lex Ukrajina, a to od školního roku 2022/2023.

Hodnotíme individuálně za osobní pokrok s ohledem na neznalost jazyka

I v případě, že žák čeká na vyšetření v PPP, tudíž nemůže mít ještě IVP. **Nesrovnáváme žáka s ostatními žáky**

Je zapotřebí spolužákům i rodičům vysvětlit, že výchozí pozice žáka je odlišná, proto je hodnocen jinak. Nově přichozího žáka nesrovnáváme ani s jinými vícejazyčnými žáky.

Přihlížíme k individuální situaci žáka

Zohledňujeme úroveň znalosti češtiny, SVP, předchozí vzdělávání, rodinné prostředí, motivaci ke

vzdělávání v ČR, další vzdělávací aktivity žáka, kulturní odlišnost (jiný vzdělávací systém a očekávání rodičů).

Hodnocení by pro žáka mělo být motivující

Hodnocení slouží jako **zpětná vazba**, díky níž žák sleduje vlastní pokrok a nalézá vhodné cesty a nástroje pro svůj další rozvoj, proto je vhodné vyvarovat se hodnocení způsobem V. (viděl/viděla).

Zohledňujeme nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka

Na začátku je vhodné standardní testy a ústní zkoušení nahradit úkoly, které nejsou tolik vázány na znalost českého jazyka, např. myšlenkové mapy, vysvětlení pojmu, fotokoláž, doplnění schématu, doplnění slov v textu s nabídkou odpovědí odpovídající jazykové úrovni, rozhovor, vědomostní úkol, kde bude zapojen mateřský jazyk žáka, který je potřebný pro rozvoj vícejazyčnosti.

Můžeme vypracovat plán podpory

Plán pedagogické podpory (PLPP):

- Pro **žáky s mírnými obtížemi ve vzdělávání** (pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, atd.), jejichž (ne)znalost vyučovacího jazyka by mohla ovlivňovat jejich výkon.
- Stanovíme si v něm konkrétní a reálné cíle pro určitého žáka, na základě nichž pak žáka hodnotíme. Tedy jak a za co žáka hodnotíme.
- Při vytváření PLPP se opíráme o pedagogickou diagnostiku.
- S PLPP pak pracují všichni pedagogové, kteří žáka učí. Obeznamujeme s ním i rodiče, popř. samotného žáka, pokud je už starší. PLPP průběžně vyhodnocujeme.

Individuální vzdělávací plán (IVP):

- Pro **žáky s žádnou nebo nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka** (úroveň A0-B1) na doporučení z PPP v rámci 2. a 3. stupně PO.
- Stanovíme si konkrétní a reálné cíle se zaměřením na rozvoj (akademického) jazyka, metody výuky, úpravy obsahu (např. organizaci výuky ČDJ), způsob zadávání a hodnocení výuky.

A) slovně - lépe postihne individuální úspěchy a pokroky žáka. Pokud škola nemá ve školním řádu (ŠŘ) uktveno slovní hodnocení a chtěla by to změnit, je třeba jej upravit a předložit školské radě ke schválení a následně informovat o schválené úpravě zaměstnance, žáky školy i zákonné zástupce. Slovní hodnocení poskytujeme v elektronické formě, aby si ho rodiče mohli přeložit.

B) známkou - pro rodiče bývá jasnější, avšak je důležité vzít na vědomí, že klasifikační systém se může v některých zemích lišit.

C) kombinací slovního hodnocení a známky

D) procentuálně

Měli bychom mít na paměti, že nehodnocení může pro žáky působit demotivačně, neboť nevidí svůj pokrok, proto jej považujeme za krajní řešení.

Nemá-li škola dostatek podkladů pro hodnocení žáka, důvodem nemůže být neznalost jazyka nebo nezvládnutí vzdělávacího obsahu. I zde se to týká pouze předmětů, kterých se žák alespoň částečně účastnil.

Ředitelka školy určí náhradní termín. Hodnocení za 1. pololetí musí být uděleno nejpozději do 2 měsíců po skončení 1. pololetí. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák je za 1. pololetí nehodnocen.

Není-li žák hodnocen na konci 2. pololetí, určí ředitelka školy náhradní termín tak, aby hodnocení za 2. pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku (viz [§ 52 odst. 2 a 3 ŠZ](#)).

Na konci školního roku však musí být žák ohodnocen ze všech předmětů (kterých se alespoň částečně účastnil), aby mohl postoupit do vyššího ročníku. Propadnutí žáka, který kvůli neznalosti jazyka a následné ztrátě motivace opakovaně selhává, nic nevyřeší.

•

K hodnocení nám pomohou i odkazy:

META infobalíček k hodnocení - [rozcestník s užitečnými odkazy](#).

Co učit a co hodnotit? (aneb rýžujeme zlato) - názorná [infografika](#)

Článek [Role \(D\)AP při hodnocení](#).

Vysvědčení jinak - [pilotní design vysvědčení \(závěrečného — sumativního hodnocení\) pro základní školy](#).

Záznam webináře na téma [Specifika hodnocení a klasifikace žáků s OMJ](#) - příklady dobré praxe ZŠ nám. Curieových.

Článek [Hodnocení žáků s OMJ](#) na metodickém portálu RVP - příklady úloh a k nim ukázkové hodnocení.

Jsme si plně vědomi toho, že hodnocení vícejazyčných žáků není jednoduché. Vícejazyční žáci často musí zvládat učení se novému jazyku a zároveň se učit novým znalostem a dovednostem. Je to velmi náročné a někdy se může stát, že hodnocení neodráží úsilí a pokrok, který děti skutečně projevují. Věříme, že se posuzují jejich schopnosti a pokrok co nejobjektivněji, ale přesto někdy zákonným zástupcům nemusí připadat spravedlivé. Pokud s udělenou známkou nesouhlasí, mají právo na odvolání do 3 pracovních dnů od obdržení vysvědčení. Odvolání znamená, že se situace přezkoumá a vícejazyčné dítě bude během prázdnin (do 30. 8.) přezkoušeno. Znamka mu pak dle výsledku může být upravena.

Tento zákon se vztahuje na žáky, kteří nastoupili do škol v průběhu školního roku 2021/2022 a byla jim v ČR poskytnuta **dočasná ochrana** nebo jim bylo uděleno **vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu v ČR**.

Pro žáky z Ukrajiny vzdělávající se v ČR zpravidla méně než 1 rok platí:

Vše výše uvedené pro ostatní vícejazyčné žáky

Úprava vzdělávacího obsahu dle § 3

Škola může na dobu nezbytně nutnou zčásti nebo zcela upravit vzdělávací obsah bez ohledu na RVP nebo ŠVP, a pomoci tak žákům v adaptaci. O konkrétní délce adaptace rozhoduje ředitelka školy na základě individuálních potřeb dítěte. Úpravy vzdělávacího obsahu se netýkají stanoveného počtu vyučovacích hodin v ŠVP. Změny vzdělávacího obsahu je možné provést na přechodnou dobu adaptace. MŠMT doporučuje zpracovat interní evidenci změn, jejíž podobu určí ředitelka školy. Může to být např. vytištěný rozvrh nebo zápis z jednání pedagogické rady. Zároveň je třeba vést evidenci průběhu vzdělávání podle upraveného obsahu formou zápisů v třídní knize. Žákovi tedy bude poskytována jazyková příprava v rozsahu dle vyhlášky č. 48/2005 Sb., ale může mu být poskytována ještě další jazyková příprava nad rámec vyhlášky formou úpravy vzdělávacího obsahu.

Hodnotí se pokrok a osvojení upraveného obsahu vzdělávacího

Např. v českém jazyce zejména základní znalost jazyka, tedy slovní zásoba, větné konstrukce umožňující řešit problémové situace, propojení naučených informací se skutečným životem. Seznámíme žáka a rodiče se systémem českého hodnocení

Ukrajinský systém hodnocení se odlišuje od českého.

Pro žáky z Ukrajiny vzdělávající se v ČR zpravidla déle než 1 rok platí:

Při hodnocení zohledňujeme jako souvislosti ovlivňující jejich výkon mimo jiné především úpravu vzdělávacího obsahu v předchozím vzdělávacím období a přetrvávající nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka.

Při výuce zařazujeme [adekvátní a zvládnutelné úkoly](#) s podporou.

Je vhodné využívat slovní hodnocení.

ŽÁCI 8.-9. ROČNÍKU

- Pro získání stupně vzdělání musí žáci prospět ze všech předmětů, kterých se alespoň zčásti účastnili.
- Pokud žák úspěšně ukončí 9. ročník, ale nebude přijat na střední školu, není možné, aby opakoval 9. třídu.
- Hodnocení těchto žáků se neliší od ostatních.
- Kvůli přijímacím zk. na SŠ je vhodné minimalizovat použití stupně “nehodnocen”.
- Do přihlášky na SŠ se uvede hodnocení pouze za předměty dle vysvědčení - pokud došlo k úpravě obsahu vzdělávání, budou zde tedy jen tyto předměty, střední školy s touto variantou musí počítat a být na ni připraveny.